

סֵפֶר

אוֹצֵר-הַקּוֹנְטְרָסִים

חֵלֶק ד'

וְהוּא לְקוּטֵי קוֹנְטְרָסִים יְקָרִים מִפּוֹ וּמִפְּנִינִים, שְׁנֵדָפְסוּ וְנִתְפָּשְׁטוּ
כְּכַר בְּעוֹלָם, הַמְדַבְּרִים עַל כָּל מִינֵי נוֹשְׂאִים בְּחַיֵּי הָאָדָם, מֵהַ
שְׂעוּבָר עֲלֵיו בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּמְחַזְּקִים וּמְאַמְצִים וּמְכַנִּיִּסִים
בּוֹ תִקְנָה וְאוֹר וְחַיּוּת לְהַמְשִׁיךְ בְּחַיָּיו. וַיּוֹרֶה לוֹ דְרָכִים וְעֲצוֹת
קְלוֹת וְנִעְמִימוֹת אִיךָ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּטוֹב וּבְנִעְמִימִים וּבְאִשֶּׁר
אִמְתִּי, וְלִהְיוֹת דְּבוּק בְּחַיֵּי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

*

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגְּנוֹז וְהַצֶּפּוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עַלְאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַקְּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה

רַבֵּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמְאֻמְרֵי חֻכְמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

שְׁנַת תּשנ"ג לִפְרֵט קָטָן

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים

בארץ ישראל
יבנאל עיר ברסלב
גליל

בארצות הברית
מתיבתא היכל הקודש – חסידי ברסלב
Mesifta Heichal Hakodesh
1129-42nd street
Brooklyn N.Y. 11219

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שע"י עמותת "ישמח צדיק – קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א – הצדיק מיבנאל
רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קווי: 04-6708356 – פקס: 04-6708359
Web site: www.moharosh.org E-Mail: breslevcity@gmail.com

על-ידי העצות שנתגלין בעולם,
דהינו שיודעין בעולם לתן עצה
לנפשם כל אחד ואחד מה שצריך,
על-ידי-זה גדלה האמונה, בבחינת
(ישעיה כה, א): "אודה שמך כי
עשית פלא עצות מרחוק אמונה
אמן", שעל-ידי העצות גדלה
האמונה.

(לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה)

אוצר הקונטרסים

חלק ד'

ה	הכל טוב
כז	היפי שבטוב
מג	השגחה אמתית
סה	השגחה ברורה
צה	השגחה גלויה
קטו	השגחה נפלאה
קלג	השגחה עליונה
קנז	השגחה פלאית
קעט	השגחה פרטית
רה	השגחה תמימה
רלא	גלוי אלקות
רנג	קבל את המציאות
רעז	תהיה מברך
רצה	תהיה טוב
שטו	תהיה רחמן

קונטרס

הכל טוב

יגלה לאדם עצות נפלאות, איך לחזק את עצמו בכל מה שעובר עליו, וירגיל את עצמו להסתכל על כל הטוב שעושה עמו הקדוש-ברוך-הוא, וימשך עצמו תמיד רק אליו יתברך, ואז יראה, שכל מה שעובר עליו, הכל טוב, ויש בזה פונה עמקה ממנו יתברך.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו

הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁצַרְיָךְ כָּל בַּר
יִשְׂרָאֵל לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לֹמַר עַל כָּל
פָּרֶט וּפָרֶט בַּחַיִּים, שֶׁהַכֹּל טוֹב, וְכֹל
מֵה שְׁקוּרָה עֲמוֹ דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן
יֵאמַר: הַכֹּל טוֹב, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיךְ
עַל עֲצָמוֹ אֹר זִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת
הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקח)

קוֹנְטֵרַס

הַפֵּל טוֹב

.א

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי חַיֵּי הָאָדָם
בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵם רַק מְעַבְרִי, וְאִין אָדָם שִׁישָׂא רַק כָּאן,
וְהַהֲכָרַח לְעֹזֵב אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה מִקֶּדֶם אוֹ אַחֲר־כֵּן,
וְעַל-כֵּן כְּשֶׁתִּתְּפַרְרֶנָּה לָךְ יְדִיעוֹת אֱלֹהִים, אֲזִי תִפְתַּח דַּעְתְּךָ,
כִּי עַל מַה וְלָמָּה לָךְ לִסְבָּל כָּל-כֵּן בְּחַנֶּם, עַל לֹא דְבָר,
הֲלֹא סוּף כָּל סוּף תֵּצֵא מִכָּאן, כִּי הַהֲכָרַח לְזוּז מִכָּאן, כִּי
יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה וְגו' (תְּהִלִּים ז); וְעַל-כֵּן
רְאֵה לְחַפְּשׁ רַק אֶת הַטּוֹב, וְהִרְגַּל עֲצָמְךָ לֹמֵר עַל כָּל
דְּבָר הַפֵּל טוֹב, כְּעֵין שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּרָכּוֹת
ס:): כָּל מָאן דְּעָבִיד רַחֲמָנָא, לְטַב עָבִיד, כָּל מַה
שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְטוֹבָה הוּא עוֹשֶׂה; כִּי אִם

תסתכל היטב על כל מה שעובר עליך, תבוא אל
 ההפך הזה, אשר אין שום רעה יוצאת מלמעלה, ואף
 שאתה סובל לעת עתה משברים וגלים, צרות ויסורים
 מרורים, עם כל זאת עליך להרגיל עצמך לומר —
 הכל טוב, ובודאי פונתו יתברך להיטיב לך באחריתך,
 ובודאי תנקה מנשמתך כל מיני חלדה, שנדבקו בה
 מרבוי עוונותיך, ובזה שלא תקרא תגר נגדו יתברך,
 מפל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, רק על
 הכל תהיה רגיל לומר — גם זו לטובה והכל טוב, אז
 בזה בעצמו תזכה שיתכפר לך הכל, ויאיר עליך אור
 השגחתו יתברך הפרטי פרטית, ויאיר עליך מלך
 הכבוד בנעם ובזיו שלא תארת ושערת בחייה, ובלבד,
 אהובי, אחי היקר, שתמסר את עצמך לגמרי אליו
 יתברך, ותדע שאין בלעדיו יתברך כלל, ועל-כן הכל
 טוב — כל מה שעובר עליך, ואז בידיעות אלו תזכה
 לעבר את ימי חייה בזה העולם בטוב ובנעימים, ותקח
 את כל החיים בנקל בידיה, ותצחק מפל מה שעובר
 עליך, כי תדע, אשר בודאי הכל טוב, ואף שלעת עתה
 אינך מבין הכל — איך ומה ולמה, עם כל זאת
 כשתזכה לדבק עצמך בו יתברך בדבקות אמת, אז
 דיקא יתגלה לך, אשר באמת הכל טוב, ואין לך מה

להתפחד בזה העולם כלל, ותעבר את ימי חייתך
ושנותיך בטוב ובנעימים; אשרי לך!

ב.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר בזה העולם
עוברים על כל אחד משברים וגלים, ואין אחד שיהיה
נקי מזה, ואי אפשר להנצל מזה, ואי אפשר לעבר את
העולם בטוב ובנעימים, כי אם כששתדל להסיח דעת
מכל מה שעובר עליו, וישתדל למצא את הטוב
שאצלו, ואף שבין כך ובין כך הולך לו לא טוב,
ישתדל לומר — הכל טוב, ויעשה עצמו כאלו באמת
טוב לו, ויראה לכל אחד פנים שוחקות ושמחות, וזה
באמת יביא לו את הטוב, כי מי שעושה עצמו תמיד
כאלו טוב לו, אזי זוכה, שבאמת הכל טוב לו, וטבע
האדם הוא בדיוק ההפוך, אפלו שטוב לו, הוא תמיד
מושך את עצמו אל הרע, ותמיד מתאנח ובוכה על רע
מעלליו ועל מזלו הירוד והנפול, והוא שבור בעצמו
כחרס הנשבר, וזה מכניס בו מתחים יותר קשים ויותר
מרים, עד שרוב אנשי העולם הולכים שבורים ורצוצים,
וכל אחד בוכה ומתאנח על רע מזלו, עד שיש בני

אדם, שְׁפֶל־כַּף נִכְנְסוּ כְּבֹר בְּדָבָר זֶה, עַד שֶׁשָּׁשָׁה לְחֻזְקָם
וּלְנִחְמָם, כִּי אֵין הַדְּבוּרִים נִכְנְסִים אֶצְלָם כָּלֵל, מְרֹב
הַרְגָלָם לְהִתְאַנַּח וְלִבְכוּת; עַל־כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אָחִי,
לְהַרְגִיל עֲצֻמָּה בְּדִיוֹק הַהַפּוּף, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹמֵר — כָּל
מָאן דְּעָבִיד רַחֲמָנָא, לְטַב עָבִיד (בְּרִכּוֹת ס:), כָּל מֵה
שְׁעוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְטוֹב הוּא עוֹשֶׂה, כִּי הַכֹּל
טוֹב, וְגַם זֶה לְטוֹבָה, וְתַחֲיֶךָ וְתִשְׁחַק לְכָל אֶחָד וְאֶחָד,
וְתַעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּה פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת וְשִׂמְחוֹת, וְאִז תִּרְאֶה אֵיךְ
שְׂבִמְשֶׁךְ הַזְמַן, בְּאַמֶּת יִהְיֶה לְךָ הַכֹּל טוֹב, כִּי הַכֹּל תְּלוּי
כְּפִי הַהַרְגֵל וְהַטִּבַּע, שֶׁהָאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ, וְכֵן
מְטַבֵּיעַ אֶת זֶה בּוֹ, כְּמוֹ־כֵן יִהְיֶה, וְעַל־כֵּן תַּעֲשֶׂה עֲצֻמָּה
כְּאֵלוֹ טוֹב לְךָ, וְאֵף שְׁעַדִּין מֵר וּמְרוּר לְךָ, תֹּאמֵר תָּמִיד
הַכֹּל טוֹב, וְאִז תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת, אֵיךְ שְׂבִאֲמַת הַכֹּל
יִתְהַפֵּף לְךָ לְטוֹב, וְיִהְיֶה לְךָ תָּמִיד טוֹב.

ג.

אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! זָכֵר אֵיךְ שְׁיָמִי חִיֵּינוּ הַכֹּל,
וְעוֹבְרִים הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת, הֵנָּה יוֹם וְהֵנָּה לַיְלָה, הֵנָּה
שָׁבוּעַ, הֵנָּה חֹדֶשׁ וְהֵנָּה שָׁנָה, וְלָךְ עוֹבֵר הַכֹּל בְּמַרְירוֹת
וּבְעֲצָבוֹת, בְּדַכְאוֹן וּבְעֲצָבוֹן, וְשׁוּם דְּבָר אֵין בְּיַדְךָ, כִּי

מרב עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, כְּכֹר נִמְאָסִים לְךָ
הַחַיִּים; וּבִאֲמַת אַתָּה בְּעֲצָמְךָ חָיֵב בְּדָבָר, כִּי אִם הָיִיתָ
עוֹבֵד עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֻחָה וְהַתְּקוּהָ, וְהָיִיתָ תָּמִיד מְשִׁתַּדֵּל
לְהַסְתַּכֵּל עַל הַצַּד הַבְּהִיר שֶׁבַח־חַיִּים, וְהָיִיתָ מְרַגֵּיל עֲצָמְךָ
לֹדֵם עַל כָּל דָּבָר — הַכֹּל טוֹב, אֲזוּ בִּאֲמַת הָיָה לְךָ טוֹב,
וְהָיִיתָ מְמַלֵּא כָּל יוֹם בְּטוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, כִּי כָּל מֵה
שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת, הַשְּׁבוּעוֹת, הַחֲדָשִׁים
וְהַשָּׁנִים בְּהֶבֶל וְרִיק, הוּא רַק מִחֲמַת רֹב הָעֲצָבוֹת
וְהַמְרִירוֹת שְׁתוֹקְפִים אוֹתוֹ, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי אָדָם, שְׁכַל-כֶּף
נָפְלוּ בְּמְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת, עַד שֶׁהִתְיַאֲשׁוּ לְגַמְרֵי מַחִייהֶם,
וְנִדְמָה לָהֶם, כְּאֵלוֹ אֵף פַּעַם לֹא יִשְׁתַּנֶּה לָהֶם מִזֶּלֶם,
וּכְאֵלוֹ אֵף פַּעַם כְּכֹר לֹא יִהְיֶה לָהֶם טוֹב, וּבִאֲמַת זֶה רַק
דְּמִיוֹן גָּדוֹל מִצַּד הַיֵּצֵר, הַרוֹצֵה לְמַרַר אֶת חַיֵּי הָאָדָם
בְּאִפְּן שִׁיתְרַשֵּׁל מִתּוֹרָה וּמִקִּיּוֹם הַמְצוּוֹת, אֲשֶׁר זֶה כָּל
הָאָדָם, וְלִכֵּן הָעֲצָה הַיְעוּצָה לְךָ הִיא רַק לֹדֵם תָּמִיד —
הַכֹּל טוֹב, וַיַּעֲשֵׂה עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא שְׂמַח, וַיַּחֲיֵךְ תָּמִיד,
וַיִּרְגֵּיל עֲצָמוֹ לְקַפֵּץ וּלְרַקֵּד, אֲפִלּוּ בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ, וַיִּנְגֵן
לְעֲצָמוֹ אֵיזָה נִגּוֹן שֶׁל שְׂמֻחָה, וְאֲזוּ תִרְאֶה אֵיךְ שִׁיתְּהַפְּכוּ
לְךָ בִּאֲמַת כָּל הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת, הַצַּעַר וְעִגְמוֹת הַנִּפְשׁ
אֶל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, וַיִּהְיֶה לְךָ בִּאֲמַת הַכֹּל טוֹב,
וְתַחֲיֶה חַיִּים אֲמַתִּים, חַיִּים בְּרוּכִים, חַיִּים שְׂמֻחִים.

ד.

צָרִיף שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי טַבֵּעַ כָּל אָדָם
הוּא לְהַמְשִׁיךְ אֶל הָעֲצָבוֹת וְהַדְּכָאוֹן, וְאֶפְלוּ שְׁאִינוּ יוֹדֵעַ
עַל מַה וְלָמָּה, וּמַה קָרָה לוֹ, עִם כָּל זֹאת זֶה טַבֵּעַ כָּל
אָדָם — שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֵר עֲצָבוֹת, מְרִירוֹת וְדְכָאוֹן, וְכָל זֶה
כִּי יִסּוּדוֹ מֵעֶפֶר, וְטַבֵּעַ הָעֶפֶר הוּא גַם וְחוּמְרוֹ עָב,
וּבְשִׁבִיל זֶה נִמְשָׁךְ הָאָדָם אֶל הָעֲצָבוֹן וְהַמְרִירוֹת,
וְחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל מֵר וְרֵעַ לוֹ, וְאֵף שֵׁישׁ לוֹ הַכֹּל — פְּרִנְסָה
וּבָנִים, עֶשֶׂר וְכָבוֹד, עִם כָּל זֹאת נִמְשָׁךְ אַחֵר הָעֲצָבוֹת
וְהַמְרִירוֹת, וְהוּא בְּעֲצָמוֹ אִינוּ יוֹדֵעַ לָמָּה, עַד שֶׁרַב בְּנֵי
אָדָם אֵינָם נִהְנִים כָּלֵל מֵהַחַיִּים, כִּי תָמִיד נִמְשָׁכִים אֶל
הַמְרִירוֹת, וּמִסְתַּכְּלִים עַל הַחַיִּים בְּעֵינַיִם שְׁחוּרוֹת, עַד
שֶׁבְּאֵמַת נַעֲשִׂים לָהֶם הַחַיִּים מָרִים וּמְרוּרִים, וְקִשָּׁה לָהֶם
לְהַחֲזִיק מֵעֵמֶד; עַל-כֵּן עָקַר הָעֲצָה, לְהַשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת
כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם, לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלוֹמַר
לַעֲצָמוֹ, שֶׁבְּאֵמַת הַכֹּל טוֹב, וַיִּרְגֵּיל עֲצָמוֹ לִילֵךְ בְּפָנִים
שׁוֹחֲקוֹת וּשְׂמֵחוֹת, וַיִּשִׁיר לַעֲצָמוֹ אֵיזָה נִגּוֹן שֶׁל שִׁמְחָה,
וְזֶה בְּאֵמַת יִהְפֹךְ לוֹ אֶת מִצַּב רוּחוֹ הָרַע, וַיִּרְאֶה אֲשֶׁר
בְּאֵמַת הַכֹּל טוֹב, וְלֹא חָסַר לוֹ שׁוֹם דָּבָר, וּמַה שֶׁמָּרַר
כָּל-כֹּף אֶת חַיָּיו, זֶה רַק מִצַּד טַבֵּעַ הָעֶפֶר, שֶׁנִּטְבַּע בּוֹ,

שמשכו להיות במרירות ובעצבות; ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לגרש ממך את המרירות, הדכאון והעצבון, על-ידי שתהיה רגיל לומר — הכל טוב, ואז באמת יהיה לך טוב, ותהיה הכי מאשר בחייה, ותזכה לחזות בנעם הווי"ה, ולבקר בהיכלו, פי עז וחדוה במקומו, וטוב הווי"ה לכל, ורחמיו על כל מעשיו; ועל-כן בזה שתהיה רגיל לומר תמיד הכל טוב, אז באמת יהיה לך טוב כל הימים, ותזכה שתשרה עליך השכינה, כי אין השכינה שורה, אלא על לב שמח, ובמקום שיש שמחה, שם יש השראת השכינה; אשרי לו!

ה.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי עקר הנצחון בזה העולם הוא רק, כשזוכה להפוך את כל המרירות והעצבות שלו אל תקף השמחה, ושוחק מהכל, כי להפוך — עקר הכשלון בחיים הוא רק העצבות והמרירות, שממרר את חיינו על לא דבר, ונופל בכל פעם בעצבות ובדכאון פנימי, עד שיש כאלו, שנפלו כבר כל-כך בעצבות ובמרירות, עד שזה נעשה אצלם

טבע שני — להסתכל תמיד על הצד הרע והחשוף, ונדמה להם, שתמיד יהיו להם החיים רעים ומרים, ותמיד הם מתאנחים על רע מזלם ועל חשך גורלם, וממררים לעצמם את חייהם, ומה גם, שבני אדם אינם אוהבים לשמע תמיד אנחות ומרירות, ועל-כן הם מתרחקים מהם, כי על כל אחד עובר בחיים מה שעובר, ועל-כן שום ברירה אינה מעניינת לשמע את המרירות והדאגות של זלתי, ומאחר שמתרחקים ממנו, אזי נופל יותר בעצבות, במרירות ובדכאון, ואומר לעצמו "הלא אתה רואה את רע מזלי, עד שכלם מתרחקים ממני", וכל זה בא לו רק על-ידי שהרגיל עצמו להתאנח תמיד, ולהסתכל על הצד הרע שבו, אבל אם ירגיל עצמו לומר תמיד — הכל טוב, ויאמר לכלם אשר הכל טוב, ואין מה לדאג וימינו כצל עובר, הנה אנחנו כאן, והנה אנחנו שם, ועל-כן על מה ולמה לדאג ולהצטער על עולם שאינו שלנו, ויהיה האדם תמיד שש ושמח, וירקד מרב שמחה, וינגן בינו לבין עצמו איזה נגון שמח, ויצחק הרבה מפל החיים, אז אדם פזה מתרחבת לו דעתו, וזוכה להיות באמת בשמחה, ונפתחת לו דעתו, ויכול להשיג בהשגת התורה בזמן קצר, ומקים את מצוותיו באמונה; אשרי

ו.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר כָּל הַיְרִידוֹת,
הַקְּטָנוֹת וְחַלִּישוֹת הַדַּעַת, שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ בְּכָל יוֹם, הֵם
רַק כְּשֵׁאִין לָךְ מָה לַעֲשׂוֹת, וּמִשְׁעֵמֶם לָךְ מֵרֹב בְּטוֹל
זְמַן, וְעַל-כֵּן אַתָּה מִסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמָּךְ תָּמִיד בְּעֵין רָעָה,
וְנִדְמָה לָךְ כְּאִלוֹ הַכֹּל הוֹלֵךְ לָךְ לְהַפִּךְ מֵרְצוֹנָךְ, וְאַתָּה
חוֹשֵׁב, שְׁלֵעוֹלָם כָּבֵר לֹא תִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, וּבְאַמַּת זוֹהִי
טָעוֹת גְּמוּרָה, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק
עַל הַטּוֹב, וְאוֹמֵר לְעֲצָמוֹ וְלְאַחֲרִים תָּמִיד — הַכֹּל טוֹב,
אִזּוֹ בְּאַמַּת יִהְיֶה לוֹ טוֹב, וְאִזּוֹ תִשְׁתַּדֵּל לְבִלִּי לְבִלוֹת אֶת
זְמַנְךָ הַיָּקָר מִכָּל הוֹן, וְתַחַטֵּף כָּל הוֹן אֲמַתִּי וְנִצְחִי —
הֵן בְּקִיּוֹם מְצוּוֹתָיו יִתְכַרֵּךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתַחַפֵּשׁ
בְּכָל יוֹם אַחַר מְצוּוֹת חֲדָשׁוֹת, וְהֵן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה שֶׁתִּתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם לְלַמֵּד בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה,
בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ, בְּהִלְכוֹת מֵרַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּרָה,
זֶהר וְתַקוּנִים, וּמִמַּשׁ תַּרְגִּישׁ עֲצֻמָּךְ תָּמִיד בְּטוֹב, כִּי בְּזֶה
שֶׁמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לֹאמֵר תָּמִיד הַכֹּל טוֹב, נַעֲשֶׂה לוֹ בְּאַמַּת
טוֹב, וְנִתְרַחֲבִים לוֹ הַמִּחִין, וְהוּא בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּמִמַּשׁ
אֵין לוֹ פְּנָאֵי אֵל שׁוֹם דָּבָר בְּטֵל, כִּי תָּמִיד עוֹסֵק בַּתּוֹרָה
וּבַמְצוּוֹת, בַּתְּפִלָּה, בְּבִקְשָׁה וּבְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ,

וחי חיים נעימים וטובים, כי אין לך עוד טוב מתורה ומקיום המצוות בשמחה, וכן מי שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, בלשון שרגיל בה, אז מרגיש טעם אחר בחייו, ואל זה יכולים לזכות רק אם יהיה רגיל לומר תמיד הכל טוב, ואז דיקא זוכה שמתרחב לבו ודעתו, ובאמת נעשה לו הכל טוב, ונתרחב לו כל יום ויום בטוב אמת ונצחי; אשרי לו!

ז

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי הטוב שבכל בר ישראל גנוז וטמון אצלו, עד שעל-פיו רב אינו נכר, ומזה בא שכל אחד כל-כף שבור בדעתו, כי אינו רואה תקף ומיד את הדעת שבתוך הדברים שעושה, כי הרע מכסה אצלו את הטוב, ומזה בא, שכל אחד כל-כף נשבר ונדכה, ומסתובב כל-כף שבור ורצוץ, כי אינו זוכה לראות את הטוב שאצלו, כי מרב עוונותיו נעלם ונסתר ונגנז ממנו הטוב; ועל-כן צריכה להיות כל עבודת האיש הישראלי — לחפש, לבקש ולמצא בעצמו את הטוב, ולברר את הטוב מהרע, וידון את עצמו תמיד לכף זכות, ויאמר תמיד — הכל טוב, ואז

ממילא יזכה, שיאיר אצלו תמיד רק הטוב, ויתבטל ממנו הרע, כי מעט מהאור דוחה הרבה מן החשך. בשעה שמגלין אצל האדם אפלו קצת מהטוב, כבר נתבטל הרע לגמרי, ומאיר אצלו רק הטוב, ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר, להיות רגיל לדבר תמיד רק טוב, והרגל את עצמך לומר תמיד על כל דבר הכל טוב, ואז תראה איך שיאיר אצלך רק הטוב, ובני אדם ירצו להתאחד עמך תמיד.

ח.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי חיי האדם בזה העולם מלאים נסיונות קשים ומרים עד מאד, ואין לך אדם שלא יסבל יסורי הנפש או יסורי הגוף, וכן עובר על כל אחד משברים וגלים, זה בענין פרנסתו, שאין לו פרנסה, ומנח בחובות וזה בענין בריאותו, שיש לו כמה מחושים ומחלות, וזה בענין שלום בית, שאינו מסתדר בביתו עם אשתו וכו', וזה יש לו צער גדול בנים, וסובל מילדיו יסורים ומרידות, וזה יש לו שונאים יותר משערות ראשו על לא דבר, וזה סובל משכנים רעים, וכן כל מיני משברים וגלים שרק

עוברים על כל אחד בזה העולם בכל יום ויום, צרות, יסורים ומרירות אחרות, שלא חשב על זה כלל, ועל הכל אין שום עצה אחרת, רק להשתדל להמתיק את המרירות בכל מיני אפנים שבעולם, ולהרגיל עצמו לומר — הכל טוב, ואף שבאמת מרים לו מאד החיים, אבל מי שמשכיל על דבר אמת, ומישב את עצמו היטב, ויודע בידיעה ברורה, כי חיי האדם כל-כך קצרים בזה העולם, כי ימי שנותינו בהם שבעים שנה (תהלים ז), וגם זה עובר כהרף עין, כי שבעים השנה גם כן עוברות כרבע שעה ממש, כפי גדל הדעת העליונה של הצדיקים האמתיים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ס"א), ועל-כן כפי מהירות הזמן, אזי בעל נפש אמת צריך לישוב עצמו, מה לו להיות כל-כך ממרמר בחייו, יותר טוב להמתיק את מרירותו, ולומר על הכל, הינו על כל מה שעובר עליו — כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הכל טוב, וישתדל לברח רק אליו יתברך, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובכל תנועה ותנועה, שם אלופו של עולם, וכפי שאדם זוכה להכניס בדעתו אמתת ידיעה זו, על-ידי-זה נמתקים ממנו כל הדינים, הצרות והיסורים שסובל, ונעשה לו באמת הכל טוב כי

הכל טוב כפי שלמות הדעת, כי אם דעת קניית. מה חסרת (נדריים מא.); ועקר שלמות הדעת הוא להכיר אותו יתברך, בסוד (דברים ד): אתה הראת לדעת, כי הוי"ה הוא האלהים, אין עוד מלבדו; ועל-כן עשה זאת, איפא, בני, וראה להרגיל את עצמך לקבע מקום פנוי, שאין שם בני אדם, ותפרש את כל שיחתך וכל מה שעובר עליך אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואף שבתחלה ידמה לך, כאלו אין מי ששומע אותך, או כאלו דבוריך הולכים לריק, וכו'; עליך לדעת, אהובי, אחי, כי כל העולם הזה: דומם, צומח, חי, מדבר, הוא מכסה והסתרה לכסות ולהסתיר את אמתת מציאותו יתברך, וכל אחד כפי מעשיו וחטאיו, כמו-כן ממשיך על עצמו לבוש גס ועב, אשר מכסה ומסתיר ממנו את אור אמתת זיו מציאותו יתברך, ועל-כן נחשף ממנו אורו יתברך, ונדמה לו, כי לריק יגיעו וטרחו, אבל כשאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה בלשון עצמו, הינו בשפת האם שלו, כפי שרגיל, והוא עקשן גדול על דבר זה, אזי לבסוף זוכה להוריד ממנו את הכסויים וההסתרות, ונתגלית אליו אמתת זיו מציאותו יתברך, ונפתחים לו שערי המח

והשכל, וזוכה להשכיל ולהבין, אשר כל חיי האדם הם רק דמיון גדול, ולא ישאר ממנו, כי אם אלו הדבורים שדבר עמו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא כלי להמשכת השכינה בעולם, וכן לא ישאר מאתו, רק התורה הקדושה שלמד, שזהו חכמת ידיעת אלקותו יתברך, כי כל ידיעה וידיעה ממשפטי התורה הקדושה, היא גלוי מאמתת מציאותו יתברך, כי הוא יתברך והתורה אחד הם, כי כפיכול חכמתו יתברך היא בתוך התורה הקדושה, ועל-כן כשאדם מכניס דעתו בתוך התורה הקדושה, על-ידי-זה נכלל כפיכול בדעתו יתברך, ואז משלים את דעתו, ויסורין בדלין ממנו, ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים — מה נקרא יסורים של אהבה? כל שאין בו בטול תורה או בטול תפלה (עין ברכות ה), כי שני דברים אלו — תורה ותפלה, גורמים לאדם להכלל בו יתברך לגמרי, ולשפח מהעולם הזה, ולנתק עצמו מכל מיני יסורים ומרירות, ולהכלל בחי החיים, אשר רק זה נקרא שלמות-הדעת, ורק זה נקרא חיים אמתיים, ועל-כן מי שחפץ בחיים, עליו להרגיל עצמו לומר על כל מה שעובר עליו הכל טוב, ואז יכלל בו יתברך, שנקרא טוב, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה): טוב הוי"ה לכל, וכן

יכלל בתוך התורה הקדושה הנקראת טוב, כמו שאמר
 חכמינו הקדושים (ברכות ה.): אין טוב, אלא תורה,
 שנאמר: (משלי ד'): כי לקח טוב נתתי לכם, תורתִי אל
 תעזבו; ואז באמת ישתנה מצב חיינו לטוב, וזה כל
 עבודת הצדיקים האמתיים בזה העולם — להפך את
 כל חיייהם מצרות העולם הזה, ולברח אל הערכות,
 הנעם, הזיו והחיות של העולם הבא; אשרייהם ואשרי
 חלקם!

ט.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר כל העולם
 כלו מתנהג רק בהשגחתו הפרטי הפרטית בדרך נוראה
 ונפלאה מאד מאד, ואם היה האדם מכניס בדעתו את
 ההארה הזו, אז היה משתנה כל הלך מחשבתו, והיה
 רגיל לומר על כל דבר — הכל טוב, והיה שש ושמת,
 ושום דבר ושום ברִיה לא היו יכולים להפיל אותו
 כלל, כי כל הירידות, הקטנות וחלישות הדעת באים
 לאדם, רק על-ידי ששוכח ממנו יתברך, ואינו זוכה
 לזכר אותו, שאז חושב, שכל מה שעובר עליו, הכל
 רע, חס ושלום, ורק לו הכל חשון, ואף פעם כבר לא

ישתנה לו שום דבר לטובה, ובאמת הכל דמיון גדול,
 כי המאמין האמתי, אשר אין שום מציאות בלעדיו
 יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך
 מנהיג את עולמו בהשגחה נפלאה, אין אדם נוקף
 אצבעו מלמטה, אלא אם מכריזין מלמעלה (חלין ז.),
 ומרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, כאשר ידבר איש
 אל רעהו, ומספר לפניו יתברך את כל נימי נפשו, ואז
 על-ידי-זה באמת הכל מתהפך להיות לו טוב ממש;
 אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל,
 ובורח בכל יום רק אליו יתברך, ואז דיקא ירגיש טעם
 אחר בחייו; אשרי לו!

י.

צריך שתדע, אהובי, אחי, כי הוא יתברך אחד
 בתכלית האחדות, ואין זלתו כלל, וככל מה שתזכה
 יותר להכלל בו יתברך, כמו-כן תזכה להכלל באחד,
 וכשאדם אוהז באחד, הוא לא שיך לשום שנוי, כי
 בדבר יחידי אין שנוי, כי רק זהו נמצא, ואין דבר אחר
 נמצא כלל, ובזה שאדם זוכה להכלל באחדותו יתברך,
 על-ידי-זה יודע שהכל טוב, כי ממנו יתברך יוצא רק

טוב, פי טוב הַיָּוֵה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְעַל-
כֵּן כָּכֵל מֵה שֶׁתִּכְלֵל בְּאֶחָד, הֵינּוּ בְּאֶחָדוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ,
כְּמוֹ-כֵן תָּאִיר עָלֶיךָ מִדַּת טוֹבוֹ, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹמֵר עַל
כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — הַפֶּל טוֹב, וְכֵן תִּמְשִׁיךְ אֶת
הַטּוֹב גַּם עַל אֲחֵרִים, פִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל
אֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, אֲשֶׁר אֵין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל,
וְרוֹצִים לְשִׁמֵּעַ אֵיזָה דְבוּרִים שֶׁל נַחוּם וְהַתְּחַזְּקוֹת, וְעַל-
פִּי-רַב קָשָׁה לְמַצֵּא אָדָם כְּזֶה, פִּי כָל אֶחָד מִמְרַמֵּר
מִבְּעִיּוֹתָיו, וּמְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, פִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר
מֵה שֶׁעוֹבֵר מְרִירוֹת וְקִטְנוֹת, צְרוֹת וְיִסוּרִים קָשִׁים
וְמָרִים, וְעַל-כֵּן בְּזֶה שֶׁאַתָּה תִּרְגִּיל עֲצֻמָּה לֹמֵר עַל כָּל
הַבָּא עָלֶיךָ הַפֶּל טוֹב, עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לְךָ בְּאַמַּת טוֹב,
וְתוּכַל לְחַזֵּק גַּם אֶת אֲחֵרִים, שִׁיְהִיָּה לָהֶם טוֹב, וְיִהְיֶה
לְכֻלָּם טוֹב; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכָה לְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, וּמְאִיר
אֶת דַּעְתָּם, שֶׁלֹּא יִפְלוּ כָּלֵל, רַק יִדְעוּ פִּי הַפֶּל טוֹב, אֲשֶׁרִי
לוֹ בְּזֶה וּבְבָא, פִּי לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, מְאֹד מְאֹד
חָשׁוּב בְּרִ יִשְׂרָאֵל, הַזּוֹכָה לְחַזֵּק אֲחֵרִים, וְלִהְיֹאֵר בָּהֶם
אֶחָדוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, פִּי זֶה תִּכְלִית הַבְּרִיאָה.

יא.

צריך שתחזיק עצמך, אהובי, אחי, מכל מה שעובר עליך, ואל תניח את העצבות והמרירות שתכלינה אותך, כי אין זו עצה וחכמה להסתובב בזה העולם ממרמר בעצבות ובמרה שחורה, הן אמת שעוברים עליך עכשו משברים וגלים כאלו, אשר כמעט שתתפוצץ מרב צער, והמרירות אוכלת ומכלה אותך לגמרי, ואינך יודע שום עצה ותחבולה להנצל מזה כלל, עם כל זאת עליך לדעת, כי עקר החכמה בזה העולם הוא — להפך את כל היגון והאנחה — כל הצרות, היסורים והקטנות אל טוב אמת ונצחי, ודיקא אדם בזה נקרא חכם בתכלית החכמה, כי כל מי שזוכה להפך את המרירות לשמחה, הוא דיקא נקרא חכם אמת, כי עליך לדעת, אשר צרות ויסורים, מרירות ועגמת נפש עוברים על כל אחד, אבל אשרי מי שזוכה להפך הכל לטוב, ועקר הטוב הוא הקדוש ברוך הוא בעצמו, ואז דיקא יזכה להרגיש את הטוב האמתי, והוא דיקא יהיה נקרא חכם אמת; וזכר כלל זה, כי על-פי-י-רב כשעוברים על האדם משברים וגלים, נדמה לו כי רק עליו עובר כך, ועל-כן קשה לו להתנחם,

הכל טוב

כה

וּמְכַל שֶׁכֶן שֶׁקֶשָׁה לוֹ לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ, וְעַל אַחַת כַּמָּה
וּכְמָה שְׁאִינוֹ יְכוּל לְחַזֵּק וּלְהַחֲיוֹת אֶת אַחֲרִים; עַל-כֵּן
רָאָה לְהִיּוֹת חָכָם אֲמַתִּי, וְתִרְאֶה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ וְאֶת
אַחֲרִים, וּבָזָה תִּרְגִּישׁ חַיִּים טוֹבִים וְעַרְבִים כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ,
וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֵׁר בְּחַיֶּיךָ.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

פַּעַם אַחַת דִּבֵּר מֵעַנִּין טוֹב הָעוֹלָם
הִבָּא מַה שְּׂיִכּוֹלִין לְזָכוֹת עַל־יְדֵי עֲבוֹדַת
ה' בְּאַמֶּת. עָנָה וְאָמַר: מִכְרָחִין לֹא
וְלִקְרוֹתוֹ בְּשֵׁם טוֹב, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקְרוֹתוֹ
בְּשֵׁם אַחֵר לְהוֹדִיעַ לְבְנֵי־אָדָם, אֲבָל
בְּאַמֶּת אֶפְלוּ שֵׁם טוֹב אֵין שְׂיָךְ לֹא
עַל זֶה, כְּלוּמַר שֶׁהוּא אֶפְלוּ לְמַעַלָּה
לְמַעַלָּה מְטוֹב, אִךְ אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹדִיעַ
יֹתֵר לְבְנֵי־אָדָם כִּי אִם כְּשֶׁמְכַנִּין אוֹתוֹ
בְּשֵׁם טוֹב, אֲבָל בְּאַמֶּת וְכוּ' "עֵין לֹא
רְאָתָה" וְכוּ' (יִשְׁעִיָּה סד, ג).

(שיחות-הַר"ן, סִימָן נה)

קוֹנְטֵרַס

הִיפֵי שְׁבִטוֹב

יִגְלֶה אֶת הִיפֵי שְׁבִטוֹב הַטּוֹב, וְאִיךָ שְׁבִטוֹב שֶׁהוּא טוֹב לְכָל,
כָּל־אֹהֲבִים אוֹתוֹ, וְהוּא חֲבִיב וְיִקָּר בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא,
וְשִׁמוֹ הַטּוֹב הוּלָךְ לְפָנָיו לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

*

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן,
בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ,
רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיה

רַבֵּי נַתָּן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמְשַׁלָּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדַפּוֹס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֵסֵלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י, אָמַר שְׂאִין לְתַאֲר
וּלְשַׁעַר כָּלֵל אֶת הַיָּפִי שְׁבֵטוֹב הַחַיִּים
אִם יִרְגִּיל עֲצָמוֹ לְהַסְתַּפֵּל תָּמִיד
רַק אֶל אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲז
כָּל חַיָּו יִתְהַפְּכוּ מִמָּשׁ לְחַיִּים יָפִים
וּמְהַדְרִים, כִּי הַטּוֹב זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים
קמח): "טוֹב ה' לְכָל", וּמִי שְׁמַרְגִּיל
עֲצָמוֹ לְהַסְתַּפֵּל רַק בְּיָפִי הַטּוֹב, אֲז כָּל
חַיָּו הֵם חַיִּים אַחֲרֵים לְגַמְרִי.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקט)

קוֹנְטָרַס

הַיְפֵי שְׂבִיבוּב

.א

צָרִיף שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד
דָּבָר יָפֵה בְּזֶה הָעוֹלָם כְּמוֹ אָדָם טוֹב, שְׂמֵחַפֶּף אֶת טְבַעוֹ
לְהִיּוֹת תָּמִיד טוֹב לְכֹלָם, וְלִקְבֹּל אֶת כָּל אֶחָד בְּסִבָּר פְּנִים
יְפוֹת, וּבְזֶה מֵרָאָה אֶת טֵהַר לְכָבוֹ, וְכֹלָם אוֹהֲבִים אוֹתוֹ,
לֹא-כֵן מִי שֶׁהוּא אִישׁ רַע וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּקְפֻדוֹת,
כֹּלָם שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ, וְלֹא יְכוּלִים לְהַסְתַּכֵּל בְּפָנָיו, עַל-כֵּן
רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, לְהַרְגִיל עֲצֻמָּה לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב,
וְלִקְבֹּל אֶת כָּל בְּרִיָּה בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת וּבְחִיּוּף, וְלְהַקְדִּים
שְׁלוֹם לְכָל בְּרִיָּה בְּשִׂמְחָה וּבְאַהֲבָה, וְאֵז תִּרְאֶה לְפָנֶיךָ
עוֹלָם חָדָשׁ לְגַמְרִי, כִּי הַמְרַגֵּיל עֲצֻמוֹ לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב,
וּמְקַבֵּל אֶת פְּנֵי כָּל בְּרִיָּה בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה וּבְשְׁלוֹם,
אֵז כָּל הָעוֹלָם שְׁלוֹ הוּא עוֹלָם אֶהֱבָה, עוֹלָם שִׂמְחָה,

עוֹלָם שְׁלוֹם, לֹא-כֵן מִי שְׁמַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל טֹבֵעַ
 רַע, וְאִינוֹ יְכוּל לְקַבֵּל אֶת זוּלָתוֹ, אֲזִי כָּל הָעוֹלָם שְׁלוֹ
 עוֹלָם שְׁנֵאָה, עוֹלָם עֲצוּב, עוֹלָם מַחְלָקֶת, וְרַעִים וּמְרִים
 לוֹ הַחַיִּים מְאֹד, וְכֵן רָאָה לְהַרְגִיל עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת רַק אִישׁ
 טוֹב, וְאֲזִי תִרְאֶה אֵיזָה עוֹלָם יְהִיָּה לָךְ, עוֹלָם שֶׁל טוֹב
 וְשֶׁל חֶסֶד וְשֶׁל אֲהָבָה.

ב.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כְּשֶׁתִּרְגִּיל אֶת
 עֲצָמָךְ בְּמִדַּת הַטוֹב, אֲזִי כָּל בְּרִיָּה תֹאֲהֵב אוֹתָךְ, כִּי
 הָרַךְ בְּנֵי-אָדָם שְׁאוּהֲבִים אֶת אָדָם טוֹב, וְתַכְף-וּמְיָד
 כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב וְעוֹשֵׂה
 טוֹבוֹת עִם זוּלָתוֹ, כְּלָם אוּהֲבִים אוֹתוֹ, לֹא-כֵן מִי שֶׁהוּא
 אִישׁ רַע וּבִלְיַעַל, וּמְצַעֵר אֶת בְּנֵי-אָדָם, כְּלָם שׁוֹנְאִים
 אוֹתוֹ, וְאִינָם יְכוּלִים לְסַבֵּל אוֹתוֹ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן רָאָה,
 אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵה לְפָנֶיךָ, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְקַנּוֹת
 לְעֲצָמָךְ אוּהֲבִים, רָאָה לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וְתִרְגִּיל אֶת
 עֲצָמָךְ לַעֲשׂוֹת חֶסֶדִים וְטוֹבוֹת לְבְנֵי-אָדָם, וְאֲזִי תִקְנֶה
 לְעֲצָמָךְ רַעִים, יְדִידִים וְאוּהֲבִים רַבִּים מְאֹד. וּזְכֹר אֶת
 זֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי תִצְטָרֵךְ זֹאת לְיָמִים הַבָּאִים, כִּי
 אִי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם אֲלֵא כְּשֶׁמְרַגֵּיל אֶת
 עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַטוֹב, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד

ואחד מה שעובר מרירות ויסורים, קטנות והשלכות, צרות ויסורים והרפתקאות, וכל אחד עסוק בצרותיו ובלבוליו, ואין לו סבלנות אל זולתו, ועל-כן אם תהיה איש רע, אזי לא די ששהוא לא יסבל אותך, אלא יגרש אותך בחרפות ובבזיונות, כי יש לו מספיק צרות ממנו בעצמו, לא-כן אם תקבל את כל אדם בסבר פנים יפות, ותשתדל לעשות טובות עם זולתך, אזי האדם הקשוח ביותר יתהפך אליך, כי כל אחד רוצה לשמע דבר טוב, ורוצה לראות חיוך שהאדם מחייך אליו ומקדים לו שלום, ובזה הוא מנפח בו חיים חדשים ורוח טובה. אשרי מי ששם דברים אלו אל לבו.

ג.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, כי בזה העולם יכולים בנגל לקנות רעים וחברים רבים, אם מרגיל את עצמו לקבל את בני-אדם בסבר פנים יפות, כי טבע האדם, שנמשך אחר המרירות והעצבות והעצלות מרב הצרות והיסורים שמסבבים אותו בכל יום כל אחד ואחד כפי ענינו ומעשיו, כי אין לה אדם שלא תעבר עליו איזו צרה או קטטה או בלבול הדעת, שדבר זה משבר אותו, וכשאדם בא ומקדים את פניו בשלום ובסבר פנים יפות, ומדבר אתו יפה, אז קונה את לבבו

וּמַהֲפִיךְ אֶת רְצוֹנוֹ אֵלָיו, וְנַעֲשֶׂה לוֹ אוֹהֵב וְרַע טוֹב,
 וְעַל-כֵּן אֵל תֹּאמֶר, אֱהוּבִי, בְּנִי, שְׂאִין לְךָ רַעִים וְחֻבְרִים
 וְכוּ', וְאַף אֶחָד אֵינּוּ רוֹצֶה לְהִתְחַבֵּר עִמָּךָ וְכוּ' אוֹ לְדַבֵּר
 עִמָּךָ וְכוּ', אֵל תֹּאמֶר זֹאת, כִּי בְּאַמֶּת הַכֹּל תְּלוּי רַק
 בְּיָדְךָ, אִם אַתָּה תִּקְדִּים שְׁלוֹם לְכָל אָדָם וְתִרְאֶה לָהֶם
 פְּנִים שְׂמֵחוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְעֶזֶר לְזוּלְתְּךָ, אֲזִי תִרְאֶה אִיךָ
 שְׂכֵלִים יִתְהַפְּכוּ אֵלֶיךָ, לֹא-כֵן כְּשֶׁתִּצְפֶּה לְטוֹבָה מִזּוּלְתְּךָ,
 אוֹ תִרְצֶה לְנַצֵּל אוֹתוֹ, אֲזִי בּוֹדֵאֵי לֹא יוּכְלוּ לְסַבֵּל אוֹתְךָ,
 וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֱהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לְהִיּוֹת חָכֵם וְשִׁמְעַ
 בְּקוּלִי, וּמַהֲיֹם וְהִלָּאָה רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךָ לַעֲשׂוֹת
 טוֹבוֹת לְזוּלְתְּךָ, וְתִקְבֵּל אֶת כָּל אֶחָד בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת,
 וְאֲזִי תִקְנֶה לְעֲצֻמָּךָ הַרְבֵּה אוֹהֲבִים וְחֻבְרִים, וְכֵלִם יֵאָהֲבוּ
 אוֹתְךָ.

.ד

צְרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, כִּי אֵין עוֹד מִדָּה
 יִקְרָה כְּמוֹ מִדַּת הַטוֹב, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְרָשׁ
 שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים ז'): אֵין אָדָם נִקְרָא צְדִיק, אֲלֵא אִם
 כֵּן הוּא טוֹב, כִּי עָקֵר צְדָקַת הָאָדָם תְּלוּי בְּמִדַּת הַטוֹב,
 וְכִשְׂאָדָם מַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ, וְהוּא טוֹב לְכֹל, אֲזִי נִקְרָא
 צְדִיק, וְכֵלִם מִתְחַבְּרִים אֵלָיו, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר
 עַל כָּל אֶחָד מְרִירוֹת וְיִסוּרִים, קִטְנוֹת וְחִלְיִשוֹת הַדַּעַת,

וַאִין לְבַנֵי־אָדָם שׁוֹם סְבָלָנוֹת מְרֹב הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים
 שְׁעוֹבָרִים עֲלֵיהֶם, וּמַחֲפָשִׁים אִישׁ טוֹב לְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת
 כָּל לְבָבָם, כִּי מַעִיק לָהֶם מְאֹד כָּל צָרוֹתֵיהֶם וַיְסוּרֵיהֶם
 הַקָּשִׁים שְׁסוֹבְלִים מִבֵּית וּמִבְחוּץ, וּכְשִׁמוּצָאִים אִישׁ
 צַדִּיק שֶׁהוּא אִישׁ טוֹב, אֲזִי שׁוֹפְכִים לְפָנָיו אֶת מֵר
 לְבָבָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהָאִישׁ הַצַּדִּיק שֶׁהוּא אִישׁ טוֹב,
 מְנַחֵם וּמְחַזֵּק וּמְשַׂמַּח אוֹתָם, אֲזִי לְעוֹלָם יִדְבְּקוּ בּוֹ, כִּי
 טָבַע שֶׁל הָאָדָם שְׁרוּצָה לְשִׁמְעַ דְּבַר טוֹב, וַאֲיִנוּ רוּצָה
 לְשִׁמְעַ שׁוֹם בְּקֶרֶת, כִּי מִסְפִּיק לוֹ הַבְּקֶרֶת שֶׁמִּקְבֵּל —
 הֵן בְּבֵיתוֹ וְהֵן בְּעִבּוּדָתוֹ וְהֵן מִשְׁכְּנָיו וְהֵן מִקְרוֹבָיו,
 וְעַל־כֵּן כְּשִׁמוּצָא אֵיזָה אִישׁ טוֹב שֶׁמְדַבֵּר עִמּוֹ בְּצוּרָה
 יְפָה, אֲזִי הוּא נִדְבֵק בּוֹ, וְלִכֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר,
 לְהַרְגִיל אֶת עַצְמָךְ לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וְתִשְׁתַּדֵּל לְחַפְּשׁ
 אֶת הַטוֹב אֲצִל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְתִדְבֵר עִמּוֹ בְּצוּרָה יְפָה,
 וְתִשְׁתַּדֵּל לְעֹזֵר לוֹ, וְאֲזוֹ תִרְאֶה אִיךָ שְׁכֵלֶם יִדְבְּקוּ בְּךָ.
 אֲשֶׁרִי מִי שֶׁעוֹשֶׂה טוֹבוֹת לְזוּלָתוֹ, שְׂאֲזוֹ יִזְכֶּה לְרֹב טוֹב
 הַצָּפוֹן, כִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב אִישׁ טוֹב הַעוֹזֵר
 לְזוּלָתוֹ, וּבְאֶתְעָרוֹתָא דְלִתְתָא אֶתְעַר דְלַעֲיִלָא (זִהָר לָךְ־לָךְ
 פ.ח.), כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם מִתְעוֹרֵר פֶּה מִלְמַטָּה, כֵּן מִתְעוֹרְרִים
 עִמּוֹ כְּנִגְדּוֹ מִלְמַעְלָה, הֵינּוּ אִם הָאָדָם הוֹלֵךְ תָּמִיד
 בְּמִדַּת הַטוֹב וְהַחֲסָד, וְרוּצָה לְעֹזֵר לְזוּלָתוֹ, וְנִכְנָס בְּזֶה
 בְּכָל נַפְשׁוֹ וּלְבָבוֹ, כְּמוֹ־כֵן כְּבִיכּוֹל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא

מִלְמַעְלָה מִמְּשִׁיךְ עָלָיו טוֹבוֹת וַחֲסָדִים, וְעוֹזֵר לוֹ, וְנֹצֵל
 מִכָּל רָע, וְלִכֵּן רָאָה אֱהוֹבִי, בְּנִי, מֵה לְפָנַי, וְהִרְגֵּל אֶת
 עֲצָמָי לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב עוֹשֶׂה חֶסֶד לְזוּלָתוֹ, וְאִזּוֹ לֹא
 תִּפְסֵיד אֶפְלוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמִכָּל שְׁכֵן בְּעוֹלָם הַבָּא.

ה.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֱהוֹבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אֲשֶׁר בָּזָה הָעוֹלָם
 אִישׁ טוֹב עוֹלָה וְעוֹבֵר עַל הַכֹּל, כִּי רוֹאִים בְּחוּשׁ
 כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס לַחַנּוּת, וְרוֹצֶה לְקַנּוּת מִשָּׂהוּ, אִם בְּעַל
 הַחַנּוּת מְקַדִּימוֹ בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת וּבְשָׁלוֹם, וּמִשְׁרַת
 אוֹתוֹ טוֹב וּמִתְחַשֵּׁב עִמוֹ, אִזִּי הָאָדָם יִחְזֹר עוֹד פְּעַם
 אֵלָיו לְקַנּוּת אֶצְלוֹ, וּמֵה גַם שְׁיַעֲזֹר אֶת חֲבֵרָיו וַיְדִידָיו
 וַיְקַרְוּבֵיו וּבְנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ, שְׁכָאן יֵשׁ בְּעַל חַנּוּת אִישׁ טוֹב,
 וּכְדָאִי לְהַכְנִס לְקַנּוּת אֶצְלוֹ, כִּי הוּא מְקַבֵּל אֶת כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, וְהוּא אִישׁ טוֹב וּבְעַל חֶסֶד
 גָּדוֹל, הֵרִי לָךְ שְׁגָם בְּגִשְׁמִיּוֹת אֵין מִפְּסִידִים כְּשֶׁאָדָם
 הוּא אִישׁ טוֹב, וּמִכָּל שְׁכֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, כְּשֶׁאָדָם הוּא אִישׁ
 טוֹב לְזוּלָתוֹ, וְעוֹזֵר לוֹ בְּכָל עֲנִינָיו לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר לְמֵה יִזְכֶּה, וְזֶה הוּא "הִיפּי
 שְׁבֵטוֹב", אֲשֶׁר אֵין עֲרוֹךְ אֵלָיו, וְלִהְפּוֹךְ רוֹאִים אִישׁ
 רָע וּבְלִיעֵל, שֶׁהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְעַצְבָּנוּת, וּכְשֶׁנִּכְנָס
 אֶצְלוֹ אָדָם לְקַנּוּת מִשָּׂהוּ, הוּא צוֹעֵק עָלָיו וּמְגַרְשׁוֹ,

וּלְבִסּוּף יוֹצֵא עָלָיו שֵׁם רַע, שְׁפָה יֵשׁ אִישׁ רַע, וְאָף אָחַד
 לֹא בָּא לְקָנוֹת אֲצִלוֹ, וְהֵהָכֵרַח לוֹ לְפֶשֶׁט אֶת הַרְגֵּל,
 כְּמוֹ-כֵן וְיוֹתֵר מִכֵּן בְּרוּחָנִיּוֹת — כְּשֶׁאָדָם הוּא אִישׁ רַע
 וְרָשָׁע, חוֹטֵא וּמַחֲטִיא אֶת הַרְבִּים, הוּא בּוֹרֵא קְלָפוֹת
 וּמִשְׁחִיתִים, שְׂאֵז לֹא יְכוּלִים לְסַבֵּל אוֹתוֹ — לֹא בְּזֵה
 וְלֹא בְּבָא, וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהַרְגִיל אֶת
 עֲצָמָהּ לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וְאִם יֵשׁ לָהּ חֲנוּת, וּנְכַנְסִים
 אֲצִלָּהּ קוֹנִים, בּוֹדָאֵי תִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב וּבַעַל
 חֶסֶד וְרַחֲמָן, שְׂאֵז יִתְרַבּוּ אֲצִלָּהּ קוֹנִים, וְכֻלָּם יֵאָהָבוּ
 אוֹתָהּ, וְכְמוֹ-כֵן בְּרוּחָנִיּוֹת כְּשֶׁתִּחְזַק אֶת בְּנֵי-אָדָם וּתְדַבֵּר
 עַל לִבָּם וּתְשַׁמְחֵם וּתְבַדְּחֵם, שְׂאֵז כֻּלָּם יֵאָהָבוּ אוֹתָהּ,
 וְאִם תִּתְיַשֵּׁב בְּדַבָּר, תִּרְאָה, שְׁבַנְקֵל אֶתָּה יְכוּל לְהַצְלִיחַ
 בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְאֶתָּה יְכוּל לְקָנוֹת לְעֲצָמָהּ
 רַעִים, אֶהוּבִים וְחֻבְרִים טוֹבִים, וְכֻלָּם יֵאָהָבוּ אוֹתָהּ אִם
 תִּתְנַהֵג בְּאִפְּן הַזֶּה לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב.

ו.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, שְׂאִין לָהּ עוֹד
 יִפִּי בַחַיִּים כְּמוֹ "הִיפִי שְׁבֵטוֹב", וּמִי שְׁמַרְגִיל אֶת
 עֲצָמוֹ לְלַכֵּת בְּדַרְכֵים טוֹבוֹת, אֲזִי מַצְלִיחַ בַּחַיִּים וְכֻלָּם
 אוֹהָבִים אוֹתוֹ וְנַעֲשֶׂה מַצְלַח בְּכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה, לֹא-כֵן מִי
 שֶׁהוּא אִישׁ רַע וּבְלִיעַל, וְתַמִּיד הוּא כְּעֶסֶן וְקַפְדָּן, שְׂאֵז

מְגֵלָה אֶת רֵעַ לְבָבוֹ וְכֻלָּם בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ וְלֹא יְכוּלִים
לְסַבֵּל אוֹתוֹ, וְכִף מִתְחִילוֹת כָּל הַכְּשָׁלוֹנוֹת שָׁלוֹ, וְרוֹאִים
בְּחוּשׁ כְּשֵׁאִיזָה חוּלָה, חֵס וְשָׁלוֹם, נִכְנָס אֶל רוּפָא אוֹ
אֶל בֵּית חוּלִים, אִם מְקַבְּלִים אוֹתוֹ בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת,
וּמְחַיִּיכִים אֵלָיו וּמְחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים אוֹתוֹ שֶׁאֵל תִּירָא
וְאֵל תַּחַת, כִּי עוֹד מַעֲט תִּהְיֶה לָךְ רְפוּאָה, וְתִתְרַפָּא
וְתִהְיֶה כְּאַחַד הָאָדָם, אֲזַי דְּבָרִים אֵלּוֹ מְכַנְיָסִים בְּטַחֲוֹן
חֶזֶק בַּחוּלָה וְעוֹזֵר לוֹ לְרְפוּאָתוֹ, לֹא-כֵן אִם מְקַבְּלִים
אוֹתוֹ בְּפָנִים זוֹעֵפוֹת וְצוּעֵקִים עָלָיו, וּמְדַבְּרִים עִמוֹ
בְּלִי סְבָלְנוֹת, וּמְכַל שֶׁכֵּן כְּשִׁמְיָאֲשִׁים אוֹתוֹ, שָׂאז נִשְׁבֵּר
לְגַמְרִי, כִּי הַחוּלָה בֵּין כֶּף הוּא שְׁבוּר מְאֹד עַל שֶׁהוּא
צָרִיךְ לְהִגִּיעַ אֶל מַצָּב כְּזֶה לְהִיּוֹת נִצְרָךְ אֶל הַבְּרִיּוֹת,
וְשִׁבְנֵי-אָדָם יִטְפְּלוּ בוֹ, וּמְכַל שֶׁכֵּן כְּשֶׁעוֹד שׁוֹבְרִים
אוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שָׂאז נִשְׁבֵּר לְגַמְרִי, וְנוֹפֵל לִיאֹוֶשׁ
עֵמֶק, וְעַל-כֵּן אֲשָׁאֵל אוֹתְךָ, אֶהוּבִי, בְּנִי, אִם אַתָּה עוֹבֵד
בְּבֵית חוּלִים אוֹ אַתָּה רוּפָא, מְדוּעַ לֹא תִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ
בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְהִרְחָמִים וְהַטּוֹב, וּלְדַבֵּר בְּצוּרָה יְפָה אֶל
הַחוּלָה, וּלְקַבְּלוֹ בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, כִּי מֵה תִּפְסִיד בְּזֶה,
הֲלֹא רַק תִּצְוִיל נֶפֶשׁ בְּיִשְׂרָאֵל, וְכָל הַמְּקִיִּם נֶפֶשׁ אַחַת
מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיִם עוֹלָם מְלֵא, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, אֵיךְ
שֵׁישׁ בְּבִתֵּי חוּלִים אֲנָשִׁים רָעִים, מִמֶּשׁ רוֹצְחִים, שְׂרָאוּי
לָהֶם יוֹתֵר לְעֵבֵד בְּאַסְפַּת הַזָּבֵל וְהָאֲשָׁפָה מֵאֲשֶׁר בְּבֵית

חולִים, כְּפִי הַתְּנַהְגוּתָם שֶׁהֵם מִתְנַהְגִּים עִם הַחוֹלִים
 בְּגִסוֹת רוּחַ, וּמִדְּבָרִים אֲלֵיהֶם בְּצוּרָה לֹא יָפָה, אוֹי לָהֶם
 וְאוֹי לְנַפְשָׁם, כִּי בְּיָדָי יִקְבְּלוּ אֶת עֲנָשָׁם עוֹד בְּזֶה
 הָעוֹלָם, מִכָּל שָׁכֵן מֵה שְׁמַחֲכָה לָהֶם בְּעוֹלָם הָעֵלְיוֹן, כִּי
 אֵין לָךְ עוֹד מָקוֹם שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִרְאוֹת אֶת "הַיְפִי
 שְׁבִטוּב" כְּמוֹ בְּבֵית חוֹלִים, שֶׁשָּׁם שׁוֹכְבִים אֲנָשִׁים
 חוֹלִים, שְׁבוּרִים וְרְצוּצִים, וּמְצוּה רַבָּה לְדַבֵּר עַל לְבָם,
 לְחַזְקָם וּלְאַמְצָם, לְעוֹדְדָם וּלְעִזְזָם, שֶׁהַמְצוּה הַזֹּאת עוֹלָה
 עַל כָּל הַמְצוּוֹת, כִּי בְּזֶה שְׁעוֹזְרִים לְבַר יִשְׂרָאֵל, בְּזֶה
 עוֹזְרִים לְשִׁכִּינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא
 חֵלֶק אֱלֹהֵי מִמְעַל מִמָּשׁ, וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר,
 אִם אַתָּה עוֹבֵד בְּמָקוֹם כְּזֶה שְׁבִנִי-אָדָם חוֹלִים וְשְׁבוּרִים
 תַּחַת יָדְךָ, רְאֵה לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וּתְדַבֵּר תָּמִיד עַל לְבָם
 דְּבוּרִים טוֹבִים וְנַחֲוּמִים, וּתְחַזְקֵם וּתְאַמְצֵם וּתְשִׂמְחֵם,
 וְאִזּוּ בּוֹא תְּבוֹא עַל שְׁכָרְךָ עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִכָּל שָׁכֵן
 בְּעוֹלָם הַבָּא.

.ז

צָרִיךְ שְׁתַּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, לְקַבֵּל
 אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּסִכּוֹר פְּנִים יְפוֹת הֵן בְּבֵיתְךָ
 — שְׁתַּמִּיד תִּהְיֶה טוֹב לְאַשְׁתָּךְ וְלִילְדֶיךָ לְקְרוּבֶיךָ
 וּלְמִשְׁפַּחְתְּךָ, וְהֵן בַּחוּץ — שְׁתַּמִּיד תִּהְיֶה טוֹב לְשִׁכְנֶיךָ

וְלִידִידִיךָ, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שְׁכֻלָּם יֵאָהְבוּ אוֹתְךָ, כִּי
 טֹבַע שֶׁל בְּנֵי אָדָם שְׂאוּהֵבִים אִישׁ טוֹב, כִּי מִי שֶׁהוֹלֵךְ
 תָּמִיד בְּדֶרֶךְ שֶׁל טוֹב, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא פּוֹתַח צְנוּר שֶׁל
 טוֹב, וְנֹעֵשֶׂה מְסַבֵּב בְּטוֹב, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבִיכּוֹל
 בְּעֲצָמוֹ נִקְרָא טוֹב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב
 ה' לְכֹל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ
 בְּדֶרֶךְ שֶׁל טוֹב, הֵינּוּ שֶׁהוּא טוֹב לְכֹל, וּמִקְבֵּל אֶת כָּל
 אֶחָד בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, הֵרִי זֶה הוּא נִכְלָל בְּמִדָּתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וּמִשָּׁרָה עַל עֲצָמוֹ שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּמִדָּה
 שֶׁאָדָם מוֹדֵד בָּהּ מוֹדְדִים לוֹ, וּבְאֵתְעָרוּתָא דְלִתְתָּא אֲתֵעַר
 דְלַעֲיָלָא, כְּפִי שֶׁהוּא מִתְנַהֵג כֵּן מִתְנַהֲגִים עִמּוֹ מְלַמְעָלָה,
 אִם הוֹלֵךְ עִם כָּל אֶחָד בְּדֶרֶךְ טוֹבָה, הֵרִי זֶה הוֹלְכִים
 עִמּוֹ מְלַמְעָלָה בְּדֶרֶךְ טוֹבָה, וְאִם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, הוּא
 הוֹלֵךְ עִם כָּל אֶחָד בְּדֶרֶךְ רַע, וּמִקְבֵּל אֶת זוּלָתוֹ בְּפָנִים
 זוֹעֲפוֹת, כְּמוֹ-כֵן נִמְשָׁךְ עָלָיו, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, מְלַמְעָלָה,
 וְעַל-כֵּן הֵהֱשַׁקְעָה הַטּוֹבָה בְּיֹתֵר בְּזֶה הָעוֹלָם, אֶהוּבֵי,
 בְּנֵי הַיָּקָר, הֵיא לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וְלִלְכֹת תָּמִיד בְּדֶרֶךְ
 טוֹב — לְקַבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת וּלְחַזְקוֹ
 וְלֶאֱמָצוֹ, וְאִז כָּלֵם יֵאָהְבוּ אוֹתוֹ. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ
 זוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָּא לְנִצַּח נִצָּחִים.

ח.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, אֲשֶׁר אֵין לָךְ מִדָּה
טוֹבָה בְּעוֹלָם כְּמוֹ מִדַּת הַטוֹב וְהַחֲסֵד, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל
אֶת עַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת טוֹב וְחֲסֵד עִם כָּל בְּרִיָּה, זֶה עֲקָר
הַיִּפּי שֶׁל הָאָדָם, וְלִהְיוֹת — מִי שֶׁהוּא אֶכְזָר וְאִישׁ רַע
וְרַע מֵעֲלָלִים, אֵי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל אוֹתוֹ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן הַרְגֵּל
אֶת עַצְמִךָ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, לִהְיוֹת תָּמִיד אִישׁ טוֹב,
וְתֵלֵךְ בְּדַרְךְ טוֹבָה, וְלִכְּל אָדָם תְּחַיֶּיךָ, וְתַעֲשֶׂה צְדָקָה
וְחֲסֵד לְכָל בְּרִיָּה, וְאִז כָּלֵם יֵאָהְבוּ אוֹתְךָ, כִּי "הַיִּפּי
שׁבֵטוּב" אֵי אֶפְשָׁר לְתַאֵר וְלִשְׁעַר כָּלֵל, כִּי בְּדַרְךְ כָּלֵל
בְּנֵי-אָדָם אוֹהֲבִים מְאֹד אִישׁ טוֹב, שֶׁעוֹשֶׂה צְדָקָה וְחֲסֵד,
וּמְחַיֶּיךָ לְכָל אֶחָד וּמְקַדִּים שְׁלוֹם לְכָל בְּרִיָּה, וְעַל-כֵּן
הַזְהַרְתִּיךָ, אֶהוּבִי, בְּנֵי, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְמַצֵּא חֵן בְּעֵינַי
כָּל רוֹאֶיךָ תִּשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים לַעֲשׂוֹת
רַק טוֹב וְחֲסֵד לְזוֹלָתְךָ, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכְּךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ,
לֹא-כֵן אִם תִּהְיֶה אִישׁ רַע, וְתִקְבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּפָנִים
זוֹעֵפּוֹת, אַף אֶחָד לֹא יוּכַל לְסַבֵּל אוֹתְךָ, וַיִּגְרָשׁוּ וַיִּרְחַקוּ
אוֹתְךָ מִשְׁכְּנוֹתָם וּמִחֲבָרְתָם, כִּי מִי יְכוּל לְסַבֵּל אִישׁ רַע
וְרַע מֵעֲלָלִים? ! עַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבֵטוֹלָם
מִהַיּוֹם וְלִהְבֹּא לְהִתְחִיל לִהְיוֹת אִישׁ טוֹב, וְלַעֲשׂוֹת חֲסֵד
עִם כָּל שְׁכֵנֶיךָ וּמִיִּדְעֶיךָ וּקְרוֹבֶיךָ, וְתִקְבֵּל אֶת כָּלֵם בְּסִבָּר
פָּנִים יְפוֹת, וְתִדְבֵּר עַל לִבָּם שְׁיִהְיֶה טוֹב, וְהַכֵּל טוֹב,

וְאִיךָ הַחַיִּים הֵם יָפִים, וְיִכּוּלִים לְהַפְּךָ אֶת זֶה מְאֹד בְּנִקְלָה
מִן הַהַפּוּךְ אֶל הַהַפּוּךְ, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁתִּמְצָא חֵן
בְּעֵינַי כָּל רוֹאֵיךָ.

ט.

רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְשִׂאת חֵן
בְּעֵינַי כָּל רוֹאֵיךָ, תִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת טוֹב עִם כָּל בְּרִיָּה,
וְתַעֲשֶׂה חֶסֶד עִם כָּל מֵיִדְעִיךָ, כִּי טֹבֵעַ שֶׁל בְּנֵי-אָדָם,
שְׂאוּהֵבִים אִישׁ טוֹב וְאִישׁ חֶסֶד, וְכֻלָּם בָּאִים לְהַתְחַמֵּם
אֶצְלוֹ, כְּאֲשֶׁר רוֹאִים בְּחוּשׁ מִי שֵׁישׁ לוֹ חֲנוּת כְּמוֹ
סַנְדָּלָר וְכוּ', וְהוּא אִישׁ טוֹב וְסוֹכֵלֵן וּמְחַיֶּה לְכָל בְּרִיָּה,
אֲזִי בָּאִים וְנִכְנָסִים אֶצְלוֹ בְּלִי שַׁעוֹר אַנְשִׁים, אֶפְלוּ
לְשִׁבְתָּ בְּלִבְדּוֹ, וּמְשׁוֹחַחִים עִמּוֹ, כִּדֵּי לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חֲזוּק
וְעִדּוּד, כִּי זֶה טֹבֵעַ שֶׁל בְּנֵי-אָדָם — שְׂרוּצִים לְשִׁמְעַ
טוֹב, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב,
אֲזִי קוֹנֵה לְעַצְמוֹ הַרְבֵּה אוֹהֲבִים וִידִידִים, וְזֶה עוֹזֵר לוֹ
גַּם-כֵּן בְּפִרְנִסְתּוֹ, כִּי מְקַבֵּל שֵׁם טוֹב וְשִׁמוֹ הַטּוֹב הוֹלֵךְ
לְפָנָיו, לֹא-כֵן מִי שֶׁהוּא אִישׁ רַע וְכַעֲסָן וְקַפְדָּן, אֲזִי
שׁוֹם בְּרִיָּה לֹא יְכוּלָה לְסַבֵּל אוֹתוֹ, וְלֹא עוֹבֵר הַרְבֵּה זְמַן
שֶׁקוֹנֵה לְעַצְמוֹ שׁוֹנְאִים, עַד שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְסַבֵּל אוֹתוֹ,
וְלֹא יְכוּלִים לְעַמֵּד סָמוּךְ לוֹ. לְכֵן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי
הַיָּקָר, מֵה לְפָנֶיךָ, וְהַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּמִדַּת הַטּוֹב,

כי "היפי שֶׁבִטּוֹב", זהו היפי שֶׁבִאָדָם, וּגְדֵלַת הָאָדָם, נְמֻדָּת כְּפִי מִדַּת הַטּוֹב שָׁבוּ, וּכְשֶׁאָדָם הוּא תָּמִיד טוֹב, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא מִיַּחַד שְׁמוֹ עָלָיו, כְּמֵאמָרָם, זְכוּרֹנָם לְבָרְכָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ג): אֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִיַּחַד שְׁמוֹ עַל הַרְעָה אֶלָּא עַל הַטּוֹבָה, וּבְשֶׁבִיל זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִטְבָּע בְּתוֹךְ שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, כִּי הֵם תָּמִיד טוֹבִים, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַטּוֹב, וְאִז יִקְנֶה לְעַצְמוֹ רַעִים וְאֱהוּבִים תָּמִיד, וְכֻלָּם יֵאָהְבוּ אוֹתוֹ.

י

רָאָה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְמָסַר אֶת נַפְשְׁךָ בְּעַבּוֹר זוּלָתְךָ, וְתַעֲשֶׂה חֶסֶד עִם כָּל מִידְעֶיךָ, כִּי בְּפִרוּשׁ גִּלּוֹ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירוּשְׁלָמִי תַעֲנִית, פָּרָק ד') עַל פְּסוּק "וּבְצֵל יָדֵי כְּסִיתֶיךָ" (יִשְׁעִיָּה נֹא, טז) — זֹו גְּמִילוּת חֲסָדִים, שְׁכָל הָעוֹסֵק בְּגְמִילוּת חֲסָדִים, זוֹכָה לֵישֵׁב בְּצֵלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם זוּלָתוֹ, בְּזֶה מֵרָאָה אֶת "הֵיפִי שֶׁבִטּוֹב" הַמְּטָבֵעַ בוֹ, כִּי חֶסֶד בָּא וְנוֹבֵעַ מִמִּדַּת הַטּוֹב, כָּל מִי שֶׁהוּא טוֹב בְּטַבְּעוֹ, הוּא יַעֲשֶׂה חֶסֶד עִם זוּלָתוֹ, וְכֻל מִי שֶׁהוּא רַע בְּטַבְּעוֹ, הוּא בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן לֹא יַעֲשֶׂה חֶסֶד עִם זוּלָתוֹ, וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְמָסַר אֶת

נִפְשָׁךְ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד לְזוּלָתְךָ, שְׁבִזָּה תִקְנֶה לְעַצְמְךָ אֶת
 מִדַּת הַטּוֹב, וְאִז תִּזְכֶּה שִׁישְׂרָה בְּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 אֲשֶׁר עָלְיוֹ נֶאֱמַר (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב ה' לְכֹל וְרַחֲמָיו
 עַל כָּל מַעֲשָׂיו", כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ חֶפֶץ חֶסֶד, וְרוֹצֵה
 לְהִיטִיב לְבָרִיאוֹתָיו, וּבְמִדָּה שְׂאֵדָם מוֹדֵד בָּהּ מוֹדֵדִין לוֹ
 (מְגִלָּה יב:), אִם הָאָדָם הוֹלֵךְ בְּמִדַּת הַטּוֹב וְהַחֶסֶד, אֲזִי
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ טוֹב וְחֶסֶד וְנִמְשָׁכִים עָלָיו
 רַק חֶסְדִּים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, וְאִם הָיָה בְּגִי-אָדָם יוֹדְעִים
 אֶת "הִיפּי שְׁבֵטוֹב", וְאִיךָ שֶׁהֵם חֲשׂוֹבִים לְמַעַלָּה אֲצִלוֹ
 יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי הַטּוֹב שֶׁעוֹשִׂים לְזוּלָתָם, עַל-יְדֵי-זֶה הָיָה
 עוֹסְקִים תָּמִיד בְּטוֹב וּבְחֶסֶד. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת
 עַצְמוֹ בְּמִדַּת הַטּוֹב וְהַחֶסֶד, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

קונטרס

הַשְׁגָּחָה אֲמֵתִית

יחזק את לב כל השבורים לבל ייאשו עצמם מן הרחמים, ולא יפלו בדעתם משום דבר, רק ידעו, פי הוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה פרטי פרטית, פי אין בלעדיו יתברך כלל, ואין עצה אחרת רק לשוב אליו יתברך.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו,
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: אֲשֶׁרִי כָּל בַּר
יִשְׂרָאֵל שְׂיֹדַע וְעַד, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּיו
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִשְׁגִּיחַ עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו בְּהַשְׁגָּחָה אֲמִתִּית וְאֵין
שׁוּם טַבַּע כָּלֵל, כִּי גַם הַטַּבַּע הוּא
הַשְׁגָּחָה אֲמִתִּית.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקי)

קוֹנְטְרָס

הַשְּׂגָחָה אֲמֵתִית

.א

דַּע לָךְ, אֱהוּבִי, בְּנִי, כִּי בָּזָה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד קְטָנוֹת וְחֲלִישוֹת הַדַּעַת, וְהוּא נִשְׁבֵּר
בְּכָל פַּעַם, וְהַכֹּל מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ מְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ אֲמֵתֵת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל אֶחָד כָּל-כָּף נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, עַד
שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְוָה מְמַנּוֹ, וְכֵאלוֹ עֲזָבוּ
אוֹתוֹ וְהוּא לְבַד, וְאִין מִי שְׂיִבִיט וְיִסְתַּכֵּל עָלָיו מֵרַב
שְׂבָרוֹן לְבוֹ וְרוּחוֹ הַנְּפוּלָה, וּבְאַמֶּת לֹא-כֵן הוּא, רַק מִי
שֶׁזוֹכָה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְיִוֹדַע בִּידְעָה בְּרוּרָה, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עַל כָּל
בְּרִיּוֹתָיו בְּהַשְּׂגָחָה אֲמֵתִית, כִּי בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם
אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ יִתְחַזַּק וְיִתְאַמֵּץ,
וְלֹא יִתֵּן לְשׁוֹם דָּבָר שְׂיִשְׁבֵּר וְיִפִּיל אוֹתוֹ בְּאִיזוֹ חֲלִישוֹת

הדעת; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להוציא מעצמך
כל מיני מחשבות של הבל, כאלו אבד מנוס ותקוה
ממך, וכאלו אתה אבוד לנצח, חס ושלום, וכאלו
אין רוצים ואין צריכים אותך למעלה, תדע כי כל
המחשבות האלו הן הבל הבלים, כי הוא יתברך חפץ
חסד הוא וטוב לכל, על-כן ראה, אהובי, בני, לברח
אליו יתברך, ותפרש את כל שיחתך וכל לבך אליו
יתברך, ותדבר עמו כאשר ידבר איש עם רעהו והבן
אל אביו בשפה שלך, וזה נקרא התבודדות, שיחה
בינו לבין קונו, ותמסר את עצמך לגמרי אליו יתברך,
ותדע אשר הוא יתברך משגיח עליך בהשגחה אמתית,
ועל-כן מה ולמה לך להתבלבל מאחרים כלל, ילך כל
אחד בדרך, ואתה ראה למסר את עצמך לגמרי אליו
יתברך, ותקבע לעצמך שעורים קבועים בלמוד התורה
הקדושה בכל יום — מקרא, משנה, גמרא, מדרש,
רמב"ם, טור ושלחן ערוך, ותרגיל עצמך להתפלל
את התפלות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות,
בתמימות ובפשיטות גמורה, ותקשר מחשבתך אל
דבורך, וכן תרבה באמירת תהלים ותפלות ובקשות
שתחבר מדעתך, ותרבה לעשות מצוות מעשיות דיקא,
ותמיד תהיה רגיל לעשות צדקה וחסד עם זלתיך, ואז
טוב לך כל הימים, ותרגיש ערבות, נעימות, זיו, חיות

אלקותו יתברך על פניו, ולא תירא ולא תפחד משום בריה שבעולם, כי מה יעשה לך אדם, כי בלי רשותו יתברך לא יארע לך שום מקרה רע; בני, בני, אם תכניס בלבך דברים אלו, תרגיש מה זו "השגחה אמתית", ותזכה להיות דבוק כל ימי חייך בחי החיים, ותתענג בנעם זיו שכונת עזו יתברך; אשרי לך בזה ואשרי לך בבא.

ב.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר ההשגחה שהקדוש-ברוך הוא משגיח על כל בריה, היא להפליא, ואם היו בני-אדם מכניסים את עצמם בהשגחה פרטית, אז היו זוכים לראות נסים נגלים שהקדוש-ברוך-הוא עושה עמם, וזו היתה מעלת התנאים והאמוראים והגאונים והצדיקים בכל דור ודור, שזכו להגיע לדבקות אמתית כזו בבורא יתברך שמו, עד שלא ראו לפני מראה עיניהם רק את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ועל-ידי-זה המשיכו על עצמם אור וחיות וזיו, ועל-ידי-זה שדדו את המערכה ואת הטבע; אשרי מי שזוכה לדבק את עצמו בו יתברך, וממשיך על עצמו "השגחה אמתית", שאז יראה נסים נגלים, ויחכמינו הקדושים אמרו (תענית ט:): רב דניאל בר קטינא הוה

ליה הִיא גִּינְתָא כָּל יוֹמָא הוּא אָזִיל וְסִייר לָהּ, אָמַר
 הָא מִיִּשְׂרָא בְּעֵיא מִיָּא וְהָא מִיִּשְׂרָא לֹא בְּעֵיא מִיָּא,
 וְאֵתָא מִיִּטְרָא וְקָא מִשְׁקֵי כָּל הֵיכִי דְמִבְּעֵי לִיה מִיָּא;
 הִינוּ שְׁהִיָּה כָּל-כָּךְ דְּבוּק בּוּ יִתְבְּרֵךְ, עַד שְׁהֲלֵךְ בְּשׂוּדָה
 שְׁלוֹ, וְאָמַר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: עֲרוּגָה הִזוּ צְרִיכָה
 מִים, וְעֲרוּגָה הִזוּ לֹא צְרִיכָה מִים, וְהִיָּה הַגָּשֶׁם בָּא
 וּמִשְׁקָה כָּל מְקוּם שְׁהִיָּה צְרִיךְ מִים, וְלֹא בְּמְקוּם אַחֵר,
 עֲמַד וְרָאָה מָה נִקְרָאת "הַשְּׁגָחָה אֱמֶתִית", שְׁזָכָה לְהִיּוֹת
 דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹר
 נִפְלָא וְנִעְרַב כְּזֶה, עַד שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַמְּטִיר מִים
 וְגָשֶׁם עַל עֲרוּגָה זוֹ, וְלֹא עַל עֲרוּגָה זוֹ, וְרַק בְּמְקוּם
 שְׁהִרָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדוֹ; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה
 לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּהַשְּׁגָחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה זוֹ, שְׁאֵז
 יִרְאָה נְסִים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; לְכֵן
 רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, לְשַׁכַּח אֶת כָּל מָה שְׁעֵבֵר
 עָלֶיךָ עַד עַכְשָׁו, וְאַף שְׁכֹבֵר עֲבַרְתָּ בְּחַיִּיךָ מָה שְׁעֵבַרְתָּ,
 וְנִפְלְתָּ לְמְקוּם שְׁנַפְלְתָּ, וְנִתְלַכְתָּ בְּמָה שְׁנִתְלַכְתָּ,
 עַד שְׁאֵתָה כְּבָר נִמְצָא בְּשֵׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמַתְחַתִּיו, עִם
 כָּל זֹאת תִּדַע, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, וְהוּא
 יִתְבְּרֵךְ אָב הַרְחֻמָּן, וְאִם תִּחְזֹר אֲלֵיו בְּתַשׁוּבָה אֱמֶתִית,
 תִּכְרַךְ-וּמִיד יִקְבֹּלְךָ; וְעַל-כֵּן רָאָה לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
 וְתַכְנִיס בְּעֲצָמְךָ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוּ יִתְבְּרֵךְ, וְתִדַע שְׁהוּא

יִתְבַּרְךָ מִחַיָּה וּמְהֵרָה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשֹׁךְ עַל עֲצָמֶיךָ תָּמִיד "הַשְּׁגָחָה אֲמֵתִית",
וְתִהְיֶה דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים, וְתִמְשֹׁךְ עֲלֶיךָ עֲרֵבוּת, נְעִימוּת,
יְדִידוּת, זִיו, חֵיוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ; אֲשֶׁר־מִי שֶׁמְכַנְּסִים
יְדִיעוֹת אֵלֹה בְּתוֹךְ לְבָבוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ג.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר עָקַר הַחַיּוֹת
בְּזֶה הָעוֹלָם הֵיא רַק לְהַחֲבִיא אֶת עֲצָמוֹ אֶצְלוֹ יִתְבַּרְךָ,
הֵינּוּ שְׂיִצִּיר בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל
לְכֹל אֱלֹקוֹת גָּמוּר הוּא, וְהוּא מְסַבֵּב בְּאוֹר וּמִתְחַבֵּא
בְּתוֹךְ הָאוֹר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה שְׁמוֹר מְכֹל רַע, וְתִמְשֹׁךְ
עָלָיו "הַשְּׁגָחָה אֲמֵתִית", כִּי רַק זֹו נִקְרָאת "הַשְּׁגָחָה
אֲמֵתִית" — כְּשֶׁאָדָם מִחֲבִיא אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף
בְּרוּךְ הוּא, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֵּל לְכֹל אֱלֹקוֹת גָּמוּר הוּא, וְעַל-כֵּן
מֵה וְלָמָּה לוֹ לְהִתְבַּלְבֵּל מִבְּנֵי-אָדָם, וּמְכֹל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא
יִפֹּל בְּחִלְישוֹת הַדַּעַת מְכֹל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי הַמְּאֲמִין
הָאֲמֵתִי, שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ מִחַיָּה וּמְהֵרָה וּמְקַיֵּם אֶת
כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם
עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, הוּא אֵף פַּעַם לֹא יִתְבַּלְבֵּל
מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מֵה לוֹ עִם אַחַר, וְהַעֲקָר שֶׁיִּהְיֶה
דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים; אֲשֶׁר־מִי שֶׁזוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל דְּבָקוֹת

כְּזוֹ, שְׁאִינוֹ רוֹאֶה מְשׁוּם דְּבַר רַק אֶת אֲמֵתֵת מְצִיאֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, שְׁאֵז יִרְגִישׁ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו, חִיוֹת
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיֵּדַע וַיֵּאֱמִין, אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה
 שֶׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם; אֲשֶׁר־מִי שֶׁנִּכְלָל בְּאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשֹׁךְ עָלָיו "הַשְּׁגָחָה אֲמֵתִית",
 וּכְמוֹ שְׁאָדָם מִשְׁתַּוְּקֵק בְּזֶה הָעוֹלָם, כֵּן יִמְשֹׁךְ עָלָיו
 בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי עִם מֵה שְׁאָדָם חֵי בְּזֶה הָעוֹלָם, כֵּן
 הוּא חֵי בְּעוֹלָם הַבָּא, עַל-כֵּן הַצְּדִיקִים, עֶקֶר חִיוֹתָם הוּא
 בְּאֵמוּנָה, כְּמוֹ שְׁפִתוּב (חֲבִקוּק ב, ד): "וְצְדִיק בְּאֵמוּנָתוֹ
 יִחְיֶה", עַל-כֵּן גַּם שֶׁם בְּעוֹלָם הַבָּא, זֹכִים לְהַכְּנִס לְהִיכַל
 הָאֵמוּנָה, הֵינּוּ לְגִלּוֹי אֱלֹקוֹת; אֲשֶׁר־מִי שֶׁבָּא אֶל מִדְּרָגָה
 זוֹ שְׁאֵין לְפָנָי מְרָאֶה עֵינָיו רַק אֲמֵתֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 שְׁזֶה נִקְרָא "הַשְּׁגָחָה אֲמֵתִית", שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְשַׁגֵּיחַ עָלָיו בְּהַשְּׁגָחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְעוֹזֵר לוֹ
 עַל כָּל פְּסִיעָה וְעַל כָּל שַׁעַל בְּזֶה הָעוֹלָם; אֲשֶׁר־לוֹ בְּזֶה
 וְאֲשֶׁר־לוֹ בְּבָא!

ד.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם אֵי
 אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת הַחַיִּים בְּשִׁלּוּם, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁמִדְבָק
 אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ לְתוֹךְ הָאֵמוּנָה
 הַפְּשׁוּטָה, וְתָמִיד חוֹשֵׁב וּמְכַנִּים בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין

בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וכל
 מה שאדם מכניס בעצמו ידיעות אלו, על-ידי-זה הוא
 זוכה להשתעשע בשעשוע דמלכא, וזוכה להתחבא
 באור האין סוף ברוך הוא, ועל-ידי-זה נמשכת עליו
 "השגחה אמתית", אשר אין לה עוד טוב בחיים
 מהדבקות והחיות והזיו באור האין סוף ברוך הוא,
 וצריך למסר את נפשו לזכות להגיע למדרגה זו —
 להמשיך על עצמו האור אין סוף ברוך הוא, כי אז כפי
 שאדם משתוקק אחריו יתברך, ואין לו רצונות וכסופים
 אחרים, רק להכליל בו יתברך, על-ידי-זה נמשכת
 עליו "השגחה אמתית", כי באתערוותא דלתתא אתער
 מלעילא, כפי שהאדם מתעורר בזה העולם, וממשיך
 את עצמו רק אליו יתברך, ומתבודד עמו יתברך,
 ומדבק את מח מחשבתו בו יתברך, על-ידי-זה כביכול
 הקדוש-ברוך-הוא בא אליו ומשגיח עליו ב"השגחה
 אמתית", וזוכה להכליל בו יתברך באמת, כי הכל תלוי
 כפי אמתת פונת לבו, ואשר בא תמיד לשפך את נפשו
 אליו יתברך בתמימות ובכפשיטות גמורה כבן לפני
 אביו, שאז אינו זו משם, עד שנמשך עליו אור נערב
 ונפלא עד מאד מהאור אין סוף ברוך הוא; אשרי מי
 שמכניס ידיעות אלו בלבו, ואז טוב לו כל הימים.

ה.

צריך שתדע, אהובי, בני, אפלו שנפלת במקום שנפלת, ונשלכת במקום שנשלכת, ונתלכלכת במה שנתלכלכת, עם כל זה אסור לך לפל ביאוש כלל, רק גם משם תתחיל להמשיך את עצמך אליו יתברך, ותכניס בעצמך אמונה פשוטה בו יתברך, ועל-ידי-זה תאיר בך "השגחה אמתית", כי כפי שהאדם ממשיך עצמו אליו יתברך, כמו-כן הוא יתברך נמשך עליו, ואפלו שהאדם כבר נפל במקום שנפל, ונחשכו ממנו כל האורות, ונדמה לו כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו לגמרי, ואפלו אם באמת כבר חטא ולכלך עצמו בכל מיני חטאים ועוונות ופשעים, ומשקע בבוץ עב, עם כל זאת אם יתגבר לצאת מהמקום האפל והחשוך והזהמה שנפל לשם, על-ידי-זה אם יהיה עקשן גדול, אזי סוף כל סוף ימשיך את עצמו אליו יתברך, ועל-ידי-זה ימשיך כביכול אותו יתברך אליו, שזו "השגחה אמתית", כי כל מה שהאדם ממשיך את עצמו יותר אליו יתברך, אפלו מעומקא דתהומא רבא, על-ידי-זה סוף כל סוף נמשכת עליו הארה מלמעלה, ונמשכת עליו "השגחה אמתית" ממנו יתברך, כי הכל תלוי כפי האתערוותא דלתתא, כפי שאדם מוסר את נפשו לצאת מהפח יקוּש שנפל בו, על-ידי-זה הוא ממשיך

עָלִיו הָאָרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מֵעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבָעוּלָם, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל נִקְדַּת הָאֱמוּנָה, שֶׁנִּקְדָּה זֹאת עוֹלָה עַל כָּל הַנִּקְדוֹת, וּכְפִי שֶׁתִּמְשִׁיךְ בְּעֲצָמְךָ אֱמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה תֵּאִיר בְּךָ "הַשְּׁגָחָה אֲמֵתִית"; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עֲצָמוֹ בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְאֶפְלוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא כְּבָר בְּמָקוֹם שֶׁהוּא נִמְצָא, עִם כָּל זֹאת כִּשֶׁהוּא מְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשַׁכֶּת עָלָיו "הַשְּׁגָחָה אֲמֵתִית", כִּי רַק בְּזֶה תְּלוּיָהּ הַמְשַׁכֶּת הַ"הַשְּׁגָחָה הָאֲמֵתִית" — כִּשְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁנִּכְנָס בְּאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, כִּי אֵין לָךְ עוֹד עֲרֵבוּת וְנִעְיֵמוֹת וְזִיו וְחִיּוּת כְּמוֹ מִי שֶׁזוֹכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשֶׁב תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתִשׁוּבָה אֲמֵתִית; אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּכֹא!

ו.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר הָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מֵה שֶׁהוּא צָרִיךְ בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, עָלָיו לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן רַק מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵל יִתֵּן דְּמִי לוֹ, וְאִף שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁכְּבָר הִתְפַּלֵּל, וְכֵן רוּאָה שֶׁמִּתְפַּלֵּל יָמִים וְשָׁנִים, וְעַדִּין לֹא נוֹשַׁע,

וְעַל-כֵּן כָּאֱלוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְרִיק יִגִּיעוּ וְטִרְחָתוֹ, וּכְאֱלוֹ
 כָּל דְּבוּרָיו הוֹלְכִים לְרִיק, עָלֶיךָ לְדַעַת, אֱהוּבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמֹד בָּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ הוּא
 הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׁאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל,
 כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כָּלִי לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה, וְכָל מֵה
 שֶׁהָאָדָם מִמְּשִׁיךְ בְּעֶצְמוֹ יוֹתֵר אֶת הָאֱמוּנָה הַזֹּאת, הֵינּוּ
 לִידַע שְׁצָרִיכִים תָּמִיד לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא לַעֲזוֹב
 אֶת עֶצְמוֹ כָּלֵל, עַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיךְ עַל עֶצְמוֹ "הַשְּׂגָחָה
 אֱמֵתִית", וְסוּף כָּל סוּף תִּהְיֶה לוֹ יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה, וַיֵּצֵא
 מִהַפֶּח יְקוּשׁ שֶׁנִּפְל בּוֹ; וְעַל-כֵּן רָאֵה, אֱהוּבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר עָבַר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ מֵה שֶׁעָבַר —
 יְרִידוֹת וְנִפְּלוֹת, קִטְנוֹת וְהַשְּׁלָכוֹת, וְנִתְּלַכְלַכְתָּ בְּמֵה
 שֶׁנִּתְּלַכְלַכְתָּ, וְנִפְּלַתָּ בְּמָקוֹם שֶׁנִּפְּלַתָּ, אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ
 כָּלֵל, אֲלֹא רָאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְּבוּדָד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתַעֲסֵק
 בְּזֶה כָּל יוֹם וַיּוֹם, וְתִדְבֹר וְתַשִּׁיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם
 לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה עֲקֻשָּׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר זֶה,
 וְאֵל תִּסְתַּכַּל לְאַחֲוִירֶיךָ כָּלֵל, וְאַפְלוֹ שֶׁכָּבַר הַתְּפַלֵּלָתָּ
 וְהַתְּבוּדָדָתָּ כָּבַר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, מֵה בְּכַךְ? רָאֵה
 לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְּפַלֵּל וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּחַנֵּן, וְאַפְלוֹ שֶׁנִּדְמָה
 לָךְ, שְׁאִין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, אִתָּה תִמְשִׁיךְ לְהַתְּפַלֵּל
 וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ סוּף כָּל סוּף אִם תִּהְיֶה עֲקֻשָּׁן
 גְּדוֹל, תִּמְשִׁיךְ עַל עֶצְמְךָ "הַשְּׂגָחָה אֱמֵתִית", וְתִרְאֶה

איך שיהכל יתהפך לך לטובה; אשרי מי ששם דברים
אלו אל לבו, ואז טוב לו כל הימים.

ז.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר האדם צריך
להכניס את עצמו לגמרי בהשגחה פרטי פרטית, הינו
לידע, אשר כל מה שקורה עמו, הכל משגח ב"השגחה
אמתית" ממנו יתברך, כי דבר גדול ודבר קטן הכל ממנו
יתברך, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם,
ועל-ידי-זה תמשך עליו הארת השכינה הקדושה, כי
כל מה שהאדם מכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך,
ויודע שהקדוש-ברוך-הוא משגיח על כל אדם בפרטי
פרטיות, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם,
על-ידי-זה משרה שכינתו יתברך עליו, כי זה עקר
השראת השכינה, שהאדם כל-כף דבוק בחי החיים,
עד שאינו רואה ואינו מרגיש ואינו שומע משום דבר
רק את אמתת מציאותו יתברך, ובזה תלויה כל השראת
השכינה; אשרי מי שפכניס את עצמו בידיעות אלו,
ואז יעבר את זה העולם בשלום, כי אין לך עוד
טוב ונעם וערבות וזיו בזה העולם, כמו מי שזוכה
להמשיך על עצמו "השגחה אמתית" ממנו יתברך,
שידע שהקדוש-ברוך-הוא משגיח עליו, ולהפוך כל

הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת
שְׁעוֹבָרִים עַל הָאָדָם, הֵם רַק מַחֲמַת שְׁנִסְתָּרָה וְנִעְלָמָה
וְנִגְנְזָה מִמֶּנּוּ הַ"הַשְּׁגָחָה הָאֲמֵתִית", עַד שְׁנִדְמָה לוֹ כְּאִלּוּ
הַכֹּל טָבַע, וּכְאִלּוּ בִּידוֹ תְלוּי הַכֹּל; לְזֹאת רָאָה אֱהוּבִי,
בְּנֵי הַיֶּקֶר, לְהַכְנִיס בְּעֶצְמָךְ "הַשְּׁגָחָה אֲמֵתִית", וְתִדַּע
כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עֲלֶיךָ בְּהַשְּׁגָחָה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה
מְאֹד, וּבִידִיעוֹת אֵלָיו יִמְשֹׁךְ עֲלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת, עַד
שֶׁתִּתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי לְאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה
לְהַגִּיעַ אֶל הַ"הַשְּׁגָחָה הָאֲמֵתִית" הַזֹּאת, וְאִז טוֹב לוֹ
בְּזֶה וּבְכָא תָמִיד.

ח.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, אֲשֶׁר עִם יִשְׂרָאֵל הֵם
לְמַעַלָּה מֵהַטָּבַע, כִּי הַטָּבַע לֹא חַיִּב כָּלֵל שְׁאֲבָרָהֶם אָבִינוּ
יּוֹלִיד זֶרַע יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, רַק עַל-יְדֵי שְׁאֵמֵר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא: צֵא מֵאֲצִטְגְּנִינּוֹת שְׁלֶךְ, וְהוֹצִיאוּ מֵהַמְּזֹל
וְהַטָּבַע, וְהַגְּבִיחוּ לְמַעַלָּה מֵהַשָּׁמַיִם, הֵינּוּ שֶׁהַגְּבִיחוּ
לְמַעַלָּה מֵהַטָּבַע, וְשִׁדְדוּ לוֹ אֶת כָּל הַמְּעַרְכָּה, עַל-יְדֵי-זֶה
זָכָה לְהוֹלִיד זֶרַע כְּשֶׁר שֶׁהוּא יִצְחָק אָבִינוּ, אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ
יֵצֵא כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂרָשָׁן
הוּא לְמַעַלָּה מֵהַטָּבַע וְהַמְּזֹל, לְזֹאת יֵשׁ כֹּחַ לְכָל בַּר
יִשְׂרָאֵל לְהַמְשִׁיךְ עַל עֶצְמוֹ עֲרֵבוֹת, נְעִימוֹת, זִיו, יְדִידוֹת,

חיות אלקותו יתברך, שהיא "השגחה אמתית", אם רק יצא מהמזל והטבע והאצטגנינות שלו, שאז יאיר גם עליו אור "השגחה אמתית", כי שרש נשמות ישראל הוא למעלה מהמזל והטבע, כי "אין" מזל לישראל (שבת קנו.), הינו ה"אין סוף" ברוך הוא בעצמו הוא המזל של ישראל, ועל-כן אשרי מי שזוכה להאיר על נפשו אור ה"השגחה האמתית", שאז יזכה לבני חיי ומזוני רויחי, כי רק בזה תלויה כל הצלחת האדם — כפי שמוציא את עצמו מהטבע, וממשיך על עצמו "השגחה אמתית", אשרי לו בזה ואשרי לו בכא!

ט.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר עקר הקדשה היא, כשיודעים שאין שום טבע בעולם כלל, כי הטבע בעצמו הוא מהשם יתברך, כי השם יתברך מנהיג את עולמו באפן כזה, שאדם יחשב שהכל טבע, ובאמת מי שזוכה, ממשיך על עצמו "השגחה אמתית", ואז נתבטל הטבע, וזוכה לישועה, כי אי אפשר לזכות לישועה, כי אם כשאדם מבטל מעצמו את הטבע, וממשיך על עצמו "השגחה אמתית", שאז דיקא יזכה לראות ישועה שלמה, מה שאין בן כשאדם חושב שהכל טבע, אז נופל ביאוש, כי נדמה לו שהיום

הַזֶּה הוּא כְּמוֹ יוֹם הָאֶתְמוּל, אוֹ יוֹם הַשְּׁלֹשׁוֹם, כִּי
בְּדֶרֶךְ הַטֵּבֵעַ הַטְּבִיעַ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהֵנָּה יוֹם
וְהֵנָּה לַיְלָה וְהֵנָּה שְׁבוּעַ וְהֵנָּה חֹדֶשׁ, וְהֵנָּה שָׁנָה, וְכֹאשֶׁר
בָּא כֵּן הוֹלֵךְ, וְעַל-כֵּן מֵצֵד הַטֵּבֵעַ, הָאָדָם נוֹפֵל בְּיָאוּשׁ,
וְאֵינוֹ רוֹאֶה שׁוֹם יְשׁוּעָה לְנַפְשׁוֹ, מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁאָדָם
זוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְיוֹדֵעַ,
שְׂאִין בְּלִעְדֵּיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהוּיָה
וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר,
הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהַכֹּל לְכֹל
אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכֶת עָלָיו "הַשְּׁגָחָה
אֲמֵתִית", וְזוֹכֶה לְרֹאוֹת נְסִים נִגְלִים, כִּי עַקֵּר הַמְשָׁכֶת
הַנְּסִים הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׁדוּד וּבִטּוּל הַטֵּבֵעַ וְהַמְשָׁכֶת
"הַשְּׁגָחָה אֲמֵתִית"; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ
הַשְּׁגָחָה הָאֲמֵתִית, לֵידַע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג
אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וּבְכֹל יוֹם וְיוֹם הוּא מְחַדֵּשׁ
אֶת כָּל מַעֲשֵׂה בְּרִאשִׁית, כִּי בְּטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכֹל יוֹם
תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרִאשִׁית, וְאֵין הַיּוֹם הַזֶּה כְּיוֹם הָאֶתְמוּל,
וּמְכֹל שֶׁכֵּן אֵין הַיּוֹם הַזֶּה כְּיוֹם הַשְּׁלֹשׁוֹם, וְכֵן אֵין
הַשְּׁבוּעַ הַזֶּה כְּשְׁבוּעַ שְׁעֵבֵר, וְאֵין הַחֹדֶשׁ הַזֶּה כְּחֹדֶשׁ
שְׁעֵבֵר, וּמְכֹל שֶׁכֵּן שְׂאִין הַשָּׁנָה הַזֹּאת כְּשָׁנָה שְׁעֵבֵרָה,
אֲלֹא בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שְׁעָה וּבְכֹל רִגַע הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְחַדֵּשׁ וּמְהוּיָה אֶת עוֹלָמוֹ מְחַדֵּשׁ, וְדִיקָא עַל-יְדֵי יְדִיעוֹת

אלו, זוכה להמשיך על עצמו ישועות נוראות ונפלאות,
וזוכה לראות נסים נגלים; אשרי מי שממשיך בעצמו
"השגחה אמתית", שאז יראה נסים נגלים בחייו, אשרי
לו בזה ואשרי לו בבא!

י.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר בזה העולם
צריכים להאמין מאד בהשגחתו יתברך האמתית בפרטי
פרטיות, שהוא יתברך צופה ומביט עד סוף כל הדורות
ועל כל אחד ואחד בפרטיות, ומה שעובר על כל אחד
ואחד בכל ימי חייו, הכל בהשגחתו יתברך לבד, כפי
רצונו וכפי חשבונו יתברך, כי עם כל אחד ואחד הוא
יתברך מתנהג בהשגחה אחרת לגמרי, והכל בשביל
בחירתו, כי הבחירה של זה היא — שיהיה עני,
ושל האחר — שיהיה עשיר, וכיוצא, וכן כל מה
שעובר על כל אחד בפרטיות בכל יום, הוא רק בשביל
הבחירה שלו, כפי מה ששער השם יתברך בחכמתו,
שאדם זה יעבר עליו כן ואדם זה יעבר עליו כן, כל
אחד לפי בחינתו וענינו, ועקר הבחירה היא בבחינת
אחר הבריאה, כי בבחינת קדם הבריאה אין שיכת
בחירה כלל, כי שם כלו אחד, כלו טוב, כלו קדש, אף
אף-על-פיי-כן צריך כל אחד לראות, שדיקא על-ידי

בְּחִירָתוֹ הַטּוֹבָה שְׁלֵאֲחַר הַבְּרִיאָה, יִזְכֶּה לְהַפְלִיל בְּבַחֲיִנַת
קֶדֶם הַבְּרִיאָה, שְׁזֵה עֵקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל אֶחָד, שֶׁבְּשִׁבִיל
זֶה נִבְרָא בְּעוֹלָם, הֵינּוּ אַחַר הַבְּרִיאָה נִקְרָא עוֹלָם הַזֶּה,
וְקֶדֶם הַבְּרִיאָה נִקְרָא עוֹלָם הַבָּא, וְצָרִיכִים לְכַלֵּל אֶת
הַתַּחְתּוֹן בְּעֵלְיוֹן, הֵינּוּ — עוֹלָם הַזֶּה בְּעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁר
זֶה נִקְרָא "אֵמֶת", שֶׁמַּחְבֵּר וּמַיַּחֵד אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת
— שְׁנֵי הַפְּכִים, בְּנוֹשֵׂא אֶחָד, וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן
הוּא "אֵמֶת", כִּי עַל־יְדֵי אֵמֶת נִמְשָׁכֶת הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ
הַפְּרָטִית, וְאִזּוֹ נִכְלָל בְּחִינַת אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקֶדֶם הַבְּרִיאָה,
וְזֵה בְּעֵצְמוֹ עֵקֶר הָאֵמֶת, שֶׁצָּרִיף לְהֶאֱמִין בְּאֵמֶת, שְׁגַם
עֲכָשׁוֹ הַכֹּל אֶחָד, כִּי עַל־יְדֵי הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ נִכְלָל אַחַר
הַבְּרִיאָה בְּקֶדֶם הַבְּרִיאָה, וְהַכֹּל אֶחָד, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִכּוֹל
לְדַבֵּק אֶת עֵצְמוֹ בְּהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ וְלִהְיוֹת נִכְלָל בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ
מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, בְּבַחֲיִנַת שְׁאֵמֶר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים
קֵלֵט, ו): "פְּלִיאָה דַעַת מִמְּנֵי נִשְׁגָּבָה לֹא אוֹכֵל לָהּ אָנָּה
אֵלֶּךְ מִרוּחָךְ" וְכוּ', "אִם אֶסֶק שְׁמַיִם שָׁם אֶתָּה" וְכוּ',
הֵינּוּ שֶׁהַתְּפִלָּא בְּעֵצְמוֹ, אֵיךְ יֵצֵא הַבְּרִיאָה מֵהַכַּח אֶל
הַפֶּעַל, וּמֵאַחֲדוּתוֹ הַפְּשׁוּטָה יִתְבַּרֵּךְ נִמְשָׁכּוּ וְנִשְׁתַּלְּשְׁלוּ
שְׁנוּיִים רַבִּים כְּאֵלֶּה, שְׁזֵה בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת מֵאֶחָד, כִּי
כְּשֶׁמְפָרִידִים הָעוֹלָם הַזֶּה מֵהָעוֹלָם הַבָּא, אֵינֶן לָךְ עוֹד
שָׁקֵר גְּדוֹל מְזֵה, וְזֵה מֵה שֶׁהִיְתָה פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה בְּעֵינָיו
— אֵיךְ שִׁיף לְהַתְּרַחֵק מֵאֶחָד — מֵאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ,

אָבֵל דָּוֵד הַמֶּלֶךְ זָכָה לְהֶאֱמִין בְּאַמֵּת, שֶׁהַכֹּל יֵצֵא מִמְּקוֹר
הָאֲחָדוֹת, וְהַכֹּל צְרִיכִים לָשׁוּב אֶל הָאֲחָדוֹת, וְגַם עֲכָשׁוּ
הַכֹּל אֶחָד אַחֵר הַבְּרִיאָה וְקִדְּם הַבְּרִיאָה, וְעַל-כֵּן אָמַר
בְּאַמֵּת: "אָנֹּה אֵלֶיךָ מְרוֹחֵךְ" וְכוּ' "אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם
אֲתָה" וְכוּ', כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין כָּל זֶה,
אִיךָ יֵצֵא הַבְּרִיאָה מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֶּעַל, וְהֵם שְׁנֵי הַפְּכִים,
וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַכֹּל אֲחָדוֹת אַחַת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי
מֵאֲמִין בְּאַמֵּת בְּהַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַסּוֹבֶבֶת וְהוֹלֶכֶת
מֵרוֹם כָּל דְּרָגִין עַד סוֹף כָּל דְּרָגִין, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאַמֵּת
גַּם עֲכָשׁוּ הַכֹּל אֲחָדוֹת אַחַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲנִי אוֹחֵז
אֶת עֲצָמֵי בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא.
וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוֹדַת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל — לְקַשֵּׁר
וּלְשַׁלֵּב וּלְיַחַד עוֹלָם הַזֶּה בְּעוֹלָם הַבָּא, אַחֵר הַבְּרִיאָה
בְּקִדְּם הַבְּרִיאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִכְלָל בְּשִׁלְמוֹת הָאַמֵּת,
בְּשִׁלְמוֹת הָאֲחָדוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

יא.

צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם
יְכוּל הָאָדָם לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר זֶה
כָּלֵל הַמְּעוֹנָנִים וְהַמְּכַשְּׁפִים וְהַחֲזוּזִים בְּכוֹכָבִים, קוֹרְאִים
בְּמִזְזוּזוֹת וּמִסְתַּפְּלִים בְּקוּי הַיָּד, אֲשֶׁר הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת
רוּחַ, הַמְּטַעִים אֶת רֹב הָעוֹלָם בְּכָל מִינֵי שְׁטִיּוֹת

ודמיונות, כי באמת אין בלעדיו יתברך כלל, והוא
 יתברך מחיה ומחיה ומקים את כל הבריאה כלה, ואין
 שום טבע כלל, והכל שטיות ואחיות עינים להטעות
 את בני-אדם, ולהוציא מהם את כספם, ולהפחידם
 בפחדים של הבל, כי באמת ישראל עם קדוש הוא
 למעלה מהטבע, כי אינם מסורים לשום שר, ואינם
 מתנהגים על-פי הטבע של מערכת השמים, רק על-פי
 השגחתו יתברך, ועל-כן הם מצוים שלא לדרש באותות
 השמים, ולא לעונן ולנחש, כי באמת הא ביהא תליא,
 כי כשישראל אינם דורשים באלו השקרים והדמיונות
 הכוזבים של המעוננים והדורשים באותות השמים
 וחוזים בכוכבים וקוראי מזוזות וכתבות וכיוצא, על-
 ידי-זה הם מכניעים זהמת הנחש, ומדבקים את עצמם
 באמונה הקדושה, ואזי זוכים על-ידי האמונה הקדושה
 להגיע אל חדוש העולם לבד, בחינת נפלאות למעלה
 מהטבע של מערכת השמים, ואז בודאי אין צריכים
 לירא כלל מאותות השמים ומפחדים שמפחידים אלו
 הצבועים והשקרנים קוראי מזוזות וקוי היד וכתבות
 ומגלות וכו', מאחר שהם למעלה מהם, כי הם מתנהגים
 על-ידי השגחה לבד, נמצא שעל-ידי-זה בעצמו שהם
 מתרחקים מזה, על-ידי-זה אינם צריכים לירא מזה,
 אבל הגוים הדורשים במעוננים ובקוסמים, הנמשכים

מזהמת הנפש, ואין להם אמונה בשלמות בהשם
 יתברך, ועל-ידי-זה הם רחוקים מבחינת השגחה,
 ומתנהגים על-פי הטבע, על-כן בודאי יש להם לירא
 מאותות השמים, מחמת זה בעצמו שהם דורשים בהם,
 ואין להם אמונה דקדשה, וזה שכתוב אצל ישראל
 קדושים (ירמיה י, ב): "מאתות השמים אל תחתו, כי
 יחתו הגוים מהמה", ועל-כן אשרי מי שבורח מכל
 מיני הבלי והבלי הבליים המצויים עכשו בעולם,
 שכל פרח וצבוע מטעה את האנשים בקריאת מזוזות
 וכתבות וקוי ידים וחוזים ומסתכלים על הצפרנים
 וכדומה כל מיני שטיות כאלו, המפחידים את בני-
 האדם, כי הכל הכל ורעות רוח, כי עקר השלמות
 בזה העולם היא, לזכות להיות דבוקים בחי החיים,
 להמשיך על עצמו ערבות, נעימות, ידידות, זיו, חיות
 אלקותו יתברך, אשר זוהי ה"השגחה האמתית", ומי
 שנכנס באמונה פשוטה, על-ידי-זה אין לו לירא ולפחד
 משום בריה שבעולם, רק חי את חייו בטוב ובנעימים;
 אשרי לו בזה ואשרי לו בבא, ואשרי מי שמכניס את
 דבורים אלו בתוך לבו, שאז ימשיך על עצמו "השגחה
 אמתית", ויזכה לכל הטוב הגנוז והצפון המיעד לכל
 הצדיקים האמתיים.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

דַּע, שֵׁשׁ אֹר שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִנַּפְשֵׁי רֹחֵי
וְנִשְׁמָתֵי, וְהוּא אֹר אֵין סוֹף, וְאֶף-עַל-
פִּי שְׂאֵי הַשָּׁכֵל מְשִׁיג אוֹתוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
רְדִיפָה דְמַחְשָׁבָה לְמַרְדָּף אֲבַתְרִיהָ. וְעַל-
יְדֵי עֲשִׂית הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה זֹכֵי לְהַשִּׁיג
אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכֵּב בְּבַחֲנֵנוֹת מְטִי
וְלֹא מְטִי. וְנַעֲשִׂי תַשְׁעָה הֵיכָלֵי דְלֹאוֹ אֲנוּן
נְהוּרֵי וְלֹא רֹחֵי וְלֹא נִשְׁמָתֵי וְלִית מָאן
דְּקִימָא בְּהוּ וְלֹא מַתְדַּבְּקֵי וְלֹא מַתְיַדְעֵי;
אֲשֵׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה שְׂיַרְדָּף מַחְשָׁבָתוֹ לְהַשִּׁיג
הַשְּׂגוֹת אֱלוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵי יִכְלֵת בְּיַד
הַשָּׁכֵל לְהַשִּׁיג אוֹתָם פִּי לֹא מַתְדַּבְּקֵי וְלֹא
מַתְיַדְעֵי, וְעֵין בְּפָנִים בְּסִימָן כ"ד.

(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כד).

קוֹנְטֵרַס

הַשְׁגָּחָה בְּרוּרָה

יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מֵעַצֵּם הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַבְּרוּרָה עַל
כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִיךָ שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהִתְחַמֵּק מִזֶּה
כָּלֵל, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהַפִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, וּבּוֹרַח רַק אֵלָיו
יִתְבַּרֵּךְ, שְׂאֵז יִתְבַּרֵּךְ מִמְעוֹן הַבְּרָכוֹת.

*

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיה

רַבִּי נַתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְוֵקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

*

הוֹבֵא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂאִין לְאָדָם לִפְל
בְּדַעְתּוֹ מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם,
רַק צָרִיף לְדַעַת אִם הוּא כֵּן רוֹצֵה אוֹ
אִם אֵינוֹ רוֹצֵה, הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה
בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן
מַה שְּׂיָף לִפְל בְּדַעְתּוֹ וּלְהַשְׁבֵּר מִכָּל
מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקיא)

קוֹנְטֵרַס

הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה

.א

צָרִיף שְׁתַדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם
נַעֲשֶׂה עִם כָּל אֶחָד מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה, כַּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יִוָדַע וְרוֹאֶה בְּעֵצְמוֹ, וְעַל-פִּי-רַב אֵין הָאָדָם מְסַגֵּל
לְהַבִּין מַה קוֹרָה עִמוֹ, וְלָמָּה וּבְשִׁבִיל מַה צָרִיף לְסַבֵּל
כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסוּרִים וְהַרְפַּתְקָאוֹת וּמְרִירוֹת
גְּדוֹלָה, וַיֵּשׁ לוֹ עֲלִיּוֹת וְיִרִידוֹת, עֲנִיּוֹת, דַּחְקוֹת
וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וּבְאַמַּת צָרִיף שְׁתַדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי
הַיָּקָר, כִּי אֵין שׁוֹם דָּבָר נַעֲשֶׂה מֵעֵצְמוֹ, וְשׁוֹם דָּבָר
לֹא תְלוּי בְּאָדָם כָּלֵל, כִּי הֵכֵל בְּ"הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה"
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מִצְמָצִם עֵצְמוֹ מֵאֵין
סוּף עַד אֵין תְּכֵלִית, וּמִסַּבֵּב עִם כָּל אֶחָד סְבוּבִים
אֲחֵרִים בְּכֹנֶנָה עִמָּקָה עַד מְאֹד כִּפִּי שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ וּכְפִי

העולמות התלויים בו, וכפי התקונים שצריך לתקן
בזה העולם, כי אין האדם מסתובב בזה העולם
בלי חשבון, כפי שנדמה לרב בני-אדם, אלא הכל
בחשבון מדויק ומשגח ב"השגחה ברוּרָה", כל מה
שנאָרע עמוּ בפּרטי פרטיות, וכל נסיעה שיש לו
לנסע, וכל מה שקורה עמו, הכל בכונה מדיקת ממנו
יתברר, ועל-כן אם אתה רוצה לצאת מצרותיך
ויסוריך ודאגותיך, ולהיות בן חורין אמתי, ראה
לדבק עצמך רק בו יתברר, ותדע בידיעה ברוּרָה
ומחלטת, שאין בלעדיו יתברר, ובכל תנועה ותנועה
שם אלוֹפוֹ של עולם, והוא יתברר משגיח על כל
הבריאה כלה: דומם, צומח, חי, מדבר ב"השגחה
ברוּרָה", ואם תכניס ידיעה זו בדעתך, תהיה נעשה
בן חורין אמתי, כי הכל תלוי כפי המח מחשבה של
האדם, כי המח מחשבה הוא לבוש נשמתו, ולכן
אם זוכה תמיד לזכך את מח מחשבתו, ולחשב רק
ממנו יתברר, ומכניס בדעתו רק אמתת מציאותו
יתברר, על-ידי-זה נעשה בן חורין אמתי, ואינו
מתירא ואינו מתפחד משום בריה שבעולם, כי
יודע ועד אשר מי יערב לגשת אליו ולהרע לו
מבלעדו רשותו יתברר, ולכן ראה, אהובי, אחי

הַיָּקָר, רַק לְדַבֵּק אֶת מַחַ מַחַשְׁבֹתְךָ בּוֹ יִתְבַרֵךְ,
וְתַמִּיד תִּצְיֵר בְּדַעְתְּךָ אֵיךְ שְׂאִין בְּלַעְדֵּיךָ יִתְבַרֵךְ כָּלֵל,
וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאֵמֶת לֹא יוּכְלוּ לַגְעֵת בְּךָ, כִּי הַכֹּל
תְּלוּי כְּפִי דַעְתּוֹ שֶׁל הָאָדָם, כִּי בְּמִקּוֹם שְׂאָדָם חוֹשֵׁב
שֶׁם כָּל הָאָדָם, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁתַּמִּיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ
יִתְבַרֵךְ, וּמִצִּיר בְּדַעְתּוֹ אֵיךְ הַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר
הוּא, וְהוּא יִתְבַרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עַל כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה
בְּ"הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה", אָדָם כִּזֶּה חַי חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים
עֲרָבִים, חַיִּים מְתַקִּים, חַיִּים מִיִּשְׁבִּים, כִּי זֶהוּ עֵקֶר
הַטוֹב וְהָעֲרֹבוֹת וְהַמְתִּיקוֹת וְיִשׁוּב הַדַּעַת — כְּשֶׂאָדָם
מְדַבֵּק אֶת מַחַ מַחַשְׁבֹתוֹ רַק בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וְיִוָּדַע שְׂאִין
בְּלַעְדֵּיךָ יִתְבַרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא מִשְׁגִּיחַ עַל הַכֹּל בְּהַשְּׁגָחָה
בְּרוּרָה; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל מְדֻרְגָה זוֹ, וְאִז
עוֹלָמוֹ יִירֵשׁ בְּחַיָּו, וְיִסְתַּוֵּב בְּזֶה הָעוֹלָם כְּדַגְמַת
שֶׁנִּשְׁמָתוֹ תִּסְתַּוֵּב בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן; אֲשֶׁרֵי לוֹ כִּזֶּה
וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֹא!

ב.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר
לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ "הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה", כִּי אִם עַל-יְדֵי

קִדְשֵׁת הַמִּחְשָׁבָה וְטִהָרְתָהּ, כָּל מֵה שְׂאָדָם זֹכָה לְזַכֵּךְ
 וְלִצְחָצַח אֶת מַח מִחֲשַׁבְתּוֹ, וְנִזְהָר מְאֹד מְאֹד שְׁלֹא
 לְהִכְנִיֵס בְּמַח מִחֲשַׁבְתּוֹ אִיזוֹ מִחֲשָׁבָה פְּסוּלָה אוֹ
 הִרְהוּר רַע, אוֹ תִהְיֶה אִיזוֹ מִחֲשָׁבָה שֶׁרַק תִּהְיֶה, אֲזִי
 כְּפִי בְּרוּר וְזָכוּךְ וְצַחְצוּחַ מִחֲשַׁבְתּוֹ, כְּמוֹ-כֵן זֹכָה
 לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ "הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה", כִּי רַק בְּזֶה
 תִּלְוֶינָה הַמְשַׁכֵּת "הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה" עַל עֲצָמוֹ, רַק
 כְּפִי שְׁזֹכָה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר וּלְזַכֵּךְ אֶת מִחֲשַׁבְתּוֹ, כִּי
 עֵקֶר הָאָדָם הוּא מַח מִחֲשַׁבְתּוֹ, שֵׁשׁ מִשְׁכָּן הַנְּשָׁמָה,
 וְהַנְּשָׁמָה בְּעֲצָמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל מִמַּשׁ, וְעַל-
 כֵּן כְּשֶׂאָדָם הוּא בְּזֶה הָעוֹלָם, נִשְׁמָתוֹ מְלַבֶּשֶׁת בְּכֶמֶה
 וְכֶמֶה מִיָּנִי לְבוּשִׁים שֶׁהֵם כָּלֵל הַמִּחְשָׁבוֹת הַזְּרוֹת שֶׁל
 הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶהוּ כָּלֵל הַדְּמִיוֹנוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל
 כָּל אֶחָד שֶׁמְכַנִּים צָרָה בְּדַעְתּוֹ וּבְמִחֲשַׁבְתּוֹ, וּמְדַמָּה
 לְעֲצָמוֹ כָּל מִיָּנִי דְמִיוֹנוֹת, שֶׁכָּל זֶה הֵם לְבוּשִׁים
 לְנִשְׁמָה שֶׁמְלַבֶּיֶשׁ אוֹתָהּ בְּלְבוּשִׁים אוֹכְמִין, לְבוּשִׁים
 שְׁחוּרִים, אֲשֶׁר נֶעֱשִׂים רָעִים וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד
 מְאֹד, וְאֵין לוֹ שׁוֹם טַעַם בְּחַיִּים, וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִים
 לְאָדָם כָּל מִיָּנִי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת, וְהַכֹּל מִחֲמַת
 שֶׁהַלְבִּישׁ אֶת נִשְׁמָתוֹ בְּכָל מִיָּנִי לְבוּשִׁים שֶׁל דְּמִיוֹנוֹת
 שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵינָה

מְאִירָה לוֹ "הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה", לֹא-כֵן מִי שְׂזוּכָה
 לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר וּלְזַכֵּךְ וּלְצַחֵצֵחַ אֶת מַחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ,
 הוּא נֶעֱשֶׂה כְּלִי לְגִבֵּי גְלוּי "הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה"; אֲשֶׁרִי
 מִי שְׂזוּכָה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת מַחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ, עַד
 שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בְּ"הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה", וְאִזּוּ יִחְיֶה חַיִּים
 טוֹבִים וְנֹעִימִים עֲרֻכִים וּמְתַקִּים, אֲשֶׁרִי לוֹ!

ג.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, כָּל זְמַן שֵׁישׁ
 לְאָדָם שִׁיכּוֹת אֶל זֶה הָעוֹלָם, הֵינּוּ שֵׁישׁ לוֹ אֵילוֹ
 נְגִיעוֹת שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, קָשָׁה לוֹ לְהַמְשִׁיךְ
 עָלָיו "הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה", כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם קָשׁוּר
 וְאֶחָזֵז אֶל זֶה הָעוֹלָם, וַיֵּשׁ לוֹ כְּנֹנָה צְדָדִית, וְרוֹצֶה
 עַדִּין כְּבוֹד אוֹ מָמוֹן, יִשׁוּת אוֹ הַתְּנַשְׂאוֹת וְכַדוּמָה,
 עַדִּין רְחוּק הוּא לְגַמְרֵי מְלֶה־שִׁיג הַשְּׂגָחָה "הַשְּׂגָחָה
 בְּרוּרָה", כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר הָאֵין
 סוּף בְּרוּף הוּא, כִּי אִם כְּשֶׁכָּבַר אֵין לוֹ שִׁיכּוֹת אֶל
 זֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה רוֹאֶה אֵיזָה אָדָם
 שֵׁישׁ לוֹ כָּל מִינֵי נְגִיעוֹת פְּרֻטִיּוֹת, וְרוֹצֶה לְהַשְׁתַּרֵּר
 עַל זֵלָתוֹ, וְתַמִּיד חוֹשֵׁב אֲנֵא אֶמְלֵךְ, תַּדַּע כִּי אָדָם

זֶה הוּא עֲדִין רְחוּק לְגַמְרֵי מִהַקְדָּשָׁה, כִּי הַצְדִּיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים הַזּוֹכִים שִׁיְהִיו נַעֲשִׂים לָהֶם נְסִים נִגְלִים,
 הֵם בְּטָלִים וּמִבְטָלִים בְּעֵינֵי עֲצָמָם לְגַמְרֵי, וְאִינָם
 רוֹצִים שׁוּם רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן
 אִינָם רוֹצִים לְהִשְׁתַּרֵּר עַל זְלָתָם כָּלֵל, וְעַל-כֵּן מֵאִיר
 עֲלֵיהֶם בְּכָל פַּעַם "הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה", וְזוֹכִים שִׁיעֲשֶׂה
 עִמָּהֶם הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נְסִים נִגְלִים, לֹא-כֵן אֱלוֹ
 הַצְּבוּעִים, אֲשֶׁר מְלַבִּישִׁים אֶת הַשֶּׁקֶר שֶׁלָּהֶם בְּאֲמֶת,
 הֵם רוֹצִים לְהִשְׁתַּרֵּר עַל זְלָתָם, אֶךְ עוֹשִׂים זֹאת
 בְּהֶעֱלֵם וּבְהִסְתֵּר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְפָּסוּ אוֹתָם, הֵם הֵם
 הַשְּׁקֵרָנִים וְהַצְּבוּעִים, אֲשֶׁר נֶעְלָם וְנִסְתָּר מֵהֶם לְגַמְרֵי
 הָאוֹר, וְאִינָם זוֹכִים לְרֵאוֹת שׁוּם "הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה",
 וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה שְׂדִיקָא אֱלוֹ הַצְּבוּעִים וְהַשְּׁקֵרָנִים
 מְסֻדְרִים תָּמִיד בְּנֵי-אָדָם, וְעוֹשִׂים מְרִיבוֹת וּמַחְלָקֶת
 עִמָּהֶם, וְגוֹרְמִים פְּרוּדִים וְקִנְאוֹת וְשִׁנְאוֹת, וְזֶהוּ
 הַסִּיּוֹן מִי הוּא הַשְּׁקֵרָן, אִם רוֹצֶה לְהִשְׁתַּרֵּר עַל
 זְלָתוֹ, וְעוֹשֶׂה מַחְלָקֶת וּמְרִיבוֹת וּפְרוּדִים, וְשׁוֹנֵא
 אֶת בֵּר יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ שְׁקֵרָן, וְאִינוּ זוֹכֶה לְשׁוּם אוֹר,
 וְרְחוּק הוּא לְגַמְרֵי מִ"הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה"; וְעַל-כֵּן
 רְאֵה, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיֶּקֶר, לְהִזְהַר וּלְהִשְׁמַר מֵהֶם,
 וּבְרַח לָךְ רַק אֶל צְדִיקִים, אֲשֶׁר יִכְנִיסוּ בְּךָ אֲמִתֶּת

מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תֵּאִיר בְּךָ "הַשְּׁגָחָה
 בְּרוּרָה", וַיְהִי לְךָ שְׁלוֹם עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
 תִרְצֶה לְהַשְׁתַּרֵּר וּלְהַתְנַשֵּׂא עַל זַלְתְּךָ כָּלֵל, רַק תִּהְיֶה
 בְּאַהֲבָה וּבְשְׁלוֹם עִם כָּל בְּרִיָּה; אֲשֶׁר־י מִי שְׂאִינוּ
 מְטַעֶה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל.

.ד

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אָחִי, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל רְאוּי
 לָהֶם לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, שְׂזָכוּ לְהִבְרָא
 מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עָשְׂנוּ כְּגוּיֵי הָאָרְצוֹת, אֲשֶׁר
 בְּשׂוֹר חַמּוּרִים בְּשָׂרָם, וְהֵם עִם הַדּוֹמִים לַחֲמוֹר
 מִמֶּשׁ, וְעַקֵּר קִיּוּמָם הוּא רַק בְּזָכוֹת עִם יִשְׂרָאֵל,
 אֲשֶׁר עֲלִיָּהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁגֵּיחַ בְּ"הַשְּׁגָחָה
 בְּרוּרָה", וּמִמִּילָא נִמְשַׁכֶּת גַּם עֲלֵיהֶם הַשְּׁגָחָתוֹ
 הַפְּרָטִית, כִּי בְּאַמֶּת כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּזָכוֹת
 יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר הֵם מִיַּחֲדִים שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם
 תָּמִיד, וּמְגִלִים וּמְפָרְסָמִים לְכָל אֶת אַחֲדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וְאֲשֶׁר רַק בְּשִׁבִיל זֶה יֵשׁ קִיּוּם לְכָל הָעוֹלָמוֹת,
 כִּי נִתְאַוָּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּהְיֶה לוֹ דִּירָה
 בְּתַחְתּוֹנִים, וְעַל-יְדֵי עִם יִשְׂרָאֵל הַזּוֹכִים לְקִיּוּם אֶת

רצונו ומצוותיו ולומדים תורתו הקדושה, על-ידי-
 זה הם משרים את השכינה בעולם, ועל-פן ראוי
 לכל בר ישראל להיות בשמחה עצומה על נעם
 חלקו, שאין הוא מתנגד לאלקותו יתברך כגויי
 הארצות, אלא דיקא על ידו נתגלית בכל יום ויום
 אמתת מציאותו יתברך, ובאמת מי שרק יתבונן
 בעין אמת יודה, אשר אין לה עוד שמחה יותר
 גדולה משמחה זו, שזוכה להפיר את השגחתו
 הברורה עליו ועל כל הבריאה כלה, כי אם תסתכל
 היטב על הנהגות הגוים, תראה, איך שהם חתיכת
 זהמה גדולה וזבל, כי כל התנהגותם היא פכלבים
 וחיות השדה, ועל זה היה דוה לבנו ועל אלה
 חשכו עינינו, על רע מעללינו ועל שבר בת עמי,
 כי נתארכה הגלות מאד מאד, ועם ישראל נתערבו
 בגוים ולמדו מעשיהם, ובפרטיות בדור האחרון
 עקבתא דמשיחא, שנתערבו בין אחינו בני ישראל
 הערב רב שהם מזרע עמלק, והם מחדירים בבני
 הנעורים נאוף, שקוץ, תעוב, ערם, לכלוף וכל מיני
 כפירות ואפיקורסות, ועושים ליצנות מכל הקדוש
 לעם ישראל, ועל-ידי-זה הם מעבירים על הדת בכל
 יום ויום אלפים ורב רבי רבבות נשמות ישראל, כי

הֵם מְחַנְכִים אוֹתָם לְהִיּוֹת כְּכֹל גּוֹיֵי הָאָרְצוֹת, אֲשֶׁר
הַגְּלוּת הַמָּרָה הַזֹּאת יוֹתֵר מָרָה וּמְרוֹרָה מִכָּל אֲלָפִים
שָׁנוֹת גְּלוּתָנוּ, מֵאַחַר שְׁמִנְתֵּיקִים אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמְעַרְבִים גּוֹיִם בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן
אֲשֶׁרִי מִי שְׂיָכוֹל לְלַחֵם עִם הָעַמְּלָקִים, הָעַרְב רַב
הָאֵלוֹ, וַיִּמְלֵא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ רַק עִם הָאֱמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, וַיַּחְדִּיר בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל רַק אֶת הָאֱמוּנָה
הַטְּהוֹרָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ כִּי הַכֹּל
מִשְׂגָח בְּ"הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה" מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וַצְּרִיכִים
רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָנוּ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע
שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל, כִּי בְּזֵה שְׁמַגְלִים רַק אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ "הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה", בְּזֵה מִתְבַּטְּלֵת
קְלַפַּת עַמְּלָק, שְׁמִמְנָה יוֹנְקִים אֵלֹוֵי הָעַרְב רַב הַמְטָעִים
אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל; וְלִכֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי, רְאֵה מָה
לְפָנַי, וּרְאֵה לְמַסֵּר אֶת נַפְשֶׁךָ רַק לְהַכְּלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְכֵן רְאֵה לְהַחְדִּיר אֶת דְּבַר זֶה בְּתוֹךְ נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
וְאֵל תִּתְפַּעַל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְאַפְלוּ יִצְחָקוּ
מִמֶּךָ, מָה בְּכֶךָ, דְּבַר זֶה עָבַר עַל כָּל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים,
שְׁעָסְקוּ בְּעֶסֶק הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — לְגַלוּת אֶת
אֱמוּנַת הַשְּׂגָחָה הַבְּרוּרָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְסוּף כָּל סוּף
הֵם הַצְּלִיחוּ, וּמִמֶּתְנַגְּדֵיהֶם לֹא נִשְׁאַר שְׂרִיד וּפְלִיט,

וְעַל-כֵּן גַם אַתָּה רֵאָה לְהִיּוֹת חֶזֶק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה
 הַזֹּאת שֶׁל גְּלוּי הַהִשְׁגָּחָה הַבְּרוּרָה, וְאַז תִּרְאֶה אִיךָ
 שֶׁכָּל שׁוֹנְאֵיךָ יִפְּלוּ תַּחַת רַגְלֶיךָ, וְאַתָּה תַּעֲלֶה מֵעֵלָה
 מֵעֵלָה.

ה.

רֵאָה לְחֶזֶק עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, אֶהוּבִי, אַחִי, לִידַע
 אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּיךָ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא תִהְיֶה
 לְךָ שׁוֹם חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְעֲגָמַת נֶפֶשׁ מְכַל מֵה שְׁעוֹבֵר
 עָלֶיךָ בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, אַתָּה רֵאָה רַק לְדַבֵּק
 עֲצָמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל
 מֵה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְיִוְתֵר
 מִזֶּה אֶל תִּדְאָג כָּלֵל, וּמְכַל שֶׁכֵּן שְׁאֶסוּר לִפְּל בְּאֵיזוֹ
 חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֱמֵתִי, שֶׁמְאֲמִין שֶׁהַכֹּל
 בְּ"הִשְׁגָּחָה בְּרוּרָה" מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא אֵינוֹ מְתַפַּעֵל
 מִשׁוֹם דְּבָר, אֶף שְׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר וְהוֹלֵךְ לוֹ
 הַכֹּל לְהַפּוֹךְ מִמֶּה שְׁרוּצָה, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה
 לְדַבֵּק מִחֲשַׁבְתּוֹ רַק בְּ"הִשְׁגָּחָה בְּרוּרָה" בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 עַל-יְדֵי-זֶה נִמְתָּק מִמֶּנּוּ הַכֹּל, וְזוֹכֵה לְעִבּוֹר עַל הַכֹּל;
 אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכֵה לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרָגָה זֹאת, לְהִיּוֹת דְּבוּק

תמיד בְּחֵי הַחַיִּים בְּ"הַשְׁגָּחָה בְּרוּרָה", וְאִין לוֹ שׁוּם פֶּחַד וְשׁוּם יְרָאָה וְאִימָה מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ לְבַד, וְאִזּוּ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עַל-יְדֵי-זֶה אֹר וְדַעַת וְחַיּוּת וְזִיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה כִּסָּא לְשְׁכִינָה; אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא!

ו.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם מְנַסִּים אֶת הָאָדָם בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת לְרֵאוֹת אֶל מִי יִפְנֶה בְּעֵת צָרָתוֹ וְדַחְקוֹתָו, וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, לְבַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְעַל אֵף גְּדֹל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁאַתָּה סוֹבֵל, אֵל תִּתְיַאֵשׁ כָּלֵל, כִּי כָּל זֶה בָּא לָךְ רַק בְּעִבּוּר הַנִּסְיוֹן, לְרֵאוֹת מֶה תַּעֲשֶׂה בְּעֵת צָרוֹתֶיךָ, וְעַל-כֵּן שָׁמַע בְּקוֹלִי וְיִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּךְ, רָאָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִסַּפֵּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל מֶה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאֵף שְׁבַתְחָלָה יְהִיָּה לָךְ קִשָּׁה וְכִבֵּד דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי יְהִיָּה נְדָמָה לָךְ כְּאֵלוֹ אִין מִי שְׁשׁוֹמֵעַ אוֹתָךְ, וְכְאֵלוֹ

אַתָּה מְדַבֵּר אֶל הַקִּיר, כֹּל זֶה מִחֲמַת שְׁלֹא זָכִיתָ
 לְגַלּוּי "הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה", לִידַע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְשַׁגֵּיחַ עַל בְּרִיּוֹתָיו בְּהַשְּׁגָחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד
 מְאֹד מֵהָאֲזוּב אֲשֶׁר בְּקִיר עַד הָאָרֶז בְּלִבְנוֹן, מִקְרָנֵי
 רְאֵמִים עַד בִּיצי כְּנִים, מִהֶהָר הַגְּבוּהַ בְּיֹתֵר עַד גְּרֵגֵר
 הָעֶפֶר, אֵין דָּבָר שְׁלֹא יִהְיֶה נַעֲשֶׂה בְּלֵי הַשְּׁגָחָתוֹ
 הַבְּרוּרָה, שֶׁהוּא בַעֲצָמוֹ יִתְבָּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם, וְאִף
 שֶׁדָּבָר זֶה לֹא יְכִילֵהוּ הִרְעִיוֹן כָּלֵל, כִּי מִחַ הָאָדָם
 מְאֹד מְאֹד מְצַמְצָם וּמְגַבֵּל לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין דָּבָר זֶה,
 כִּי סוּף כָּל סוּף הָאָדָם הוּא מְגַבֵּל וּמְצַמְצָם, חֲמֹר עַב
 וְגַם, וְאִיךָ יִשְׁיג דָּבָר רוּחָנִי, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מֵהַגְּבֻלוֹת
 וּמִדִּידָה?! וּמַזֶּה בָּא, שֶׁבְּנֵי-אָדָם כָּל-כָּף נְבוֹכִים
 וְשִׁבּוּרִים, מִחֲמַת שְׁאִינָם יְכוּלִים לְהַבִּין דָּבָר רוּחָנִי
 וְדַק מְאֹד, וְעַל-כֵּן הֵם סוֹבְלִים מְרִירוֹת דְּמִרִירוֹת,
 אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מוֹסֵר אֶת עַצְמוֹ לְגִמְרֵי אֱלֹו
 יִתְבָּרֵךְ, וּמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְדָבָר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל
 מֵה שֶׁצָּרִיךְ הוּא מְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֶפְלוּ כְּשֶׁאִינוֹ
 מְשִׁיג אֶת מְבַקְשׁוֹ, עִם כָּל זֹאת הוּא מְמַשִּׁיף לְדָבָר
 וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן וּלְהַפְצִיר רַק בְּקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְאֵין נִכְנָסוֹת בּוֹ שׁוֹם מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל וְהַגְּבֻלוֹת,
 עַל-יְדֵי-זֶה סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה שִׁיבְקַע יָם הַחֲכָמָה

שְׁלוֹ, וַיִּזְכֶּה לְהִרְגִישׁ אֶת אֲמִתַּת הַשְּׂגָחָתוֹ הַבְּרוּרָה עַל כָּל פָּרֵט מְפָרְטֵי הַבְּרִיאָה, וַיִּזְכֶּה לְהִתְעַנֵּג וּלְהַשְׁתַּעֲשֹׁעַ בְּשַׁעֲשׂוּעַ דְּמִלְכָּא, וַיִּהְיֶה מְזִיז הַשְּׂכִינָה; אֲשֶׁרִי מִי שְׁשָׂם אֶת דְּבָרִים אֵלּוּ אֶל תּוֹף לְבוֹ, וְאִף שֶׁנִּדְמָה לוֹ לְדְבָרִים פְּשׁוּטִים עַד מְאֹד, בְּאֲמַת אֵינָם אֲלֵא דְבָרִים פְּשׁוּטִים, אֲבָל עֲמָקִים מְאֹד מְאֹד, עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצְאוּנוּ, כִּי דָבָר רוֹחֲנִי קָשָׁה וְכִבֵּד לְהִסְבִּיר לְגִשְׁשָׁם, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂהָ.

ז.

צָרִיף שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֲמִתִּי בִּ"הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה" בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא אֵינוֹ מִתְפַּחַד מִשׁוּם דָּבָר וּמִשׁוּם מְאוֹרַע שֶׁבְּעוֹלָם, מֵאַחַר שֶׁהוּא מְדַבֵּיק אֶת נִשְׁמָתוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וְעַל-כֵּן מֵה וּלְמָה לוֹ לִירָא וּלְפַחַד מֵאֵיזָה בֶּן אָדָם אוֹ חֲזֵה רָעָה אוֹ מֵאֵיזָה שָׂר וּמוֹשֵׁל, וּמְדַרְגָּה זוֹ הִיא הַגְּבוּוּהָה בְּיוֹתֵר לְזָכוֹת אֵלֶיהָ — שֶׁיְהִיָּה כָּל-כָּף דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּדַּע שֶׁאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, עַד שֶׁשׁוּם דְּבָר לֹא יְזִיז אוֹתוֹ מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיְהִיָּה מוּכָן וּמְזָמָן לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ בְּכָל יַעַת וּרְגַע אַרְבַּע

מיתות בית דין: סקילה, שרפה, הרג וחנוק, בשבילו
 יתברך, ויהיה כל-כף דבוק ב"השגחה בְּרוּרָה" בו
 יתברך, עד שיהיה מלא שמחה להגיע אל מדרגה
 זו — להסקל או להשרף או להחנק או לההרג
 בעבורו יתברך, וזוהי מדרגת הצדיקים הגדולים
 במעלה מפלגת מאד מאד, ועל-כן הם זוכים להגיע
 אל מדרגות נשגבות וגלויים נוראים ונפלאים עד
 מאד, מאחר שהם נעשים בלי גבול וצמצום, ודבר
 שהוא בלי גבול וצמצום יכול להשיג עד אין סוף;
 ועל-כן ראה, אהובי, אחי, מה לפניה, למה לה
 להיות כל-כף מגבל ומצמצם בדעתך, עד שכל דבר
 קטן יבלבל אותך, ויחליש דעתך וישבור ויפיל רוחך,
 ראה להדביק עצמך ב"השגחה בְּרוּרָה" בו יתברך,
 שמשגיח על כל הבריאה כלה, וראה להיות רגיל
 לומר, שאתה מוכן ומזמן למסור נפשך על קדוש
 שמו יתברך, והרי אתה מקבל עליך ארבע מיתות
 בית-דין: סקילה, שרפה, הרג וחנוק, ואז במשך
 הזמן תבוא אל דבר זה, על-ידי רבוי חזרה שתחזור
 על זה, עד שבאמת תזכה להגיע אל זה, ואז תצא
 מכל מיני מדידות והגבלות, ותוכל להשיג בהשגות
 רוחניות אין סוף ברוך הוא; אשרי מי שמשתוקק

לְהַגִּיעַ לְגַמְרֵי לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאָדָם כָּזֶה כָּבֹר
 לֹא יִהְיֶה עִם מִחַ מְצַמְצָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל
 לְהַפְחִידוֹ אוֹ לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ אוֹ לְהַחְלִישׁ דַּעְתּוֹ אוֹ
 לְהַפִּיל רוּחוֹ, מֵאַחַר שֶׁדְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ;
 אֲשֶׁרֵי לוֹ!

.ח.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר
 לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלֹא מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, לְסַבֵּל
 כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו, שְׂאֵז דִּיקָא יִרְאֶה מְנוּחָה וְחַיִּים,
 וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, כִּי אִם עַל-יַדֵּי
 מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לְהֶאֱמִין בְּ"הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה"
 שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְשַׁגִּיחַ עַל כָּל פָּרִט וּפָרִט בְּזֶה הָעוֹלָם,
 וּבִידְעוֹת אֱלוֹ, יַעֲבֹר עַל הַכֹּל, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֱמֵתִי,
 יוֹדֵעַ וּמְאֲמִין אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֱלוֹפוֹ
 שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן מַה לוֹ לְדַאֵג עַל עוֹלָם שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ;
 וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם
 הָעוֹבְרִים אֶת חַיֵּיהֶם בְּשִׂמְחָה וּבִבְנִיחַת וּבְסִבְלָנוּת, וְיֵשׁ
 בְּנֵי-אָדָם הָעוֹבְרִים אֶת חַיֵּיהֶם בְּמִרְרוּת וּבְעֲצָבוּת,
 בְּעֲצָבוּנוֹת, בְּכַעַס וּבְקִטְטוֹת, וְהַכֹּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת

הָאָמוּנָה שֶׁנְּחַקְקָה בּוֹ, כִּי מִי שֶׁחָסַר מֵאָמוּנָה, כָּל יָמֵי חַיָּיו מְרוּרִים וְעֲצוּבִים, מְלֵאֵי מְרִיבוֹת וְקִטְטוֹת, אֲבָל מִי שֶׁזוֹכֶה לְאָמוּנָה בְּ"הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה" מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה עוֹבֵר אֶת יָמֵי חַיָּיו בְּטוֹב וּבִבְנֵי-יָמִים, בְּשִׂמְחָה וּבְסִבְלָנוּת, בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה, וְצוֹחֵק מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי מֶה יֵשׁ לוֹ לְהִפְסִיד, הֲלֹא הוּא מִמִּילָא רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן מֶה וְלָמָּה לוֹ לְמַרַר אֶת חַיָּיו עַל לֹא דָבָר בְּמְרִירוֹת וּבְעֲצָבוֹת, יוֹתֵר טוֹב לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וַיְהִי בְאַהֲבָה, אַחֲרָה וְרַעוּת עִם כָּל לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִז יִרְגִישׁ כָּל מִינֵי נֵעַם בְּחַיָּיו.

.ט

אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! צָרִיף שֶׁתִּתְאַזֵּר בְּמַדַּת הַסִּבְלָנוּת, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד טוֹב בְּחַיִּים כְּמוֹ מַדַּת הַסִּבְלָנוּת, שֶׁזוֹכֶה אֵלֶיהָ עַל-יְדֵי שֶׁמְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ תְּמִיד "הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה", לֵידַע כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מִשְׁגִּיחַ עַל עוֹלָמוֹ בְּהַשְּׁגָחָה נְפִלְאָה, וְאֵין שׁוֹם דָּבָר נִעְשֶׂה מִעֲצָמוֹ, אֲלֹא הַכֹּל בְּ"הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה" מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ יְדִיעָה זּוֹ, אֲזִי זוֹכֶה

להיות סבלן גדול, כי שום דבר אינו יכול להפיל אותו, וכמעט שכל היהדות תלויה בזה, ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים: "כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה", מאחר שאינו מאמין אשר דבר זה בא לו רק ממנו יתברך לַבַּד, רק צמצם עצמו בבן-אדם הזה, שמצער ומקפח פרנסתו ומדבר עליו כל דבר אסור, וכשאדם יודע ידיעות אלו, אז אף פעם לא יפל בדעתו, ולא יפל בכעס ובקפדות, רק יברח עד המכהו שהוא הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ויבוא ויתחנן לפניו יתברך, ויבקש ממנו יתברך כל מה שצריך, ושום דבר לא יוכל לעצבן אותו, מאחר שהוא דבוק בחי החיים בו יתברך; אשרי מי שזוכה להגיע אל גלוי אור "השגחה ברוּרָה" כזה, עד שנעשה בטל ומבטל באין סוף ברוך הוא, וזוהי המדרגה העליונה ביותר, שנעשה מרכבה אל האין סוף ברוך הוא; אשרי לו בזה ואשרי לו בכא!

י

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי בכל יום משתנים המצבים עם האדם, יש לו עליות ויש

לוֹ יְרִידוֹת שׁוֹנוֹת וּמְשׁוֹנוֹת, מֵה שְׁלֹא הָיוּ לוֹ עַד
 עֲכָשׁוּ, הָעֵקֶר הוּא לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה
 אֲשֶׁר יִחְזַק אוֹתוֹ, כִּי בְּלֹא "הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה" בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, קָשָׁה וְכִבֵּד לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד בְּזֶה הָעוֹלָם,
 כִּי כָּךְ בָּרָא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָעוֹלָם: רוּחָנִי
 וְגִשְׁמִי גַם יַחַד, הֵינּוּ שְׂבֻכָל פָּרֹט מֵהַבְּרִיאָה יֵשׁ
 גִּשְׁמִי שֶׁהוּא כָּל הַדּוֹמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, אֵשׁ,
 מַיִם, רוּחַ, עֶפֶר שְׂבָהֶם, וּמְלַבֵּד זֹאת יֵשׁ בָּהֶם דְּבַר
 רוּחָנִי הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה אֶת זֶה הַדְּבַר, שֶׁהוּא שֵׁם
 הַיְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְצָרִיכִים לְמַצֵּא
 בְּתוֹךְ הַגִּשְׁמִי אֶת הַרוּחָנִי, וּלְהַפּוֹךְ גַּם בְּרוּחָנִי
 צָרִיכִים לְמַצֵּא אֶת הַגִּשְׁמִי, שְׂכָל זֶה הוּא בְּחִינַת
 גּוּף וּנְשָׁמָה, וְכָךְ הֵם יְכוּלִים לְהִתְקַיֵּם יַחַד, וְכַמוֹ-כֵּן
 הוּא בְּחִינַת אִישׁ וְאִשָּׁה, שְׁגַם שֵׁם מִתְבַּטָּאת רוּחָנִיּוֹת
 וְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחַד, כִּי טַבֵּעַ שֶׁל אִישׁ לְהַמְשִׁיךְ אֶת
 עֲצָמוֹ יוֹתֵר אֶל רוּחָנִיּוֹת, וְטַבֵּעַ שֶׁל אִשָּׁה לְהַמְשִׁיךְ
 אֶת עֲצָמָהּ יוֹתֵר אֶל גִּשְׁמִיּוֹת, וְהָאֱלֻקִּים בָּרָא אֶת
 הַבְּרִיאָה בְּצוּרָה כְּזוֹ, שְׂצָרִיכִים אֶת שְׁנֵיהֶם — אִישׁ
 וְאִשָּׁה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נוֹלָדִים הוֹלָדוֹת, וְכֹל מֵה
 שְׂנִכְלָלִים זֶה בְּזֶה, עַל-יְדֵי-זֶה דִיקָא יוֹצֵאת הוֹלָדָה
 גִּשְׁמִית וְרוּחָנִית, וְכַמוֹ-כֵּן בְּאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים, כָּל

מה שְהָאָדָם נִכְלָל יוֹתֵר בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאַחֲר־כֵּן זוֹכָה
 לְהַחֲזִיק מֵעֲמֵד בְּגִשְׁמִיּוֹת, כְּמו־כֵּן נוֹלְדִים אֲצִלוֹ
 מִחֵין עֲלִיוֹנִים וּגְבוּהִים עַד מְאֹד, עַד שְׂיִכּוֹל לְצַמְצֵם
 אֶת זֶה בְּכֶתֶב, וְלַעֲשׂוֹת מִזֶּה סֵפֶר, שְׁזֵהוּ כָּלֵל תּוֹלְדוֹת
 הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם מְנִיחִים אַחֲרֵיהֶם הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים,
 אֲשֶׁר אֶפְלוּ אַחַר הַסְּתַלְקוּתָם לְעֵילָא נְשֹׂאֶת מֵהֶם
 הַשְּׂאֲרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, שְׂיִכּוֹלִים לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ
 כָּל חַי לְדוּרֵי דוֹרוֹת, וְהַכֵּל כְּפִי שֶׁהֵם זוֹכִים לְהַפְּךָ
 רוּחַנִיּוֹת אֶל גִּשְׁמִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת אֶל רוּחַנִיּוֹת, וְהֵבֵן אֶת
 הַנִּמְשָׁל, כִּי הוּא דִק מְאֹד עַד שְׂקִשָּׁה וְכִבֵּד לְהַסְבִּיר
 זֹאת אֶל הָאָדָם, כִּי טַבַּע שֶׁל אָדָם שְׂנַמְשֵׁךְ תָּמִיד
 אַחֲרֵי גִשְׁמִיּוֹת, וְקִשָּׁה וְכִבֵּד לוֹ לְצַמְצֵם עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ
 גִּשְׁמִיּוֹת לְמִצָּא שֵׁם רוּחַנִיּוֹת, וְכֵן לְהַפּוֹךְ כְּשֶׁהוּא
 נִמְצָא בְּמִצָּב מְרוֹמָם שְׂנַמְשֵׁךְ אַחֲרֵי הַרוּחַנִיּוֹת, קִשָּׁה
 וְכִבֵּד לוֹ לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצָמוֹ גַם גִּשְׁמִיּוֹת, שְׂיִדַּע וַיִּסְתַּכֵּל
 גַּם עַל מְצִיאוֹת הַחַיִּים, שְׂעֲלִיו לְחִיוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם
 עִם אִשָּׁה וַיְלָדִים, וַיִּשְׁלַם שְׂכָר לְמוֹד וּשְׂכָר דִּירָה
 וְכִדּוּמָה שְׂאֵר הוֹצָאוֹת גִּשְׁמִיּוֹת, וְעַל-כֵּן קִשָּׁה וְכִבֵּד
 לוֹ לְהַחֲזִיק מֵעֲמֵד, וְלִכֵּן רַב בְּנֵי-אָדָם אַחֲרֵי תְּקוּפָה
 קָצְרָה כְּשֶׁנִּכְנָסִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ נְשֹׂבְרִים
 וְאֵינָם יְכוֹלִים לְהַחֲזִיק מֵעֲמֵד, כִּי קִשָּׁה וְכִבֵּד לָהֶם

למצא בתוך הגשמיות גם רוחניות, וקשה וכבד להם גם בתוך הרוחניות למצא גשמיות, כי הלמוד הזה הוא למוד דק מאד מאד, ועל-כן רק מעט דמעט מצליחים להכנס בפרד"ס החכמה העליונה, ולהמשיך על עצמם "השגחה ברורה"; ולכן ראה, אהובי, אחי, מה לפניך, ותשתדל לחזק ולאמץ עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ולעולם אל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, רק תשתדל להמשיך עצמך תמיד אליו: תברך? יהיה איך שיהיה בין בגשמי ובין ברוחני, ואז תזכה לעבור על הכל.

יא.

ראה, אהובי, אחי היקר, לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ועקר ההתחזקות היא דיקא על-ידי אמונה פשוטה בו: תברך, לידע ולהודיע ולהודע, ולחקק היטב בלב, אשר אין בלעדיו: תברך כלל, והכל משגח ב"השגחה ברורה" ממנו: תברך, ובדיעות אלו יהיה נקל לך לקבל כל העובר עליך, ותזכה להחזיק מעמד על כל מה שעובר עליך, וצריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי

הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הִיא יְסוּד וְעֵקֶר בִּיְהוּדוּת, כִּי כָּל
מְצוּוֹתֶיהָ אָמוּנָה, כָּל הַמְצוּוֹת צְרִיכוֹת לְהֵבִיא אֶת
הָאָדָם לְאָמוּנָה, לְקַשְׁרוֹ אֵלָיו יְתִבְרֵךְ, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל
עֲצָמוֹ עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, יְדִידוּת, זֵיו חַיִּית אֱלֹקוֹתוֹ
יְתִבְרֵךְ, שְׂזֵה הַנְּעִם וְהַחַיִּית הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר לְאָדָם,
וְאֵין עוֹד מְדַרְגָּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה, שֶׁהָאָדָם יִרְגִּישׁ
בְּזֵה הָעוֹלָם הַחוּמְרֵי וְהַגְּשָׁמִי אֶת אֲמַתַּת הַשְּׁגָחָתוֹ
יְתִבְרֵךְ הַבְּרוּרָה אֵיךְ שֶׁאֵין בְּלַעֲדָיו יְתִבְרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל
תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמָה שֶׁקוֹרָה עִם
הָאָדָם בֵּין טוֹב בֵּין לְהַפּוֹךְ, הַכֹּל מִשְּׁגָח בְּ"הַשְּׁגָחָה
בְּרוּרָה", וְעַל-יְדֵי יְדִיעוֹת אֱלוֹי יוֹכֵל לְסַבֵּל אֶת הַכֹּל,
וַיֵּאָרֶיךָ אָפוֹ וְלֹא יִפֹּל לְיַדֵּי כַּעַס וּקְפִידוּת, וְכֵן לֹא
יִשָּׁבֵר וְלֹא יִפֹּל בְּרוּחוֹ, כִּי הָאָמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ
יְתִבְרֵךְ הִיא הַרְפוּאָה לְאָדָם בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנִי,
אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּיק מֵעַמֵּד וּבּוֹרַח תָּמִיד רַק אֵלָיו
יְתִבְרֵךְ, וְאוֹחֵז עֲצָמוֹ בְּאָמוּנָה בְּ"הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה",
וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

יב.

ראה, אהובי, אחי היקר, לקבל כל הבא עליך
 בשמחה עצומה, וברח לך תמיד רק אליו יתברך,
 ותדע שהוא יתברך מנהיג את עולמו ב"השגחה
 ברוּרָה", ואין שום דבר שיהיה נעשה מעצמו, אלא
 כל פרט ופרט בפרטי פרטיות משגח רק ממנו
 יתברך, ועל-כן מה ולמה לך להשבר מכל דבר
 שעובר עליך, ראה רק לברח אל השגחתו יתברך
 הברורה, ותאמין שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא,
 וכל מה שעובר עליך בודאי לטובתך הנצחית,
 כי כל צער ועגמת נפש הכל בחשבון צדק, כדי
 לנקות ולזכך את נשמתך מכל מיני עוונות ופשעים,
 ומכל מיני חלודה שנדבקו בה, ועל-ידי שתכניס
 בדעתך ידיעות אלו, ותקבל כל הבא עליך באהבה,
 על-ידי-זה תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-
 ברוך-הוא, כי כל מה שאדם מכניס את עצמו יותר
 אל השגחתו יתברך הברורה ואינו קורא תגר על
 כל הבא עליו, כמו-כן יזכה להזדכך ולהעשות
 כלי להמשיך על עצמו ערבות, ידידות, זיו, חיות,
 אלקותו יתברך; אשרי מי שזוכה לזה, ואז יזכה

לראות נסים נגלים על כל שעל ופסיעה, כי באמת אין בלעדיו תברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם; אשרי מי שזוכה לאמונה ב"השגחה ברורה", שבזה תלויה כל היהדות.

יג.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי החיים של האדם מלאים נסיונות קשים ומרים, ובכל יום ובכל שעה נדמה לו כאלו אבד מנוס ותקוה ממנו, וכאלו אין לו כבר שום תקנה, והוא אבוד לנצח, עם כל זאת הקדוש-ברוך-הוא בטובו מחדש בכל יום מעשה בראשית, ונופח רוח תקנה בלב כל בר ישראל, ומרחוק רואה שעוד יהיה פעם טוב, ובזה יש לו חיות לחיות, כי לולא זאת, היה נאבד לגמרי מרב פחדים וסבל, שמפחד וסובל מכל דבר שרק עובר בין בגשמי ובין ברוחני, והסבל והפחד שסובל ומתפחד, זה עוקר את כל אדם בלי יוצא מהכלל בכל יום ובכל שעה באפן אחר לגמרי, ועקר הרוח תקוה נמשכת עליו על-ידי השגחתו הברורה שהוא תברך משגיח בפרטי פרטיות על

כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּבְשַׁעַה שְׁרוּאָה שֶׁהָאָדָם נִפְל כָּל-כָּף
 בְּפִחָדִים וּבִסְבָּל, מִמְּשִׁיךְ עָלָיו מִרְחוּק רוּחַ תְּקוּהָ,
 וְאִם יֵשׁ לָאָדָם שִׁכָּל, אֲזִי רֵץ וְרוּדֵף אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ,
 וְאִזְ סוּף כָּל סוּף הַכֹּל נִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְזוֹכָה לְצֵאת
 מִכָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שֶׁנִּפְל בָּהֶם; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאִינוּ
 מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, וּבּוֹרַח בְּכָל יוֹם רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
 וְאִז יִהְיֶה אֶת כָּל הַסְּבָל וְהַפֶּחַד אֶל תְּקוּהָ, וְיִרְגִישׁ
 חַיִּים עַרְבִים וְנִעִימִים בְּחַיָּיו; אֲשֶׁרִי לוֹ!

יד.

אָחִי! רְאֵה לְחִזֵּק עַצְמְךָ בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ,
 וְאֵל תִּפְּל בְּיֵאוּשׁ בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְעוֹלָם, כִּי בּוֹדֵאִי כָּל
 מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, זֶה בָּא לָךְ בְּ"הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה"
 אֲשֶׁר רַק הוּא יִתְבָּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עָלֶיךָ, וְרַק הוּא מְנַהֵג
 עִמָּךְ כָּף, וְהַכֹּל בְּחִשְׁבוֹן צֶדֶק, אֲשֶׁר לְמַעַלָּה מִהַשְּׂגָחָה
 דַּעֲתָךְ וּבִינְתָךְ, וְעַל-כֵּן רְאֵה רַק לְחִזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל
 מִינֵי אַפְנִים, וְאִז אִם תִּזְכֶּה לְחִזֵּק אֶת עַצְמְךָ שֶׁהַכֹּל מִהַ
 שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ הוּא בְּ"הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה", עַל-יְדֵי-זֶה
 בְּאֵמַת תִּזְכֶּה לְעֵבֵר עַל הַכֹּל, וְתִהְיֶה הַמְּאֻשֶּׁר בְּיוֹתֵר
 בְּחַיָּיךָ, כִּי בְּאֵמַת אֵין עוֹד אָדָם מְאֻשֶּׁר בְּחַיִּים כְּמוֹ

זֶה שְׁמַדְבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל; אֲשֶׁר־מִי
 שֵׁשׁ מְבַטְחוֹ רַק בִּיַּדֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִז נִכּוֹן
 לְבוֹ יִהְיֶה וּבִטּוּחַ שִׁיְהִיָּה שְׁמוֹר מִכָּל הַמַּזִּיקִים וּמִכָּל
 רָעָה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אֵין עוֹד דָּבַר הַשּׁוֹמֵר אֶת הָאָדָם
 כְּמוֹ מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ "הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה"
 מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ; אֲשֶׁר־לוֹ בָּזָה וְאֲשֶׁר־לוֹ בִּבְאֵ!

טו.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר בָּזָה
 הָעוֹלָם עַל אֵף שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד צְרוֹת וְיִסּוּרִים
 וּמְרִירוֹת עֲצוּמָה, וְאֵין אָדָם שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עָלָיו אֵיזָה
 מִשֶּׁבֶר בְּחַיָּיו, עִם כָּל זֹאת אִם רַק יִהְיֶה לוֹ קִצָּת
 שִׁכָּל וְדַעַת וְיִבְרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְיִדַע אֲשֶׁר הַכֹּל
 מִשְּׁגָח בְּ"הַשְּׁגָחָה בְּרוּרָה" מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אִז בּוֹ
 בְּרָגַע יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֹזֶן, וְיִמְשְׁכוּ עָלָיו יְשׁוּעוֹת
 וְחֲסָדִים וְרַחֲמִים רַבִּים, שִׁיּוּכָל לְסַבֵּל אֶת כָּל הָעוֹבֵר
 עָלָיו, כִּי רַק זֶה הָעֵקֶר — לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצָמוֹ הַשְּׁגָחָתוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ הַבְּרוּרָה, וְאֲשֶׁר עַל-יַדֵּי-זֶה יִמְתָּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל
 הַדִּינִים, וְיִזְכֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, אֲשֶׁר

זוהי המדרגה הגבוהה ביותר, והיא: "התבודדות", שרוצה רבנו ז"ל לזכות אותנו אליה, אבל אי אפשר להגיע אל זה כי אם כשאדם עומד בנסיונות, ובכל מה שעובר עליו הוא בורח מיד אליו יתברך, על-ידי-זה דיקא נמשכת עליו "השגחה ברורה", וזוהי לשפוף את לבו וכל מה שעובר עליו אליו יתברך; אשרי מי שזוהי להפיל באין סוף ברוך הוא, ובכל מה שרק עובר עליו, הוא יודע אשר אין עוד מקום להתחבא כמו אצלו יתברך; אשרי לו!

טז.

ראה, אהובי, אחי היקר, למסור את עצמך לגמרי אליו יתברך, ותדע כי הוא יתברך מנהיג את עולמו ב"השגחה ברורה", ולא יועיל לך שום דבר, ובלי רשותו יתברך לא תוכל לעשות שום דבר ושום עסק, ועל-כן במקום להצטער ולהתאונן ולבכות ולגרום לעצמך עגמת נפש ויסורים על לא דבר, ראה להרגיל עצמך לברוח רק אליו יתברך, ותרגיל עצמך לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואז תראה את גדל הנסים

הַנְּגָלִים שִׁיעֶשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּאֵמֶת
 מִי שְׂמֵכְנִים אֶת עֲצָמוֹ אֶל תּוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה,
 וְיִודַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, הוּא
 חַי חַיִּים עֲרָבִים וְנִעִימִים וּמְתַקִּים, וְלֹא תוּכַל לוֹ
 שׁוּם בְּרִיָּה כָּלֵל, כִּי מִי שְׁזוּכָה לְהִתְחַבֵּא בְּצֵל כְּנָפָיו
 יִתְבָּרֵךְ, הוּא שְׂמֹר מְכַל הַמַּזִּיקִים וּמְכַל הַמְּשַׁחִיתִים,
 וְהוּא מְסֹתֵר בְּמִקּוֹם בְּטוֹחַ; אֲשֶׁרִי מִי שְׁבוֹרַח תָּמִיד
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר רַק עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וְכֹל מֵה שְׂמַעִיק עָלָיו הוּא מְסַפֵּר רַק לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ,
 וְכֵן אֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר שְׁעוֹבֵר עָלָיו, רַק יוֹדַע
 וְעַד כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מְשַׁגֵּיחַ בְּ"הַשְּׂגָחָה בְּרוּרָה", וְאִז
 יִרְגִישׁ עוֹלָמוֹ בְּחַיָּיו; אֲשֶׁרִי לוֹ בָּזָה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא!

תָּם וְנִשְׁלָם שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת אִי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג כִּי אִם
עַל-יְדֵי צְמֻצוּמִים רַבִּים מְעִלָּה לְעָלוּל
מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן, וְצָרִיךְ כָּל
אֶחָד לְבַקֵּשׁ מְאֹד מִלְּמַד וְרַבֵּי הַגּוֹן כְּזֶה
שֶׁיְהִי גָדוֹל בְּמַעְלָה כָּל-כֶּף, עַד שְׂיֻכַּל
לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת, שְׂזֶה
עָקֵר הַתְּכֵלִית וְהַתְּקוּהָ הָאֲמִתִּית. וְכָל
מֵה שֶׁהוּא קָטָן בְּיוֹתֵר, הוּא צָרִיךְ רַבֵּי
גָדוֹל בְּיוֹתֵר, שְׂיִדַּע אֵיךְ לְהַתְנַהֵג עִמּוֹ
לְסַבֵּב לוֹ כַּמָּה הַקְּדָמוֹת נִפְלְאוֹת בְּשִׁכָּל
גָדוֹל, שֶׁהֵם בְּחִינַת צְמֻצוּמִים הַנְּזַפְרִים
לְעֵיל, שְׂעַל יָדָם יָבֹא לְהַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת.
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב').

קוֹנְטָרַס

הַשְּׂגָחָה גְלוּיָה

יגלה איה שְׁכַל בַּר יִשְׂרָאֵל מִשְׁגַּח בְּהַשְּׂגָחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה בְּכָל
מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנֵי, וְעַל-כֵּן אָסוּר לִפְל
בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, רַק יַחֲזֹר בְּכָל יוֹם בְּתִשְׁבָּה
שְׁלֵמָה, וַיִּתְמַד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה אֲשֶׁר יִבְיֹאוּ אֶל
תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִית.

*

בְּנוֹי וּמִיָּסֵד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצְּפוּן,
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אָדוּנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ,
רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תְלַמִּידוֹ, מוֹרְנוּ

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלְאָ, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִיס לִיָּה

רַבִּי נַתָּן מְבַרְסֵלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלֵב בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמֵאמְרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְרֵסֵלֵב

עִיָּה "ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹבֵב" א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: אֱלֹהֵי הַזִּכּוּכִים
לְדַבֵּק עֲצָמָם בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וַיּוֹדְעִים
הֵיטֵב אֲשֶׁר הִשְׁגָּחְתוּ יִתְבַרֵךְ גְּלוּיָהּ
בְּזֶה הָעוֹלָם, הֵם חַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה
כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא מִמֶּשׁ, טוֹעֲמִים
טַעַם גֵּן-עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם; אֲשֶׁרֵיהֶם
וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקָם.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקיב)

קוֹנְטֵרס

הַשְּׂגָחָה גְלוּיָה

.א

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ בְּרָא
אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהוּא מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם אוֹתָם בְּכָל עֵת
וְרֹגַע מִחֲדָשׁ, כִּי הוּא לְבַדּוֹ נִמְצָא, וְאִין מִבְּלַעֲדֵיו נִמְצָא,
וְלִכֵּן הוּא צוֹפֵה וּמִבֵּיט בְּכָל עֵת וְדָקָה עַל כָּל מָה
שֶׁבָרָא, וּמְשַׁגֵּיחַ עַל הַכֹּל — הַיּוֹמִים, צוֹמַח, חֵי מִדְּבַר,
בְּ"הַשְּׂגָחָה גְלוּיָה", כִּי בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֱלוֹפּוֹ
שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהַצְטַעַר עַל עוֹלָם
שֶׁאִינוֹ שְׁלָךְ, וְלִכֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף שָׁבוּר
מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת,
הֲלֹא הַכֹּל מְשַׁגַּח בְּ"הַשְּׂגָחָה גְלוּיָה" מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,
וּבִידְעָה זֹה, שֶׁתְּחַקֵּק הַיֵּטֵב בְּדַעְתְּךָ, תּוֹכֵל לַעֲבֹר אֶת
כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ בְּטוֹב וּבְנְעִימִים, וְלֹא יִהְיוּ לָךְ שׁוֹם

ספקות וקשיות כָּלֵל, כִּי יֵשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים שֶׁהֵם לְמַעַלְהָ
מִדַּעַתְנוּ וּמִשְׁכָּלְנוּ, וְקָשָׁה לְהַבִּין אֶת רֹב הַדְּבָרִים, כִּי
דַּעַתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְמַעַלְהָ מִדַּעַתְנוּ, וְאֵין בְּיַדִּי דַּעַת מְצַמְצַמֶּת
שֶׁל בְּשׂוֹר וָדָם, שֶׁתְּבִין אֶת דַּעַת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא
הַמְּשַׁלֵּל מִכָּל מִינֵי הַגְּבֻלוֹת וְצַמְצוּמִים, וּמָה שֶׁעָלִינוּ
לַעֲשׂוֹת הוּא רַק לְהַכְנִיס אֶת כָּל דַּעַתְנוּ בְּתוֹךְ תּוֹרַתְנוּ
הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא דַּעַתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִקְיִים אֶת מְצוּוֹתָיו
יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהֵם רְצוֹנוֹ, וּבְזֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ בְּכָל פַּעַם אוֹר,
זִיו וְחַיּוֹת רוּחָנִית, כִּי כָּל מָה שֶׁהָאָדָם מִתְמַיֵּד בְּתוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וּמְקַיֵּם אֶת מְצוּוֹתָיו בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת
גְּמוּרָה, וְאֵינוֹ נִכְנָס בְּשׁוּם חֻקִּירוֹת שֶׁל הֶבֶל, כְּמוֹ-כֵן
נַעֲשֶׂה כָּלִי לְהַמְשִׁיךְ בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ אֶת עֲרֻבוֹת, יְדִידוֹת,
זִיו, חַיּוֹת הַשְּׂכִינָה, וְנִתְגַּלִּית לוֹ הַשְּׁגָחַתוֹ הַגְּלוּיָה, וְאִז
כָּבֵר אֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר וּמִשׁוּם מְקָרָה אוֹ מִזֵּל אוֹ
טִבַּע, כִּי יוֹדַע אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַמְזִל
וְהַמְקָרָה וְהַטִּבַּע גַּם-כֵּן מִפְּנֵי יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּזֶה שְׁלוֹמֵד
תּוֹרָה וּמְקַיֵּם מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר חֲלוּקִים בְּדוּמָם,
צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, מִמִּילָא טְבַעֵי וּמְקַרֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה
נִתְבַּטְּלִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְנִתְגַּלִּית הַשְּׁגָחַתוֹ הַגְּלוּיָה עַל
כָּל פָּרֵט וּפָרֵט מִזֶּה הָעוֹלָם; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחִי אֶת חַיּוֹ עִמוֹ
יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ שֶׁבְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע הוּא חַי
עִם יְדִיעוֹת אֵלוֹ, וּמְחַיָּה וּמְחַזֵּק עֲצָמוֹ עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵין

לו שום קשיות וספקות כָּלֵל, אָלָא יוֹדַע בִּידְעָה בְּרוּרָה
 וּמְחֻלָּטָת אֶת כָּל הַיְדִיעוֹת הָאֵלוּ, שֶׁהֵן יְדִיעוֹת מֵהָעוֹלָם
 הַבָּא, שְׁאֵז יְמֵי חַיָּיו מִתְהַפְּכִים לְחַיִּים רוֹחֲנִיִּים, אֲשֶׁרִי
 לוֹ בָּזָה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בִּבְא !

ב.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אָהוּבִי, בְּנִי, כִּי בְּשַׁעָה שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ
 מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים, וְצָרִים וּמְרִים לְךָ הַחַיִּים מְרַב צָרוֹת
 וְהִרְפַּתְקָאוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, אֲזַ אֵין עֵצָה
 אַחֲרַת רַק לְבָרוּחַ אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, הֵינוּ שֶׁתְּשַׁתַּדֵּל לְמָסֵר אֶת
 עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וְתַכְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא,
 כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא
 מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְעַל-כֵּן
 מֵה שֶׁיְּךָ לְהַנְתֵּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁאֵז דִּיקָא יִרְגִישׁ אֶת
 מְכַאוּבָיו וְצָרוֹתָיו, וְיִסְבַּל סְבַל רַב, אֲבָל כְּשִׁזּוּכָה לְמָסֵר
 אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, יִתְבַּטְּלוּ מִמֶּנּוּ כָּל
 הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת, כִּי מִי שִׁזּוּכָה לְבַטֵּל אֶת
 עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, נִמְשַׁכֵּת עָלָיו "הַשְּׁגָחָה גְלוּיָה"
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּפִי שֶׁהָאָדָם מִתְעוֹרֵר בְּהַתְעוֹרְרוֹתָא
 דְּלִתְתָּא, כֵּן נִמְשַׁכֵּת עָלָיו הַתְעוֹרְרוֹתָא דְּלַעִילָא, כִּי כְּפּוּם
 מֵה דְּאִידְבַק בְּרַ נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא, כְּמוֹ-כֵּן נִמְשַׁךְ עָלָיו

מההוא עלמא אור וזיו וחיות, כי העולם הזה הוא כמו ראי ממש, אם מדבק עצמו בעולם הבא, בעולם העליון, ומכניס בדעתו הארת זיו שכנית עזו יתברך, על-ידי-זה נתראית אצלו "השגחה גלויה", לא-כן אם האדם עוקר עצמו מהעולם הבא ומדיעות אלו, אז טועם מרירות הגיהנום — את להט החרב המתהפכת, לשמר את דרך עץ החיים; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, ורק בורח בכל פעם אליו יתברך, וממשיך על עצמו ערבות, נעימות, ידידות, חיות אלקותו יתברך, שזוהי השגחה הגלויה, וחי חיים נעימים, ערבים ומתקים; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

ג.

צריך שתדע, אהובי, בני, כי מי שמכניס את עצמו לגמרי באין סוף ברוך הוא, הינו שתמיד מבטל עצמו אליו יתברך, על-ידי-זה ממשיך על עצמו "השגחה גלויה" באפן פלאי, כי העקר בזה העולם — לבטל את עצמו מכל וכל אליו יתברך, ולדעת תמיד שאינו יודע כלום, ועל-ידי-זה יצליח דרכו, כי ברגע שונכנסים באדם קשיות וספקות עליו יתברך, ואינו משתדל לתרץ לעצמו את הקשיות והספקות, ואינו חושב

ומתבונן היטב איך ש'הוא פגום ומחו מלכלך בכל מיני עוונות וחסטאים ופשעים, ועל-כן איך יכול מח פגום כזה להשיג רוחניות חיות אלקותו? ותברך ולהשיג "השגחה גלויה"? ! וכשאינו מכנים ידיעות אלו בלבד ובדעתו, אז הוא הכי מסכן, ורחמנות גדולה עליו, אבל תכף-ומיד פשיזקה להפיר את מקומו, וישוב בתשובה אמיתית, וישכיל ויתבונן כל מה שעשה כבר בחייו, וישוב בתשובה אמיתית, ויתודה בכל יום ויום על חטאיו ופשעיו המרבים, על-ידי-זה יזכה לזכך את מחו, וסוף כל סוף יזכה לבטל את עצמו לגמרי באין סוף ברוך הוא, ולא יהיו לו שום קשיות וספקות עליו ותברך, וידע כי צדיק וישר הוא, ועל-ידי-זה יזכה באמת להמשיך על עצמו "השגחה גלויה", ויאיר עליו אורו ותברך באור נורא ונפלא עד מאד; אשרי מי שזוכה לבטל את עצמו לגמרי באין סוף ברוך הוא, שאז יזכה לכל טוב אמתי ונצחי, אשרי לו!

.ד

צריך שתחזק היטב בדעתך, אהובי, בני, אשר שום דבר לא נעשה מעצמו, כי הכל משגח ב"השגחה גלויה" ממנו ותברך, פלאי פלאות, ורואים שנכנס באדם איזה רצון לנסע לאיזו נסיעה, ואף שיש לו

על הנסיעה הזו כל מיני מניעות, ונדמה כאלו הוא יתברך אינו רוצה שישע בנסיעה זו, מאחר שמתפשטות עליו המניעות כל-כך לארכו ולרחבו, ונדמה לו כאלו חומות ברזל מעכבות בעדו, נמצא שבודאי אין זה רצונו יתברך שישע נסיעה זו, ולבסוף הוא באמת נוסע בנסיעה, והכל נראה בעיניו פליאה נשגבה, איך יכולים להיות שני הפכים בנושא אחד, ותכלית ההפוך הוא, מצד אחד מתפשטות עליו המניעות ועומדות כנגדו כחומת ברזל ממש, ומצד שני נוסע נסיעה זו, עליו לדעת, כי הכל ב"השגחה גלויה", שהיה רצונו יתברך שתסע נסיעה זו, ועליו לפעל דברים גבוהים ועליונים בנסיעה זו, אך מנסים אותך בנסיונות קשים ומרים מטעמים כמוסים וגנוזים, ועל-כן מה שבידך לעשות הוא, רק למסור את עצמך לגמרי אליו יתברך, ותדע אשר אין יודעים כלל, וצריך רק למסור את עצמו אל השגחתו הגלויה, ואז דיקא יצליח דרכו בחייו, ואפלו שיהיו שני הפכים בנושא אחד, לא יתבלבל כלל, רק ידע ויאמין כי כך מנהיג הקדוש-ברוך-הוא את עולמו; אשרי מי שמכניס ידיעות אלו בלבו, ואז טוב לו כל הימים.

ה.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ
עַל בְּרִיּוֹתָיו בְּ"הִשְׁגָּחָה גְלוּיָהּ", וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לָךְ
לְהִיּוֹת שָׁבוּר, וּמְכַל שֶׁכֵּן מַה וְלָמָּה לָךְ לְהִתְרַעַם עַל
הַנְּהַגוֹתָיו, אֵיךְ שֶׁמִּתְנַהֵּג עִמָּךְ, אֲשֶׁר כָּפִי דַעְתָּךְ נִדְמָה
הַהַפּוּךְ לְגַמְרִי, כְּאִלוּ דִּיקָא עִמָּךְ הוּא יִתְבַּרֵךְ הוֹלֵךְ
בְּמִדַּת הַדִּין וְהָאֲכֻזְרִיּוֹת, חָס וְשָׁלוֹם, וּבְאַמֶּת בְּכָל פְּרֻט
וּפְרֻט יֵשׁ בּוֹ כְּוָנָה עֲמָקָה, אַךְ אַתָּה מִחַמַּת קִטְנוֹת דַּעְתָּךְ
אֵינְךָ מִבִּין כָּלוּם מְכַל מַה שֶׁנֶּאֱרַע עִמָּךְ, וְעַל-כֵּן אַתָּה
מֵילָא טְעֵנוֹת וְקִשְׁיּוֹת וְסִפְקוֹת וּבִלְבוּלִים עָלָיו יִתְבַּרֵךְ,
וּמִזֶּה עוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶׁעוֹבֵר, וְאַתָּה שָׁבוּר מְאֹד, וְאַתָּה
שְׂרוּי בְּדַכְּאוֹן וּבְעֲצָבוֹן עִמָּךְ; לְזֹאת בָּאתִי לְבַקֵּשׁ מִמָּךְ,
אֲהוּבִי, בְּנִי, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְסַלֵּק מִמָּךְ אֶת כָּל הַחֲכָמוֹת
שֶׁל הֶבֶל, וְתִדַּע אֲשֶׁר בְּזֵה הָעוֹלָם אֵין יוֹדְעִים כָּלֵל
מַה כֵּן וּמַה לֹּא, כִּי בְּאַמֶּת הָאָדָם הוּא צְמֻצוּם אֶחָד,
גּוֹשׁ עֶפֶר שְׂאִינוּ יוֹדְעַ מְאוּמָה, וְהוֹרִידוּ אוֹתוֹ לְזֶה
הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל תְּכֵלִית מְסִימַת, שֶׁעָלָיו לְהוֹצִיא מִהַכַּחַ
אֶל הַפְּעַל בְּזֵה הָעוֹלָם, וְעָלָיו רַק לְהִכְנִיס אֶת כָּל מַחוּ
וְדַעְתּוֹ וְהַבְּנָתוֹ וְהַשְׁפָּלָתוֹ בְּתוֹךְ דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
וְקִיּוּם הַמְּצוּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא יִזְכֶּה לְמַה שֶׁצָּרִיךְ
לְזִכּוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר, וּמַה שֶׁיִּכְנָס עֲצָמוּ יוֹתֵר
בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְקִיּוּם הַמְּצוּוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה

להשיג השגות נוראות ונפלאות — מה עליו לעשות
 בזה העולם, ובשביל מה נברא, ויזדכך להיות כלי
 לקבל בו הארת האין סוף ברוך הוא המאירה בכל
 העולם כלו, כי באמת אין בלעדיו יתברך כלל, והכל
 לכל אלקות גמור הוא, ומה שאין האדם יכול להבין
 ולהשיג זאת, הוא מחמת צמצומו שהוא רק חתיכת
 גוש עפר, טפה סרוחה, ואיך יוכל להשיג עצם רוחניות
 אלקותו יתברך?! ואיך ישיג את ההשגחה הגלויה,
 שהשם יתברך משגיח בהשגחה נוראה ונפלאה על כל
 פרט מפרטי הבריאה?! כי כל זמן שאין האדם מזכיר
 את עצמו בלמוד התורה הקדושה ובקיום המצוות
 בשמחה, הוא לא יותר מגוש עפר מאדמה, בריה
 שפלה וקטנה, טפה סרוחה, ועל-כן איך יכול להשיג
 אורות צחצחות?! ואיך תהיה לו איזו השגחה ברוחניות
 חיות אלקותו יתברך?! ואיך לא יעלו על דעתו קשיות
 וספקות על הנהגתו יתברך שמנהיג את העולם?!
 ואיך לא יתעקם לבו בעקממיות?! ואיך לא יתבלבל
 בבלבולים?! מאחר שהוא עדין רחוק לגמרי; ועל-כן
 אהובי, בני, בשעה שיעלו על לבך קשיות וספקות עליו
 יתברך, ותהיה מבהל ומבלבל בבלבולים, ותפל עליך
 חלישות הדעת, ותהיה שבור ומשבר כחרס הנשבר,
 עליך לסלק את דעתך לגמרי, ולידע שאין יודעים

כָּלֵל מַה זֶה עֲלֵיָהּ וּמַה זֶה יְרִידָהּ, צְרִיכִים רַק לְחַזֵּק אֶת
 עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִידַע כִּי רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ גְּדוּלָה עַד
 מְאֹד, אֲפִלוּ שְׁכָבֵר עָשִׂיתָ מַה שְּׁעָשִׂיתָ, עַדִּין יֵשׁ לָךְ
 תְּקוּהָ גְּדוּלָה לְתַקֵּן אֶת הַכֵּל, אִם לֹא תִתְיַאֵשׁ מִמֶּנּוּ
 יִתְבַּרֵּךְ, כִּי לְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר; אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְסֵלֵק
 אֶת דַּעְתּוֹ לְגַמְרִי, וְאֵין לוֹ שׁוּם קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו
 יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְיִדַע שְׂאֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, וְעַל־יְדֵי־זֶה תֵּאִיר
 עָלָיו "הַשְּׁגָחָה גְּלוּיָהּ", וְיִזְכָּה לְהַשִּׁיג אִוְרוֹת רוּחַ־נְיִים;
 אֲשֶׁרִי לוֹ בָּזָה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבָא!

.ו.

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל מַה שְּׁנֶאֱרַע
 עִמָּךְ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַ־נְיּוֹת, הַכֵּל מְצַד עֲצָם
 הַהִשְׁגָּחָה, שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ מִשְׁגִּיחַ עָלֶיךָ בְּ"הַשְּׁגָחָה
 גְּלוּיָהּ" עַל כָּל פָּרֵט וּפָרֵט בְּחַיֶּיךָ, וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לָךְ
 לְפַל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי הָרִי הוּא יִתְבַּרֵּךְ
 מִשְׁגִּיחַ בְּפָרֵטִי פָּרֵטִיּוֹת עַל כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי בְּכָל
 תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֵלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלָכֵן אֵינִי יוֹדַע
 לָמָּה לָךְ לְהִיּוֹת כָּל־כָּךְ שָׂבוּר בְּכָל פַּעַם, בְּשַׁעַת שְׁעוֹבֵר
 עָלֶיךָ אֵיזָה מִשְׁבֵּר, הָרִי יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,
 שְׁתַּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְלַכֵּת לְמָקוֹם שְׂאֵין שֶׁם בְּנֵי־אָדָם,
 וּתְפָרֵשׂ אֶת כָּל שְׂיַחְתְּךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ יִתְבַּרֵּךְ

שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְנַסֶּה אוֹתְךָ לְרֵאוֹת אִם לְבָךְ לֵב אֲמֵת, וְאִם אֶתָּה בְּאֲמֵת
רוֹצֵה בּוֹ, וְעַל-כֵּן מְנַסֶּה אוֹתְךָ לְרֵאוֹת אֶל מִי תִפְנֶה בְּעֵת
צָרְתְּךָ, וְאִם תִּחַכֵּם, אֱהוּבִי, בְּנִי, וְתִבְרַח בְּעֵת צָרְתְּךָ
רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפָּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל מַה שֶׁמַּעֲיִק
לְךָ, וְתִבְקֹשׁ וְתִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזוּ תִרְאֶה נְסִים
נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ,
אֱהוּבִי, בְּנִי הַיְקָר, שֶׁדָּבָר זֶה עֹבֵר עַל כָּל הַצְדִּיקִים
הָאֲמֵתִיִּים, שֶׁנִּסּוּ אוֹתָם בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים,
אֲבוֹת הָעוֹלָם, הַנְּבִיאִים, הַתַּנְּאִים וְהָאֲמוֹרָאִים, הַגְּאוֹנִים
וְהַצְדִּיקִים, עֹבֵר עֲלֵיהֶם מַה שֶׁעֹבֵר — מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים,
וְנִסּוּ אוֹתָם בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְהֵם הִחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד
וּבְרַחוּ תָּמִיד רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִכָּל מַה שֶׁעֹבֵר עֲלֵיהֶם
הִדְבִּיקוּ אֶת עַצְמָם לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁבָּאוּ אֶל
הַתַּפְּשֻׁטוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפַּע עֲלֵיהֶם אוֹר
עֲלִיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד, שֶׁהוּא אוֹר הָאֱלֹקִי בְּתַכְלִית הַמְדַרְגָּה
הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁאֵין לְמַעְלָה הַיְמָנָה בְּבַחֲיַנֵּת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
וְנִבּוּאָה, כִּי כָּל מַה שֶׁהָאָדָם מְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ אֶת עַצְמוֹ,
וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר וְנוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, זוֹכֶה לְהַתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית
הָעֲלִיָּה; וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֱהוּבִי, בְּנִי הַיְקָר, מַה דְּהוּהָ

הַשְּׁגָחָה גְלוּיָה

קז

הָיָה, מִכָּאן וּלְהֵבֵא תְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמָךְ רַק לְבָרַח אֵלָיו
יִתְבַּרְךָ, וְתִדַּע שְׂאִין לְךָ בְּזָה הָעוֹלָם אַף אֶחָד שְׂמֵבִין
אוֹתְךָ כְּמוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, כִּי הֲלֹא הוּא
נִמְצָא וְאִין בְּלַעַדְיוֹ נִמְצָא, וְסוֹף כָּל סוֹף יִהְיֶה הַהֲכָרַח
לְךָ לַחֲזוֹר אֵלָיו, וְעַל-כֵּן לָמָּה לְךָ לְחִכּוֹת עַד שְׂתַמּוֹת,
רְאֵה לְשׁוֹב עֲכָשׁוֹ תִכְף-וּמִיד, וְתִדְבִיק אֶת נִשְׁמַתְךָ בּוֹ
יִתְבַּרְךָ, וְאַף שְׂאֵתָה נִמְצָא עֲדִין בְּעֲמָצוּמִים וּבְגִבּוּלִים
וּבְהִגְבָּלוֹת מִצַּד הַגּוֹף, רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמָךְ לְגַמְרֵי
אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִדַּע אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרְךָ מְחִיָּה וּמְהִיָּה
וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְהוּא מְשַׁנֵּחַ עֲלֶיךָ
בְּ"הַשְּׁגָחָה גְלוּיָה", וּבְזָה תִפְטֹר מִכָּל הַצָּרוֹת.

.ז

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רְאֵה לְהַכְנִיִס אֶת עֲצָמָךְ בְּתוֹךְ
הָאָמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתִדַּע כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ מְחִיָּה וּמְהִיָּה
וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר,
הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אִין דְּבַר
שְׁנַעֲשֶׂה בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לְךָ לִפְלֹל כָּל-כָּף
בְּמַרְיָנוֹם וּלְמַד לֵב לְבַעֲזוֹר עַל עוֹלָם וְשֶׁאֵינוֹ נוֹשֵׁב

גְּלוּיָהּ" מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְתִתְמַיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא דַעְתּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכֹל מֵה שֶׁתִּלְמַד יוֹתֵר אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה תִמְשַׁךְ עָלֶיךָ "הַשְּׁגָחָה גְּלוּיָהּ", כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ וְהַתּוֹרָה אֶחָד הֵם, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁלֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֹל מִי שְׁלֹמֵד יוֹתֵר תּוֹרָה, נִכְנָס יוֹתֵר בְּדַעְתּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-כֵּן כָּל אֱלוֹ שֵׁהֵם מִתְמַיְדִים יוֹתֵר בַּתּוֹרָה, עָלֵיהֶם נִמְשַׁכֶּת "הַשְּׁגָחָה גְּלוּיָהּ" מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ; וְלִכֵּן, רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, לְקַבֵּעַ לְעֶצְמָךְ בְּכֹל יוֹם שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדָרָשׁ, הַלְכוֹת וְאֲגָדוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִמְשַׁךְ עָלֶיךָ "הַשְּׁגָחָה גְּלוּיָהּ", וְתִנְצֵל מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שְׁעוּבָרִים עָלֶיךָ; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמִכְנִים אֶת עֶצְמוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שָׂאז מְאִירָה עָלָיו "הַשְּׁגָחָה גְּלוּיָהּ", וְנִצּוֹל מִכָּל צָרָה וְצוּקָה; אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּכָא!

ח.

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, רָאָה וְגַם רָאָה מֵה שְׁעוּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד — מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים, עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, וְאִין שׁוּם מְנוּס אַחַר לְהִנְצֵל מִכָּל הַמְּשָׁבָרִים שְׁעוּבָרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, אֶלָּא עַל-יְדֵי שְׁמִרְגִיל אֶת עֶצְמוֹ לְהִתְבוּדֵד עִמוֹ

יתְבַרֵךְ, הִינּוּ לְהַכְנִיס לְמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִיִן שֵׁם בְּנֵי-אָדָם,
 וּלְדַבֵּר וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו
 בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת אֵלָיו יתְבַרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִצּוּל
 מִכָּל הַמְרִירוֹת וְהַצָּרוֹת שְׁעוֹבֵרוֹת עָלָיו, וְעַל-כֵּן עֲשֵׂה
 זֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי, עֲכָשׁוּ, וְתִבְרַח לְמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִיִן
 שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִפְרֹשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר
 עָלֶיךָ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת אֵלָיו יתְבַרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל
 רֵעֵהוּ, וְתִרְבֶּה בְּדַבָּר זֶה מְאֹד, וְתִאֲמִין, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר
 וְדְבוּר שְׂמִדְבָרִים עִמּוֹ יתְבַרֵךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית,
 הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִיִן לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְתִרְבֶּה
 בָּזֶה, וְתִבְקֹשׁ וְתִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יתְבַרֵךְ שְׂיַחֲוֹס וִירַחֵם
 עָלֶיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאֶה אֶת גְּדֹל הַיְשׁוּעוֹת שְׂיַעֲשֶׂה
 עִמָּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַקֵּר הַיְשׁוּעָה תִּהְיֶה, שְׁעַל-
 יְדֵי רַבּוּי תִּפְלָה שְׂאֵתָה תִּתְפַּלֵּל אֵלָיו יתְבַרֵךְ תִּמְשֹׁךְ
 עָלֶיךָ "הַשְּׂגָחָה גְלוּיָהּ", שְׂתִּדַּע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְשַׁגֵּיחַ עָלֶיךָ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֹל מִכָּל
 הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים שְׁעוֹבָרִים עָלֶיךָ, כִּי בְּאֵמֶת כָּל הַצָּרוֹת
 וְהַיְסוּרִים שְׁעוֹבָרִים עַל הָאָדָם הֵם רַק מִחֲמַת חֲסָרוֹן
 הָאָמוּנָה, שְׂאִינּוּ מֵאֲמִין בּוֹ יתְבַרֵךְ, וְעוֹלִים לוֹ עַל
 לְבוֹ וְעַל דַּעְתּוֹ קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת וּבִלְבוּלִים, וְאִינּוּ יוֹדְעִ
 אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, אֲבָל תִּכְףּ-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְהַכְנִיס
 בּוֹ וּבַעֲצָמוֹ אָמוּנָה בְּ"הַשְּׂגָחָה גְלוּיָהּ", עַל-יְדֵי-זֶה כָּל

החיים שלו מתהפכים לטובה; ועל-כן, אהובי, בני, עשה זאת, והנצל מיד, על-ידי שתברח לך ביעת הזאת למקום פנוי, אם אפשר לאיזה שדה ויער, ותבקש ותתחנן מלפניו יתברך על כל מה שאתה צריך, ותצעק ותבכה אליו יתברך, שיחוס וירחם עליך, ותרבה בדבור מאד, וכל מה שמעיק לך תספר לו יתברך, אז תראה את גדל הישועה שתהיה לך, ותמשך עליך הארה נוראה ונפלאה מכל העולמות, ותשתנה לטובה.

ט.

בני! ראה להכניס את עצמך לגמרי באין סוף ברוך הוא, הינו שתיציר בדעתך אשר הכל לכל אלקות גמור הוא, ואין בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם כסוי להשגחתו יתברך, כי הוא יתברך מסתתר ומתכסה כביכול בתוך העולם, ובאמת אין בלעדיו יתברך כלל, והכל אחיזת עינים, ועל-כן כשתכניס את עצמך באמונה פשוטה זו, על-ידי-זה תמשך עליך "השגחה גלויה", כי כפי שאדם מכניס את עצמו בידיעות אלו, אזי הוא נדבק בו יתברך, וכשאדם נדבק בו יתברך, כביכול הקדוש-ברוך-הוא נדבק בו ב"השגחה גלויה", ועל-כן הצדיקים שהיו תמיד דבוקים בו יתברך, ומחשבתם היתה תמיד דבוקה

הַשְּׂגָחַה גְלוּיָהּ

קיא

בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה הַיְתָה הַהֲשָׁגַחַה גְלוּיָהּ
עֲלֵיהֶם מְאֹד, וְהָיוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת נִסִּים, אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים
וְשִׁדּוּד הַטֶּבַע, כִּי מֵאַחַר שֶׁהָיוּ בְּטָלִים וּמְבַטְלִים לְגַמְרֵי
בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה זָכוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא הִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם בְּ"הֲשָׁגַחַה גְלוּיָהּ" עַד מְאֹד, וְזֶה
אֲשֶׁר הוֹעִיל לָהֶם לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים; אֲשֶׁר־מִי
שֶׁמְסַלֵּק אֶת חֲכָמָתוֹ וְדַעְתּוֹ וְשׂוֹכְלוֹ לְגַמְרֵי, וּמְכַנֵּס אֶת
עַצְמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְצִיר בְּדַעְתּוֹ אֵיךְ
שֶׁהַכֹּל לְכֹל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְחַבֵּיא עַצְמוֹ
תָּמִיד אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִזּוֹ יֵרָאֶה נִסִּים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמּוֹ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

י.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, בְּזֶה שֶׁאָדָם מְכַנֵּס
אֶת עַצְמוֹ בְּאַמוּנָה בְּ"הֲשָׁגַחַה גְלוּיָהּ" בּוֹ יִתְבַּרֵךְ,
וּמֵאַמִּין שֶׁאֵין שׁוּם תְּנוּעָה וּמְקָרָה, דְּבָר זֶה הוּא מְרַפָּא
לְנַפְשׁ מְכַל תַּחְלוּאֵיהָ, וּמְמַשִּׁיךְ עַל עַצְמוֹ כָּל מִינֵי
מַדוּת טוֹבוֹת — לְאַהֵב אֶת חֲבֵרוֹ, אֵף שֶׁעוֹשֶׂה לוֹ
רְעוֹת וּמְחַרֵּף וּמְבַזֶּה אוֹתוֹ, כִּי הוּא מֵאַמִּין, אֲשֶׁר אֵין
שׁוּם מְקָרָה בְּעוֹלָם כָּלֵל, דְּבָר גְּדוֹל וְדְבָר קָטָן הַכֹּל
מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וּבְדִין שָׁמַיִם נַעֲשֶׂה אָדָם זֶה שְׁלוּחוֹ
שֶׁל מְקוֹם לְבַזוֹת אוֹתוֹ וּלְחַרֵּף אוֹתוֹ, וְכֹל מֵה שֶׁאָדָם

מכּנִים אֶת עֲצֻמוֹ יוֹתֵר בְּאַמוּנַת הַהִשְׁגָּחָה הַגְּלוּיָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁנֵּיחַ עָלָיו בְּ"הִשְׁגָּחָה גְלוּיָה", הוּא מְאַמֵּין וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר כָּל מֵה שֶׁמְדַבְּרִים עָלָיו הַכֹּל אֱמֶת, וְאֶפְלוּ אִם לֹא עָשָׂה אֶת זֶה הַדְּבָר שֶׁמְדַבְּרִים עָלָיו הַרְשָׁעִים, עַל-כָּל-פָּנִים בּוֹדָאי בְּאִיזוֹ בְּחִינָה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ עָלָה לוֹ דְּבָר זֶה, כִּי יֵצְרוּ הַכְּנִים בּוֹ אִיזוֹ מַחְשָׁבָה אוֹ פְּנִיָה דְקָה מִן הַדְּקָה; וְעַל-כֵּן נִגְזַר עָלֶיךָ שִׁיקוּם רָשָׁע מְרָשָׁע, שִׁדְבֵר עָלֶיךָ כָּל דְּבָר רַע וַיִּצְעַר אוֹתְךָ, כְּדִי שֶׁתִּתְחִיל לְחַפֵּשׂ בְּעֲצָמְךָ אִם אֵין בְּךָ אוֹתוֹ הַדְּבָר, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֱמֶתִית אֵלָיו יְתַבְּרֵךְ; לְכֵן רָאָה, אֱהוּבִי, בְּנִי, לְקַבֵּל בְּאַהֲבָה וּבְחֶבְדָּה וּבְשִׂמְחָה כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְהַדְּבֵק אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו, חֵיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְּרֵךְ, וְאִז תִּתְרַפָּא נְפִשְׁךָ, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְהַתְעַנּוֹת שׁוּם תְּעַנּוּיּוֹת וְסִגּוּפִים, כִּי מִי שֶׁמְכַנֵּים אֶת עֲצֻמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יְתַבְּרֵךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מְשַׁנֵּחַ בְּ"הִשְׁגָּחָה גְלוּיָה", עַל-יְדֵי-זֶה זּוֹכֵה לְטֹהַר אֶת נְפִשׁוֹ מִכָּל מִינֵי חֲלוּדָה, וּמְרַפָּא אֶת נְפִשׁוֹ מִכָּל מִינֵי פְּצָעִים וּמְכַאוּבִים, וְזוֹכֵה לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה, רַפּוּאָת הַנְּפִשׁ וּרַפּוּאָת הַגּוּף, שֶׁנִּמְשַׁכֵּת עָלָיו הָאֲרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנֵּים בְּדַעְתּוֹ תָּמִיד יְדִיעוֹת אֵלוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה תָּמִיד יִצְלִיחַ.

יא.

ראה לחזק את עצמך, אהובי, בני היקר, באמונה פשוטה, לידע שהוא יתברך מנהיג את עולמו ב"השגחה גלויה", וכך מה שתכניס את עצמך באמונה זו, על-ידי-זה תוכל לעבר את העולם הזה בשלום, ושום דבר שבעולם לא יוכל לבלבל ולבטל אותך, ומכל שכן שלא תשבר משום דבר שבעולם, ושום בריה לא תוכל להשפיל ולהכניע אותך, כי בזה שהאדם מכניס את עצמו באמונה פשוטה, ויודע שהוא יתברך מנהיג את עולמו ב"השגחה גלויה", אזי יודע שכל העולם כלו הם שליחי המקום ברוך הוא, ועל-כן מה ולמה לו לצאת לריב אתם, עליו לברח עד המכהו, הינו מי ששולח אותם, לצער ולבזות ולהשפיל אותו, ועל-ידי שתהיה חזק בזה, הינו באמונת "השגחה גלויה", על-ידי-זה תנצל מכל הצרות והיסורים והמרירות וההרפתקאות, כי אין לך עוד נעימות וערבות בחיים, כמו מי שממשיך על עצמו גלוי ההשגחה הפרטית; אשרי מי שמכניס את עצמו לגמרי בזה, שאז יהיה מסתור ומכסה ומוגן מכל הרע שבעולם, ויזכה לחיות בזה העולם ממש כדגמת העולם הבא, כי המאמין האמתי בו יתברך, הוא חי עוד בזה העולם כמו בעולם

הָבֵא, כִּי תָמִיד מְרַגֵּשׁ עַל עֲצָמוֹ "הַשְּׂגָחָה גְלוּיָה", וְחַי
חַיִּים טוֹבִים עֲרֹבִים וְנִעִימִים; אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ
בְּבֵא!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קונטרס

הַשְּׂגָחָה נִפְלְאָה

בו יגלה, איך שאין שום דבר קורה לאדם מעצמו, אלא הכל משגח בהשגחה נוראה ונפלאה ממנו יתברך לבד.

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן,

בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלְאָ, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִיס לִיָּה

רַבֵּי נַתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלֵב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמְאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל־יַדֵּי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: צָרִיךְ כָּל בַּר
יִשְׂרָאֵל לַיִדַע, אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵךְ מִנְהִיג
עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה עַד
מְאֹד, וְעַל-כֵּן לָמָּה לוֹ לְהַשְׁבֵּר
מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלָמָּה לוֹ
לִפְּלֵ בְּעַצְבוֹת וּבְמַרְרֵרוֹת, יוֹתֵר טוֹב
לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַנִּפְלְאָה, וְאִז
דִּיקָא יִמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ הַדִּינִים וְהַעֲצָבוֹת,
וַיִּמְשְׁכוּ עָלָיו חַיִּים עַרְבִים וּמְתָקִים.
(אֲמַרֵי מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תְּקִיג)

קוֹנְטְרָס

הַשְׁגָּחָה נְפִלְאָה

.א.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר כָּל מֵה שְׁאַתָּה רוֹאָה, וְכֹל מֵה שְׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ, וְכֹל מֵה שְׁאַתָּה מַרְגִּישׁ, הַכֹּל מִשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נְפִלְאָה, וְתַכְּף־וּמִיד כְּשִׁתְּחַקֵּק בְּדַעְתְּךָ יְדִיעוֹת אֱלוֹהִים, אֲזִי תוּכַל לְקַבֵּל כָּל הַבָּא עָלֶיךָ בְּשִׂמְחָה רַבָּה, בְּהִרְחֹבֶת הַלֵּב, וּבְדַעַת מִיִּשְׁבֶּת, מֵאַחַר שְׁתַּדַּע בִּיְדִיעָה בְּרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וּבְכֹל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם — הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ, וּבְלִי רִשׁוּתוֹ וְרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא יְכוּלָה שׁוֹם בְּרִיָּה לְהִיטִיב עִמָּךְ אוֹ לְהַרַע לְךָ, וְעַל־כֵּן מֵה וְלָמָּה לְךָ לְהַצְטַעַר עַל עוֹלָם שְׁאִינוֹ

שְׁלֵף? ! וְלָמָּה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ? !
הֲלֹא הַכֹּל רַק מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ לְבַד בְּהִשְׁגָּחָה נִפְלְאוֹה, וְלִכְּנֹ
מָה אַתָּה צָרִיךְ לְדַבֵּר נֶגֶד מִשְׁהוֹ, אוֹ לְהִתְלוֹנֵן עַל
מִשְׁהוֹ, הֲלֹא הוּא יִתְבַּרֵךְ מְלַבֵּשׁ בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מִפְּרֵטֵי
הַבְּרִיאָה: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁעוֹבֵרֶת
עָלֶיךָ אֵיזוֹ צָרָה, אוֹ מְרִירוֹת, אוֹ אֵיזוֹ עֲגָמַת נֶפֶשׁ וְכוּ',
עָלֶיךָ לְבָרַח תִּכְף-וּמְיָד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וְלַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה, וּתְבַטֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְגִמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִתְעַלֶּה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וְתִכְלֵל בְּאֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא מִמָּשׁ, וְתִרְגִּישׁ כָּל מִינֵי נְעִימוֹת, חַיּוֹת, זִיו
שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּחַיֵּיךָ, וְתַחֲיֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִגְמַת
הָעוֹלָם הַבָּא מִמָּשׁ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁבָּא לִידֵי הַיְדִיעָה
וְהַהֲפָרָה הַזֶּה; אֲשֶׁרֵי לוֹ!

ב.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי כָּל פְּסִיעָה
וּפְסִיעָה שְׁתַּפְּסַע בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁאַתָּה צָרִיךְ
לְבוֹא לְשֵׁם, הַכֹּל מִשְׁגַּח בְּהִשְׁגָּחָה נִפְלְאוֹה וְנוֹרְאוֹה מִמְּנוֹ
יִתְבַּרֵךְ, וְהַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צֶדֶק, בְּחֻשְׁבוֹן מְדִיק — לָמָּה
אַתָּה צָרִיךְ לְנַסֵּעַ נְסִיעָה זוֹ, וְלָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לִילָךְ

הַשְּׁגָחָה נִפְלְאָה

קִיט

בְּדֶרֶךְ זֶה, וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ לְהִצְטַעַר כָּלֵל לָמָּה סָבְבוּ עִמָּךְ
שְׁתַּסַּע נְסִיעָה זוֹ דִּיקָא, בְּעֵת הַזֹּאת דִּיקָא, כִּי בּוֹדְאֵי יֵשׁ
לָךְ הַרְבֵּה דְבָרִים לְתַקֵּן בְּמָקוֹם זֶה וּבְנִסְיָעָה זוֹ, וְעַלֶיךָ
לְכוּן בְּכָל הַלּוּכָךְ וּבְכָל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה — לַעֲשׂוֹת
רְצוֹן קוֹנֵךְ, וְהַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן
שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ, וְעַל-יַדֵּי-
זֶה תִקְשֶׁר וְתִיַחַד אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ וּפּוֹסֵעַ
בּוֹ אֱלִיו יִתְבָּרַךְ, וְתַגְרֵם שְׁעֲשׂוּעַ גְּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיוֹנִים, מֵה שְׂאֵין אֶתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי
דִיקָא אָדָם הַמְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ גְּשָׁמִי, לְבוּשׁ גִּ"ס וְע"ב,
וּמְסֻתוֹבֵב בְּעוֹלָם הַמָּלְא הַסְּתָרוֹת, וּמְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁי
עֲבִיּוֹת וְגְשָׁמִיּוֹת, עַד שְׁנַדְמָה תְּכַלִּית הַהַפּוּךְ וְכוּ', עִם
כָּל זֹאת הוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו
יִתְבָּרַךְ, וּמוֹצֵא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַהֲגִ"ס וְהָע"ב שְׁמֻסְבֵּב,
הוּא מְהַפֵּךְ לְאוֹר גְּדוֹל, עַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכָה, שְׂיֵאִיר עָלָיו
אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נִפְלְאָה, וַיֵּאִירוּ עָלָיו הַמַּחֲיִן בְּגִלּוּי,
בְּסוֹד חֲכָמָה וּבִינָה אֲבָא וְאִמָּא שֵׁם ע"ב וְשֵׁם ס"ג
דִּיקָא; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאֵינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם
כָּלֵל.

ג.

צריך שתדע, כי הוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נפלאה ונוראה עד מאד, (חלין ז.): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין מלמעלה, (ברכות נ"ח): ואפלו ריש גרוותא מן שמיא מוקמינן ליה (אפלו מי שממנה על הזבלים ועל הבורות, גם הוא ממנה מן השמים), הינו אפלו התמנות פחותה כזו, גם-כן משגחת ממנו יתברך בהשגחה נפלאה, ועל-כן בידיעות אלו, אין לה כפר להתפחד מפרנסתה, רק עליה לדעת, כי אתה נמצא רק בידו יתברך בעצמו, ועל-כן שגן לעצמה את מאמרו, זכרונו לברכה (יומא ל"ח): בשמה יקראוה ובמקומה יושיבוה, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה, אפלו כמלא נימא, ובגלויים אלו תזכה לעבר את העולם הזה בשלום ובאהבה ובשוב דעת אמתי, כי תמיד תזכר ותחשב רק ממנו יתברך, המחיה והמהיה והמקים את כל הבריאה כלה, ומשגיח עליה בהשגחה נפלאה; אשרי השם את עיניו ואת לבו אל גלוי זה, ואז טוב לו בזה ובכא לנצח נצחים.

ד.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי הוא יתברך
מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה כלה בהשגחה
נפלאה עד מאד, ואף שאתה כבר יודע דבר זה, עם כל
זאת עליך לחזור על דבר זה בכל יום ובכל שעה ובכל
רגע מחדש, וזה עקר מצות קריאת שמע, שהיא
המשכת המחין זיוג העליון, וכל מה שתחזור על זה
יותר ויותר, כמו-כן תזכה שיחקק דבר זה בדעתך
ובלבבך יותר ויותר, וכמו שאין סוף לו יתברך, כמו-כן
אין סוף לידיעתו יתברך, וכמאמר החכם: "אלו ידעתיו
— הייתי", כל מה שזוכים לידע אותו יתברך, כמו-כן
נכללים בו יתברך, ועל-כן מאחר שהוא יתברך אין
סוף, נצחי, חי וקים לעד, כמו-כן אין חקר לידיעתו;
וצריך לחדש ידיעה זו בכל פעם מחדש ממש, ואז —
אם תרגיל את עצמך בדבר זה — לידע כי הכל משגח
בהשגחה נפלאה עד מאד, ותחזור על זה בכל פעם
מחדש, אז דיקא תזכה להכלל בו יתברך, ותמשיך על
עצמך ערבות ידיעות זיו חיות אלקותו יתברך, וכל
חייך ישתנו לטובה, וכל הלך מחשבתך כבר יהיה
באפן אחר לגמרי, ולא תרצה שום דבר, רק אותו

יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה עֲצֻמְאֵי לְגַמְרֵי, וְלֹא תִצְטָרֵךְ טוֹבוֹת
מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, אֲתָה לֹא תִלָּךְ לְבַקֵּשׁ מִזְלַתְךָ
כָּלֵל, רַק אַחֲרַיִם יָבוֹאוּ אֵלֶיךָ, וַיַּעֲזְרוּ לָךְ, וְתִדַּע שֶׁהֵם
הֵם שְׁלִיחֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, שֶׁשָּׁלַח לְעֲזָרְךָ בֵּין
בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַ־נְיּוֹת; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְשִׁים לְבוֹ אֶל
דְּבָרִים אֱלוֹ; אֲשֶׁרֵי לוֹ!

ה.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֻשְׁבוֹן צְדָקָה, וְאֵין שׁוּם דְּבָר
נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ כִּי הַכֹּל מִשְׂגַּח בְּהַשְּׂגָחָה נִפְלְאָה עַד
מְאֹד, וְאִם הָיוּ בְּנֵי אָדָם מְכַנְיָסִים עֲצָמָם — בִּידִיעוֹת
אֱלוֹ, אִז אֵף פָּעַם לֹא הָיוּ דוֹאֲגִים כָּלֵל, כִּי עָקַר כָּל
הַדְּאָגוֹת הוּא רַק מִחֲמַת חֶסֶד וְאִמוּנָה, כִּי הַמְּאֲמִין
הָאֱמֵתִי בְּאִמוּנַת הַהַשְּׂגָחָה נִפְלְאָה — אֵיךְ שֶׁהוּא
יִתְבָּרֵךְ מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּדִין צְדָקָה וּבְחֻשְׁבוֹן מְדִיקָה, אִז
לְעוֹלָם לֹא יְדָאָג, רַק יִהְיֶה שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה עַל כָּל מֵה
שֶׁעוֹבֵר עָלָיו; עַל־כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, לְשִׂמְחָה
אֶת עֲצָמְךָ, וְשְׂכוּחַ תְּשִׁיכַח אֶת כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ,
וְתִתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדוּשָׁה, וְתִכְנִיֵס בְּדַעְתְּךָ תָּמִיד אֱמֵת

השגחה נפלאה

קכג

מציאותו יתברך, ותדע שהוא יתברך בודאי לא יעזב אותך, ואף שעכשו נדמה לך כאלו אבד מנוס ממך, וכאלו לעולם כבר לא יאיר לך איזה אור, וכאלו אתה כבר לאחר יאוש, חס ושלום, עליך לדעת, כי אין בלעדיו יתברך כלל, ובודאי לא יעזב אותך הקדוש ברוך הוא — אם רק תכניס עצמך באמונה פשוטה בהשגחה הנפלאה, שאז דיקא תרגיש נעימות בחייה; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל.

.ו

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי מה שמיעד בשבילך שום ברירה שבעולם לא תוכל לקחת את זה ממך, ומה שלא שיך לך, ממילא לא יבוא אליך, ועל-כן מה ולמה לך להיות כל-כך עצוב בעצבות ובדכאון?! יותר טוב לך להרגיל עצמך לברח רק אליו יתברך, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו בתמימות ובפשיטות גמור, ועל-ידי-זה יאיר עליך אורו יתברך בהתגלות נוראה ונפלאה עד מאד, כי הכל תלוי כפי התפלה והבקשה שהאדם מרגיל עצמו לדבר ולשיח

עמו יתברך, ואם היו בני אדם יודעים את מעלת השיחה בינם לבין קונם, בזה שמדברים עמו יתברך בלשון פשוטה, בלשון שרגילים בה, הינו בשפת האם, ואילו שעשועים זה גורם למעלה, ואילו פתחים ושערים זה פותח בגלוי אלקות, אז היו עוסקים בזה כל היום וכל הלילה, כי על-ידי כל דבור ודבור שהאדם מדבר עמו יתברך, הוא בונה כלי שיוכל להמשיך בו אורו יתברך, ותאיר עליו השגחה נפלאה; אשרי מי שמתמיד בזה תמיד.

.ז

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי עכשו עקר הנסיון הכי קשה לעם ישראל הוא בענין אמונה פשוטה, כי נתנו פחות לטמאה להתפשט בעולם, והכל בשביל הבחירה והנסיון — לראות אל מי תפנה בשעת צרה, ואל מי תברח בשעת בלבול הדעת והמחין, ועל-כן העקר הוא, שצריך להכניס את עצמו תמיד רק באמונה פשוטה — אמונה בהשגחה פרטית — לידע איך שהוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נפלאה עד מאד, ואין בלעדיו יתברך כלל, וצריך

לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
עִם רֵעֵהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִבְנֶה הַמַּחֲיִן שְׁלוֹ, וַיִּזְכֶּה
לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹר נוֹרָא וְנִפְלְאָ עַד מְאֹד, וְכָל מִי
שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הוּא פּוֹטֵר מִמֶּנּוּ
כָּל מִינֵי בְּעִוּוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים, הַעוֹבְרִים עָלָיו, וּבִקְאֻמַּת
מִי שֶׁעֵינֵי שָׁכַל לוֹ, יֵדַע וַיִּבִּין, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל
מִכָּל מִינֵי בְּעִוּוֹת, רַק עַל-יְדֵי שִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ —
לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּלִשׁוֹן שְׁרָגִיל בָּהּ, הֵינּוּ בְּשִׁפְתַי הָאֵם
שְׁלוֹ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה, וְאִזּוֹ יִהְיֶה בֶּן
חֹרִין אֲמַתִּי, בְּלִי בְּעִוּוֹת, כִּי תָמִיד יִכְרַח רַק אֵלָיו
יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּפְטֹר מִכָּל מִינֵי בְּעִוּוֹת.

ח.

רֵאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, לְהַכְנִיִס אֶת עֲצָמְךָ בְּתוֹךְ
הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִדַּע שְׂאִין בְּלִעְדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל,
וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְתַחֲזֹר עַל זֶה בְּכָל יוֹם
וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע מִמֶּשׁ, וְאֵל תֹּאמֶר: אֲנִי כֹבֵר יוֹדֵעַ
זֹאת, כִּי כִפִּי מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּחַיָּיו בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם מִחֲדָשׁ — מִשְׁבְּרִים וְהִרְפַּתְקָאוֹת אַחֲרוֹת, בְּהִכְרַח
שִׁישְׁכַח אֶת זֶה, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְחֹזֵר עַל זֶה בְּכָל פַּעַם

מחדש, כי אי אפשר להנצל מפגעי וממקרי הזמן, רק על-ידי ידיעות אלו, הינו בזה שמכניסים בעצמם את ידיעות אמתת מציאותו יתברך, ויודעים בידיעה ברורה, אשר הכל לכל נמשך רק ממנו יתברך, על-ידי זה בנקל לו לקבל ולסבל הכל, כי מכל מה שרק עובר עליו הוא בורח רק אליו יתברך, ומפרש את כל שיחתו ותפלתו לפניו יתברך, אשר אין לה עוד ניקח למחין יותר מזה; אשרי מי שחוקק היטב בדעתו את אמתת השגחתו הנפלאה, ועל-ידי זה ינצל מכל רע, וימשיך עליו חיים ואריכות ימים, כי זה יכניס בו סבלנות נפלאה, ויוכל לעבר את זה העולם בשלום, באהבה ובשיוב הדעת; אשרי לו!

ט.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, שבזה העולם אין שום עצה אחרת, רק לדבק את עצמו בו יתברך, ולהמשיך על עצמו השגחתו הנפלאה, כי באמת הוא יתברך משגיח בהשגחה נוראה ונפלאה על כל פרט ופרט מזה העולם, דבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, על-כן מה ולמה להתעצבן ולכעס ולהיות שבור,

השגחה נפלאה

קכז

יותר טוב להמשיך את עצמו אליו יתברך, ועל-ידי-זה יהיה בשלום עם הכל, ויהיה תמיד שמח. ואם היו בני-אדם חיים בידיעות אלו, אז היו מרגישים חיי עולם הבא בעולם הזה ממש, כי אין לה עוד טוב וערבות ומתיקות מידיעות אלו, לדעת שהכל משגח בהשגחה נפלאה ממנו יתברך, כי אז נתבטלות ממנו כל העצבות והעצלות והמרירות והמרה שחורה, וזוכה לחיים מאשרים, כי אין לה עוד מאשר בחייו הגשמיים והרוחניים, כמו מי שדבוק בחי החיים בו יתברך, כי ההסתכלות על ההשגחה הנפלאה שהוא יתברך מנהיג את עולמו, זה בעצמו האשר הגדול ביותר בחיי האדם, על-כן אשרי מי שמסתכל תמיד רק על השגחתו הנפלאה שמנהיג את עולמו באפן נפלא.

י.

צריך שתחזק את עצמך ידידי, אהובי, אחי היקר, בכל מה שעובר עליך, ותמיד תעשה לעצמך חשבון הנפש, האם כדאי להיות שבור ומדכא ביסורים, ולחשב מחשבות של הבל להתאבד או להתאש, הלא לא מדעת המחשבות האלו, כי באם היית דבוק בחי החיים בו יתברך, והיית מבטל את עצמך לגמרי אליו יתברך, אז בכלל לא היית מגיע למחשבות

האלו, כי מי שדבוק בו יתברך, ומסתכל תמיד על השגחתו הנפלאה שמנהיג את עולמו בחסד וברחמים, הוא תמיד שש ושמח, והוא תמיד עסוק, ויש לו מה לעשות, כי מי שמרגיל את עצמו להסתכל על השגחתו הפרטית בכל פרט ופרט, אין לו זמן למחשבות של הכל וריק ושטיות של התאבדות או של יאוש, כי בזה שאדם מסתכל רק על השגחתו הפרטית, ויודע ועד שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בהשגחתו הנפלאה, זה מכניס בו חשק חדש לחיות, וכבר אינו מסתכל על שום ברירה שבְעוֹלָם, אלא אדרבה הוא חי חיים משלו, חיים ערבים ומתקים. ואין לה עוד טוב כמו הדבקות וההסתכלות על השגחתו יתברך הפרטי פרטית; ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לשפח כל העבר שלך ותעזב כבר כל השטיות שנדבקו בך, את כל המחשבות של להתאבד ולהתיאש, שבדרך כלל באות על-ידי קטנות וחלישות הדעת, שנדמה לה כאלו אין צריכים אותך, וכאלו אתה לא שוה שום דבר, וכאלו, חס ושלום, הקדוש-ברוך-הוא בכעס וברגז עליך ורוצה לנקם בך וכדומה, כל מיני פתויים שמפתה אותך יצרך, ובאמת הכל הכל וריק, כי הוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נפלאה, ואוהב את בריותיו, ונותן להם חיות, כי הוא מחייה ומנהיג אותם,

השגחה נפלאה

קכט

ועל-כן מה שיך בכלל להתיאש ולפל במרירות, הדבק
את עצמך בו יתברך, ואז טוב לך כל הימים.

יא.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי עקר האשר
והעשר הגשמי והרוחני בזה העולם, הוא על-ידי
שמרגיל את עצמו להסתכל על השגחתו יתברך
הנפלאה על כל פרט ופרט בחייו הפרטיים, כי הוא
יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה עד
מאד, ומי שמרגיל את עצמו להסתכל תמיד רק אליו
יתברך, נכנס בו בטחון עצמי, עד שאינו מפחד משום
בריה שבעולם, ואינו צריך שום תשומת לב מאף אחד
בעולם, והוא חי את החיים שלו וטוב לו תמיד, ואין
לו שום טענות על שום בריה שבעולם, כי הרי הוא
חי את חייו, חיי עצמו ולא חיי זולתו, כי מי שמרגיל
את עצמו להסתכל תמיד רק על השגחתו הנפלאה,
אזי אינו מבלבל עצמו משום בריה, כי יודע אשר כן
מנהיג הקדוש-ברוך-הוא עולמו, וכל אחד ואחד יש
לו המשימה והשליחות שלו בזה העולם, ובשום פנים
ואפן אי אפשר לשני אנשים שיהיו כמו זולתם, כמו
שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות כ.), שאין דעותיהן
דומות זו לזו, ואין פרצופיהם דומים זה לזה, וכמו

שָׁפַל אֶחָד יֵשׁ לוֹ דְעָה אַחֲרָת, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ לוֹ שְׁלִיחוֹת
 אַחֲרָת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן מֵה שֵׁיף לְקַנָּא בְּזוּלָתוֹ אוֹ
 לְהִיּוֹת שְׂרוּי בְּעֶצְבוֹת אוֹ בְּמִרְרוֹת וּבְקִנְיָה וּבְשִׁנְיָה,
 אֲשֶׁר כָּל דְּבַר שֶׁהוּא רַק נֶגֶד הָאָדָם, הוּא בָּא מִכְּפִירוֹת
 וְאִפְּיִקוֹרְסוֹת שֶׁנִּדְבְּקָה בּוֹ, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֲמִתִּי שֶׁמְאֲמִין
 בָּהֶשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְּהִיג
 אֶת עוֹלָמוֹ בְּהִשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, הוּא אֵף פְּעַם לֹא
 יִקְנָא וְלֹא יִשְׁנָא אֶת זוּלָתוֹ, כִּי הֵרִי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁכָּל
 אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא צָנוּר אַחֵר, שֶׁעַל יָדוֹ דִּיקָא
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל שְׁלִיחוֹתוֹ,
 וְעַל-כֵּן מֵה שֵׁיף לְהִיּוֹת שָׂבוּר בְּכֻלָּל; וְעַל-כֵּן רָאָה,
 אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵה לְפָנֶיךָ, וְהַדְּבַק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וְלֹא תִרְצֶה שׁוּם רְצוֹן אַחֵר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז
 טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

יב.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֶה
 לְזַכּוֹת לְחִיּוֹת חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲשֶׁר מִמֶּשׁ
 עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ, הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְהַסְתַּכֵּל רַק
 עַל הִשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, אֵיךְ הוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְּהִיג
 אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְתַן
 תָּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד

חנם שְׁעֵשָׂה עִמָּךְ, כִּי בָּאֵמֶת רוּאִים שְׁבִנֵי-אָדָם חַיִּים
אֶת חַיֵּיהֶם בְּמַרְירוֹת וּבְעֲצָבוֹת, בְּדַכְאוֹן וּבְעֲצָבוֹן, הַכֹּל
מִחֲמַת שְׂאִינָם מִסְתַּכְּלִים עַל הַשְּׁגָחַתוֹ הַפְּרָטִית, וְנִדְמָה
לָהֶם כְּאִלוֹ יֵשׁ טָבַע וּמְקַרָּה וּמְזֹל, וְהַכֹּל תְּלוּי רַק בְּיַד־
הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ כְּפִי כְּשֶׁרוֹנוֹ, וְזֶה בְּעֲצָמוֹ הוֹרֵג אוֹתָם
לְגַמְרִי, אֲבָל תִּכְרֵף-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ אֶל
הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְיוֹדֵעַ וְעֵד אֲשֶׁר אֵין רַק עֲצָמוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ, וּמִסְתַּכֵּל רַק אֶל הַשְּׁגָחַתוֹ הַנְּפִלְאָה,
עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַחַיִּים מְתֵהֲפָכִים לְטוֹבָה, וְחַי בְּעוֹלָם
הַזֶּה כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא; אֲשֶׁר־מִי שְׁמַכְנִים דְּבוּרִים
אֵלוֹ בְּתוֹךְ לְכַבּוֹ, וְאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כָּלָל, כִּי בְּזֶה
הָעוֹלָם יְכוּלִים לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, וְלִפְּלֵ לְנוֹקְבָא
דִּתְהוּמָא רַבָּא, אִם רַק עוֹקְרִים אֶת עֲצָמוֹ מִהַשְּׁגָחַתוֹ
הַנְּפִלְאָה; עַל-כֵּן אֲשֶׁר־י וְאֲשֶׁר־מִי שֶׁרַק בּוֹרַח תָּמִיד
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, רַק
מְדַבֵּק עֲצָמוֹ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח כָּל
הַיָּמִים; אֲשֶׁר־י לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁר־י לוֹ בְּבָא.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא חֵלֶק אֶלּוֹק מִמַּעַל,
וְעַקֵּר אֱלֻקוֹת הוּא בֵּלֵב, וְהָאֱלֻקוֹת שְׁבָלֵב
הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הִיא בְּחִינַת אֵין סוּף. פִּי
אוֹר לְהִבְיוֹתוֹ הוּא עַד אֵין סוּף, הֵינּוּ אֵין סוּף
וְאֵין תְּכֵלִית לְתִשׁוּקָתוֹ, וּלְפִי גִדֹּל הַתְּלַהֲבוֹת
הַלֵּב שֶׁל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁהוּא עַד אֵין סוּף,
לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֲבוּדָה. וְלֹא
הָיָה יָכוֹל לְגַלוֹת שׁוּם מִדָּה טוֹבָה, פִּי מִגִּדֹּל
הַתְּלַהֲבוֹתוֹ עַד אֵין סוּף, אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת
שׁוּם דָּבָר. עַל־כֵּן בְּהִכָּרַח צָרִיף לְצַמְצַם
הַתְּלַהֲבוֹת לְבוֹ, כְּדִי שְׂיֻכַּל לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם
יְתַבָּרֵךְ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, פִּי הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ
רוּצָה בְּעֲבוּדָתָנוּ, שְׁנַעֲבֹד אוֹתוֹ בְּעֲבוּדוֹת
וּבְמִדּוֹת טוֹבוֹת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה מַלְכוּתוֹ
יְתַבָּרֵךְ.

(עֵינֵי לְקוּטִי־מִוֶּהֶר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מ"ט)

קוֹנְטֵרַס

הַשְּׁגָחָה עֲלִיוֹנָה

יגלה, יבאר ויסביר לאדם, שידע ויבין היטב, אשר כל מה שנאָרע עמו, הכל בהשגחה נוראה ונפלאה, ואין לו שום עצה אחרת בשום דבר, רק לבקש ממנו יתברך על כל פרט ופרט, ודיקא על-ידי-זה ישיג ויגיע אל מה שצריכים להשיג ולהגיע.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבונו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי
חסידיו בברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: אִם הָיָה כָּל בַּר
יִשְׂרָאֵל מְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו
יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא
נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחָה עֲלִיוֹנָה,
אִז הָיָה חַי פְּדֻגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, וְהָיָה
בֶּן חוּרִין מִמֶּשׁ, כִּי עָקַר הַגְּלוּת וְהַצָּרוּת
וְהִיִּסוּרִים שְׂאָדָם סוֹבֵל, הוּא רַק כְּשִׁמְלֵבִישׁ
הַכֹּל בְּטָבַע וּבְמִקְרָה וּבְמִזֵּל, שְׂמִשָּׁם בָּא
לוֹ כָּל הַסֶּבֶל הַזֶּה שְׂסוֹבֵל, וְעַל-כֵּן עָלִיו
לְמִסַּר עֲצָמוֹ אֶל הַהַשְׁגָּחָה הָעֲלִיוֹנָה, וְיִזְכָּה
לְהִיּוֹת בֶּן חוּרִין אֲמִתִּי.

(אֲמַרֵי מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תְּקִיד)

קוֹנְטְרָם

הַשְׁגָּחָה עֲלִיוֹנָה

א.

צָרִיף שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר אֲשֶׁר כָּל מֵה
שֶׁנֶּאֱרַע עִמָּךְ, הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה עֲלִיוֹנָה, וְאַתָּה
נִמְצָא בִּידוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לָךְ לְבָרַח מִהַמְצִיאוֹת
הַזֹּו בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן כָּלֵל, וְעַקֵּר הַמִּשְׁגָּח שֶׁל בְּחִירָה
הוּא — לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ יְדִיעָה זֹו אוֹ לֹא, כִּי מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל
וּמִתְבּוֹנֵן בְּעֵין אֱמֶת יִקַּבֵּל עַל עֲצָמוֹ אֶת הַמְצִיאוֹת
הָאֱמֵתִית, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵיּוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל,
וְהַכֹּל לִכְל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וּבְכֹל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם
אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְכֹל מֵה שֶׁרַק עוֹבֵר עָלֶיךָ — בֵּין
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבֵין בְּגִשְׁמִיּוֹת, רְאֵה תַכְּף וּמִיד לְהַמְשִׁיךְ עַל
עֲצָמְךָ הַשְׁגָּחָה עֲלִיוֹנָה, וְהִינוּ שֶׁתַּחֲקֹק בְּדַעְתְּךָ, שֶׁהַכֹּל

מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וּבְזֶה יִהְיֶה לְךָ בְּנִקְל לְקַבֵּל כָּל הַבָּא עֲלֶיךָ
 — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, וּבְזֶה תְּלוּיָה עֶקֶר הַצְּלַחַת
 הָאָדָם, כִּי כִפִּי שֶׁהָאָדָם מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֶת הַהִשְׁגָּחָה
 הָעֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ-כֵן הוּא חוֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמֵאִיר עֲלָיו
 אֹר רִוּחָנִי עַד מְאֹד; אֲשֶׁרִי לוֹ!

ב.

צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי כָּל מֵה שֶׁנֶּאֱרַע עִמָּךְ
 בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהִשְׁגָּחָה עֲלִיּוֹנָה,
 נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד, וּבִידִיעוֹת אֱלוֹ אֵף פַּעַם לֹא
 תִּשְׁבֵּר כָּלֵל, כִּי מִכָּל מֵה שֶׁרַק יַעֲבֹר עֲלֶיךָ, תִּכְרַךְ וּמִדַּ
 תִּכְרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִתְחַבֵּא אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתִדְעַ
 בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר כָּל הַלִּיכָה וְהַלִּיכָה וְכָל
 נְסִיעָה וְנִסְיָעָה, שְׂאֵתָה צָרִיךְ לִילֵךְ וְלִנְסֹעַ לְשֵׁם, יֵשׁ בְּזֶה
 תְּכִלִּית נִרְצָה בְּסוּד (דְּבָרִים כ"ו): וְהִלְכֵת אֶל הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר יִבְחַר הוֹי"ה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם; הִינּוּ כִּי
 תְּכִלִּית הַהִלִּיכָה שְׁלֵךְ הִיא דִּיקָא בְּמָקוֹם שֶׁיִּבְחַר הוֹי"ה
 אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם, כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁהָאִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי בָּא וְהוֹלֵךְ, יֵשׁ לוֹ מִשְׁהוֹ לְתַקֵּן שָׁם, וְכֵן עִם
 כָּל מִי שֶׁצָּרִיךְ לְהַפְגִּישׁ, יֵשׁ לוֹ אִיזָה עֲנִיָּן לְתַקֵּן, וְסִימָן

הוא שֶהָאָדָם הַזֶּה מִשְׁרָשׁוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ קֶשֶׁר רוּחָנִי עִמוֹ, וְעַל-כֵּן תִּכְרַף וּמִיָּד כְּשָׂרָק יִתְגַּלֶּה לְךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, וְאֵין שׁוֹם טָבֵעַ וּמְקַרָּה כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ וְאֶת כָּל בְּרִיּוֹתָיו בְּהַשְׁגָּחָה עֲלִיוֹנָה, עַל-יַד־זֶה יִהְיֶה לְךָ בְּנִקְלָל לְקַבֵּל הַכֹּל, וְתַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, בְּאַהֲבָה וּבִישׁוּב הַדַּעַת גָּדוֹל, וְתֵאָהֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹהֵב אֶת עַצְמְךָ, כִּי תִדַּע שֶׁהַכֹּל חֵלֵק אֱלֹהִים מִמַּעַל מִמַּשׁ.

ג.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה עֲלִיוֹנָה מִמְנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה שְׁבוּר מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּכֹל־לִיּוֹת וּבְכַפְרִיּוֹת וּבְכַפְרִיּוֹת, כִּי הַכֹּל בְּחֹשֶׁבֶן צָדֵק מְלִמְעָלָה, וּכְכֹל שֶׁתְּכַנִּים בְּדַעְתְּךָ יְדִיעָה זֹה, כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה לְהַגְאֵל מִכָּל צְרוּתֶיךָ, כִּי עֵקֶר כָּלֵל הַצְרוּת וְהִיסוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם הוּא רַק מִחֲמַת חֶסֶד יְדִיעָה זֹה, שֶׁאֵז נִהְרָס לְגַמְרֵי בְרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, אֲבָל תִּכְרַף וּמִיָּד כְּשֶׁמְכַנִּים בְּדַעְתּוֹ יְדִיעָה זֹה,

זוכה לדבק את נשמתו בְּחַי הַחַיִּים, וּמְאִיר עָלָיו אור
 נורא וּנְפִלָא עַד מְאֹד מֵהַהִשְׁגָּחָה הָעֲלִיּוֹנָה; וְעֲלִיף
 לְדַעַת, אֶהוּבִי, אָחִי, כִּי בִידִיעוֹת אֱלוֹ יְכוּלִים לַעֲבֹר אֶת
 הָעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ מִי שְׁחִי בְּעוֹלָם הַבָּא מִמֶּשׁ, כִּי כְּפִי מֵה
 שְׁזוּכָה הָאָדָם לְהִכְנִיִס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 כְּמוֹ-כֵן מְאִיר עָלָיו אור נורא וּנְפִלָא מְאֹד מְאֹד, כִּי כְּפִי
 שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ-כֵן נִדְבַקְתָּ נַפְשׁוֹ
 בְּעוֹלָם הַבָּא, הֵינּוּ אִם חוֹשֵׁב תָּמִיד רַק מֵהַבְּלִי הָעוֹלָם
 הַזֶּה וּמִשְׁטִיּוֹתָיו, אֲזַי נִדְבַקְתָּ נַפְשׁוֹ רַק בְּזֶה, וְלֹהֲפוֹף אִם
 תָּמִיד מְצִיר בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְרוֹחֲנִיּוֹת
 חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן מְאִיר עָלָיו אור הָעוֹלָם
 הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְחַי חַיִּים רוֹחֲנִיִּים, טוֹבִים וְנִעְיָמִים;
 אֲשֶׁרִי לוֹ!

ד.

אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! רְאֵה לְמֹסֵר אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרִי
 אֶל הַהִשְׁגָּחָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְתִדַּע, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם דְּבַר
 נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, וְהַכֵּל לְכֹל מִשְׁגַּח בְּהִשְׁגָּחָה עֲלִיּוֹנָה
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּבִידִיעוֹת אֱלוֹ תִזְכֶּה לַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם
 בְּשָׁלוֹם, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד

בזה העולם, הן רק מחמת שעוקר את עצמו ממנו
 יתברך, וכל מה שחושב שהעולם הזה נפרד מהעולם
 העליון, כמו-כן עוברים עליו צרות, יסורים, מכאובים
 ודינים קשים ומרים, עד שיש בני אדם שמרב יסורים,
 הם משתגעים ממש, ותכף ומיד כשרק מכניסים
 בעצמם את האמונה הקדושה בהשגחה העליונה, הכל
 משתנה לטובה, ובאמת מי שמרגיל את עצמו בעבודה
 הקדושה הזו — להסתכל ולהתבונן תמיד בהשגחה
 העליונה, איך הקדוש ברוך הוא משגיח עליו, על-ידי-
 זה יזכה במשך הזמן לראות ולשמע ולהבין נפלאות
 רבות פלאי פלאות, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו
 יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך
 מסתתר בכל פרט מפרטי הבריאה, ומי שרק משים לב
 אל זה, ומטה אָזְנוֹ אל כל הדבורים ששומע, ומסתכל
 היטב בעיניו על כל מה שמתרחש, על-ידי-זה יראה,
 ישמע ויבין פלאי פלאות, סודות ורזי דרזים, ויש בכל
 פרט ופרט מכל זה סודות גדולים, אשר אי אפשר
 לרשום על פני הכתב, רק נמסרה החכמה העליונה
 הזאת מפה לאָזְן, וכל חכמת הקבלה האלהית תלויה
 בידיעות אלו, ועקר ההתחלה להגיע אל זה הוא רק
 להרגיל עצמו להסתכל בהשגחה העליונה שבכל פרט

השגחה עליונה

וּפְרָט, כְּגוֹן: לָמָּה הִצְרַכְתִּי לְשִׁמְעַ עַד בְּדִיוֹק דְּבָרִים אֱלוֹ, וְלָמָּה הִצְרַכְתִּי לְדַבֵּר בְּדִיוֹק עִכְשָׁו דְּבוּרִים אֱלוֹ, וְלָמָּה הִצְרַכְתִּי לְפָגֵשׁ אֶת הָאֲנָשִׁים הָאֵלּוּ דִּיקָא, וְכֵן לָמָּה בָּאוּ דְוָקָא אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים אֵלַי וְכוּ', וְכַדּוּמָה דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, שֶׁהֵם בְּלִי שְׁעוּר וְעַרְףּ וּמְסָפֵר כֻּלָּל, וּמִי שֶׁמְכַנֵּס עֲצָמוֹ בְּזֶה, יִרְאֶה, יִבִּין וַיִּשְׁפִּיל אֱלֻקוֹת עַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה וְעַל כָּל הַלּוּף וְהַלּוּף, וְאִזּוֹ דְוָקָא יֵלֵךְ שְׂאֲנָן וְלִבְטַח דִּרְכוּ; אֲשֶׁרֵי לוֹ!

ה.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, אֲשֶׁר כָּל מָה שֶׁעָבַר עָלֶיךָ עַד עִכְשָׁו, הַכֹּל הָיָה בְּהַשְׁגָּחָה עֲלִיוֹנָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ מְטַעְמִים הַכְּמוּסִים וְהַבְּלָתִי מוֹכְנִים לְשִׁכֹּל אֲנוּשֵׁי, וְעַל-כֵּן לָמָּה לָךְ לְהַשְׁבֵּר מִכָּל דְּבָר? ! מִדּוּעַ לֹא תִתְחִיל עִכְשָׁו הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּחַיֶּיךָ, וְתִקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדְךָ, וְתֹאמֶר לְעֲצָמְךָ — מִסְפִּיק לְהִיּוֹת מִיֵּאֵשׁ וּבְדַפְאוֹן וּבְעֲצָבוֹן, אֲנִי אֶתְחִיל מִעִכְשָׁו לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכֹל מָה שֶׁמְעִיק לִי הֵן בְּרוּחָנִיּוֹת וְהֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת, אֲבָרַח רַק אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרֵךְ יָכוֹל לְעֹזֹר לִי, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה עֲלִיוֹנָה

השגחה עליונה

קמא

ועמקה עד מאד, והכל מתנהג בחשבון צדק, ובזה שתלך כל-כף ממרמר ובדכאון, לא תפעל שום דבר, כי הכל הבל ורעות רוח, וכשתדע ידיעה זו, תגאל מכל צרותיך.

.1

אהובי, אחי היקר! למה לך למרר כל-כף את חייך על אי הצלחתך בחייה, ועל כל מה שעובר עליך, מדוע לא תקשר את עצמך אל ההשגחה העליונה, לידע אשר הכל לכל משגח בהשגחה נפלאה ונוראה עד מאד ממנו יתברך בעצמו, ואין דבר גדול או דבר קטן שיעשה מעצמו בזה העולם בלעדי השגחתו הפרטי פרטית, וכידיעות אלו ישתנה כל מהלך מחשבתך, וכל חייה ישתנו לטובה, כי בזה שהאדם מכניס בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך, ויודע אשר הכל רק מההשגחה העליונה, על-ידי-זה בנקל לו לקחת הכל, ויעבר בשלום את זה העולם.

ז.

ראה, אהובי, אחי היקר, לבטל עצמך לגמרי אליו
 יתברך בבטול כל הרגשותיך, ותהיה בעיניך, כאין
 ממש, בטל בתכלית הבטול כעפרא בעלמא, ועל-ידי-
 זה תזכה להגיע אל התפשטות הגשמיות האמתית, עד
 שתכליל באין סוף בעצמו כביכול, ומכל שכן כשיהיו
 בני ערב רב מבזין ומחרפין ומגדפין אותך, ואתה
 תברח אז רק אליו יתברך בלב נדפה ונשבר לגמרי,
 דוקא ברגע ההוא תמשיך על עצמך השגחה עליונה
 בתכלית המדרגה העליונה, וזו הייתה מדרגת הצדיקים
 האמתיים, שהיו תמיד בטלים וכוללים באין סוף ברוך
 הוא, וחרפו וגדפו אותם אנשי לצון, אנשי רשע, והם
 ברחו רק אליו יתברך, וכללו עצמם בו יתברך בתכלית
 ההפלות, ועל-ידי-זה דוקא זכו להגיע אל מדרגת
 גלוי השגחה העליונה, עד שהיו יכולים לשנות את
 הטבע, ונעשו נסים נגלים על ידם; ועל-כן ראה,
 אהובי, אחי היקר, לבטל עצמך לגמרי לגמרי לפני כל
 בריה, ותהיה ענו מכל אדם, אשר על פני האדמה,
 אפלו ממכי שחין ומצרעין, וכשתגיע אל מדרגה זו, אז
 יפתחו לך אורות צחצחות בגלוי אלקותו יתברך. ואם

תראה צדיקים, שמגלים אור אלקותו יתברך בגלוי
 נפלא, תדע שהם שפלים וקטנים בעצמם מאד, וכבר
 זכו להגיע אל בטול אמת, והם כאין ממש בעיניהם,
 ועל-כן מאירה עליהם השגחה עליונה, ולכן הם
 יכולים לגלות אורות צחצחות פאלו, ומכל שכן,
 כשהם גם מבזים על-ידי בני-אדם, מעלתם גדולה
 בשמים, כי על-ידי-זה נעשו בעיניהם כעפר ממש, ויש
 שנעשים כמדרגת תולעת הרוחשת על הארץ, ויש
 שנעשים כמדרגת עפר ואפר ממש, ויש שזוכים להגיע
 אל מדרגה כזו, שהם בעיני עצמם כלא כלום ממש,
 אין ואפס בתכלית האפסיות, וצדיקים פאלו זוכים
 להמשיך על עצמם ועל כל המקרבים אליהם השגחה
 עליונה בתכלית; אשריהם, ואשרי הדבקים בהם!

ח.

אהובי, אחי היקר! למה תלך כל היום שבור
 בשברון לב, מדכא בדכאון ובעצבון? ! מדוע לא
 תכניס בעצמך השגחה עליונה, לידע אשר שום דבר
 שבעולם אינו מתנהג מעצמו, רק הכל משגח ממנו
 יתברך — בין אם יהיה לך פסח, פבוד ואנשים וכו',

בין אם לא יהיה לך כסף, כבוד ואנשים וכו', ועל-כן
 מה לך להיות שבור, יותר טוב שתראה למסר את
 עצמך תמיד רק אליו יתברך, וכפי שהוא יתנהג עמך,
 כן תקבל באהבה, ותרגיל עצמך רק לדבר עמו יתברך
 בלשון שאתה רגיל בה, אשר כל דבור ודבור,
 שמדברים עמו יתברך הוא הצלחה נצחית, כי כל דבור
 ודבור של תפלה והתבודדות, הוא כלי להמשכת
 השכינה למטה בזה העולם, וכפי רבוי הדבורים
 שמדברים עמו יתברך, כמו-כן מרבים להוריד את
 השכינה הקדושה בעולם; אשרי מי שאינו מתפחד
 כלל משום דבר, רק שם בטחונו בו יתברך, ואינו צריך
 שום דבר ושום בריה, כי אם אותו יתברך, והוא רגיל
 לדבר רק עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה,
 כאשר ידבר איש אל רעהו, שאז כבר לא יצטרך שום
 ענין בעולם, רק להשיג את אמתת מציאותו יתברך;
 אשרי לו!

ט.

ראה, אהובי, אחי היקר, לחזק את עצמך בכל
 מיני אפנים שבעולם, ואל תניח בעצמך את העצבות

השגחה עליונה

קמה

והעצלות כרגע, ותציר בדעתך תמיד את אמתת
מציאותו יתברך, ותדע שהוא יתברך מנהיג את עולמו
בהשגחה עליונה ונוראה מאד, ואין שום טבע ומקרה
כלל, וכל מה שתכניס בדעתך ידיעות אלו, כמו-כן
תזכה להמשיך על עצמך קדשה עליונה עד מאד, כי זה
עקר הקדשה והטהרה — כשיודעין, שאין שום טבע,
מקרה ומזל כלל, כי הטבע בעצמו הוא ממנו יתברך,
אשר הלביש עצמו בו למען הבחירה והנפיון, כי
לפעמים נדמה לאדם, כאלו הקדוש ברוך הוא מנהיג
את עולמו באיזה טבע, והכל בשביל לנסות בזה את
האדם — לראות אל מי יפנה בעת צרותיו
והרפתקאותיו, ואם יש לאדם שכל ודעת, ובוחר בטוב,
ובא רק אליו יתברך, ומתחנן לפניו, שיחוס וירחם
עליו, אזי הקדוש ברוך הוא משנה הטבע, הינו שמגלה
לאדם, שידע, שגם הטבע הוא אלהים, וזה כלל
האותות והמופתים שנעשו לעם ישראל בכל דור ודור
על-ידי הנביאים, התנאים, האמוראים והצדיקים
הקדושים, כי הם גלו את אמתת מציאותו יתברך, ואיך
שהכל השגחה עליונה, על-ידי-זה בעצמו הפכו את
הטבע להשגחה, כי "הטבע" גמטריה "אלהים",
להורות, שהוא יתברך מטבע בטבע העולם, רק נקרא

עולם על שם העלם, שלא יראו ולא ירגישו תכף ומיד
את ההשגחה העליונה, והכל בשביל הבחירה והנסיגה;
ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר רק לחזק את עצמך
בכל מה שעובר עליך, ואף שמרב צער נדמה לך, כאלו
— באו מים עד נפש, וכאלו כבר אינך יכול לסבל
מרב התלאות והצרות, עם כל זאת ראה להמשיך על
עצמך השגחה עליונה, ואז דיקא תרגיש ערבות,
נעימות, זיו וחיות בחייך, והכל יתהפך לך לטובה.

י.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי הקדוש ברוך
הוא מנהיג את עולמו בהשגחה עליונה, ובדיעות אלו
אף פעם לא תרגיש שום יסורין, כי עקר הרגשת
היסורין הוא רק מחמת חסרון אמונה, כי המאמין
האמת, שיודע שהכל משגח בהשגחה עליונה, מקבל
את כל היסורין באהבה, ואמרו חכמינו הקדושים
(תענית ח.): כל השמח ביסורין שבאין עליו, מביא
ישועה לעולם, כי על-ידי-זה מוריד את השכינה בזה
העולם, כי מי שיכול לסבל יסורים, ואינו מגיב עליהם,
בזה מגלה את ההשגחה העליונה, שמשגיח הקדוש

הַשְּׁגָחָה עֲלִיוֹנָה

קמז

בְּרוּךְ הוּא עַל הָעוֹלָם, וּבְזֶה מְשַׁרְה אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ
בְּעוֹלָם, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה יְשׁוּעוֹת
בָּאוֹת, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פ' ט'):
טוֹב מְאֹד זֶה מִדַּת יִסּוּרִין, שֶׁעַל יְדֵהּ הַבְּרִיּוֹת בָּאִים לְחַיֵּי
הָעוֹלָם הַבָּא; כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם מְקַבֵּל אֶת הַיִּסּוּרִין
בְּאַהֲבָה, הוּא נִדְבֵק בַּהֲשֻׁגָחָה הָעֲלִיוֹנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא
לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֱמֵתִי
בּו יִתְבַּרֵךְ, אֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֶף
שֶׁמִּשְׁפִּילִים אוֹתוֹ תָּמִיד בְּכָל מִינֵי הַשְּׁפָלוֹת, הוּא שׁוֹתֵק
וְשֹׁמֵחַ בְּיִסּוּרִין, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שֵׁבֶת פּוּח'):
הַנֶּעְלָבִין וְאֵינָם עוֹלָבִין, שׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם וְאֵינָם
מְשִׁיבִים, עוֹשִׂים מְאֵהָבָה, וְשֹׁמְחִין בְּיִסּוּרִין, עֲלֵיהֶן
הַכְּתוּב אוֹמֵר: וְאוֹהֲבֵיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בַּגְּבוּרָתוֹ,
וְנֹעֲשִׂים אוֹהֲבֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבֵי,
אָחֵי הַיָּקָר, לְחִזּוֹק עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, עַל
אֶף גְּדֹל הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין שֶׁהֵם מְנַת חִלְקָךְ,
שֶׁמִּשְׁפִּילִין אוֹתְךָ, וּמְבַזִּין וּמְחַרְפִּין וּמְגַדְּפִין אוֹתְךָ,
אֶתָּה רָאָה, אֶהוּבֵי, אָחֵי הַיָּקָר, לְבָרוּחַ רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
וְתַפְּלַל בַּהֲשֻׁגָחָה הָעֲלִיוֹנָה, וְאִזּוֹ סוּף הַכְּבוֹד לָבוֹא,
שִׁיתְגַּלֶּה עֲלֶיךָ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּהָאָרֶז עֲצוּמָה, וְכָל
שׁוֹנְאֵיךָ יִפְלוּ תַחְתָּךְ, וְתִהְיֶה לָהֶם מִפְּלֵה גְדוֹלָה, וְהַעֲקָר

שיהיה לה לב אמת, לב טהור להמשיך עליך השגחה
עליונה תמיד.

יא.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי עם ישראל
הוא עם אחד הנכללים באחדותו יתברך, כי ישראל הם
למעלה מהטבע, והם אינם מסורים לשום שור, וכן
אינם מתנהגים על-פי הטבע של מערכת השמים, רק
על-פי ההשגחה העליונה לבד, ועל-כן עם ישראל
מצוים שלא לדרש באותות השמים, ולא לעונן ולנחש
כלל אחר קוסמים ומכשפים ושקרנים, כי באמת זה
תלוי בזה, כי כשעם ישראל אינם דורשים באלו
השקרנים והדמיונות הכוזבים של המעוננים
והדורשים באותות השמים והחוזים בכוכבים, קוראי
מזלות ומסתכלים על כף היד וכיוצא, הבלי הבלים
המצויים היום הרבה — כל מיני שקרנים, קוסמים
ובעלי דמיון, על-ידי-זה בעצמו הם מכניעים את זהמת
הנחש, שהוא כל השקר, ומדבקים עצמם בחי החיים
בו יתברך באמונה פשוטה בהשגחה עליונה, ואינם
מתפעלים בכך משום ברירה ומשום דבר שבעולם, ואזי

דיקא, על-ידי-זה הם זוכים לחדוש העולם — שמתחדש להם בכל יום מעשה בראשית, וזוכים לראות באמת נסים נגלים, ועל כל פסיעה שפוסעים בזה העולם, רואים ושומעים ומרגישים אלקותו יתברך, והם נתעלים למעלה מדרך הטבע של מערכת השמים, ואז בודאי אינם צריכין לירא כלל מאותות השמים, מאחר שהם למעלה מהם, כי הם מתנהגים על-ידי השגחה עליונה לבד, נמצא שעל-ידי-זה בעצמו, שהם מתרחקים מכל מיני שקרנים, מפרסמים של שקר, קוראי מזוזות, קוסמים, לוחשי לחשים, ואומרים עתידות של הכל להפחיד בני-אדם, על-ידי-זה אינם מתפחדים משום בריה שבעולם, כי נתרחב להם לבם ודעתם, וזוכים להמשיך על עצמם ערכות, נעימות, זיו, ידידות וחיות אלקותו יתברך, ומאירה עליהם השגחה עליונה תמיד.

יב.

צריך שתחזק עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ולבלי לפל בדעתך כלל מכל מה שעובר עליך, ותרגיל עצמך להסתכל על ההשגחה העליונה, איך שהוא

יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה עליונה עד מאד
 ובחשבון צדק פלאי פלאות, עין לא ראתה, ואם היה
 האדם מרגיל את עצמו להסתכל בעיניו על ההשגחה
 העליונה, איך שהוא יתברך צופה ומביט על כל פרט
 ופרט בזה העולם, ומנהיג את כל אחד בחשבון צדק,
 אז היה יכול להבטל לגמרי מרב אור, חיות וזיו, כי
 אורו יתברך המאיר בכל דבר בהשגחה העליונה הוא
 עד אין סוף ועד אין תכלית, ולולא היה הכל מכסה
 ומצפה מעיני בני אדם, היו יכולים להבטל מהמציאות
 לגמרי, וזה מה שאנו אומרים בתפלת נשמת: וכל עין
 לך תצפה, והוא על הדרך הנ"ל: כל עין צריכה תמיד
 להסתכל ולצפות רק אליו יתברך, הינו להשיג את
 ההשגחה העליונה, איך השם יתברך מנהיג את עולמו
 בחשבון צדק, אבל גם צריכים לידע, אשר — תצפה
 — לשון פסוי וצפוי, כי מרב אור ובהירות עצם
 אלהותו יתברך, מה שלמעלה מהשגת האדם, אי
 אפשר לעמד בזה, וצריכים לידע, שיש עמק רום ועמק
 תחת וכו' (כמוכא בספר היצירה), כי ענין השגת ההשגחה
 העליונה הוא עמק עמק מי ימצאנו, ואי אפשר להשיגו
 כלל; ועל-כן העקר שיחזק את עצמו תמיד באמונה
 פשוטה, וזה הפלי לקבל בו יותר ויותר השגחה

עליונה, הינו כל אחד כפי בחינת האמונה שיש בו, ועובד על עצמו להאמין שהכל משגח בהשגחה עליונה, כמו-כן נשפע עליו האור הזה, עד שהצדיקים הקדושים נכללים לגמרי באור ההשגחה העליונה, עד שמאיר עליהם תמיד אור, חיות, זיו ודבקות כזו, עד שמשנים את הטבע והמזל, הינו שמגלים, שגם שם נמצא השם יתברך, ועושים נסים נגלים שדוד הטבע ומערכת השמים; ועל-כן, אהובי, אחי היקר! ראה להכניס את עצמך בתוך ההשגחה העליונה, ותקיים: וכל עין לך תצפה, שתסתכל רק אליו יתברך תמיד; עם כל זאת אל תחשב כי כבר הגעת עד הסוף, אלא עליך לדעת, כי כל מה שאתה כבר השגת בהשגחה העליונה, עם כל זאת עדין תצפה — לשון פסוי וצפוי, כי הכל מכסה ומסתר ממך; אשרי מי שמשתוקק להשיג את ההשגחה עליונה, ואז כל דרכי חייו ישתנו לטובה; אשרי לו!

יג.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר כל מה שאתה רואה וכל מה שאתה שומע בזה העולם, הכל

התלבשות מדרגות ואורות עליונים ועולמות רוחניים, המקשרים ומשלבים יחד, כי אין שום דבר בזה העולם, שלא יהיה לו שרש למעלה, המשגח בהשגחה עליונה בחשבון צדק, וכפי שתכנים את עצמך בזה, כמו־כן יקל לך, ותזכה לעבור את זה העולם בנקל, ותהיה תמיד איש שמח ומישב, על אף גדל המרירות, היסורים והצרות, שעוברים עליך בכלליות ובפרטיות, כי אין אדם נקי מזה, כי על כל אחד ואחד עוברים בזה העולם משברים וגלים, אשר אין לתאר ולשער כלל, וכל אחד יכול להסתכל על עצמו מה שעובר עליו, ומזה ידון מה עובר על חברו, ואף שלכל אחד נדמה, אשר מה שעובר עליו, זה לא עובר על אחרים, כי היסורים והצרות והמרירות והמניעות וההרפתקאות העוברים עליו, זה יותר גרוע מכל העולם כלו, כן נדמה לו, אבל באמת — אם יתבונן, יראה וישכיל, כי על כל אחד עובר משברים וגלים, ולכל אחד נדמה, אשר שלז הכי גרוע וקשה לסבל, כידוע דבר זה במציאות, עם כל זאת, אם רק תישב עצמך, ותסתכל היטב, תשכיל איך שעל אחרים עובר פי אלה ממה שעובר עליך וכו'; ואם לא תרצה להודות בזה, ואף על-פי-כן אתה מרגיש יסורים ודינים קשים, רחמנא

השגחה עליונה

קנג

לצלן, ראה על כל פנים, אהובי, אחי, לקשר ולדבק
עצמך בחי החיים, באין סוף ברוך הוא, ותאמין כי הכל
משגח בהשגחה העליונה כל מה שעובר עליך,
ובידיעות אלו יהיה לך בנקל יותר לקבל הכל, כי תדע,
אשר כל מה שעובר עליך, יש בזה פונה עמקה מרזי
וסודות הגלגול, ואתה צריך לתקן מה שפגמת בגלגול
זה או בגלגול הקדם, וכל מה שקורה עמך, הכל מקשר
ומשלב בעולמות העליונים, כי אין שום דבר הפקר,
חס ושלום, כי העולם הזה מקשר ומשלב בעולם הבא
יחד, ומה שאתה רק רואה ושומע, תאמין שמלבשים
בזה עולמות ואורות רוחניות אלקותו יתברך,
ובידיעות אלו יקל לך הכל, ותעבר את העולם בשלום,
ותחיה חיים נעימים ומתקים, ועולמך תראה בחייה,
וצריך שתדע, שעל כל הצדיקים האמתיים עוברים
משברים וגלים, ונסו אותם מלמעלה בכל מיני נסיונות
קשים ומרים, והם החזיקו מעמד, כי ברחו רק אליו
יתברך, והמשיכו על עצמם תמיד רק את ההשגחה
עליונה, ועל-ידי-זה נזדככו בכל מיני זכוכים, עד שזכו
לבוא אל התפשטות גשמית, והאירה עליהם תמיד רק
אמתת מציאותו יתברך, ועשו נסים נגלים, שנוי הטבע
ממש; אשריהם ואשרי חלקם!

תְּפִלָּה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַל הַמְּשַׁכֵּת גְּלוּי הַשְּׁגָחָה עֲלִיוֹנָה עַל עֲצָמוֹ

אָבִי שֶׁבַשְׁמַיִם, חוֹס וְרַחֵם עָלַי, וְתוֹצִיאֵנִי מֵהַשְּׂאוּל
 תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו שֶׁנִּפְלְתִי בּוֹ, מֵרַבּוּי עֲוֹנוֹתַי הַמְּרַבִּים,
 שֶׁחֲטָאתִי, עֲוִיתִי וּפָשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ הַשָּׁפֵם
 וְהָעֶרֶב, עַד שָׁאִין יוֹם וְאִין לַיְלָה, שֶׁלֹּא נִתְלַכְלַכְתִּי בְּכָל
 מֵינֵי חֲטָאִים, עֲוֹנוֹת וּפָשָׁעִים, שֶׁעַל-יְדֵי כָל זֶה נִטְמָטֵם
 שְׁכָלִי וְדַעְתִּי, וְאַבְדַּתִּי אֶת אֲמוּנָתִי, וְנִחַשְׁכוּ מִמֶּנִּי כָל
 הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְאֲנִי יוֹשֵׁב חֲשֵׁךְ וְצִלְמוֹת, וְאֵינִי יוֹדֵעַ
 שׁוֹם דָּבָר, הַשֹּׁבְעֵנִי בְּמִרְוֵרִים הַרְוֵנִי לְעֵנָה, וּמִרְבַּ
 תְּלֹאוֹתִי, אֵינִי יוֹדֵעַ לְשִׁית עֵצָה לְנַפְשִׁי, מֵאַחַר שֶׁאֵינִי
 מֵרְגִישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתְךָ, וְאֲנִי מְלֹא סִפְקוֹת
 וּבְלִבּוֹלִים, אוֹתִי נִהַג וַיִּלְךְ חֲשֵׁךְ וְלֹא אוֹר, בְּלֵה בְּשָׂרִי
 וְעוֹרִי, שֶׁבֵר עֲצָמוֹתַי, בָּנָה עָלַי וַיִּקַּף רֹאשׁ וּתְלֹאָה,
 בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמִתִּי עוֹלָם, וְאַתָּה גְּלִית לָנוּ עַל-יְדֵי
 רֹאשׁ צְדִיקִיךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם יֹאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאַפְלוּ
 מֵעַמְקֵי עַמְקִים, מֵהַשְּׂאוּל תַּחֲתִית גַּם כֵּן יְכוּלִים לְצֹאת
 — אִם רַק רוֹצִים בְּאַמֶּת, וְהִנֵּה אֲנִי בָּא אֵלֶיךָ בְּלֵב נִשְׁבָּר
 וְנִדְכָּה בְּאַמֶּת, וּמוֹדָה וּמִתְוֹדָה עַל רַבּוּי פְּגָמֵי הָעֲצוּמוֹם,
 שֶׁנִּתְגַּעַלְתִּי בְּכָל מֵינֵי חֲטָאִים וְעֲוֹנוֹת וּפָשָׁעִים, וְאֲנִי

הַשְּׁגָחָה עֲלִיוֹנָה

קנה

רוֹצֵה בְּאֵמֶת לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלֶיךָ בְּכָל לְבִי
וְנַפְשִׁי, וְאֲנִי מִתְחַרֵּט מְאֹד מְאֹד עַל כָּל הָעֶבֶר שְׁלִי, וְאֲנִי
רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת עִכְשָׁו הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה;

אָנָּה, יְהוָה, חוּס וְרַחֵם עָלַי, וְקַבְּלֵנִי בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה, וּפְתַח לִי אֶת לְבִי וְדַעְתִּי, שְׁאֲזַכֶּה לְהִתְחִיל
לְהִרְגִישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתְךָ, וְאֵיךְ, שְׁאֵין שׁוּם נִמְצָא
מִבְּלַעַדֶיךָ כָּלֵל, כִּי הַכֹּל לְכָל אֱלֹהוֹת גָּמוּר הוּא, וְאַתָּה
צוֹפֶה וּמַבִּיט וּמִשְׁגִּיחַ עַל כָּל פֶּרֶט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה,
וְאַתָּה מִשְׁגִּיחַ בְּהַשְּׁגָחָה עֲלִיוֹנָה עַל הַכֹּל, וְאֵין בְּלַעַדֶיךָ
כָּלֵל.

זַכְּנִי לְהַכְנִיס יְדִיעוֹת אֱלֹהֵי בְּלִבִּי, בְּמַחִי וְדַעְתִּי, עַד
שְׁאֲזַכֶּה לְהַכְּלִיל בְּךָ לְגַמְרִי, וְאַף שְׁלַעַת עֵתָה אֲנִי רְחוּק
לְגַמְרִי מִזֶּה, כִּי עַדִּין לֹא יֵצְאֵתִי מֵהַחֹל אֶל הַקֶּדֶשׁ,
אֲפֹלוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, וְגַם עַדִּין אֲנִי נוֹפֵל וּמִתְלַכְּלֵךְ
יּוֹתֵר וְיּוֹתֵר מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, הַשָּׁכֶם וְהָעֶרֶב, עִם כָּל זֹאת
אֲנִי מְגַלֶּה לְפָנֶיךָ אֶת פְּנִימְיוֹת לִבִּבִי, כִּי רְצוֹנִי הוּא
לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, וְאֵינִי רוֹצֵה לָשׁוּב אֶל מַעֲשֵׂי הַמְּכַעְרִים
וְאֶל מַחֲשַׁבּוֹתֵי הַמְּגַנּוֹת, וְאֲנִי כֹּכֵר רוֹצֵה לְהִדְבֵּק רַק
בְּךָ, וְאֵינִי רוֹצֵה לְהַפְרִד מִמֶּךָ אֲפֹלוּ כְּרָגַע, רַק תָּמִיד
לְחַשֵּׁב מִמֶּךָ, וּלְהַכְנִיס בְּדַעְתִּי אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתְךָ,

הַשְׁגָּחָה עֲלֵיוֹנָה

קנו

וּלְהַמְשִׁיךְ עָלַי אֶת הַהִשְׁגָּחָה הָעֲלִיוֹנָה תָּמִיד מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל עוֹלָם!

קוֹנְטֵרס

הַשְּׂגָחָה פְּלֵאִית

יגלה ויבאר איך שצריך כל בר ישראל להכניס בדעתו תמיד
אמתת מציאותו ותברך, וידע אשר הכל לכל משגח בהשגחה
פרטי פרטית, ואפלו שני הפכים לגמרי הם אחדות פשוטה עמו
ותברך, וצריכים תמיד לבקש ולחפש אחר השגחתו הפרטית
ותברך, שמשגיח על כל בריה ועל כל דבר בפרטי פרטיות, פי
אין בלעדיו ותברך כלל.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו,
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר : אֵין דְּבַר בְּעוֹלָם שְׁלֵא
יִתְנַהֵג בְּהַשְׁגָּחָה פְּלֵאִית, פְּלֵאִי פְּלֵאִים
מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן לֹא
נַעֲשֶׂה לְבַד, אֵין עֲלֶה מִהַאֲיִלָּן נִתְלַשׁ בְּלִתִּי
הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּלֵאִית, וְאַפְלוּ קֵשׁ עַל הָאָרֶץ
אֵינוֹ נִתְהַפֵּךְ בְּלִתִּי הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּלֵאִית, פְּלֵאִי
פְּלֵאִים, וְאִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ זֹאת, וְהִיָּה
חֹקֵק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּדַעְתּוֹ, אֲזִי הִיָּה יָכוֹל
לַעֲשׂוֹת פְּלֵאוֹת בְּעֶצְמוֹ, שְׂאֵלוֹ הָאוֹתוֹת
וְהַמוֹפְתִים שְׁעֲשׂוּ גְדוֹלֵי הַצְּדִיקִים, מֵאַחַר
שֶׁהָיוּ דְבוֹקִים בְּפְלֵאֵי הַהַשְׁגָּחָה.
(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקטו)

קוֹנְטֵרס

הַשְּׂגָחַה פְּלֵאִית

.א

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ
בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת יֵשׁ מֵאֵין הַמַּחֲלָט, וְהוּא מְחַיֶּה
וּמְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה: דוּמָם, צוּמַח,
חֵי, מְדַבֵּר, עִם כָּל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים הָרוּחָנִיִּים,
אוֹרוֹת וְכֵלִים שְׁכֵלִיִּים וְנַפְרָדִים, מְלֹאכִים וְשׂוֹפִים וְכוּ',
אַצִּילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה וְעֲשִׂיָה, מֵהָאָדָם בְּחִיר הַנִּבְרָאִים
וְעַד הַיִּתּוּשׁ הַקָּטָן שֶׁבְקִטְנִים, מֵהָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן
עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר בְּקִיר, מֵהַהָרִים הָרְמִים וְהַגְּבוּהִים
עַד הַחוּל הַדָּק אֲשֶׁר עַל שְׁפַת הַיָּם — הַכֹּל לְכֹל
מִשְׂגַח בְּהַשְּׂגָחַה פְּרִטִי פְּרִטִית מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ בְּעֲצָמוֹ,
בְּהַשְּׂגָחַה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד מְאֹד, דָּבָר אֲשֶׁר לֹא
יְכִילָהוּ הָרַעֲיוֹן, וְהַשְּׂכָל הָאֲנוּשִׁי לֹא יוּכַל לְהַשִּׁיג וּלְתַפְּסֵם

כָּלֵל, כִּי זֶה לְמַעַלָּה מֵהַשָּׂכֵל וּמֵהַשְּׂגָה. וּמִי שְׂזוּכָה
 לְהִתְעַמֵּק בָּזֶה, יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ יְדִיעָה וְהַשְּׂגָה זוֹ,
 וּכְכֹל שְׂמַעְמִיק וְחוֹשֵׁב בָּזֶה יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן מִמְּשִׁיךְ עַל
 עֲצָמוֹ הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת בְּמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה, עַד שֶׁהַצְּדִיקִים
 הַקְּדוּשִׁים הַזּוֹכִים לְהִתְמַיֵּד בָּזֶה, מִמְּשִׁיכִים עַל עֲצָמָם
 אֹרֵר הַהַשְּׂגָחָה בְּמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה, עַד שֶׁכָּל מֵה שָׂרָק
 מִבְּקָשִׁים וּמִדְּבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ — פּוֹעֲלִים, כִּי מֵרֵב
 אֹרֵר וְהַשְּׂגָה שְׂמַאִיר עֲלֵיהֶם מֵהַשְּׂגַת הַהַשְּׂגָחָה הַפְּרָטִית,
 כְּמוֹ-כֵן הֵם נִעְנִים וּפּוֹעֲלִים בְּכֹל — אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי
 חֻלְקָם; כִּי מֵרֵב הַכְּלָלוֹתָם בְּאֹרֵר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 אֲזִי נִשְׁמַעַת וּמִתְקַבְּלָת תְּפִלָּתָם וּבִבְקָשָׁתָם; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי
 מִי שְׂזוּכָה לָבוֹא אֶל הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוֹ, וּלְבַקֵּשׁ
 מֵהֶם שְׂיִתְפַּלְלוּ בְּעֵדוֹ. וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּבֹא בְּתָרָא קִטּוּ):
 כָּל מִי שְׂיִישׁ לוֹ חוּלָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, יִלֵּךְ אֶצֶל חָכָם, וּיְבַקֵּשׁ
 מִמֶּנּוּ רַחֲמִים, הֵינּוּ מֵאַחֵר שֶׁהֵם קְרוֹבִים אֶל הַשְּׂגָחָתוֹ
 הַפְּרָטִית, הֵם נִעְנִים מִיָּד, עַל-כֵּן רְאוּי לָלֶכֶת אֵלֵיהֶם
 וּלְבַקֵּשׁ מֵהֶם שֶׁהֵם יִתְפַּלְלוּ בְּעֵדוֹ, וּמֵה גַם שְׂעַל-יְדֵי
 שְׂתַגֵּשׁ אֶל הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הַדְּבּוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 עַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיךְ גַּם עֲלֵיךְ אֹרֵר וְהָאֲרָה נּוֹרְאָה וְנִפְלְאָה
 עַד מְאֹד מְאֹד מֵהַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְגַם
 אֶתָּה תִּזְכֶּה לְפַעַל אַחֲר־כֵּן אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל מֵה שְׂאֶתָּה
 צָרִיךְ, בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי הַבְּטוּל

שזוכה לביטל עצמו אליו יתברך, וככל שנכלל יותר בו
 יתברך, כמו־כן מאיר עליו ביותר אור השגחתו הפרטי
 פרטית.

ב.

צריך שתדע, אהובי אחי היקר, אשר בכל יום
 ניום מנסים את האדם בנסיונות קשים ומרים עד מאד,
 לראות להיכן יפנה בעת צרתו, וכל הגדול מחברו יצרו
 גדול הימנו (ספה מה.), שאותו מנסים ביותר בחרופין
 ובגדופין, בקטנות ובסורים, במרירות ובמכאובים,
 עד שיש לו זמנים ששוכח לגמרי ממנו יתברך, ונופל
 לקטנות עצומה, ונדמה לו כאלו "עזב ה' את הארץ"
 (יחזקאל ח, ב), והמחשבות הנרות וההרהורים הרעים
 רודפים אחריו, ונדמה לו כאלו אבד מנוס ותקוה
 ממנו; עליך לדעת, אהובי, אחי, שאין בלעדיו יתברך
 כלל, ותאמין באמונה ברוחה ומזככת, שכל מחשבה
 היא קומה שלמה, והכל לכל אלקותו יתברך ממש,
 כי מלא כל הארץ כבודו, ולית אתר פנוי מניה,
 ובכל מחשבה יש מציאות השם יתברך, ואפלו בתוך
 מחשבה זרה והרהור רע, יש בזה מציאות השם יתברך,
 ואם תזכה לדבק עצמך בו יתברך, אז תשכיל ותבין,
 שכל מחשבה באה אליך כדי לתקנה ולהעלותה אליו

יתברך, ומי שאינו מאמין בזה, נמצא שהוא מקצין
 בנטיעות, וחסרה לו האמונה, כי המאמין האמתי,
 יודע אשר אפלו מחשבה קלה לא באה אליו בלי
 רצונו יתברך, ומכל שכן דבור ומכל שכן מעשה,
 ועליו לדבק עצמו בו יתברך, ולעסוק בתקון המחשבה,
 הדבור והמעשה. ולא כמו השוטים שאומרים, שענין
 העלאת המחשבות, הדבורים והמעשים, אינו אלא
 לזכי הנפש, לאנשים בעלי מדרגה גבוהה; אל תחשב
 זאת כרגע, כי מי שחושב זאת, קרוב לודאי שאינו
 מאמין במציאות השם יתברך, שבכל תנועה ותנועה
 שם אלופו של עולם, ודבר זה הוא "השגחה פלאית",
 איך שהוא יתברך משגיח אפלו על מחשבה קלה,
 ומכל שכן על דבור קל, ומכל שכן וכל שכן על
 מעשה קל, ואם האדם דוחה מחשבה, כאלו הורג
 קומה שלמה. וכן דבור — אם אינו מקורב אליו
 יתברך, הרי הוא מפריד עצמו מחי החיים, ומכל
 שכן כשעושה מעשה נגדו יתברך, עוקר עצמו לגמרי
 מהאור האין סוף ברוך הוא; ועל-כן אהובי, אחי
 היקר, ראה לחזק את עצמך בתקף קטנותך ובלבול
 דעתך, ואל תברח ממנו יתברך, אפלו כשמתקיפים
 אותך ההרהורים הרעים, המחשבות המגנות, הדבורים
 האסורים והמעשים המזוהמים, רק תדביק עצמך בכח

גְּדוֹל בְּהַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּלֵאִית, וְאֶפְלוּ שְׂאֵתָה נִמְצָא בְּרַחֲבוֹת
 וּבְשׁוֹקִים תְּקִים: "אֲבַקֶּשֶׁה אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי" (שִׁיר
 הַשִּׁירִים ג, ב), לְהַעֲלוֹת אֶת הַנְּצוּץ הַקְּדוֹשׁ הַמְּשַׁקֵּעַ
 בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, וּמִנַּח עָלָיו גַּל שֶׁל אֲבָנִים וְצִרְרוֹת
 פְּסֻלָּת, טִיט וְעָפָר, וְתִדַּע שְׁנִשְׁמָתָךְ צוֹעֶקֶת אֶז אֵלֶיךָ:
 "אוֹי, אָחִי! אָחִי! אֵל תִּפְרִיד אוֹתִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ",
 אַךְ שְׂאֵתָה מִנַּח בְּתַכְלִית הַלְּכָלוֹךְ וְהַזְהָמָה רְאֵה לְבָרַח
 וּלְחַזֹּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ.
 וְתִדַּע, אָהוּבִי, אָחִי כִּי אֶז בְּעֵת הַזֹּאת, עוֹמְדִים עָלֶיךָ
 עוֹלָמוֹת לְאֲלָפִים, וְהַכֹּל תָּלוּי בְּיָדְךָ לְתַקֵּן, וְאִם לֹא
 תִּהְיֶה בְּטֶלֶן רַק תַּחְזִיק מֵעַמָּד, אֶז דִּיקָא תַתְּהַפְּכָנָה
 כָּל יְרִידוֹתֶיךָ לְעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, וְתִזְכֶּה לְגִלְיֵי אֱלֹקוֹתוֹ
 בְּמִדְרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ
 בְּזָה.

ג.

צָרִיךְ שְׁתַּרְגִּיל עֲצָמְךָ, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, לְדַבֵּר רַק
 עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ "הַשְּׁגָחָה
 פְּלֵאִית", כִּי כִמוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת — כְּשֶׂאֲדָם מִסְתַּכֵּל עַל אֵיזָה
 אָדָם, וְהִלָּה מִסְתַּכֵּל בְּחִזְרָה אֵלָיו, נִתְעוֹרְרִים זֶה לְזֶה
 בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה וְכוּ', עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁמִּתְחִילִים
 לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה בְּדַבּוּרֵי אֲהָבָה וְכוּ', אֵיךְ שְׁמִתְעוֹרְרִים

זֶה לְזֶה בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן בְּאֵין עֶרְךָ כָּלֵל
 כְּבִיכּוֹל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּשֶׁאָדָם שָׁם כָּל מִבְטָחוֹ
 רַק בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וּמִסְתַּכֵּל רַק אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְאֵין לוֹ שׁוּם
 הִסְתַּכְלוּת אַחֲרֵת רַק עָלָיו יִתְבַרֵךְ, וּמִדְבַר רַק עִמוֹ יִתְבַרֵךְ
 כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה, וּמוֹצִיא
 מִפִּיו פְּסוּפִים וּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וּמַגְלֶה אֶת
 כָּל פְּנִימִיּוֹת לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבַרֵךְ בְּאַהֲבָה נִפְלְאָה, כְּמוֹ-כֵן
 כְּבִיכּוֹל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיט וְצוֹפֶה עָלָיו בְּפִרְטֵי
 פְּרִטְיּוֹת, וְנִמְשַׁכֵּת עָלָיו "הַשְּׁגָחָה פְּלֵאִית", וְהַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמוֹ נְסִים נְגָלִים עֵין לֹא רָאֲתָהּ, וּרְוָאָה
 וּמִבֵּין דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים בְּסִתְרֵי הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַרֵךְ, אֲשֶׁר
 זֶה דְרָךְ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, שְׁכָל-כֶּךָ דְּבָקִים בּוֹ יִתְבַרֵךְ
 בְּדְבָקוֹת אֱמֶת, עַד אֲשֶׁר נִמְשַׁכֵּת עֲלֵיהֶם "הַשְּׁגָחָה
 פְּלֵאִית", פְּלֵאִי פְּלֵאִים, וְזוֹכִים שְׁנַעֲשִׂים לָהֶם נְסִים
 נְגָלִים עַל כָּל שַׁעַל וּפְסִיעָה; אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי דְבָקֵיהֶם.

ד.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּ"הַשְּׁגָחָה פְּלֵאִית", פְּלֵאִי
 פְּלֵאִים, וְאֵין שׁוּם דְּבָר נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ כָּלֵל, רַק הַכֹּל
 מִשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ לְבַד, וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁרַק תַּכְנִיס
 בְּתוֹךְ דַּעְתְּךָ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אֲזִי תִרְגֵּשׁ כְּבָר אִישׁ אַחֵר

לגמרי, ותראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-
 הוא, כי רב הצרות, היסורים והמרירות שעוברים על
 כל אחד ואחד, הם רק מפני שעוקר עצמו מפני
 יתברך, עד שנדמה לו כאלו הכל טבע, וכאלו הכל
 נעשה מעצמו, ואז הוא שבור בתכלית השבירה, עד
 שיש בני-אדם, שמרב שברון לב ודכאון השורים
 עליהם, כמעט שיאבדו עצמם לדעת לגמרי, אבל בו
 ברגע שאדם ממשיך על עצמו "השגחה פלאית",
 ויודע אשר הוא יתברך מנהיג את עולמו ב"השגחה
 פלאית", אזי יראה נסים נגלים על כל צעד ושעל,
 כי באמת אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה
 ומתהוה את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר,
 הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, והכל רק
 אחיזת עינים, שהאדם חושב שיש איזה טבע או איזה
 מקרה וכו', אבל המאמין האמתי, המסתכל רק על
 עצם נקודת החיות אלקותו יתברך, הוא צופה ומביט
 רק אל ה"השגחה פלאית", איך שהקדוש-ברוך-הוא
 משגיח על נבראיו, ועל-ידי-זה נעשים לו נסים נגלים,
 כי ככל שהאדם נכלל יותר בו יתברך, וצופה ומביט
 אליו יתברך, על-ידי-זה עושה עמו הקדוש-ברוך-הוא
 נסים נגלים; אשרי לו!

ה.

צָרִיף שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי הַשְּׁגָחְתּוּ
הַפְּלֵאִית, פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִיךָ
שְׁמַנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְּׁגָחַה פְּרִטֵי פְּרִטִית, אִי אֶפְשָׁר
לְהַשִּׁיג כָּלֵל, וּמִזֶּה נִתְּהוּיִם כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַבְּלָבוּלִים
שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי מֵרַב אֹרֶה הַשְּׁגָחְתּוּ
יִתְּבַרְךָ, שְׁמִשְׁגִּיחַ עַל כָּל דָּבָר בְּפְרִטֵי פְּרִטִיּוֹת בְּ"הַשְּׁגָחַה
פְּלֵאִית" נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֶת
זֶה וּלְתַפֵּס בְּמַח אֲנוּשִׁי, וְעַל-יַדֵּי רַבּוּי אֹרֶה, נִשְׁבָּרִים כְּלִי
הַמְּחִיץ, עַד שְׁנִכְנָסִים בּוֹ קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְּבַרְךָ, כִּי
כְּפִי דַקּוֹת הָאֹרֶה אֵינֶן סוּף בְּרוּךְ הוּא וְהַשְּׁגָחְתּוּ הַפְּלֵאִית,
פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, צָרִיף הָאָדָם לְזַכֵּךְ אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי
מִתְאַוּתָיו וּמְמַדוּתָיו הָרַעוֹת, עַד שִׁיְהִיָּה מְזַכֵּךְ לְגַמְרֵי,
הֵינּוּ שְׁפִיּוֹ יִדְבַר רַק מִמֶּנּוּ יִתְּבַרְךָ, וְאִפּוֹ אֵף פַּעַם לֹא יִהְיֶה
בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת, וְאִזְנָיו תִּשְׁמַעְנָה רַק אֶת הַקּוֹל הַפְּנִימִי
שֶׁל כָּל דָּבָר, וְעֵינָיו תִּרְאִינָה רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ
יִתְּבַרְךָ, וּמִחֲשַׁבְתּוֹ תִּהְיֶה דְּבוּקָה רַק בְּחֵי הַחַיִּים, וְלֹא
תִּהְיֶה לוֹ מִחֲשָׁבָה אַחֶרֶת זוּלַת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְּבַרְךָ,
וְאִז כְּשִׁיאֲחֹז בְּמַדְרַגַת זְכוּךְ כָּזוֹ, תְּמִיד יִרְגִישׁ וַיִּבִּין אֶת
גְּדֹל רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְּבַרְךָ, וְאֲשֶׁר בְּתַקְוָה הַקְּטָנוֹת וְהַדִּינִים,
הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים, גַּם שֵׁם מְאִירָה הַשְּׁגָחְתּוֹ הַפְּלֵאִית,
פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, וְהַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צָדֵק. מֵה שְׁאִין כֵּן כְּשֶׁאָדָם

פגום בפיו, בחטמו, באזניו, בעיניו ובמחשבתו, איך יכול להשיג רוחניות השגחתו יתברך הפלאי פלאים, כי גשם לעולם לא ישיג ולא יתפס ברוח, ונשברים כלי המחין שלו, ועל-כן נכנסים בו קשיות וספקות, ומזה בא, שכל-כף הרבה אנשים מתרחקים ממנו יתברך, אף שהקדוש-ברוך-הוא מיטיב עמם ב"השגחה פלאית", אף מרב האור וחלשת הכלי נשבר הכל, ואי אפשר להשיג ולתפס בכל זה; על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותהיה חזק ואמיץ מאד מאד בכל מה שעובר עליך, ואפלו בתוך קטנות ירידותיך וצרותיך, גם שם תמשיך את השגחתו יתברך הפלאי פלאים.

ו.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי בכל יום ויום נעשים עם האדם ענינים אחרים, ובדרך כלל הוא נשבר לגמרי, כי יש לו כל מיני תכניות בחייו — מי ואימת, ולבסוף נעשה בדיוק ההפוך מרצונו, זה שובר אותו לגמרי, עד שיש בני-אדם, שכל-כף נשברים כשוראים לפניהם עולם חשוף לגמרי, עד שנדמה להם שלעולם כבר לא יראו אור, וכל זה בא להם רק כשתולים הכל בטבע, במקרה ובמזל, שאז כשאין הולך להם

כמו שרצו, אזי הם נשברים לגמרי, עד שיש בני-אדם שכל-כף רע ומר להם, שהם הולכים עם מחשבות של התאבדות, רחמנא לצלן. אבל תכף-ומיד כשתזכה להכניס בדעתך אמתת מציאותו יתברך, ותדע שהכל משגח ב"השגחה פלאית", פלאי פלאים, ואין שום דבר גדול או קטן, שלא יהיה נעשה מרצונו יתברך, אז תמיד תצחק מהכל, ותדע כי דיקא זה רצונו יתברך, ומה שיך אחרת?! ובידיעות אלו תהיה תמיד בישוב הדעת, ושום דבר לא ישבר אותך, כי תמיד תגיד ותאמר לעצמך: "הלא זה רצונו יתברך, ועל-כן מה עלי לדאג, דיו לעבד להיות כרבו", ואז דיקא על-ידי ידיעות אלו יתהפכו לך החיים לגן-עדן ממש, ותזכה להרגיש את ערבות, נעימות, ידידות, זיו וחיות אלקותו יתברך.

ז.

צריך שתדע אהובי, אחי היקר, כי הכל מתנהג עמך ב"השגחה פלאית", פלאי פלאים, ואף שעכשו מרב ירידתך, שנפלת וירדת לעמקי עמקים בשאול תחתית, על-ידי חטאיך המרבים, ונדמה לך כאלו אבד מנוס ממך לגמרי, עם כל זאת עליך לדעת כי גם שם במקום שאתה מנח, גם-כן מאירה עליך השגחתו

יתברך הפלאית, והוא צופה ומביט ומשגיח עליך, איך תזכה להחיות את עצמך ולחזור אליו, וזה עקר שעשו עיו יתברך — שרוצה לראות איך תזכה לחזק עצמך, ולהחיות את עצמך בתקף הקטנות והירידות, החשך והזהמה שנפלת בהם; ראה, אהובי, אחי היקר! רק לחזק את עצמך, ואל תפל בדעתך כלל, ותמשיך על עצמך השגחתו הפלאית, ותדון את עצמך לכף זכות. והעקר תשתדל לא להיות בכעס וברגז עליו יתברך, על מה ולמה נפלת בעמקי עמקים בשאול תחתית ומתחתיו, כי מה אתה יודע מה עליך לתקן ומאיזה מקום נשתלשלה נשמתך, ובוודאי יש פונה עמקה שתפל בפח יקוש כזה, כדי שתזכה לחזור אליו יתברך דיקא ממקום מטנף כזה, וכן בזה שאתה תתעורר ממקומך לשוב אליו יתברך, תזכה לעורר עד אלפים ורבבות נשמות, שגם-כן נפלו בבוץ כזה שאתה נמצא בו; על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותמשיך עצמך תמיד אליו יתברך, ואף שהרבה פעמים תרגיש כאלו הוא יתברך אינו צריך אותך, וכאלו הוא בכעס וברגזה עליך, צריך שתדע, כי הכל דמיון גדול, כי הוא יתברך משגיח על עולמו ב"השגחה פלאית", פלאי פלאים, על כל אחד ואחד בפרטי פרטיות, עד שאין אדם נוקף אצבעו

מלמטה, אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:),
 ואין אדם נוגע בפה שמוכן לחברו (יומא לח.), ואפלו
 כל עשב ועשב יש עליו מלאך, שמכה בו ואומר לו:
 גדל (עין בראשית רבה י, יז); אשרי מי שמחזיק עצמו
 באמונה פשוטה תמיד, וממשיך על עצמו השגחתו
 הפלאית, ואז יראה נסים נגלים על כל צעד ועל כל
 שעל בזה העולם; אשרי לו!

ח.

ראה, אהובי, אחי היקר, לחזק עצמך בכל מיני
 אפנים שבעולם, יהיה איך שיהיה, ואיך ורק ומה
 שעובר עליך, ראה לא לפל בדעתך כלל, רק תמשיך
 עצמך אליו ותברך גם ממקום שאתה שם, כי מה
 אתה יודע מה הקדוש-ברוך-הוא רוצה לעשות ממך,
 ואף שכואב לך מאוד מאוד מכל מה שעובר עליך
 בכלליות ובפרטיות, עם כל זאת עליך להכניס בדעתך
 השגחתו הפלאית, ותדע תמיד שאין יודעים כלל,
 ואין צריכים לדעת כלל מכל מה שעובר עליך, רק
 כל עבודתנו צריכה להיות קדש קדשים, להמשיך
 על עצמו "השגחה פלאית" — לידע שהוא יתברך
 מנהיג את עולמו בחשבון צדק נורא מאד, ובנדיאי כל
 כונתו מכל מה שעובר עליך היא רק לטובתך הנצחית,

כפי התקונים שאַתָּה דִּיקָא צָרִיף לְתַקֵּן בְּזוֹה הָעוֹלָם
 כְּפִי שְׂרָשׁ נִשְׁמַתָּה, וְכִפִּי שְׂרָשֶׁף בְּעוֹלָם הָעֲלִיוֹנִים,
 וְאִם תִּכְנִיס בְּדַעְתָּךְ יְדִיעוֹת אֱלֹהִים, אֲזִי תִהְיֶה תְּמִיד חֲזָק
 וְאֲמִיץ בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְלֹא תִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה
 שְׁבַעֲוֹלָם, וְגַם מֵעֲצָמָךְ לֹא תִחַלֵּשׁ דַּעְתָּךְ, וְתִזְכֶּה לִהְיוֹת
 דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ט.

אַהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! מַה וְלָמָּה לָךְ לְהִשָּׁבֵר כָּל-כָּף
 מִכָּל דָּבָר שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ? ! מֵדוּעַ לֹא תִכְנִיס בְּדַעְתָּךְ,
 אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהֵיג אֶת
 עוֹלָמוֹ בְּ"הִשְׁגָּחָה פְּלֵאִית", וּבְזוֹה שְׁתִּכְנִיס יְדִיעוֹת אֱלֹהִים
 בְּדַעְתָּךְ, תּוּכַל לְקַבֵּל כָּל הָעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּנִקְלָה, וְכֵן תִּהְיֶה
 רְגִיל לְבִרְחַת תְּמִיד אֱלֹהִים יִתְבָּרַךְ — בְּתַפְלָה, שְׂיַחֲה
 וּבִקְשָׁה, כִּי הַמְּאַמֵּין הָאֱמֵתִי, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ
 כָּלֵל, וְהַכֵּל מִשְׁגָּח בְּ"הִשְׁגָּחָה פְּלֵאִית", הוּא אֵינוֹ נִשְׁבֵּר
 מִשׁוּם דָּבָר, רַק בּוֹרַחַת תְּמִיד אֱלֹהִים יִתְבָּרַךְ, וּמִסְפָּר לְפָנָיו
 אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, כְּאֲשֶׁר יִדְבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ
 וְהֵבִין אֶל אָבִיו, וְאֲזִי בְּנִקְלָה לוֹ לְקַבֵּל הַכֵּל, וּמִמְשִׁיף עַל
 עֲצָמוֹ חַיִּים נְעִימִים, עֲרָבִים וּמִתְקִים, כִּי אֵין לָךְ עוֹד
 טוֹב יוֹתֵר מִהִשְׁגָּחַת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אָדָם זֶה
 חַי חַיִּים אֱמֵתִים וְנִצְחִיִּים.

י.

צריף שְׁתַּדַּע, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי טַבַּע הָאָדָם
 לְהִשָּׁבֵר מִכָּל דְּבָר וּמִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת
 וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי זֶה טַבַּעוֹ, יַעַן כִּי הַנְּשָׂמָה מוֹשֶׁכֶת אֶת
 עֲצָמָה תָּמִיד רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְרוֹצָה לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית
 הָעֲלִיָּה וּלְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הִיא נִמְשָׁכֶת בְּעֲצָמָה
 מֵעֲצָם הָאֲצִילוֹת רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהַגּוֹף
 הוּא חֹמֶר עֵב וְגַם, וְיִסּוּדוֹ מֵעֶפֶר וְסוּפוֹ לְעֶפֶר, הוּא מוֹשֵׁף
 אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד רַק לְמַטָּה — אֶל הָאֲדָמָה וְאֶל הַחֹמֶר,
 וְרוֹצָה רַק גִּשְׁמִיּוֹת, וְזוֹהִי הַמַּחְלָקֶת תָּמִיד בֵּינֵיהֶם —
 בֵּין הַגּוֹף לְנִשְׁמָה, וְעַל-כֵּן אֵין לָהּ יוֹם וְאֵין לָהּ שָׁעָה,
 שְׁלֹא יִפֹּל הָאָדָם בְּחִלְיִשׁוֹת הַדַּעַת וּבְקִטְנוֹת וּבְצִמְצוּמֵם
 גְּדוֹל, כִּי הֵלֹא יֵשׁ מְרִיבָה בֵּינוֹ לְבֵין עֲצָמוֹ, הֵינוּ —
 בֵּין הַגּוֹף לְבֵין הַנְּשָׂמָה, אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁכֶת הַמְרִירוֹת,
 שְׁמַתְמָרִים לוֹ חַיּוֹ בְּכָל פַּעַם, וְנוֹפֵל בְּדַפְאוֹן וּבְעֲצָבוֹן,
 וּמָר וּמְרוֹר לוֹ עַד מְאֹד, שְׁכָל זֶה הוּא מֵהַמַּחְלָקֶת
 שְׁבֵין הַטַּבַּע וְהַשְּׁגָחָה, כִּי הַטַּבַּע זֶהוּ חֹמֶר הַגּוֹף
 הַגִּשְׁמִי, וְהַנְּשָׂמָה הִיא עֲצָם הָאֱלֻקוֹת, שֶׁהִיא הַ"הִשְּׁגָחָה
 פְּלֵאִית", אֵיךְ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ
 בְּהִנְהָגָה פְּלֵאִית, וּמִזֶּה נִתְהוּוּ לְאָדָם קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת
 גְּדוֹלִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְנוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם

השגחה פלאית

קעג

מִיֵּשֶׁב עֲצָמוּ בְּאֶמֶת, וְיִוְדַע אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת
בְּלִעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל הוּא עֲצָם אֱלֻקוֹת גְּמוּר,
וְגַם הַטָּבֵע הוּא כִּסָּא לְהַשְׁגָּחָה, וְאֵין שׁוֹם רַע כָּלֵל, כִּי
מֵה שְׁנֵדֻמָּה לְאָדָם לְרַע, זֶהוּ רַק כִּסָּא לְטוֹב, כִּי בְּיָדָי גַּם
שָׁם גְּנוּז טוֹב אֶמֶתִי, חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא תָּמִיד
מִסְתַּכֵּל רַק עַל הַ"הַשְׁגָּחָה פְּלֵאִית", פְּלֵאִי פְּלֵאִים, אֵיךְ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֶף
פַּעַם לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, וְיִהְיֶה אֵיתָן וְחִזְק בְּעֲצָמוֹ וּבְדַעְתּוֹ
לְבָלִי לְהַשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי מֵאַחַר שִׁיּוּדַע בִּידֵיעָה
בְּרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְגַם
הַטָּבֵע הוּא "הַשְׁגָּחָה פְּלֵאִית", אָדָם כְּזֶה אֶף פַּעַם לֹא
יִשְׁבֵּר, וְיִהְיֶה תָּמִיד מִיֵּשֶׁב בְּדַעְתּוֹ, וְיִחְיֶה חַיִּים נְעִימִים
וּמְאֻשְׁרִים; אֲשֶׁרֵי לוֹ!

יא.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי חַיֵּי הָאָדָם בְּזֶה
הָעוֹלָם מְצַמְצָמִים מְאֹד, וְאֵין אָדָם יוֹדֵעַ מֵה יֵלֵד יוֹם,
וְכֹל אֶחָד עוֹשֶׂה כָּל מִיָּנִי תְּכַנִּיּוֹת לְעַתִּיד, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ כִּי
פְּתָאִם יִקְרָאוּ לוֹ לְמַעְלָה, וְיִהְיֶה לוֹ הַהֶכְרַח לְהַפְּשִׁיט
אֶת גּוּפוֹ, וְנִשְׁמָתוֹ תַּעְלֶה לְמַעְלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן
מֵה וְלָמָּה לָךְ לְפַל כָּל-כֶּךָ בְּדַעְתְּךָ בְּכֹל פַּעַם מְכַל מֵה
שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ? ! מֵדוּעַ לֹא תִזְכֹּר, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהֵג

אַת עוֹלָמוּ בְּ"הַשְׁגָּחָה פְּלֵאִית", פְּלֵאִי פְּלֵאִים, וּכְכֹל
 שְׁתַּכְנִים יְדִיעָה זוּ בְדַעְתָּךְ, כְּמוֹ-כֵן תִּרְגִּיל עֲצֻמָּךְ עוֹד
 בְּחַיִּים חַיּוֹתָךְ לְחַיּוֹת כְּדַגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, וְלִהְיוֹת רְגִיל
 לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבוּרֵי פִיךָ,
 וְלִזְכֹּר לְפָנַי מִי אַתָּה עוֹמֵד וּמְדַבֵּר, וְתִהְיֶה בְּטֵל וּמְבֻטָּל
 רַק אֲלֵיו יִתְבַּרְךָ, וְלֹא תִכְעַס וְלֹא תִקְפִּיד כָּלֵל עַל שׁוֹם
 בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, "כִּי כַעַס בְּחִיק כְּסִילִים יְנוּחַ" (קֹהֶלֶת
 ז, ט). וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הַפְּלִיגוּ בְּמַעֲלַת רַבּוֹתֵיהֶם,
 שְׁמַעְעוֹלָם לֹא הִקְפִּידוּ בְּבֵיתָם, וְתִהְיֶה תָּמִיד מְאָרִיךְ אַפָּךְ
 עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְכֵן תִּטֶּה תָּמִיד אֲזַנְיָךְ אֶל
 דְּבָרֵי הַצְּדִיקִים וְהַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים, וְתִהְיֶה אֲצִלָּךְ רַק
 דַּעַת הַתּוֹרָה, וְתִרְחִיק מֵעָלֶיךָ כָּל מִינֵי הַשְּׁקִפּוֹת הָעוֹלָם,
 שֶׁהֵן הַפּוֹף דַּעַת הַתּוֹרָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְתָמִיד עֵינֶיךָ
 לְנֹכַח הַנּוֹי"ה יְבִיטוּ, שְׁתַּסְתַּכֵּל בְּכָל דְּבָר בְּרוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת
 אֲלִקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה תִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמָּךְ
 "הַשְׁגָּחָה פְּלֵאִית"; אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֵי חַיּוֹ בְּצוּרָה כְּזוֹ,
 וְאִז עוֹלָמוֹ יִרְאֶה בְּחַיּוֹ, וְעוֹד בְּחַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה, יִחִיָּה
 כְּדַגְמַת חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא; אֲשֶׁרִי לוֹ!

תפלה נוראה להמשיך על עצמו השגחה פלאית

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו,
 שתחוס ותרחם על אמלל כמני, מלכלך
 ומגשם כמני, אשר עדין לא היה לך בעולם
 איש גס ומגשם כמני, ובודאי כבר לא יהיה
 לך עוד איש רחוק כמני, כי מתחלת הבריאה
 ועד סופה לא היה ואין עכשו ולא יהיה איש
 מזוהם ומלכלך בכל מיני חטאים ועוונות ופשעים
 כמני היום, עם כל זאת, אף שאני מרחק ומגשם
 ומלכלך, איני מסיח דעתי ממך כרגע, ואני
 מאמין בך יתברך, שאתה מחיה ומתהוה ומקים
 את כל הבריאה בלה, ואין שום מציאות בלעדך
 יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמורה היא,
 ודומם, צומח, חי, מדבר, הם כסא להשגחתך
 הפרטית, ואפלו במקום הנמוך והירוד והמלכלך,
 שאני נמצא בו עכשו, גם שם אתה משגיח עלי
 בהשגחה פלאית, ואתה צופה ומביט עלי לרחם
 על נפש אמללה ומגשמת, חוטאת ופושעת

כַּמְנִי, לְהַצִּילָהּ מִכָּל אוֹיְבֶיהָ וּלְהוֹשִׁיעָהּ מִכָּל צָרוֹת
נַפְשָׁהּ שֶׁסָּבְבוּהָ.

אָנָּה יְהוָה, חוּס וְחַמֵּל עָלַי, וְהַצֵּל אוֹתִי מִהַפֶּחַח
הַיְקוּשׁ, מִהַצָּרָה הַמְרָה שֶׁנִּפְלְתִי אֵלֶיהָ,
וְעוֹבֵר עָלַי מֵהַשְׁעוֹבֵר, מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים בְּכָל יוֹם
וְיוֹם, עַד שְׂרָבִים קָמִים עָלַי, וְרָבִים אוֹמְרִים לִי,
שָׂאִין לִי כְּבֹר תִּקְוָה וַיִּשׁוּעָה, וְאָבֵד מְנוּס מִמֶּנִּי
לְגַמְרִי, עִם כָּל זֹאת, אָבִי שֶׁבְּשָׂמִים, עֲדִין אָנִי
מֵאֲמִין בָּךְ וּבְהַשְׁגַּחְתְּךָ הַפְּלֵאִית, שְׁגָם בְּמַעֲמַד
וּבְמַצָּב הַיְרֹוד וְהַנְּפֹול שָׂאֲנִי נִמְצָא שָׁם, גַּם שָׁם
מְאִירָה עָלַי הַשְׁגַּחְתְּךָ הַפְּלֵאִית, וְאִתָּה בּוֹדָאִי
עוֹזֵר וְתַעֲזוֹר לִי בְּכָל מֵה שָׂאֲנִי צָרִיךְ, וּבַפְּרָטִיּוֹת
לְהוֹשִׁיעֵנִי בְּעַת הַצָּרָה הַמְרָה הַזֹּאת שֶׁנִּפְלְתִי עִכְשָׁו
אֵלֶיהָ, וְאִי אֶפְשֵׁר לִי לְצַאת, וְאִינִי יוֹדֵעַ לְתַת עֲצָה
לְנַפְשִׁי בְּמַצָּב וּבְמַעֲמַד כָּזֶה.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְרַחֵם עָלַי, וְהַמְשִׁךְ עָלַי
הַשְׁגַּחְתְּךָ הַפְּלֵאִית, וְהַצֵּל אוֹתִי, וְהוֹשִׁיעֵנִי
מִכָּל הַקָּמִים עָלַי וְהַמְדַבְּרִים רַע עַל נַפְשִׁי, הֵן
אָמַת שָׂאֲנִי בְּעַצְמִי גְרַמְתִּי לִי אֶת כָּל הַרְעָה
הַזֹּאת שֶׁעוֹבְרָת עָלַי מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, כִּי עַל-יְדֵי

רבוּי עוֹנוֹת בְּרֵאתִי קִלְפוֹת וּמִשְׁחִיתִים, אֲשֶׁר
הִתְלַבְּשׁוּ עֲצָמָם בְּבִנְי־אָדָם הַמְצַעְרִים אוֹתִי מִבֵּית
וּמִבְּחוּץ, עַד שֶׁנִּדְמָה לִי כְּאִלוֹ אָבֵד מְנוּס וְתִקְוָה
וְתוֹחֶלֶת מִמֶּנִּי, אַךְ אַתָּה גְּלִיתָ לָנוּ עַל־יְדֵי חֲכָמֶיךָ
הַקְּדוֹשִׁים שְׂאֵתָה עוֹמֵד וּמְחַכֶּה וּמְצַפֶּה לְרָשָׁע עַד
שֶׁיָּשׁוּב מִדְּרָכּוֹ הָרָעָה, וְאָז מִיָּד תִּקְבְּלוּ, עַל־כֵּן אֲנִי
מִתְחַרֵּט עֲכָשׁוּ עַל כָּל מַעֲשֵׂי וְדַבּוּרֵי וּמַחֲשָׁבוֹתֵי
הַמְּגַנִּים וְהַמְּלַכְלָכִים, הַמְּתַעֲבִים וְהַמְּגַשְׁמִים,
וְהַנְּנִי שָׁב אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאֲנִי מְקַבֵּל
עָלַי לְעוֹלָם לֹא לַחֲזוֹר עַל מַעֲשֵׂי וּמַחֲשָׁבוֹתֵי
וְדַבּוּרֵי הָרָעִים, וְאֲנִי מְקַבֵּל עָלַי עַל מַלְכוּתְךָ
לְהַעֲשׂוֹת כְּכִי לְהַמְשִׁיכַת שְׂכִינַת עֲזֶךָ בְּעוֹלָם,
עַד שֶׁיִּדְעַ כָּל פֶּעוּל כִּי אַתָּה פֹּעֵלְתוֹ, וְיָבִין כָּל יִצּוֹר
כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ, וְיֵאמֵר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס, יִהְיֶה
אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה, אָמֵן כֵּן
יְהִי רְצוֹן, אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

צָרִיף לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל פַּעַם בְּבַחֲיַנַת בְּטוֹל,
לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל הַתְּכָלִית הַטוֹב הָאֲמִתִּי הַנִּצְחִי,
זֶה עַל-יְדֵי שְׂיִסְתָּם עֵינָיו מִחִיזוֹ דְּהֵאִי עֲלָמָא. פִּי
אִי אֶפְשָׁר לְהִסְתַּפֵּל וּלְהַכְלִיל בְּהַתְּכָלִית, פִּי אִם
עַל-יְדֵי סְתִימוֹ דְּעֵינִין, שְׂיִסְתָּם עֵינָיו לְגַמְרֵי מִחִיזוֹ
דְּהֵאִי עֲלָמָא, אִף גַּם לְדַחֲקָם בְּהֶאֱצָבַע, וְאִז לֹא
יִהְיֶה לוֹ יְסוּרִים וְצָעַר מְשׁוּם דְּכָר שְׁבַעוּלָם. אִף
אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת קְבוּעַ תְּמִיד בְּבַחֲיַנַת הַבְּטוֹל, פִּי
אִם כֵּן יֵצֵא מִגְּדֵר אָנוּשִׁי, וְעַל-כֵּן בְּהִכְרַח שְׂיִהְיֶה
הַבְּטוֹל בְּבַחֲיַנַת רְצוּא וְשׁוֹב, וְאִז הִרְשִׁימוּ שֶׁל
הַבְּטוֹל מֵאִיר אֶל הַדְּעַת אִוֵּר מְתִיקוֹת נְעִימוֹת
הַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹת, מֵה שְׂאִי אֶפְשָׁר לְאַחַד לְסַפֵּר
לְחַבְרוֹ כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ שְׂמַחָה גְדוּלָה,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין חֲדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיתָא. וְעַל-יְדֵי-
זֶה יוּכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ, וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ
בְּכֹל הַיְסוּרִין וְהַרְפָּתָקָאוֹת שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, חֵס
וְשְׁלוֹם, וַיִּזְכֶּה לְטַעַם וּלְהַרְגִישׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה מֵעֵין
עוֹלָם הַבָּא.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סה)

קונטרס

הַשְּׁגָחָה פְּרָטִית

יגלה ויבאר, איך שצריך כל בר ישראל להכניס בדעתו תמיד אמתת מציאותו יתברך, וידע, אשר הכל לכל משגח בהשגחה פרטי פרטית, ואפלו שני הפכים לגמרי הם אחדות פשוטה עמו יתברך, וצריכים תמיד לבקש ולחפש אחר השגחתו יתברך הפרטית, שמשגיח על כל בריה ועל כל דבר בפרטי פרטיות, פי אין בלעדיו יתברך כלל.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמינו

הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידיו בברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: כָּל הַגְּלוּי שֶׁל
הַשְּׂגָחָה פְּרָטִית, זֶה בְּעֶצְמוֹ הַגְּלוּי שֶׁיִּגְלֶה
מִשִּׁיחַ צְדִיקְנוּ בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הַתְּחִלַּת
הַתְּנוּצָצוֹת הַגְּאֻלָּה הִיְתָה מִיְמוֹת הָאָרִיז"ל,
שֶׁגְּלָה אִירוֹת צַחְצַחוֹת, אִירוֹת עֲלִיוֹנִים,
אִיךָ מֵצֵב וְסֹדֵר הָעוֹלָם, וְאִיךָ מִתְּנַהֲגִים
הָעוֹלָמוֹת, וְאִיךָ שֶׁהַכֹּל קָשׁוּר כָּאֵן לְמִטָּה,
וּבִיּוֹתֵר הַגְּדִיל לְגִלוֹת הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב
הַקְּדוֹשׁ זי"ע, אִיךָ שֶׁדָּבָר קָטָן וְדָבָר גְּדוֹל
לֹא נֶעֱשֶׂה מֵעֶצְמוֹ, אֶלֶּא הַכֹּל קָשׁוּר וּמְשֻׁלָּב
וּמְיֻחָד בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, וְהַכֹּל מִמְּנוּ
יִתְבָּרֵךְ בְּהַשְּׂגָחָה פְּרָטִית פְּרָטִית.

(אֲמַרִי מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', תַּקטוּז)

קוֹנְטְרָס

הַשְּׂגָחָה פְּרָטִית

.א

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ
בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם יֵשׁ מֵאֵין הַמַּחְלָט, וּמַחְיָה וּמְהוּה
וּמְקַיִם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר,
עִם כָּל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים הַרוּחָנִיִּים, אֹרוֹת וְכֹלִים,
שְׁכֵלִיִּים וְנַפְרָדִים, מְלֹאכִים וּשְׂרָפִים וְכוּ', אֲצִילוֹת,
בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה, מִהָאָדָם בְּחִיר הַנִּבְרָאִים וְעַד
הַיְתוּשׁ הַקָּטָן שֶׁבְקִטְנִים, מִהָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן עַד
הָאֵזוֹב אֲשֶׁר בְּקִיר, מִהֶהָרִים הַרְמִים וְהַגְּבוּהִים עַד הַחוּל
הַדָּק שֶׁעַל שְׁפַת הַיָּם, וְהַכֹּל לְכֹל מִשְׂגַח בְּהַשְּׂגָחָה פְּרָטִית
פְּרָטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ בְּהַשְּׂגָחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה
עַד מְאֹד מְאֹד, דָּבָר אֲשֶׁר לֹא יִכִּילֵהוּ הַרְעִיוֹן וְהַשְּׁכָל
הָאֲנוּשִׁי לְהַשִּׁיג וּלְתַפֵּס כָּלֵל, כִּי זֶה לְמַעְלָה מִהַשְּׁכָל

וההשגחה, ומי שזוכה להתעמק בזה, אזי ממשיך על עצמו ידיעה והשגחה זו, וכל מה שמעמיק וחושב בזה, כמו־כן ממשיך על עצמו השגת אלקות במדרגה עליונה, עד שהצדיקים הקדושים הזוכים להתמיד בזה ממשיכים על עצמם אור ההשגחה במדרגה העליונה, עד שכל מה שרק מבקשים ומדברים אליו יתברך — פועלים, כי מרב אור והשגחה שמאיר עליהם מהשגת השגחה פרטית, כמו־כן הם נענים ופועלים הכל; אשריהם ואשרי חלקם!

ב.

צריך שתכניס את עצמך, אהובי, אחי היקר, אל תוך אמתת מציאותו יתברך, הינו שתדע, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ואין שום מקרה כלל בזה העולם, אלא הכל משגח בהשגחתו הפרטי פרטית, וכל מה שתכניס בעצמך ידיעה זו, ותעמיק את דעתך לידע ידיעות אלו — אשר אין שום טבע כלל, כי גם הטבע הוא כפסא להשגחה, אז יתחדד ויתחדש מחך, וכל מה שתכניס בעצמך את ידיעת ההשגחה הפרטית, כמו־כן יהיה בנקל לך לעבר את זה העולם ברוחניות וכגשמיות, כי

תמיד תסתכל ותצפה רק אליו יתברך — הן בגשמיות
והן ברוחניות, ועל-ידי-זה תצליח את דרכך תמיד.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, להיות חזק מאד
מאד באמונת השגחה פרטית, לידע כי הוא יתברך
צופה ומביט ומשגיח על כל בריה בזה העולם, ומנהיג
אותו בהשגחה נוראה ונפלאה מטעמים הכמוסים
אצלו יתברך, ולכן לא יקשה לך שום קשיות וספקות
עליו יתברך מכל מה שעובר עליך, כי הכל בחשבון
צדק, וכשתכניס את עצמך בידיעות אלו, אז תזכה
לדלג על הכל.

ג.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי עם ישראל הם
למעלה מהטבע, כי הטבע לא היה מחייב את אברהם
אבינו להוליד זרע ישראל בעולם, רק על-ידי שאמר לו
הקדוש ברוך הוא: צא מאצטגנניות שלך, והגביהו
למעלה מן השמים, הינו שהגביהו למעלה מהטבע,
ועל-ידי-זה זכה להוליד, נמצא שעקר המשכת זרע
ישראל בשרשם נמשך מלמעלה מהטבע, שהוא אור
השגחתו יתברך לבד, שהוא יתברך משגיח על עם
ישראל.

ועל-כן צריך כל אחד לידע — אף שעובר עליו
 מה שעובר — משברים וגלים, צרות ויסורים, קטנות
 וחלישות הדעת בכל יום, ונדמה לו כאלו אבד מנוס
 ותקוה ממנו, עם כל זאת יחזק את עצמו להמשיך את
 עצמו אליו יתברך תמיד, וישגיח בהשגחתו הפרטית
 אף שהוא יתברך משגיח עליו, וידע שבשרשו הוא
 למעלה מהטבע, למעלה מהנהגת העולם הזה,
 ובידיעות אלו ימתיק ממנו כל הדינים, ויזכה שימשך
 עליו שפע ברכה והצלחה; אשרי מי שממשיך על
 עצמו תמיד השגחתו הפרטית.

ד.

צריך שתכניס בעצמך, אהובי, אחי היקר, בכל יום
 ויום מחדש אמונה פשוטה בו יתברך, ותמשיך עליו
 השגחתו הפרטי פרטית, ותחקק בדעתך היטב, אף
 שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא משגיח
 על כל אחד בהשגחה נוראה ונפלאה עד מאד, עד
 שאין זיו ואין פסיעה ואין מחשבה, דבור ומעשה,
 שלא תהיה שם גנוזה ומסתרת השגחתו הפרטי פרטית
 בכונה מיחדת — שרוצה ממך דיקא וכו'.

השגחה פרטית

קפה

ועל-כן כשתרגיל את עצמך להסתכל רק בדברים אלו, ותמיד תמשיך עצמך אליו יתברך, אז יתחיל להאיר מחך בהארה נוראה ונפלאה מאד, וישתנה כל מהלך מחשבתך, ותזכה להתקדש בקדשה עליונה, כי בזה שאדם ממשיך על עצמו השגחתו הפרטית, ויודע שהוא משגח בפרטי פרטיות ממנו יתברך, ועל כל צעד ושעל, על כל תנועה ותנועה ועל כל מחשבה, דבור ומעשה שם אלופו של עולם, על-ידי-זה הוא מזדכך ונתקדש, וגר בעולם החרות לגמרי; אשרי מי שמכניס בעצמו את אמתת מציאותו יתברך, וחי בידיעות אלו, ואז טוב לו בזה ובבא לנצח נצחים.

ה.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, שבכל יום ויום מאירה מחדש השגחתו הפרטי פרטית, והאדם צריך להטות לבבו ודעתו היטב אל זה, וכל מה שישתכל על השגחתו הפרטית, ואיך שהוא יתברך משגיח עמו בכל יום ויום מחדש, כמו-כן יאיר על עצמו אור נורא ונפלא מאד, כי באמת הוא יתברך מצמצם את עצמו כביכול מאין סוף עד אין תכלית במחשבה, דבור

וּמַעֲשֵׂה שֶׁל כָּל אָדָם וְאָדָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּמֵאִיר לוֹ
רְמָזִים אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְגַם מוֹרָה לוֹ דְרָכִים אֵיךְ
לְמַצֵּא אוֹתוֹ.

כִּי בְּאֵמֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ נִבְרָא בְּצוּרָה כְּזוֹ, שְׂיִהְיֶה
הַכֹּל נֶעְלָם וְנִסְתָּר, כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ בְּשַׁעַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם
צִמְצָם אֶת עֲצָמוֹ לְתוֹךְ הַחֲלָל הַפְּנוּי, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה קִיּוּם
לְבְרִיאָה, וְשֵׁם הַכֹּל נֶעְלָם וְנִסְתָּר, וְעַקֵּר עֲבוּדַת הָאִישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא תָּמִיד לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּתַקְוָה
הַהִסְתָּרָה וְהַהֶעְלָמָה, כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אֵךְ
בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן הַצָּרֵךְ לְצִמְצָם אֶת עֲצָמוֹ,
וְלְהַלְבִּישׁ אֶת הַשְּׁגָחָתוֹ בְּתוֹךְ הַטְּבַע, וּכְשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל
זוֹכָה לְהוֹרִיד וְלְהַפְּשִׁיט וּלְגַלּוֹת אֶת הַלְּבוּשׁ וְהַהִסְתָּרָה
וְהַהֶעְלָמָה וְכוּ', אִזּוֹ דִּיקָא יִזְכֶּה לְרֹאוֹת אֶת הַשְּׁגָחָתוֹ
הַפְּרָטִי פְּרָטִית — אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ מְשַׁגִּיחַ עַל כָּל
פְּרָט וּפְרָט מִזֶּה הָעוֹלָם, וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפְרָטִי
פְּרָטִיּוֹת, וְכָל מֵה שְׂשִׁישִׁים אֶת לְבוֹ יוֹתֵר אֶל זֶה, כֵּן תְּאִיר
עָלָיו הַשְּׁגָחָתוֹ בְּהַשְּׁגָחָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה עַד מְאֹד, וְאִזּוֹ
יִתְגַּלֶּה לוֹ — כִּי אֵין שׁוֹם טְבַע וּמִקְרָה כָּלֵל, וּבְכָל
תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֵׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְכָל מֵה שֶׁנֶּאֱרָע

הַשְּׁגָחָה פְּרָטִית

קפז

עֲמוּ וְכֹל מֵה שֶׁהוּא עוֹסֵק וְעוֹשֶׂה וְכוּ', וּבְכֹל מְקוֹם שֶׁרַק
הוֹלֵךְ וְכוּ', וְכֹל מֵה שֶׁרַק בָּא לְפָנַי עֵינָיו וְתַחַת יָדָיו וְכוּ',
הַכֹּל שִׁיף לְשֶׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא צָרִיף לְתַקְנָם, וְהוּא
צָרִיף לְהַעֲלוֹתָם, וְהַכֹּל רְמִזִּים — לְרַמְזוֹ אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב
אֵלָיו יְתִבְרַךְ.

עַל-כֵּן רָאָה, אֱהוּבִי, אָחִי הַיְקָר, לְהַכְנִיִס אֶת עֲצָמֶיךָ
תָּמִיד בְּאֲמוּנַת הַשְּׁגָחָה פְּרָטִית, וְאִז תִּרְאֶה נִוְרָאוֹת
וְנִפְלְאוֹת שְׁקוּרָה עִמָּךְ, וְתִדַּע שֶׁהַכֹּל לְטוֹבְתֶךָ, וְהוּא
יְתִבְרַךְ רוֹצֵה אוֹתְךָ וְחַפֵּץ בְּךָ, וְכֹל מֵה שֶׁרַק עוֹבֵר עָלֶיךָ,
זֶהוּ רַק כְּדֵי לְהַשְׁלִים וּלְתַקֵּן חֵלֶק זֶה בְּבְרִיאָה, וּבְשִׁבִיל
זֶה נִבְרָאָתָ, וְכֹל הַחֲשֻׁכוֹת וְהַקְטָנוֹת וְהִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת
וְכוּ' וְכוּ', הַכֹּל הוּא בְּכוּנָה עֲלִיוְנָה מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ, כְּדֵי
לְתַקֵּן וּלְהַשְׁלִים אֶת הַנְּצוּצוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, שֶׁנִּפְלוּ
בְּדַבְרֵי אֱלוֹ.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂם אֶת לְבוֹ אֵל דְּבָרִים אֱלוֹ, וּמִשְׁתַּוָּקֵק
תָּמִיד אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וּמִמְשִׁיף אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד רַק אֵלָיו
יְתִבְרַךְ; אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה וּבְכֵּא לְנִצַּח נְצָחִים!

ו.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר עקר כל ההזקים שאחד מזיק לחברו, והקטטות והמריבות שאחד רב וחולק על חברו, וכל מיני דינים וקטנות וירידות שנופלים על האדם בכל יום ויום, הכל נמשך מהטבע, ששם עקר הדינים והצרות, הירידות וההזקים וכו' וכו', רחמנא לצלן, ועל-כן בליל יציאת מצרים, שאז היה בטול הטבע בלילה דיקא, והיה הלילה כיום יאיר, כי לילה הוא בבחנת הטבע, ויום הוא בבחינת השגחה, ואז ביציאת מצרים עבר הקדוש ברוך הוא בעצמו במצרים, הינו שהיה אז גלוי ההשגחה, והאיר הקדוש ברוך הוא את אורו בתוך החשך והלילה דיקא, ונעשה לילה כיום יאיר, ודיקא על-ידי-זה זכו עם ישראל לצאת מגלות מצרים שהיא כלל הגליות על שמצרים לישראל וכו', ועל-כן לילה זה נקרא ליל שמורים, כי הוא משמר מכל מיני מזיקים וכל מיני מרעין בישין, כי דיקא על-ידי שנתגלתה השגחה פרטית, על-ידי-זה נתבטלו כל המחלוקות והמריבות והקטנות והדינים, כי יודעים, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וכל מה שמכניס בעצמו ידיעה זו, כמו-כן מאיר עליו אור ההשגחה,

ועל-כן אין לו לירא ולפחד משום ברִיה כלל; אשרי מי שמתפל על ההשגחה הפרטי פרטית, ואיך שהקדוש ברוך הוא משגיח עמו, ואז גם לו — לילה כיום יאיר, ויהיה נצול מכל מיני דינים, ומכל מיני מריבות ומחלקת, ומכל מיני קטנות וענשים קשים; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, רק תמיד זוכר ממנו יתברך.

.ז

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי הטבע בעצמו גם-כן השגחת השם יתברך, כי הוא יתברך ברא את הטבע, ומנהיגו ומושל בו כרצונו, רק בשביל הבחירה ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו באפן כזה שיהיה טבע בעולם, שאפשר לבני אדם לטעות, חס ושלום, כאלו הטבע עקר, וכשעוקרים הטבע מההשגחה, אזי נופלים בעמקא דתהומא רבא, וכופרים באלקים חיים, חס ושלום, ויורדים בשאול תחתיות וכו', ואם רוצה האדם לבחר בחיים באמת, אזי מקשר את הטבע להשגחה — שיודע ומאמין שהכל בהשגחתו הפרטי פרטית, ואפלו הטבע בעצמו גם-כן בהשגחתו

יתברך, נמצא שהטבע וההשגחה הם אחד, כי
 ההשגחה מלבשת בתוך הטבע, והטבע הוא כסוי
 להשגחה, כי שרש הטבע וההשגחה נמשך משם
 הוי"ה ושם אלקים, כי הוי"ה יתברך הוא שרש
 ההשגחה שהוא יתברך משגיח, ונקרא על שם —
 ה'ה, ה'ה ויהיה, כי הוא תמיד נמצא בגלוי רב, ושם
 אלקים יתברך גמטריא — הטבע, שהוא הכסוי
 וההסתרה, ובאמת שניהם אחד, כי הוי"ה הוא אלקים,
 ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה לחבר את הטבע
 וההשגחה, שבזה מחבר את שני השמות — הוי"ה
 אלקים, ויודע בידיעה ברורה, כי הוי"ה הוא האלקים,
 כי הטבע הוא כסא להשגחה, וזה עקר המדרגה הכי
 עליונה שהאדם צריך להגיע אל זה — לקשר ולחבר
 וליחד את שם הוי"ה אל שם אלקים — לידע שבתוך
 הטבע שהוא שם אלקים, שם גנוזה ונסתרת ההשגחה,
 שהיא שם הוי"ה; אשרי מי שמכניס את עצמו בזה
 תמיד, אשרי לו!

ח.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר אין שום

טַבַּע כָּלֵל בְּעוֹלָם, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ
כְּרִצּוֹנוֹ, וְכִמְצַבִּיא עֶבֶיד בְּחֵיל שְׁמַיָּא וְאַרְעָא, רַק עֶקֶר
בְּחִינַת הַטַּבַּע הוּא מַה שֶּׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם
בְּתִבּוּנָה כְּזוֹ וּבִסְדֵּר הַזֶּה, שֶׁיְהִי כָּל הַגְּלִגְלִים וְתִכּוּנוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם וְכָל הָעוֹלָמוֹת — עֲלִיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים, כֻּלָּם יִהְיוּ תְלוּיִים עַל הָאָדָם — בְּעַל
הַבְּחִירָה שֶׁבְּעוֹלָם הַשָּׁפֵל הַזֶּה, לְתַקֵּן אוֹ לְקַלְקֵל, חֵס
וְשָׁלוֹם, שְׂכָאֲשֶׁר הָאָדָם מְתַקֵּן מֵעֲשִׂיו וּמִסִּגְלֵי מַצּוֹת
וּמֵעֲשִׂים טוֹבִים, אֲזִי הוּא מְבִיא הָאָרֶה גְדוֹלָה וְתִקּוּן
גְדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְכֵן לְהַפּוֹךְ — עַל-יְדֵי מֵעֲשִׂים
רָעִים, חֵס וְשָׁלוֹם, הוּא מְקַלְקֵל וּפּוֹגֵם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
וְזֶה נִקְרָא בְּחִינַת הַהֲנָהֲגָה הַטַּבְּעִית, כִּי בְּטַבַּע זֶה בְּרָא
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה מֵרֵאשִׁית וְעַד סוּף —
שֶׁיְהִיָּה הַכֹּל מִתְנַהֵג עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַמְּסוּרָה
בְּיַדֵּינוּ, וְכִאֲשֶׁר יֵטֶה הָאָדָם מִדְּרָכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, חֵס
וְשָׁלוֹם, אֲזִי יִהְיֶה עַל-יְדֵי-זֶה פָּגָם וְקַלְקוּל בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲבָל תְּשׁוּבָה קְדָמָה לְעוֹלָם, כִּי
תְּשׁוּבָה הִיא בְּחִינַת לְמַעַלָּה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, אֲשֶׁר
בְּבְחִינַת תְּשׁוּבָה שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲלֵמָא דְאַתִּי, אֵין שׁוּם
פָּגָם שֶׁל שׁוּם עֲבָרָה מְגִיעַ לְשָׁם, וְעַל-כֵּן עַל כָּל
הָעֲבֻרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, כִּי עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה

זוכה לבחינת עלמא דאָתי, שהוא שרש התשובה, ושם
 אין שום פגע מגיע, ושם נתהפכין כל העוונות לזכיות,
 וזה בחינת ההנהגה שלעתיד, שאז יתבטל הטבע
 לגמרי, ויתנהג העולם על-ידי בחינת — נפלאות
 למעלה מהטבע, הינו שלעתיד יהיה כלו שבת, כלו
 תשובה, ואזי יהיו כל העוונות נתהפכין לזכיות, שזה
 בחינת ההנהגה של — נפלאות למעלה מבחינת
 הטבע והגשמיות, ואזי יתער שיר חדש — שיר של
 נפלאות, שמשם נמשכין גם כל השירות הקדושות של
 עכשו, ועל-כן באמת אמרו רבותינו, זכרונם לברכה,
 לענין שירת דבורה, שעל-ידי השירה נמחלו
 עוונותיהם, שזה בחינת זדונות נתהפכין לזכיות,
 שיהיה לעתיד, כשיתער השיר הקדוש הזה, שיר של
 נפלאות, ועל-כן זה המוכיח שזוכה לקול השיר הזה,
 אזי על-ידי תוכחתו, הוא מוסיף ונותן ריח טוב
 בנשמות, כי על-ידי קול תוכחתו, ממשיך עליהם
 הארה מבחינת עלמא דאָתי, ששם כל העוונות
 נתהפכין לזכיות, שזה בחינת נפלאות גלוי ההשגחה,
 הינו כי מי שמכניס את עצמו תמיד אל תוך השגת אור
 השגחה פּרָטית, על-ידי-זה יש בכחו לעורר ולהוכיח
 את כל אחד לצאת מטנוף מעשיו, כי הוא זוכה על-ידי

הסתכלותו על השגחתו הפרטית אל השיר של חסד, שיר של רחמים, והוא יכול להרגיש את כל אחד ואחד, עד שהוא יכול להוציא את כל אחד מטנוף מעשיו, ולהחזירו בתשובה, ולהדביקו בעלמא דאתי, אשר על-ידי-זה יהיה נמשך עליו אור ההשגחה מבחינת ההנהגה שיתנהג העולם לעתיד לבוא בעת שיבוא משיח צדקנו, ויגלה ויפרסם את אמתת מציאותו יתברך, ויוריד את שכינת עזו יתברך בזה העולם, עד שכל אחד ואחד יזכה להרגיש את הארת אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונורא מאד מאד, שאז ישיר שירות ותשבחות להקדוש ברוך הוא; אשרי מי שמכניס את עצמו בתוך ידיעות אלו, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

ט.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וידיעה זו לידע זאת היטב, זה עקר הקדשה, כי בזה שיודעים שאין שום טבע בעולם כלל, כי הטבע בעצמו הוא מהשם יתברך, אשר לפעמים הוא מנהיג

אֶת הָעוֹלָם בְּאִיזוֹ בְּחִינָה שֶׁל טָבַע, בְּשִׁבִיל לְנִסּוֹת בְּנֵי אָדָם, הַכֹּל כְּדֵי שֶׁתְּהִיָּה בְּחִירָה בְּעוֹלָם, וּכְדֵי לְהִרְאוֹת שֶׁהַטָּבַע בְּיָדוֹ, עַל-כֵּן הוּא מְשַׁנֵּה אֶת הַטָּבַע כַּמָּה פְּעָמִים, כְּאֲשֶׁר כָּבַר רְאִינוּ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּכָל הַדּוֹרוֹת מֵאִז יִצְיֵאת מִצְרַיִם וּמִתַּן תּוֹרָה, וּבִימֵי הַנְּבִיאִים, הַתְּנָאִים וְהָאֱמוּרָאִים, הַגְּאוֹנִים וְהַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁהֵם הַמְּשִׁיכֵי אֶת הַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית בְּעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכוּ לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, כִּי הֵם גָּלוּ אֶת הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתָבְרָךְ בְּעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּהַפֵּךְ הַטָּבַע, וְרָאוּ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, כִּי בְּאֲמַת גַּם הַטָּבַע מְמַנּוֹ יְתָבְרָךְ, כִּי הַטָּבַע גִּמְטְרִיא — אֱלֻקִּים, כִּי הַטָּבַע בְּעֶצְמוֹ מֵאֵת אֱלֻקִּים חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם, וְכָל מֵה שֶׁהָאָדָם מְכַנִּיס אֶת עֶצְמוֹ בִּידְעוֹת אֱלוֹ, כְּמוֹ-כֵן גַּם-כֵּן זוֹכֵה לְהַמְשִׁיךְ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּעוֹלָם.

י.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, כִּי צָרִיכִים לְהֵאֱמִין בְּהַשְּׁגָחָתוֹ יְתָבְרָךְ הַפְּרָטִית, שֶׁהוּא יְתָבְרָךְ צוֹפֵה וּמְבִיט עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד

השגחה פרטית

קצה

בפרטיות, ומה שעובר על כל אחד ואחד כל ימי חייו, הכל בהשגחתו יתברך לבד, והכל בשביל בחירתו, כי הבחירה של זה הוא — שיהיה עני, ושל השני — שיהיה עשיר, וכיוצא, וכן כל מה שעובר על כל אחד ואחד בפרטיות בכל יום הוא רק בשביל הבחירה שלו, כפי מה ששער השם יתברך בחכמתו, ועקר הבחירה הוא בבחינת אחר הבריאה, כי בבחינת קדם הבריאה אין שיף בחירה כלל, כי שם כלו אחד, כלו טוב, כלו קדש, אך אף-על-פי-כן צריך כל אחד לידע, שדיקא על-ידי בחירתו הטובה שלאחר הבריאה, יזכה להכלל בבחינת קדם הבריאה, שזה עקר התכלית של כל אחד, שבשביל זה נברא בעולם; ועל-כן עקר התקון הוא אמת, כי על-ידי אמת נמשכת השגחתו יתברך, ואז נכלל בחינת אחר הבריאה בקדם הבריאה, וזה בעצמו עקר האמת, שצריכים להאמין באמת, שגם עכשו הכל אחד, כי על-ידי השגחתו יתברך, נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה, והכל אחד, ועל-ידי-זה יכול לדבק את עצמו בהשם יתברך, ולהיות נכלל בו יתברך מכל מקום, שהוא סוד — מה שאמר דוד המלך, עליו השלום (תהלים קל"ט): פליאה דעת ממני נשגבה, לא אוכל לה, אנה אלך מרוחק ואנה מפניך אברח, אם

אֶסֶק שְׁמַיִם, שָׁם אַתָּה, וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּךְ וְגוֹ', הִינּוּ
 שֶׁהַתְּפִלָּה בְּעֶצְמוֹ, אֵיךְ יֵצֵא הַבְּרִיאָה מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל,
 וּמֵאַחֲדוֹתוֹ הַפְּשׁוּטָה יִתְבַרֵךְ נִמְשָׁכִים וְנִשְׁתַּלְּשְׁלִים
 שְׁנוּיִים רַבִּים כְּאַלֶּה, שֶׁזֶּה בְּחִינַת הַתְּרַחֲקוֹת מֵאַחַד,
 וּבְהַתְּחַלֵּת יֵצִיאַת הַבְּרִיאָה מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל הַהַתְּרַחֲקוֹת
 הַיָּא רַק בְּבְחִינַת — הַלִּיכָה, בְּבְחִינַת — אָנָּה אֵלֶיךָ
 מֵאַחַד, וּבְתַחֲלֵת יֵצִיאַת הַבְּרִיאָה מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל
 וְיֹוֹתֵר, עַד שֶׁנִּתְרַבֶּה אַחֲזוֹת הַשְּׁקָר, רַחֲמָנָא לְצַלְנָה, אֲזִי
 הַדְּבָר בְּבְחִינַת בְּרִיחָה מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁבוֹרַחֵין וּמֵתְרַחֲקִים
 מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ — אָנָּה מִפְּנֵיךְ אֶבְרַח, אֲבָל דָּוִד הַמֶּלֶךְ,
 עָלָיו הַשְּׁלוֹם, זָכָה לְהֵאֱמִין בְּאַמֶּת שֶׁהַכֹּל יֵצֵא מִמְּקוֹר
 הָאַחֲדוֹת, וְהַכֹּל צָרִיךְ לָשׁוּב אֶל הָאַחֲדוֹת, וְגַם עִכְשָׁו
 הַכֹּל אֶחָד אַחַר הַבְּרִיאָה וְקִדְּם הַבְּרִיאָה, וְעַל-כֵּן אָמַר
 בְּאַמֶּת — אָנָּה אֵלֶיךָ מְרוֹחֵךְ וְכוּ', אִם אֶסֶק שְׁמַיִם שָׁם
 אַתָּה וְכוּ', כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְהִבִּין כָּל זֶה —
 אֵיךְ יֵצֵא הַבְּרִיאָה מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל וּבְכָל זֹאת הַכֹּל
 אַחֲדוֹת אַחַת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי מֵאֱמִין בְּאַמֶּת
 בְּהַשְּׁגַחְתּוֹ יִתְבַרֵךְ הַסּוֹכְבֵת וְהוֹלֵכֵת מְרוֹם כָּל דְּרָגִין עַד
 סוּף כָּל דְּרָגִין, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאַמֶּת גַּם עִכְשָׁו הַכֹּל
 אַחֲדוֹת אַחַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲנִי אוֹחֵז אֶת עֶצְמִי בְּהַשֵּׁם
 יִתְבַרֵךְ תָּמִיד בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְּשִׁיךְ אֶת

עצמו תמיד רק אל השגחתו יתברך הפרטי פרטית.

יא.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי ישראל עם קדוש, הם למעלה מהטבע, כי אינם מסורים לשום שר, ואינם מתנהגים על-פי הטבע של מערכת השמים, רק על-פי השגחתו יתברך, ועל-כן הם מצוים שלא לדרש באותות השמים ולא לעונן ולנחש, כי באמת הא בְּהָא תְּלִיא, כי כשישראל אינם דורשים באלו השקרים והדמיונות הכוזבים של המעוננים והדורשים באותות השמים והחוזים בכוכבים וכיוצא בזה, על-ידי-זה הם מכניעים זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, ומדבקים את עצמם באמונה דקדושה, ואזי זוכים על-ידי האמונה לבחינת חדוש העולם, ואזי הנהגתם על-ידי השגחה לבד, בסוד — נפלאות למעלה מהטבע של מערכת השמים, ואז בודאי אין צריכים לירא כלל מאותות השמים, מאחר שהם למעלה מהם, כי הם מנהגים על-ידי השגחה לבד, נמצא שעל-ידי-זה בעצמו — שהם מתרחקים מזה, על-ידי-זה אינם צריכים לירא מזה, אבל עובדי הכוכבים הדורשים במעוננים ובקוסמים

הנמשכין מזהמת הנחש, ואין להם אמונה בשלמות
 בהשם יתברך, על-ידי-זה הם רחוקים מסוד השגחה,
 ומתנהגים על-פי הטבע, על-כן בודאי יש להם לירא
 מאותות השמים, מחמת זה בעצמו — שהם דורשים
 בהם, ואין להם אמונה דקדשה, וזה שכתוב אצל
 ישראל עם קדושים (ירמיה י'): מאותות השמים אל
 תחתו, כי יחתו הגוים, הינו כי רק הגוים מעוננים
 ומנחשים, והולכים אחר השטיות וההבלים
 והדמיונות, אבל כלל נשמות ישראל מצוים ומזהרים
 שלא לדרש באותות השמים ולא במנחשים ובמעוננים
 כלל, רק להאמין בהוי"ה אלקים, כדי לזכות על-ידי-
 זה לסוד השגחה מבחינת עלמא דאתי, הינו להמשיך
 על עצמו הארת האין סוף ברוך הוא, ולידע שהכל
 בהשגחה פּרטיית, ולא לילך אחר שטיות והבלים חוּזי
 כוכבים וכו', וקוראי קוי ידים וכו', ואל נותני תקונים
 וכו', כי הכל הבל, וזה שכתוב אחר אזהרת — לא
 יהיה בך מעונן ומנחש וגו', תמים תהיה עם ה' אלקיך,
 הינו לגלות שהכל מתנהג על-ידי השגחה לבד, כי גם
 הטבע שהוא אלקים הוא הוי"ה, רק העקר ללכת
 בתמימות ובפשיטות, ולא לחקר אחר עתידות, רק
 לבקש תמיד ממנו יתברך כל דבר שצריך בתמימות

ובפשיטות וְשֵׁלָא יִבְלָבְלוּ אוֹתוֹ בְּצְבוּעִים וְנוֹתְנֵי
 תְּקוּנִים, שְׁכֹלָם בְּכֹלֵל קוֹסְמֵי קְסָמִים, וְהַכֹּל הֶכֶל הַבְּלִים
 שְׂאִין בְּהֵם מִמָּשׁ, כִּי אָנוּ אִין לָנוּ אֵלָא אֶת אַבִּינוּ
 שְׁבַשְׁמִים, וְכֹל מַה שְּׁעוֹבֵר, עָלֵינוּ לְבַקֵּשׁ וְלְהִתְחַנֵּן רַק
 מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ בְּוֹדָאֵי יוֹשִׁיעֵנוּ.

יב.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי כָל הַיִּסּוּרִים
 שֵׁישׁ לְאָדָם, חֵס וְשְׁלוֹם, הַכֹּל הוּא רַק מִחֲמַת חֲסָרוֹן
 הַדַּעַת, דְּהֵינּוּ מִפְּנֵי שְׂאִינוּ יוֹדַע בְּכֹל עֵת וְרָגַע, שֶׁהַכֹּל
 בְּהִשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְתוֹלָה בְּטָבַע, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי מִי
 שְׂיֹדַע בְּדַעַת שְׁלֵמָה שֶׁהַכֹּל מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי אִין לוֹ
 שׁוּם יִסּוּרִים, כִּי יוֹדַע שְׁבּוּדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה, וְגַם עַל-
 יְדִיזָה בְּעַצְמוֹ שְׂיֹדַע שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדִיזָה
 בְּעַצְמוֹ יָכוֹל לְבַטֵּל הַיִּסּוּרִים בְּכֹל עֵת שִׁירְצָה, כִּי בְּאַמַּת
 אִין שׁוּם טָבַע בְּעוֹלָם, כִּי הִטְבַּע בְּעַצְמוֹ הוּא הַשְּׁגָחָה,
 כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְקִיָּם וּמְחִיָּה כָּל דְּבָר בְּחֻכְמָתוֹ, שֶׁהִיא
 הַחִיּוֹת שֶׁל כָּל דְּבָר, כִּי הַחֻכְמָה תְּחִיָּה וְכוּ', כְּמוֹ
 שְׁכַתּוֹב: הַיּוֹזֵה בְּחֻכְמָה יָסַד אֶרֶץ וְכוּ', כִּי הִטְבַּע
 מִתְּנַהֵג בִּידְיָעָה, וְהוּא תַחַת יַד הַיְדִיעָה, הֵינּוּ כִּי עָקֵר

חיות וקיום הנהגת הטבע של כל דבר הוא על-ידי הידיעה שהיא חכמה ודעת הבורא יתברך, שהוא מנהיג כל דבר בחכמתו וידיעתו, כמו שכתוב: כלם בחכמה עשית, וצדיק האמת כמו דניאל, שכל רז לא אניס ליה, הוא נכלל עם דעתו בדעת הבורא יתברך, כי זהו שלמות הצדיקים הגדולים בני עליה, שהם מבטלים עצמם בכל עת אליו יתברך, עד שנכללין בדעתו יתברך, ועל-ידי-זה הם יודעים את הטבע של כל דבר, הינו שיודעים עצם חיותו של הטבע של כל דבר, שזה הדעת מחיה ומקימת ומנהיגה אותו הדבר, ואז בודאי כפי ידיעתו זאת, כן נמסר ונשתעבד טבע העולם תחתיו, וזה שכתוב בדניאל: אלקי שלח מלאכה וסגר פס אריותא, כי כל דבר יש לו מלאך הממנה עליו, נמצא שטבע של כל דבר מתנהג על-ידי המלאך הממנה עליו, והמלאכים הם שכליים כידוע, והם מקבלים שכלם וחיותם מגבוה על גבוה, עד שמקבלים מאחדותו יתברך, ששם הכל באחדות גמורה בלי הבדל, אך שהמלאכים הגם שהם מקבלים גם-כן חיות חדשה בכל פעם מלמעלה מהם בבחינת — והחיות רצוא ושוב, אבל אינם יכולים לקבל החיות, רק כל אחד כפי בחינתו וכפי התמנות כפי

החיות שצריך להמשיך לאותו הדבר שהוא ממנה
 עליו, אבל אינו יכול לשנות בעצמו כלל, אבל האדם
 הצדיק שהוא בעל בחירה, יכול לבטל עצמו מחיזו
 דהאי עלמא בבחירתו, ואזי עולה למקום שעולה,
 ונכלל בו יתברך, ויכול לשאב משם תורה בכל פעם,
 שהוא החכמה והדעת שמחיה ומקיימת ומנהיגה את
 כל העולם, כי באוריתא ברא קדשא בריך הוא עלמא,
 ואזי יכול להמשיך החיות לכל המלאכים ולכל
 הדברים המתנהגים על ידם כרצונו כפי התורה והדעת
 ששואב מהבטול, ועל-כן האדם גבוה מהמלאכים,
 ומושל עליהם, ויכול להנהיג העולם כרצונו, וזה סוד
 הנס של דניאל, שהיה על-ידי שידע טבע האריה, ואין
 הכונה שידע טבע האריה כפשוטו, כפי דעת חכמי
 הטבע, חס ושלום, כי על-ידי ידיעה כזו בודאי אי
 אפשר להנצל מן האריה כמובן לכל, אף הכונה על
 הידיעה האמתית החכמה העליונה, שידע שרש חיות
 הטבע של כל דבר בשרשו, הינו בידיעתו וחקמתו
 יתברך, שמחיה ומקיימת ומנהיגה את כל הטבע,
 ודניאל על-ידי שהיה מבטל את עצמו באור האין סוף
 ברוך הוא בכל פעם, והמשיך משם דעת התורה,
 שמשם כל כח וחיות והנהגת האריה בשרש טבעו, כי

גם המלאך שהוא השכל המנהיג את האריה בטבעו, הוא יונק ומקבל חיותו ושכלו מאותיות התורה שהיא הדעת האמתית שהיא שרש הכל, וזה בעצמו בחינת — אלקי שלח מלאכה וסגר פם אריותא, כי זה המלאך בעצמו שמנהיג את האריה בטבעו, אותו שלח הקדוש ברוך הוא לסגר פיהם, כי זה המלאך שהוא בחינת השכל הפרטי שמנהיג את האריה בטבעו, היה מקבל ויונק חיותו מהדעת שזכה דניאל להשיגו, על-כן בודאי היה דניאל מושל עליו, נמצא שכל מה שהאדם מבטל את עצמו אליו יתברך, ושואב משם תורה, שעל-ידי-זה הוא מתנחם מהיסורים, על-ידי-זה בעצמו הוא יכול לבטל היסורים לגמרי, כי הוא מושל על טבע היסורים בידיעתו שהיא התורה, ששואב מהרשימה של הבטול, ועל-כן באמת אמרו רבותינו, זכרונם לברכה: מי שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם, ויבקש עליו רחמים, כי לאו כל אדם זוכה לזה — לשלט על הטבע בידיעתו, רק הצדיק החכם האמת, שיכול לבטל עצמו, ועל-כן כל פעלת הצדיק לבטל היסורים והחלאים, רחמנא לצלן, הוא על-ידי תפלה, כי עקר הבטול הוא בשעת התפלה, וכן הנס של דניאל שנצול מגוב אריות, הכל היה על-ידי רבוי

תפלותיו שְׁהִיָּה מְרַבָּה לְהִתְפַּלֵּל, עַד שְׁאַפְלוּ בְּעֵת
שְׁמִסְרוּ אוֹתוֹ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, עַל זֶה שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל לְהֵשֵׁם
יִתְבָּרֵךְ, אֲף־עַל־פִּי־כֵן לֹא הִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, וְהִתְפַּלֵּל גַּם
אֲז, כַּמְפָּרֵשׁ בַּמֶּקְרָא, וְעַל־יַד־זֶה זָכָה לְבִטּוּל בְּשִׁלְמוֹת,
עַד שְׁעַל־יַד־זֶה הָיָה הַנֶּס; וְכֵן הוּא אֶצֶל כָּל אָדָם —
אִם רַק יִדְבֹּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּדַּע, שְׁבְּכָל דְּבַר יֵשׁ
שֶׁם רַק חֲכָמָתוֹ וְהַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּרִטִי פְּרִטִית, אֲז עַל־יַד־זֶה
יִתְפַּלֵּל רַק אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּזְכֶּה לְרֵאוֹת נְסִים נִגְלִים
שִׁיעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁדוּד הַטֹּבֵעַ מִמָּשׁ;
אֲשֶׁרֵי הַמְּצִיָּת, וְאֲז יֵרָאֵה נִפְלְאוֹת.

תָּם וְנִשְׁלָם שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

”כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי, כִּי גָדוֹל ה' וְאֲדוֹנָיו מִכָּל אֱלֹהִים”
(תהלים קלה, ה). דוד המלך, עָלִיו הַשְּׁלוֹם, אָמַר:
”כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי”, אֲנִי יָדַעְתִּי דִּיקָא, כִּי גְדֹלַת הַבּוֹרָא
יִתְבָּרֵךְ אִי אֶפְשָׁר לֹאמַר לַחֲבֵרוֹ, וְאֶפְלוּ לַעֲצָמוֹ
אִי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר מִיּוֹם לְיוֹם לְפִי מַה שְּׁמַזְרִיחַ לוֹ
וּמִתְנוֹצֵץ לוֹ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם אֵינּוּ יָכוֹל לְסַפֵּר לַעֲצָמוֹ
לְיוֹם שְׁנֵי הַזְרִיחָה וְהַתְּנוֹצְצוֹת שֶׁל גְּדֹלְתוֹ יִתְבָּרֵךְ
שֶׁהִיא לוֹ אֶתְמוּל. וְעַל־כֵּן אָמַר: ”כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי,
אֲנִי יָדַעְתִּי דִּיקָא, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר כָּלֵל.

(שיחות-הר"ן, סימן א')

קונטרס

הַשְׁגָּחָה תְּמִימָה

יגלה מעלת האדם הזוכה לדבק עצמו בו יתברך, ומתנהג
בדרכי התמימות והפשיטות, ומוסר את עצמו לגמרי אל
השגחתו יתברך הפרטי פרטית, שמנהיג עולמו בחשבון
צדק וישר.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו,
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"שׁ נ"י אָמַר: טוֹב לְסַלֵּק
מֵעֲצָמוֹ אֶת שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ הַמְדַמִּית,
וְלִידַע שֶׁהַכֹּל מְשֻׁגָּח בְּהִשְׁגָּחַה פְּרֻטִית
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּכְכֹל שִׁסְלֵק אֶת חֻכְמָתוֹ
וְדַמְיוֹנוֹ הַנְּדַבֵּק בּוֹ מְרַבּוּי עֲוֹנוֹתָיו,
כְּמוֹ-כֵן תֵּאִיר בּוֹ הַשְׁגָּחָתוֹ הַתְּמִימָה,
וְיֵאִיר עָלָיו אֹר נוֹרָא.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקיז)

קונטרס

הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה

א.

בְּנֵי הַיְקָר! רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ
הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהִיג
אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְּׁגָחָה פְּרִיטֵי פְּרִטִית, וְאִין הָאָדָם נוֹקֵף
אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה
(חֲלִין ז:), וְכָל מָה שֶׁקּוֹרָה בְּזֵה הָעוֹלָם הוּא רַק מִמְּנוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְכִפִּי שֶׁתְּכַנִּיס בְּעֲצָמְךָ "הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה" זו,
שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שָׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין שׁוֹם
דְּבָר בְּעוֹלָם יָכוֹל לְקָרוֹת לְאָדָם מִבְּלַעֲדֵי רְשׁוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
אִז אֵף פְּעַם לֹא תִהְיֶה שָׁבוֹר, כִּי עֵקֶר הַסִּפָּה שֶׁאַתָּה
נִשְׁבָּר מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי נִדְמָה לָךְ כְּאִלוֹ חֲבֵרֶיךָ
יֹתֵר חֲרוּצִים מִמֶּךָ אוֹ יֹתֵר מְצַלְחִים מִמֶּךָ, וְאַתָּה נִשְׁבָּר
לְמָה לֹא הוֹלֵךְ לָךְ כְּמוֹ שֶׁהוֹלֵךְ לָהֶם, הִינּוּ נִרְאֶה לָךְ

כְּאֵלֹו קָיָם פֶּה אֵיזָה "כֹּחֵי וְעֵצָם יָדֵי עֲשֵׂה לִי אֵת הַחֵיל
הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), וְזֶה שׁוֹבֵר אוֹתָךְ לְגַמְרִי, אֲבָל אִם
תִּכְנִיס אֵת עֲצָמְךָ בְּ"הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", לִידַע לְהוֹדִיעַ
וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר "תְּמִים תִּהְיֶה עִם הַיְי"ה אֱלֹקֶיךָ" (שָׁם יח,
יג), וְלֹא תַחְקֹר אַחַר עֲתִידוֹת, אֲלֵא תֵלֵךְ עִמּוֹ בְּתִמְיוֹת
(עֵין שָׁם בְּפָרוּשׁ רַש"י), שֶׁתִּדַּע שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עַל
כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וּמִנְהִיג אֵת עוֹלָמוֹ בְּחֶשְׁבֹן צְדָק
מִהָאֲזוּב אֲשֶׁר בְּקִיר עַד הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן, וְזֶן וּמִפְּרִנֵּס
מִקְרָנֵי רְאֵמִים עַד בִּיצֵי כְנִים, בִּידִיעוֹת אֵלֹו אֵף פַּעַם
לֹא תִשָּׁבֵר, כִּי תִדַּע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן מֵה
שֶׁיָּךְ לְהִשָּׁבֵר. וְאִם יִפְתָּךְ יִצְרָךְ, שֶׁאֲדַרְבָּה, "בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ
רְאוּי לִי לְהִשָּׁבֵר, לָמָּה יִנְהִיג הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּךְ אֵת
עוֹלָמוֹ", אֲזִי עָלֶיךָ לְהִשָּׁיב לְעֲצָמְךָ: "אֵינִי רוֹצֶה וְאֵינִי
צָרִיךְ וְאֵין כְּדֹאֵי לִי לְהַכְנִס בְּחֻקֵּי רֹת וּבְסִפְקוֹת, וְלִשְׁאֵל
קְשִׁיּוֹת מִדוּעַ, אֲלֵא עָלִי לְבַטֵּל אֵת עֲצָמֵי לְגַמְרִי בְּאֵין
סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִידַע כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְהִיג אֵת עוֹלָמוֹ
בְּהַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית, וְהוּא יוֹדֵעַ אֵת אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה, וְהַכֹּל
בְּחֶשְׁבֹן צְדָק", וּבִידִיעוֹת אֵלֹו אֲפֵלוֹ שֶׁחֲבָרֶיךָ יִצְלִיחוּ
וְאַתָּה אֵינְךָ מִצְלִיחַ, וְאֲפֵלוֹ שֶׁכֻּלָּם עוֹלִים מִעֲלָה מִעֲלָה,
וְאַתָּה יוֹרֵד מִטָּה מִטָּה, וְלִכְלָם יֵשׁ יְשׁוּעָה וְעֲזָרָה, וְלָךְ
יֵשׁ רַק אֲכֻזָּבוֹת וְכִשְׁלוֹנוֹת בְּחַיִּים, עִם כָּל זֹאת, אֲהוּבִי,
בְּנֵי הַיָּקָר, אִם תִּכְנִיס בְּעֲצָמְךָ יְדִיעָה זוֹ, שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ

מנהיג את עולמו בהשגחה פּרטי פּרטי, ותכניס את עצמך ב"השגחה תמימה", לידע שלא אכפת לי שום דבר, אני מוסר את עצמי לגמרי אליו יתברך, תאמין לי, אהובי, בני היקר, שזה בעצמו עקר החיים, כי אין לך עוד חיים, ואין לך עוד הצלחה בחיים, ואין לך עוד עליה בחיים כמי שמסלק ומבטל את עצמו ודעתו הפגומה לגמרי, ואינו שואל שום קשיות עליו יתברך, ואפלו שהולך לו רע מאד, וצרים ומרים לו החיים, והוא מלא אכזבות וכשלונות, עם כל זאת משליך את עצמו בתוך "השגחה תמימה"; תדע אהובי, בני היקר, שזה חיי עולם הבא בעולם הזה. ואם תהיה חזק בנגידי זה, לא לשאל שום קשיות עליו יתברך, שלא יהיה אכפת לך משום דבר שבעולם יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה, אפה תזרק את עצמך בתוך "השגחה תמימה", אז תחיה בעולם הזה כדגמת העולם הבא. וזה עקר הגאולה, שאדם נגאל מכל צרותיו; אשרי מי שזוכה להגיע ל"השגחה תמימה" כזו, שאינו שואל שום קשיות וספקות עליו יתברך, ואפלו שרואה שתכלית ההפוך קורה עמו, כי אלו הרשעים גדלו והצליחו ועשו חיל, ואלו היקרים והכשרים מלאים אכזבות וכשלונות, עניות ודחקות, עם כל זאת אינו שואל שום קשיות, רק זורק את עצמו ב"השגחה תמימה", זה

עקר הגאולה, ובזה מצליחים בזה העולם; אשרי מי שמגיע אל מדרגה זו.

ב.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר בזה העולם נכנסים בכל יום ובכל שעה ובכל רגע קשיות וספקות עליו יתברך, מרב הצרות והיסורים והמרירות העוברים על בני-אדם, ונופלים בדעתם כל-כף, עד שלבם נתעקם ודעתם נתבלבלת, ושואלים קשיות עליו יתברך — "מדוע ולמה חברי מצליח ואני איני מצליח", "מדוע הוא עולה מעלה מעלה ואני יורד מטה מטה", "מדוע שמו הטוב יוצא בכל העולם ולי יש כל מיני אכזבות וירידות, נפילות והשלקות" וכדומה כל מה שעובר על כל אחד ואחד, שתמיד נדמה לו כאלו יש כאן עוות הדין, חס ושלום, וכאלו אין צריכים אותו בשמים, אבל באמת עליך לדעת, אהובי, בני היקר, שצריכים להשליך את עצמו בתוך "השגחה תמימה", לידע שהוא יתברך משגיח על עולמו בהשגחה פרטי פרטית, ואין שום דבר בזה העולם שנעשה בלא חשבון, כי מחשב בחשבון צדק בפרטי פרטיות, וממש אין תנועה שאדם עושה, שלא תהיה קשורה למעלה בכל העולמות, ומכל שכן אין דרך שאדם צריך להליך שם

ולבא לשם בלתי השגחתו הפרטי פרטית, ומכל שכן
 וכל שכן עשייה מה שנעשה עמו ונארע עמו — דבר
 גדול ודבר קטן, הכל משגח בהשגחה פרטית, ויש
 בזה חשבון עמק מאד מאד, "עמק עמק מי ימצאנו"
 (קהלת ז, כד), ואי אפשר להשיג את זה רק, כשמשליך
 את עצמו ב"השגחה תמימה", לידע שאין לי שום
 שכל ודעת, ואני מוסר את עצמי לגמרי אליו יתברך,
 ואיך שהוא יתברך מנהיג כף צריך להיות, ואין דרך
 אחרת. וכשתכניס בדעתך, אהובי, בני היקר, "השגחה
 תמימה" זו, אז דיקא תוכל לעבר על הכל ותצליח
 בחייה, כי עקר הצלחת האדם היא רק כפי אמונה
 פשוטה שמאמין בו יתברך, ועל-כן גדולי הצדיקים
 עברו עליהם כל מיני קטנות וירידות וחלישות הדעת,
 כל מיני רדיפות ומחלקת, חרופין וגדופין, עניות
 ודחקות, חובות וצרות ויסורים משנים, עם כל זאת
 החזיקו מעמד, והכל מפני שזרקו את עצמם לתוך
 "השגחה תמימה", ולא שאלו שום קשיות וספקות
 עליו יתברך, רק ידעו ש"צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד
 בכל מעשיו" (תהלים קמה, יז), ואיך שהוא יתברך מנהיג
 — כף צריך להיות, ולא יכול להיות אחרת, ובנדאי
 יש בזה רצון עליון, אף שאין יכולים להבין את זה.

וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, לֹא לִשְׂאֵל שׁוֹם
 קִשְׁיֹת וּסְפִקוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, רַק תַּכְנִיִּס אֶת
 עֲצָמָךְ בְּ"הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", וּתְבַטֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְגַמְרֵי
 לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְתִדַּע, אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה
 וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְיַדָּאֵי הַכָּל בְּחֻשְׁבוֹן
 צָדֵק, וְאִזּוֹ אִם תִּלְךָ בְּצוּרָה וּבְאֶפֶן כְּזֶה תִּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ,
 כִּי זֶה עֵקֶר הַהִצְלָחָה — שְׂאֵדָם מוֹסֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי
 אֶל אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהִגִּיעַ לְכָל
 זֶה, וְאִזּוֹ עוֹלְמוֹ יִרְאֶה בְּחַיָּיו.

ג.

אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר! רָאָה לְהַכְנִיִּס אֶת עֲצָמָךְ
 בְּ"הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", הֵינּוּ לְבַטֵּל אֶת שְׂכָלְךָ וְדַעְתְּךָ
 הַפְּגוּמָה לְגַמְרֵי, וְאֵל תִּשְׂאֵל שׁוֹם קִשְׁיֹת וּסְפִקוֹת עָלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הָאָדָם מְגַבֵּל — הֵן מִצַּד
 גּוֹפּוֹ וְהֵן מִצַּד מַעֲשָׂיו הָרָעִים וְתַאֲוֹתָיו הַמַּדְמוּת, וְעַל-כֵּן
 יֵשׁ הַרְבֵּה דְבָרִים שֶׁקִּשְׁשָׁה לְהַבִּין וְקִשְׁשָׁה לְהַשִּׁיב עֲלֵיהֶם
 תְּשׁוּבָה, כִּי מִי שֶׁנִּכְנַס בְּקִשְׁיֹת וּבְסִפְקוֹת אֵלוֹ, עָלָיו
 נֶאֱמָר (מְשָׁלִי ב, יט): "כָּל בְּאֵיךָ לֹא יִשׁוּבוֹן, וְלֹא יִשְׁיִגּוּ
 אַרְחוֹת חַיִּים", עַל-כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת עֲצָמָךְ מְאֹד
 מְאֹד לֹא לְהַכְנִיִּס בְּקִשְׁיֹת וּבְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲדַרְבָּה
 רָאָה לְפַל לְתוֹךְ "הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", וְלִידַע שְׂאֵין יוֹדְעִים

כָּלֵל, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה
כָּלֵה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ יוֹדֵעַ מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה,
וְהַכֹּל מִתְנַהֵג בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד, וְכִפִּי
שֶׁתְּכַנִּיס אֶת עֲצָמָךְ בְּ"הַשְׁגָּחָה תְּמִימָה", כְּמוֹ-כֵן יִשְׁפְּעוּ
עָלֶיךָ כָּל מִיַּי הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת, וּבִפְרֹט בְּעֵינַי פְּרֻנְסָה,
לָמָּה לָךְ לְרוּץ אַחַר הַהֶבֶל, אַחֲרֵי בְּנֵי-אָדָם, שְׂאִין בְּיָדָם
כָּלוּם, אֲלֹא בָּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְשֵׁם תִּמְצָא
מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ, כִּי בּוֹדְאֵי רַק הוּא יִתְבָּרֵךְ זֶן וּמְפָרְנֵס
אֶת כָּל בְּרִיּוֹתָיו, וְעַל-כֵּן לָמָּה לָךְ לְרֹדֵף אַחַר בְּנֵי-אָדָם
כְּקוֹרָא בְּהָרִים, יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִמְסוֹר
אֶת עֲצָמָךְ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִידַע אֲשֶׁר פְּרֻנְסָתְךָ
תְּלוּיָה רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַף שֶׁעֲכָשׁוּ עוֹבְרִים עָלֶיךָ
צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְכַאוּבִים רַבִּים, וְאַתָּה מְסַבֵּב בְּחַוָּבוֹת
גְּדוּלִים, וְאֵי אֶפְשָׁר לָךְ לְשַׁלֵּם אֶת כָּל זֶה, וְזֶה מְכַנִּיס
אוֹתְךָ בְּקִשְׁיוֹת וּבְסִפְקוֹת וְעַקְמוּמִיּוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, תִּדַע
שֶׁכֵּל זֶה מְחַמֵּת עוֹנוֹתֶיךָ הַמְרַבִּים. וְאִם תְּכַנִּיס אֶת
עֲצָמָךְ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בְּ"הַשְׁגָּחָה תְּמִימָה" בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְתִדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מְשַׁגִּיחַ עַל עוֹלָמוֹ, אֲזִי בְּמִקּוֹם
לְשֶׂאל קִשְׁיוֹת וּסְפִיקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, פְּתַח פִּיךָ וְיֵאִירוּ
דְּבָרֶיךָ, וְתִפְרָשׁ אֶת כָּל שִׁיחָתְךָ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִמְסוֹר
אֶת עֲצָמָךְ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִזְרַק

את עצמך אל תוך "השגחה תמימה", לידע שרק הוא יתברך יכול לעזור לך, אז תראה אל אילו ישועות תבא; כי מי שזוכה לבטל את עצמו לגמרי בו יתברך, ויודע ועד שאין יודעים כלל, על-ידי-זה נמשכת עליו ישועה גדולה; אשרי מי שמבטל את עצמו לגמרי אל אין סוף ברוך הוא, ואינו שואל שום קשיות וספקות אחריו יתברך, ואינו מקנא בשום בריה שבעולם, ואינו מסתכל על אף אחד, רק עיניו צופיות ומביטות אליו יתברך, על-ידי-זה נשפע עליו אור וזיו וחיות ודבקות, ונשפע עליו שפע גדול, ולא צריך לבא לידי מתנת בשור ודם, ורק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו משפיע עליו השפעתו בתוך ביתו. וזו מדרגת הצדיקים, שזוכים לבטל את עצמם לגמרי באין סוף ברוך הוא, ויודעים ועד אשר אין יודעים כלל, וממשיכים על עצמם תמיד "השגחה תמימה", שאין יודעים מה זו עליה ומה זו ירידה, מה זה רחוק ומה זו נפילה, עליהם עוברים כל מיני צרות ויסורים, חרופין וגדופין מבני-אדם, עם כל זאת הם פונים רק אליו יתברך, ואינם מסתכלים על שום בריה שבעולם, ועל-ידי-זה מרב דבקות, שזוכים להיות דבוקים בחי החיים בו יתברך, נשפע עליהם אור ושפע וזיו וחיות, ונמשכת עליהם פרנסה בתוך ביתם וחדרם, ואינם צריכים לעשות שום עסק. ולא רק זאת

אֵלָא זֹכִים לְהִיּוֹת צְנוּר הַמְשַׁפֵּיעַ טוֹב לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל,
 וּמִי שֶׁבָּא אֲלֵיהֶם גַּם-כֵּן נִשְׁפָּעוֹת עָלָיו הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת.
 אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַצְּדִיקִים, וּמִבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ
 לְגַמְרֵי בָּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְנִכְנָס בְּ"הַשְּׂגָחָה תְּמִימָה",
 וּמִשְׁלִיךְ עַל הַנְּי"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ יִהְיוּ (עֵין
 תְּהִלִּים נה, כג), וְאֵינוֹ דוֹאֵג דְּאֵגַת חֲנָם כָּלֵל, וּמְכַל שְׁכֵן
 שְׂאֵינוֹ מְקַנָּא בְּשׁוֹם בְּרִיָּה, וְאֵינוֹ רֵץ כְּבָר אַחַר שׁוֹם דְּבָר
 רַק אַחַר אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ
 זֹכֶה לְהִיּוֹת מְרַכָּבָה לְשִׁכְנֵת עֲזוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה
 וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֵא.

ד.

אַהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּאֶמוּנָה
 פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד מְקוֹם מְנוּס וּמִבְטָח
 חֲזָק יוֹתֵר כְּמִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עֲצָמוֹ בְּ"הַשְּׂגָחָה תְּמִימָה"
 בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיוֹדֵעַ וּמְאֲמִין בְּאֶמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, עַד
 שֶׁנִּכְנָס בִּידְעָתוֹ כִּידְעָה מְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵךְ
 מְשַׁגִּיחַ עַל עוֹלָמוֹ בְּהַשְּׂגָחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וּכְכֹל שֶׁאָדָם
 מְכַנֵּס אֶת עֲצָמוֹ בְּדָבָר זֶה, כְּמוֹ-כֵן הוּא יוֹשֵׁב שָׁלוֹ
 וְשֶׁאֵנָן בְּחַיֵּיו, וְזֹכֶה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, כִּי אֵי אֶפְשָׁר
 לְזַכּוֹת לְנִיחָא הֵינוּ שְׁלוֹת הַנֶּפֶשׁ וְשִׁמְחַת הַחַיִּים, כִּי
 אִם עַל-יְדֵי תַקְףָה הָאֶמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁיִכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ

כַּל-כֶּף חֶזֶק בְּאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, עַד שְׂיִדַע שֶׁדָּבָר גָּדוֹל
 וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֶלָּא מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה
 נִקְרָא "הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה, שְׁמוּסָר אֶת
 עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוּ הוּא נִינְח
 שְׂאֲנָן וְשִׁקְט, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יָכוֹל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ,
 כִּי מִכָּל דְּבָר שֶׁרַק עוֹבֵר עָלָיו, הוּא בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
 אֲשֶׁר זֶהוּ הִיסוּד וְהַעֲקָר בְּחַיֵּי הָאָדָם — לְמָסוּר אֶת
 עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִידַע אֲשֶׁר רַק
 בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ תְּלוּי הַכֹּל, וְזֶה נִקְרָא בְּשֵׁלֵמוֹת "הַשְּׁגָחָה
 תְּמִימָה", שֶׁהוּא תְּמִים לְהוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ,
 וְאֵינוֹ שׁוֹאֵל וּמִקְשָׁה שׁוּם קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ,
 וְאִף שְׁרוּאָה הַרְבֵּה דְּבָרִים שֶׁקְשָׁה לְהַבִּין, מִדּוּעַ צְדִיק
 וְרַע לוֹ וְרַשָּׁע וְטוֹב לוֹ, רַשָּׁע וְרַע לוֹ וְצְדִיק וְטוֹב לוֹ
 (בְּרִכּוֹת ז.), וְכַדּוּמָה כָּל מִינֵי קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת הָעוֹלָם
 תְּמִיד עַל לֵב הָאָדָם, שְׁרוּאִים כִּי אֱלוֹ הַרְשָׁעִים הַשִּׁיגוּ
 חֵיל, וְאֱלוֹ הַיְקָרִים וְהַכְּשָׁרִים סוּבְלִים חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת,
 חֲרוּפִין וְגַדּוּפִין מִקְלֵי עוֹלָם, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאָדָם
 מִכְּנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּ"הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה" בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִוְדַע
 וְעַד אֲשֶׁר כָּל מָה שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ עוֹשֶׂה, הַכֹּל בְּחֶשְׁבּוֹן
 צְדָק, הוּא דִּיקָא זוּכָה לְשֵׁלֵמוֹת יָשׁוּב הַדַּעַת, וְנִיחָא
 לְעֵלְאִין וְנִיחָא לְתַתְּאִין, בֵּין בְּעֵלְיָהּ וּבֵין בִּירִידָהּ, הוּא
 זוּכָה לְיָשׁוּב הַדַּעַת וּלְשִׁמְחַת הַחַיִּים, וְהוּא נַח לְבָרִיּוֹת,

מֵאַחַר שְׂוִדּוּעַ, שֶׁבְּכֹל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל
עוֹלָם מְסֻתָּר.

וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמָךְ
בְּ"הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", וְאֵל תִּקְשֶׁה לְךָ שׁוּם קְשִׁיּוֹת
וּסְפִיקוֹת כְּנֶגְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ וּכְנֶגֶד דְּרָכָיו וְהִנְהַגּוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ,
אֲלֵא תִסְתַּתֵּר בְּ"הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", וְתִדַּע שֶׁהַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן
צָדֵק, וְאִזּוֹ דִּיקָא תִזְכֶּה לְעֵבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלְמוֹת.
וּמִי שְׂזוּכָה לְהַגִּיעַ אֶל מְדֻרְגָּה זוֹ, הוּא חַי חַיִּים נְצַחִיִּים
עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנְּסִים
אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּיו.

ה.

צָרִיךְ שֶׁתַּחֲזֹק אֶת עֲצָמָךְ, אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, בְּאַמוּנָה
פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִידַע אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ מְנַהֵיג אֶת
עוֹלָמוֹ בְּהַשְּׁגָחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְכֹל מֵה שֶׁקוֹרָה
בְּעוֹלָם בְּכֻלְלִיּוֹת וּבְאַדָּם בְּפִרְטִיּוֹת — הַכֹּל מִשְּׁגָח
בְּהַשְּׁגָחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וּכְפִי שֶׁתַּכְנִיס בְּעֲצָמָךְ
אֶת הַהַשְּׁגָחָה הַזֹּאת, כֵּן תִּעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם
וּבְאַהֲבָה, בְּשִׂמְחָה, בְּחַיִּוֹת וּבְדַבְּקוֹת, כִּי בְּאַמְתָּ לֹא
בָּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ אֲלֵא כְּדֵי שֶׁיִּפְּרִיּוּ
אוֹתוֹ (זֶהר בֵּא מ.ב.), וְעַל-כֵּן מְסֻבְּבִים עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד

בסבובים כאלו, שהאדם יזכה לעלות אליו יתברך מירידתו וקטנותו ודיקא, כי כל אחד ואחד יש לו שרש נשמה אחר, והוא צריך לתקן ולהעלות את חלקי הבריאה השייכת לשרש נשמתו, ועל-כך אין לשאל שום קשיות וספקות עליו יתברך, למה לזה הולך טוב, ולזה הולך רע, חס ושלום, לזה יש עשר וכבוד ולזה יש עניות ודחקות, שפלות ובזיונות, חרופין וגדופין מנת חלקו, מה אתה יודע איך הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו, בודאי סוף כל סוף אלו הרשעים שהולכים נגדו יתברך, וגונבים וגוזלים וחומסים ומטעים את הבריות, סופם שמשלמים מחיר יקר עד מאד, שיהיו נעקרים מהעולם הזה ומהעולם הבא, ואלו הצדיקים, היראים והתמימים, הישרים והדבוקים בו יתברך, ומתנהגים על-פי דרך התורה הקדושה יזכו לאור וזיו וחיות ודבקות ושפע אלקי ישפע עליהם תמיד, ועל-כך מה ולמה לך להתבלבל מכל מה שעובר עליך, אהובי, בני היקר, תשליך את עצמך ב"השגחה תמימה", ותהיה תמים עם ה' אלקיך, ואל תתבלבל משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, אתה ראה רק להמשיך את עצמך אליו יתברך, ואל תשאל שום שאלות וקשיות עליו יתברך, ועל-ידי-זה ודיקא תצליח דרכך. וזכור דברי אלו, כי תצטרך להם לימים הבאים,

כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת,
חֲלִישוֹת הַדַּעַת, קִטְנוֹת וְהִשְׁלָכוֹת, שְׁבֻכָּל פַּעַם הוּא
רוֹאֶה אֵיךְ שְׁדַרְכֵי רְשָׁעִים מְצַלִּיחוֹת וְדַרְכֵי הַצַּדִּיקִים
שְׁפִלוֹת, וְזֶה אֲשֶׁר עוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִשְׂרָשׁוֹ, אֲבָל אִם
הָאָדָם מִשְׁלִיף אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ "הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה",
וְאִינוֹ מְבַלְבֵּל אֶת עַצְמוֹ מִשּׁוֹם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, וְאוֹמֵר
לְעַצְמוֹ: "מָה אֲכַפֵּת לִי מֵהַ שְׁקוּרָה בְּעוֹלָם, אִינִי רוֹצֶה
שׁוֹם דְּבַר רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִנִּי רוֹצֶה לְהַכְלִיל
בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא אֲכַפֵּת לִי שׁוֹם דְּבַר אַחֵר
רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִנִּי יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין בְּהַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית,
שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ וּמְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֻשְׁבוֹן צֶדֶק,
וְאִז אִם תִּלְךָ בְּדַרְךְ זוֹ, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֵף פַּעַם לֹא תִפְסִיד,
כִּי אֲפִלוֹ שְׁיַעֲבֹרוּ עָלֶיךָ כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, קִטְנוֹת
וְחֲלִישוֹת הַדַּעַת, חוֹבוֹת וּמְרִירוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, וְלֹא
תִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם, אִז דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִמְשֵׁךְ
עָלֶיךָ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְיִשְׁפַע עָלֶיךָ שְׁפַע בְּרָכָה
וְהַצְּלָחָה שְׂיָבֵא לְתוֹךְ בֵּיתְךָ, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְבָרִיּוֹת כָּלֵל,
וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְצֵאת מִפֶּתַח דְּלִתוֹת בֵּיתְךָ, כִּי יָבֵא לְךָ
שְׁפַע בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ. וּבְלִבְדִּי, אֶהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, שְׁתַּעֲמֹד
בְּנִסְיוֹן — לֹא לְהַקְשׁוֹת שׁוֹם קְשִׁיוֹת וּסְפִקוֹת עָלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְלִבֵּל יִתְעַקֵּם לְבָבְךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּשׁוֹם פְּנִים
וְאִפֹּן, רַק דִּבֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּדַבְּקוֹת אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,

וְתַכְּנִס בְּ"הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", אֲזוּ דִיקָא תַצְלִיחַ בְּחַיֵּיךְ
וְתִזְכֶּה לְכָל זֹאת.

.ו

אַהוּבֵי, בְּנֵי הַיְקָר! רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ
בְּ"הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", לִידַע שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל, וְאֵל
יְסִיתְךָ וַיִּפְתְּךָ יִצְרָךְ כְּאֵלוֹ יֵשׁ אִיזָה עוֹל, חֵס וְשְׁלוֹם,
בְּזֶה הָעוֹלָם, אוֹ כְּאֵלוֹ מִי יוֹדֵעַ מֶה וְאֵיךְ מִתְּנַהֵג הָעוֹלָם
וְכַדוּמָה, כָּל מִינֵי פִתּוּיִים שֶׁהֵיִצֵּר הָרַע מִכְּנִיס בְּלִבְךָ
לְהַקְשׁוֹת קִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלַעֲקֹם וְלִסְבֹּב וְלִשְׁבֹּר אֶת
לְבָבְךָ, וְלִהְיוֹת לִישׁ אֶת דַּעְתְּךָ כְּאֵלוֹ יֵשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, עוֹוֹת
הַדִּין, לֹא! לֹא! אַהוּבֵי, בְּנֵי הַיְקָר, הַשְּׁלֵף אֶת עֲצָמְךָ
בְּתוֹךְ "הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", וְתִסְלַק אֶת דַּעְתְּךָ וּמַחְשַׁבְתְּךָ
לְגַמְרֵי אֱלֹוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִדְעַת שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל, וּבְוֹדֵאֵי
"צַדִּיק וְיֵשֶׁר הוּא" (דְּבָרִים לֵב, ד), וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְהִיג
אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וּבְצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט, וְיֵשׁ עַל
כָּל דְּבוּר חֲשָׁבוֹן אֲמַתִּי, מֶה וְלָמָּה מִתְּנַהֵג כִּךָ, וְעַל-כֵּן
מֶה וְלָמָּה לָךְ לְהִשְׁבֹּר מִכָּל מֶה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, יוֹתֵר
טוֹב שֶׁתִּדְבֹּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר בְּכָל רָגַע וְרָגַע
שְׂאָדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא מְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל
יְחִוּד הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר כְּלוּלָה מִכָּל הַמִּצְוֹת, כִּי
הָאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה, וְהוּא

הפּרָשָׁה הַקְטָנָה שָׁבָה תְלוּיָה כָּל הַתּוֹרָה, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי
וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמִכְנִים אֶת עֲצָמוֹ בְּ"הַשְׁגָּחָה תְּמִימָה", לִידַע
שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ
בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְהַכֹּל בְּצַדִּיק וּבִישׁוּר, וּכְכֹל שְׁיִכְנִים אֶת
עֲצָמוֹ בְּזָה, כֵּן יִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי
אֵי אֶפְשָׁר לְהַצְלִיחַ בְּזָה הָעוֹלָם, אֲלֵא כְּשִׁזּוּכִים לְסַלֵּק
וּלְבַטֵּל מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת וּמַחְשְׁבוֹת זָרוֹת
שְׁנִכְנָסִים בְּאָדָם נִגְדוֹ יִתְבַּרֵּךְ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, כִּי בְּזָה
שְׂאָדָם חָטָא בְּזָה הָעוֹלָם, וּבְפָרֵט בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
זָרַע לְבַטְלָה וּשְׂאָר מִינֵי תוֹעֵבוֹת רָעוֹת שְׁעֲשֵׂה וְשַׁעֲבַר
עַל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עַל-יְדֵי-זָה בְּרָא
קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים, אֲשֶׁר מְסַבְּבִים אוֹתוֹ וּמַעְקָמִים אֶת
לְבוֹ לְהַרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ וּלְהַקְשׁוֹת קִשְׁיוֹת — "מִדּוּעַ
לָּזָה טוֹב וְלִי רַע", "מִדּוּעַ זֶה עוֹלָה וְאֲנִי יוֹרֵד" וּכְדוּמָה
כָּל מִינֵי קִשְׁיוֹת וּפְתוּיִים, שְׂיֵשׁ לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד, אֵין זֶה
אֲלֵא מַחֲמַת רַבּוּי עוֹנוֹתָיו שְׁחָטָא וּפָגַם בְּזָה הָעוֹלָם.
וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, הֲיִיה
חָכֵם וְתִשְׁמַע לְדַבְּרֵי אֱלֹהִים, וְתִסְלַק אֶת חֲכָמְתְּךָ וְדַעְתְּךָ
הַפְּגוּמָה, וְתִבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְתִשְׁלִיךְ אֶת עֲצָמְךָ
בְּ"הַשְׁגָּחָה תְּמִימָה", וְאִזּוֹ יִהְיֶה לְךָ טוֹב בְּזָה — כִּי
תַחֲיֶה רַק עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיִהְיֶה לְךָ טוֹב בְּבֵא — שְׁתַּכַּלֵּל
בְּחַי הַחַיִּים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא; אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְךָ,

אם תכניס בלבך ודעתך דבורים אלו, שאז טוב יהיה
לך כל הימים.

ז.

אהובי, בני! ראה לחזק את עצמך ביותר במדת
האמונה וב"השגחה תמימה", ולידע שאין שום
מציאות בלעדיו יתברך כלל, ושהוא יתברך מחיה
ומהנה ומקיים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח,
חי, מדבר — הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך,
ותבטל את עצמך לגמרי אליו יתברך, ואל תחלש דעתך
משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה,
ראה למסור את עצמך לגמרי אליו יתברך, ועל-ידי-זה
תזכה לחיות חיים אמתיים, חיים נצחיים, חיים ארכים,
חיים מתקים, כי אין לך עוד טוב בחיים כמי שמשליך
את עצמו בתוך "השגחה תמימה", ואינו שואל שום
קשיות עליו יתברך, ואין עולים על רוחו שום ספקות
ועקמומיות; כי באמת כל הספקות והעקמומיות,
הקשיות והבלבולים, שנתהוו לאדם באמונה הקדושה,
הם רק על-ידי עוונותיו המרבים, כשאדם חוטא ופוגם
נגדו יתברך, על-ידי-זה עוקר את עצמו משרשו, וזה
אשר עוקר אותו לגמרי מפניו יתברך, ועל-ידי-זה חיו
אינם חיים, כי מי שאין לו אמונה — חיו אינם חיים;

וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יַד־זֶה תִּזְכָּה לַיִּשְׁרוּת הַמַּחֲיִן, שְׁלֵא
 יִהְיוּ לָךְ שׁוּם קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּצְלִיחַ
 אֶת דְּרָכְךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ, כִּי אֵין
 לָךְ יוֹתֵר הַצְּלָחָה בַּחַיִּים כְּמִי שֶׁמְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לוֹ שׁוּם קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ
 כָּלֵל; אֲשֶׁר־מִי שֶׁמְגִיעַ לָזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ח.

אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! רָאָה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ
 בְּ"הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", לִידַע שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁגִּיחַ
 עַל עוֹלָמוֹ בְּחִשְׁבוֹן צְדָקָה, וְאֵין דְּבַר בְּעוֹלָם שֶׁנֶּעֱשֶׂה
 מֵעֲצָמוֹ, הַכֹּל בְּהַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וּבִזְזָה
 שְׁתַּכְנִיס בְּעֲצָמְךָ יְדִיעָה זוֹ, אִז לֹא תִפְחַד וְלֹא תִירָא
 מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, כִּי מִה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם, וְאִם
 נִגְזְרָה עָלֶיךָ אֵיזוֹ גְּזֵרָה, אֵין לָךְ עֲצָה אַחֲרַת רַק לְבֹא
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְתַּחַנֵּן וּלְבַקֵּשׁ עַל נַפְשְׁךָ, לָשׁוּחַ וּלְסַפֵּר
 לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ, וּתְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים
 בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁיַחֲסֶם וִירַחֵם עָלֶיךָ,
 וְיִמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַדִּינִים, כִּי אֵין עֲצָה
 אַחֲרַת לַתֵּן לָךְ. וְאֵל תִּחַשֵׁב כְּרַגַּע אֲשֶׁר יֵשׁ עֲצָה אַחֲרַת
 מִבְּלַעֲדֵי תִפְלָה, וְאִם לֹא נִגְזְרָה עָלֶיךָ שׁוּם גְּזֵרָה, בּוֹדֵאִי

טוֹב וְנָעִים הַדָּבָר, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים תָּמִיד לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ עַל לְהֵבֵא, שְׁלֵא יִפֹּל בְּאִיזוֹ צָרָה אוֹ בְּחֻלָּאִים רָעִים וּמִכְאוּבִים רָעִים וְעֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, כִּי תִפְּלֶה מוֹעֵלֶת תָּמִיד בֵּין קֹדֶם גְּזֵר דִּין וּבֵין לְאַחַר גְּזֵר דִּין, הַתְּפִלָּה נִשְׁמָעֶת וְנִתְקַבְּלֶת, אֲבָל עָלֶיךָ לְחַקֵּק בְּדַעְתְּךָ הֵיטֵב הֵיטֵב שְׁאַתָּה צְרִיךְ רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַכֹּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַפְלוּ שְׁאַתָּה רוֹאֶה שְׁכָל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת הָעוֹבְרִים עָלֶיךָ — הֵם מִבְּעַל בְּחִירָה, תִּדְעַ כִּי שָׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם גְּנוּז, וּמִלְּבָדוֹ יִתְבָּרֵךְ אִף אֶחָד בְּעוֹלָם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָךְ שׁוּם דָּבָר בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֶּן, וְאִף שְׁנִדְמָה לָךְ שְׁזָה טִבַּע גָּמוּר וְאָדָם פָּרְטִי הַגּוֹרֵם לָךְ צָרוֹת וַיְסוּרִים וּמִכְאוּבִים וּמְסִירוֹת, עָלֶיךָ לְדַעַת שְׁזָה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה נִקְרָא "הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", שְׁאָדָם תְּמִים עִם הַיְי"ה אֶלְקִינוּ, וְאֵינוֹ מְבַלְבֵּל עֲצָמוֹ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם; וְעַל-כֵּן בְּשַׁעֲהָ שְׁבָא עָלֶיךָ אֵיזָה צַעַר וְאֵילוּ יְסוּרִים מִבְּעַל בְּחִירָה, רְאֵה לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִשְׁתַּטַּח לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְתִבְקֶשׁ עַל נַפְשְׁךָ בְּרַחֲמִים מְרַבִּים, אֲבָל בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֶּן אַל תִּירָא וְאַל תִּפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי אַתָּה תְּלוּי רַק בְּיַדִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּכְשֶׁתַּחֲיֶה בְּצוּרָה כְּזוֹ, אֲזַ כָּל חַיֶּיךָ יִתְהַפְּכוּ לְחַיִּים רוּחָנִיִּים, וְתִגּוּר עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם כְּדַגְמַת

העולם הבא, הינו שתחיה עם הקדוש-ברוך-הוא לבד, ותמיד תסתכל רק על השגחתו הפרטי פרטית, איך שהוא יתברך מנהיג ומוליך את הבריאה כמו שאתה רואה, ואף שנכנסו באדם קשיות וספקות ועקמומיות — למה ומה ואימת צריך להתנהג כן, ולסבל כל-כך הרבה צרות ויסורים, הריגות ושפיכות דמים, מחלקת ומריבות, חרופין וגדופין, גנבות וגזלות, שחיתות וכל מיני תועבות רעות, עליך לדעת, אהובי, בני היקר, שכל זה למעלה מדעתנו ושכלנו, ואין לנו להפנס בחקירות של הבל כלל, רק עלינו למסור את נפשנו בבטחון חזק בו יתברך, שבודאי הוא יתברך יודע מה שהוא עושה, ואנו צריכים להשתדל ללכת רק כפי דרכי תורתנו הקדושה, ולקיים את מצוותיו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה בקבלת על ממש, ועל-ידי-זה ממש כשאדם מסלק את דעתו וחקמתו ושכלו, ואינו נכנס בשום חקירות של הבל, אלא בורח אל התורה הקדושה ולומד את תורתו יתברך, שהיא חכמתו יתברך, ומתפלל תפלתו תמיד אליו יתברך, ומקיים את מצוותיו, על-ידי-זה בעצמו ימשיך עליו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, וירגיש ערבות, נעימות, ידידות, זיו וחיות אלקותו יתברך כל ימי חייו; אשרי מי שחי בצורה כזו, שאז כל חייו כבד

חיים אחרים, העקר רק לסלק ממנו כל מיני קשיות
 וספקות ועקמומיות, ולהכניס רק ב"השגחה תמימה",
 ועל-ידי-זה יצליח דרכו בגשמי וברוחני.

ט.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שכל מה שנאָרע
 עמך — בין בגשמיות ובין ברוחניות, הכל ממנו
 יתברך, ועל-כן אל תפל בדעתך כלל מכל מה שעובר
 עליך — הן מעצמך והן מבעל בחירה, השליך את
 עצמך בתוך "השגחה תמימה", ותדע כי בכל תנועה
 ותנועה שם אלופו של עולם, ואפלו המחשבות שנכנסו
 בך הם גם-כן ממנו יתברך, ואם תכניס את עצמך
 בתוך המחשבה שחשבת, תמצא שם אלקותו יתברך,
 ואתה יכול למצא שם השגות נוראות ונפלאות מאד,
 אפלו שמחשבתך נמצאת בתוך חשך כפול ומכפל, גם
 שם אתה יכול למצא את אלקותו יתברך, אם תרוץ
 אחריו יתברך, ומכל שכן וכל שכן כל דבור ודבור
 שאתה מדבר, שם אלופו של עולם, ואם תרשם את
 דבורך תמצא את הקדוש-ברוך-הוא בתוך דבורך, וכן
 כל דבור ודבור שאתה שומע מאחרים, תדע שהוא
 יתברך מדבר עליך, וכפי שתכניס את עצמך בזה, כן
 תקדש את דבוריך, לא לדבר כל העולה על רוחך,

ותקשר כל דבור ודבור שאַתָּה שׁוֹמֵעַ מֵאַחֲרַיִם, תִּדַע
 שֶׁהוּא יִתְבַרֵךְ מְדַבֵּר אֵלַיךָ, וְכִפִּי שֶׁתִּכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ
 בְּזֶה, בֵּן תִּקְדָּשׁ אֶת דְּבוּרֶיךָ לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל
 רוּחְךָ, וּתְקַשֵּׁר אֶת כָּל הַדְּבוּרִים שֶׁבְּעוֹלָם אֵלָיו יִתְבַרֵךְ,
 וְתִדַע שֶׁבְּכָל דְּבוּר וְדְבוּר שָׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם נִמְצָא,
 וְכִמוֹ-כֵן בְּכָל עֲשִׂיָּה וְעֲשִׂיָּה שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה תִּמְצָא אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּוָּכַל לְקַשֵּׁר אֶת
 עֲצָמְךָ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן כָּל עֲשִׂיָּה
 שֶׁל בְּנֵי-אָדָם תִּדַע שֶׁשָׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם גָּנוּז; וְעַל-כֵּן
 אַל תִּחְלֹשׁ דַּעְתְּךָ, אִם בִּקְשֶׁתָּ אִיזוֹ טוֹבָה מִמִּישָׁהוּ אוֹ
 דְּבַרְתָּ אֶל מִישָׁהוּ, וְאַתָּה צָרִיךְ דָּבָר פְּלוֹנִי מִפְּלוֹנִי, וְאִינוֹ
 רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת לְךָ, אַל תִּחְלֹשׁ דַּעְתְּךָ כְּרָגַע, אֲלֹא תִדַע
 שֶׁשָׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם גָּנוּז, וְאִם אַתָּה צָרִיךְ אִיזֶה דָּבָר,
 לְךָ בְּרַח לְךָ קָדָם לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
 יִתְבַרֵךְ כָּל מֵה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ, וְאִז תִּרְאֶה שֶׁהָאָדָם הַזֶּה
 יָבוֹא אֵלַיךָ, וְיִתֵּן לְךָ מֵה שֶׁרָצִיתָ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ, וְזֶה
 "הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה", שֶׁהָאָדָם בָּטֵל וּמְבֹטָל לְגַמְרֵי אֶל
 אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְצָרִיךְ לַעֲבֹד עַל עֲצָמוֹ יָמִים וְשָׁנִים
 לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרָגָה זוֹ — לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי
 מִכָּל וְכָל בְּכָל מְכַל כָּל, שֶׁלֹּא תִהְיֶה לְךָ שׁוּם מַחֲשָׁבָה,
 דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה מְבַלְעֵדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַרֵךְ, וְאִז כִּשְׁאָדָם הוּא
 בָּטֵל וּמְבֹטָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא עַד כִּדֵּי כָּה, שֶׁאֵין

לו קשיות וספקות כָּלֵל מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלָיו — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, וּמִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלָיו מִבַּעַל בְּחִירָה שְׂיֹרֵד לְחַיָּו, שְׂמוּסֵר אוֹתוֹ וּמְצִיק וּמְצַעֵר לוֹ, וְאִינוֹ רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ — הוּא אִינוֹ מִתְבַּלְבֵּל כָּלֵל, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁשָּׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם נִמְצָא, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְחַיּוֹת חַיִּים עֲרָבִים וּמְתַקִּים, חַיִּים דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, חַיִּים רוּחָנִיִּים; אֲשֶׁרִי מִי שְׂמִכְנִים אֶת עֲצֻמוֹ בִּידְעוֹת אֱלוֹ, שְׂאֵז כָּל חַיָּו מְשִׁתְּנִים לְגַמְרִי, וְחִי כְּבָר חַיִּים רוּחָנִיִּים לְגַמְרִי, אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֵא.

י.

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכֹל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִכְנִים אֶת עֲצֻמְךָ בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחִשְׁבוֹן צָדֵק, דָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן — הַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ כְּפִי שְׁתִּזְכֶּה לְהִטּוֹת אֶת עֲצֻמְךָ לִידְעוֹת אֱלוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּיָשׁוּב הַדַּעַת וּבְשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב, וְתִזְכֶּה שְׁעוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיִּיךָ. לֹא-כֵן מִי שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה, וְעוֹקֵר אֶת עֲצֻמוֹ מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְהוּא מְלֵא קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת וְעִקְמוּמִיּוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מָרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד מְאֹד, וְאִין לוֹ לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה, כִּי תְּמִיד חֲשֵׁךְ וּמָר לוֹ; וְעַל-כֵּן

השגחה תמימה

רכט

רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵה שְׁעֵבֶר עָלֶיךָ כָּבֵד בְּחַיֶּיךָ
כָּל-כֶּף הַרְבֵּה קִשְׁיוֹת וּסְפִקוֹת, כָּל-כֶּף הַרְבֵּה עֲקוּמוּמִיּוֹת
וּמְרִיבוֹת, וּבְזָה שְׁתָּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ,
וְתִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ רַק אַחֲרָיו יִתְבַּרְךָ, עַל-יַד־זֶה תִּתְקַן
אֶת כָּל מַעֲשִׂיךָ; וְעַל-כֵּן עֲשֵׂה זֹאת, בְּנֵי, וּרְאֵה לְקַחַת
אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּךָ, וְתִשְׁלִיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֶל תּוֹךְ "הַשְּׁגָחָה
תְּמִימָה", לִידַע אֲשֶׁר הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יַד־זֶה
בְּעֲצָמוֹ תִּזְכֶּה שִׁימְחֵל לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי עַל-יַד־יְיָ
אָמוּנָה שֶׁהָאָדָם מֵאֲמִין בּוֹ יִתְבַּרְךָ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְנִשְׁפָּעִים עָלָיו כָּל מִינֵי
הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד וְנִתְעַטֵּף
וְנִתְעַטֵּר בְּאוֹר זֵיו הַשְּׁכִינָה, וְנִשְׁלָמִים לוֹ כָּל חֶסְרוֹנוֹתָיו.
וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׁזוּכָה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
אִמְתִּית אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְזוֹרֵק אֶת חֲכָמָתוֹ וְדַעְתּוֹ הַפְּגוּמָה,
וּמְכַנִּיס בְּעֲצָמוֹ "הַשְּׁגָחָה תְּמִימָה" בּוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁעַל-
יַד־זֶה יִמְשֵׁךְ עָלָיו אוֹר וְזֵיו וְחִיּוֹת וְדַבְּקוֹת; אֲשֶׁרִי לוֹ
בְּזָה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא !

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

הפליג מאד בגדלת הבורא יתברך שמו, ואי אפשר
לבאר זאת בכתב. ואמר: כי לגדלת הבורא יתברך
אין שעור, פי נעשים דברים נוראים בעולם,
נפלאים ונוראים מאד, ואין יודעים כלל. הינו
שעדין אין יודעים שום ידיעה כלל לא.
וגם מה שמובא, פי תכלית הידיעה אשר לא
נדע, הינו גם-כן אצל כל ידיעה וידיעה הינו
שאפלו כשמגיעין להתכלית של הידיעה דהינו
לא נדע, אף-על-פי-כן עדין אין זה התכלית, פי
זה התכלית הוא רק באותה הידיעה, אבל בידיעה
הגבוהה ממנה, עדין לא התחיל בה כלל, וכן
למעלה מעלה. נמצא שלעולם אין יודעין כלל
כלל לא, ואף-על-פי-כן אין זה התכלית, פי עדין
לא התחיל כלל לידע בידיעות שלמעלה מזאת
הידיעה שהגיע בה אל התכלית שלא נדע וכו'.

(שיחות-הר"ן, סימן ג)

קוֹנְטֵרַס

גְּלוּי אֶלְקוֹת

יגלה את אמתת מציאותו יתברך, ואיך שאין שום תכלית
אחרת בזה העולם, רק להמשיך עצמו אליו יתברך, אשר
דבר זה הוא הנעימות והערבות הטובים והיקרים ביותר
לנצח נצחים.

*

בנוי ומיסד על־פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו,
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל־פי דברי תלמידו, מורנו

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על־ידי

חסיד בֶּרֶסְלָב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר אֹר רַבְּנֵי ז"ל
הוּא אֹר הַגְּאֻלָּה, כִּי רַבְּנֵי ז"ל מְגַלֶּה
אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתָיו יִתְבַּרְךָ בְּגִלּוֹי אֱלֻקוֹת
כְּזֶה, עַד שֶׁבְּהִכָּרַח שִׁיפְתַּח פִּי לְדַבֵּר עִמּוֹ
יִתְבַּרְךָ, הֵינּוּ מִי שֶׁמְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ אֶת לְמוֹד
רַבְּנֵי ז"ל שֶׁהוּא לְמוֹד שֶׁל גִּלּוֹי אֱלֻקוֹת,
בְּהִכָּרַח לוֹ לִפְתַּח פִּי וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ,
כִּי כְּפִי הַתְּגִלוֹת שֶׁנִּתְגַּלֶּה לוֹ גִּלּוֹי אֱלֻקוֹתָיו
יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ-כֵן פּוֹתַח פִּי וּמְדַבֵּר עִמּוֹ
יִתְבַּרְךָ, כִּי מֶרֶב אֹר אֱלֻקֵי שְׁמַאִיר בּוֹ
רַבְּנֵי ז"ל, נִפְתַּח הִפֵּה וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ,
מֵאַחַר שֶׁמְרַגֵּישׁ שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ אִתּוֹ, עִמּוֹ
וְאַצְלוֹ, וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁמְקַבֵּל יוֹתֵר מֵרַבְּנֵי
ז"ל לִיּוֹתֵר מֵאִיר בּוֹ גִּלּוֹי אֱלֻקוֹת, וּמְדַבֵּר
יוֹתֵר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקיח)

קוֹנְטְרָס

גְּלוּי אֱלֹקוֹת

.א

צָרִיף שְׁתַּדַּע אַהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם
מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהוּיָה
וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר,
הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַלְבִּישׁ עֲצָמוֹ
בְּכָל מָה שֶׁלְּמִרְאָה עֵינֵינוּ, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדַת כָּל
בֵּר יִשְׂרָאֵל — לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַדַּעַת הַזֶּה,
לֵידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדֵּי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל,
וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, דָּבָר גְּדוֹל
וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֹא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֻצִּיל
הָעֲלִיּוֹן, וּכְפִי שֶׁהָאָדָם מְכַנֵּס בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, כֵּן
הוּא זוֹכֵה לְטִהָר וּלְזַכֵּךְ אֶת נַפְשׁוֹ, רוּחוֹ וּנְשָׁמָתוֹ, וְזוֹכֵה
לְהַעֲשׂוֹת כְּלֵי שְׁתַּמְשֵׁךְ בּוֹ שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁרֵי מִי

שְׁנַמְשֶׁךְ אַחַר הַיְדִיעָה הַזֹּאת, שְׂאֵז יִגָּאֵל מִכָּל צְרוּתָיו. כִּי בִיִּדְעוֹת אֱלֹהִים, שְׁהָאָדָם יוֹדֵעַ בִּיִּדְעָה בְרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, הוּא מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בָאֵין סוּף בְרוּךְ הוּא, וְיִוְדַע וְעַד אֲשֶׁר הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הַיְדִיעָה הַזֹּאת בְּעֲצָמָה מְטַהֶרֶת אֶת הָאָדָם מִכָּל מִיָּנִי פְגָמִים וְעוֹנוֹנוֹת וְלִכְלוּכִים שְׁלִכְלִיךְ עֲצָמוֹ עַל-יְדֵי חֲטָאֵיו הַמְרַבִּים, וְזוֹכָה לְטַהֲרָת וְזָכוּף הַנֶּפֶשׁ; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמִכְנִים בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֱלֹהִים.

ב.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין דָּבָר כְּזֶה, שְׂיִכּוֹל לְהַסְתִּיר וְלַהֲעֵלִים וְלִכְסוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי גַם בְּתוֹךְ הַכְּסוּי וְהַהֲעֵלִים וְהַהַסְתָּרָה, גַּם שֵׁם נִמְצָא הָאֵין סוּף בְרוּךְ הוּא, וּבִיִּדְעוֹת אֱלֹהִים הוּא מְהַפֵּךְ אֶת גְּלוּתוֹ לְגֵאֲלָה, כִּי תִכְףּ-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שְׂהַקְדוּשׁ-בְרוּךְ-הוּא מְסַתֵּר בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט, כְּכֹר אֵין זֶה הַסְתָּרָה. וְלִזְכוֹת לְזֶה אֵי אֶפְשָׁר אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׂמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בְּהַ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר כָּלוּל מְאוֹתִיּוֹת, וְכָל אוֹת וְאוֹת יֵשׁ לוֹ שְׂרֵשׁ מְהַסְפִּירוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת, וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׂאָדָם מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, מְצָרֵף אוֹתִיּוֹת אַחַת אֶל אַחַת עַד שְׂנַעֲשִׂית

תְּבָה, וְכָל תְּבָה וְתְבָה הִיא כְּלִי לְהַמְשִׁכַת הָאוֹר אֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ גְּשָׁמִיּוֹת חֲמֻרִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְעַל-יַדֵּי
 שֶׁהָאָדָם מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמֵאַמִּין בְּאַמוּנָה
 בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, אֲשֶׁר אֵין דְּבוּר הוֹלֵךְ לְבִטְלָה, אֲלָא כָּל
 דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְגַּלָּה
 אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי עַל-יַדֵּי שֶׁמְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ,
 נִתְבַּרְרָ לּוֹ אֲשֶׁר לִית אַתָּר פְּנוּי מִיְנִיָּה, אֲזִי נִתְגַּלָּה עָלָיו
 אוֹר עֲלִיּוֹן וְנוֹרָא מְאֹד, אֲשֶׁר שׁוֹם רָשַׁע וְרוֹדֵף אֵינוֹ
 יָכוֹל לְהִרְעֵ לּוֹ, מֵאַחַר שִׁיּוּדַע שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם
 אֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְהַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ,
 וְאַפְלוֹ שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו צִעַר וְיִסּוּרִים וּמְכַאֲוִבִים, דַּחֲקוֹת
 וְעֲנִיּוֹת וּמְרִירוֹת מְשׁוֹנְאִים אַרוּרִים, עִם כָּל זֹאת בְּזֶה
 שֶׁמְכַנְּסִים אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יַדֵּי שֶׁמִּיַּחַד
 וּמְצַרֵּף אוֹת בְּאוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשִׂית תְּבָה, וּמִתְבָּה לְתְבָה
 בּוֹנָה בְּנִין שֶׁל תְּפִלָּה, עַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיף
 אֵלָיו אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְנִצַּל מִכָּל צְרוּתָיו, כִּי
 אֵין עוֹד מְקוֹם לְהִנְצִל מִכָּל צְרוּתָיו וְעֲנִיּוֹתוֹ וְדַחֲקוֹתוֹ
 וְחֲלִישוֹת הַדַּעַת שֶׁמְחַלִּישוֹת אֶת דַּעְתּוֹ וְשׁוֹבְרוֹת אוֹתוֹ
 בְּחֲרוּפִין וְגִדְוּפִין כְּמוֹ מִי שֶׁבוֹרַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְנִכְנָס
 בְּתוֹךְ תִּבְתֵּת הַתְּפִלָּה, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה בְּעֲצָמוֹ מְמַשִּׁיף עַל
 עֲצָמוֹ אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא; וְעַל-כֵּן רָאָה אֶהוּבִי, בְּנֵי
 הַיֶּקֶר, לְהִיּוֹת חֲזָק וְאַמִּיץ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה לְדַבֵּר

אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִאֲמִין אִיךָ שְׁכַל אוֹת וְאוֹת מְצַטְרָפֶת
 וּמְשַׁכֶּת עַל עֲצָמָה אוֹר נוֹרָא מְהַעוֹלְמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים,
 וְאִם תִּהְיֶה חֶזֶק וְאֲמִיץ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, אֲזִי יִתְגַּלֶּה
 לְךָ סוּף כָּל סוּף הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא הַמְּסַתֵּר
 בְּכָל הַהִסְתָּרוֹת, וְיִתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם הַסְּתָרוֹת
 כָּלֵל, וְכָל הַהַעֲלָמוֹת וְהַכְּסוּיִים וְהַהִסְתָּרוֹת יִתְהַפְּכוּ לְךָ
 לְגִלּוֹי אוֹר עֲלִיּוֹן וְנוֹרָא מְאֹד; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַרְגִיל אֶת
 עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, שְׁאֲזִי יִתְגַּלוּ עֲלָיו אוֹרוֹת
 עֲלִיּוֹנִים, אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, וְעוֹלָמוֹ יִרְאֶה בְּחַיּוֹ.

ג.

צָרִיךְ שְׁתִּאֲמִין, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר מְלֹא כָּל
 הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְזֶה שְׁתִּכְנִים
 אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, תַּעֲלֶה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזוֹ הַתְּכֵלִית שְׁנִבְרָאת אֵלֶיךָ — לְהוֹרִיד אֶת
 הַשְּׁכִינָה בְּזֶה הָעוֹלָם, עַד שְׁיִתְגַּלֶּה לְךָ אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו
 יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ
 אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ
 תִּקְרַר אֶת עֲצָבֶיךָ, וְשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר
 אוֹתְךָ, וְאֶפְלוֹ שְׁעוֹבְרֶת עֲלֶיךָ עֲכָשׁוּ מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת,
 חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין וְחֲלִישוֹת הַדַּעַת, שְׁמַחֲלִישִׁים אֶת דַּעְתְּךָ
 וְשָׁעִים אֲרוּרִים וְשׁוֹבְרִים אוֹתְךָ, תִּאֲמִין בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה

וּמְזַכֶּכֶת, אֲשֶׁר שָׁם אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם מְסַתֵּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תּוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמָה גַם שְׁתַּעֲלֶה אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה, אֲשֶׁר זוֹהִי תְּכֵלִית הַבְּרִיאָה, שֶׁהָאָדָם שֶׁהוּא חֹמֶר גַּם וְעַב מְסֻתוֹכֵב בְּזֶה הָעוֹלָם הַמְּלֵא הָעֲלָמוֹת וְהַסְּתָרוֹת, זֹכֶה לְגִלוֹת גַּם שָׁם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרֵךְ, וּמּוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמַעֲלֶה אֶת הָעוֹלָם אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִתְעַלֶּה בְּתְּכֵלִית הָעֲלִיָּה; אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹסֵק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת, שָׂאז יֵצֵא מְגֻלוֹתָיו, וַיַּעֲלֶה תָּמִיד מַעֲלָה מַעֲלָה, אֲשֶׁרִי לוֹ.

ד.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יְתִבְרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יְתִבְרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְצָרִיךְ לְהַכְנִיֵס אֶת עַצְמוֹ כָּל-כַּף בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹת, עַד שֶׁלֹּא יֵרָאֶה לְמֵרְאָה עֵינָיו רַק אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרֵךְ, וְזֶה הָאֲשֶׁר הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְזֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁאָדָם נִבְרָא בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּדִּי שְׂיִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל הַתְּכֵלִית הַזֹּאת, לְהַכִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וְאֵז כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס אֶת עַצְמוֹ בִּידְעוֹת אֱלוֹהִים, כָּל הַחַיִּים שֶׁלוֹ כְּבָר חַיִּים אַחֲרֵים לְגַמְרֵי. כִּי בְּאִמַּת הַכָּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הִיא, וְהָאָדָם צָרִיךְ

לְבוֹא אֶל בְּטוּל כְּזֶה, עַד שֶׁלֹּא יֵרָאֶה שׁוּם דְּבָר וְלֹא
 יִרְגִישׁ שׁוּם דְּבָר רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְדָבָר
 גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ כָּלֵל, רַק בְּהַשְׁגַּחַת
 הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וּמִי שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל מִדְרָגָה זוֹ,
 אִזּוֹ הוּא בְּמִדְרַגַּת צְדִיק, כִּי דִרְכוֹ שֶׁל צְדִיק מְרַב אֹר
 וְחַיּוֹת אֱלֹקוֹת שְׁמַאִיר בּוֹ, הוּא מְסַבֵּיר פָּנִים לְכָל אָדָם
 בְּאַהֲבָה יִתְרָה, וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו צְרוּת וְיִסּוּרִים,
 מְרִירוֹת וְהִרְפַּתְקָאוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, הוּא מְחַזֵּק עֲצָמוֹ,
 וְאֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, אֲלֹא אֲדַרְבֵּה מְקַבֵּל אֶת כָּל בַּר
 יִשְׂרָאֵל בְּסִכָּר פָּנִים יְפוֹת מְרַב אֹר וְחַיּוֹת וְזִיו שְׁמַאִיר
 עָלָיו; כִּי בְּדַרְךְ כָּלֵל מִי שְׁזוֹכָה לְהַכְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְהוּא תָּמִיד חַי חַיִּים רוּחָנִיִּים שְׁמַאִיר עָלָיו "גְּלוֹי
 אֱלֹקוֹת", הוּא סוֹבֵל בְּיוֹתֵר, הֵן מַעֲצָמוֹ — כִּי גוֹפּוֹ
 אֵינוֹ יְכוּל לְקַבֵּל אֶת הָאֹר הַזֶּה, וְהֵן מִבְּנֵי בֵיתוֹ — כִּי
 קָשָׁה וְכָבֵד לָהֶם לְקַבֵּל רוּחָנִיּוֹת, כִּי סוּף כָּל סוּף הוּא
 עֹבֵד יָמִים וְשָׁנִים בְּהִתְמַדָּה רַבָּה, וּמְזַכֵּךְ אֶת עֲצָמוֹ, עִם
 כָּל זֹאת גַּם גּוֹפּוֹ הַגִּשְׁמִי לֹא יְכוּל לְקַבֵּל אֶת הָאֹר הַזֶּה,
 וְעַל-כֵּן הוּא סוֹבֵל מֵה שְׁסוֹבֵל, וּמְכַל שְׁכָן בְּנֵי בֵיתוֹ
 שֶׁהֵם קָצֵת יוֹתֵר רְחוּקִים מִמֶּנּוּ, קָשָׁה וְכָבֵד לָהֶם לְקַבֵּל
 אֶת הָאֹר הַזֶּה, וְעַל-כֵּן הוּא סוֹבֵל צְרוּת וְיִסּוּרִים מֵהֶם
 וּמְכַל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן אַחֲרֵים, שְׁלֵגְמֵרֵי רְחוּקִים מִמֶּנּוּ,
 הֵם הַמְּצַעְרִים וּמְעִיקִים לוֹ, וְזֶה הוּא צַעַר הַשְּׂכִינָה, כִּי

הַצְדִּיק כָּל-כֶּף דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ עַד שְׁאִין לִפְנֵי מְרֹאֵה
 עֵינָיו רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁזֵה שְׂכִינַת עֲזוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ, וְכָל הַמַּעֲיָק לְצַדִּיק הַזֶּה, הוּא מַעֲיָק לְשְׂכִינָה,
 וְזֵה צֶעַר הַשְׂכִּינָה וְזוֹ גְלוּת הַשְׂכִּינָה, שֶׁהַשְׂכִּינָה צְרִיכָה
 לְטַלְטֵל אֶת עֲצָמָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּמִדְּחִי לְדְּחִי, וְלִסְבֹּל
 חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, וְהַכֹּל מִפְּנֵי שְׁאִין מְעַרְיכִים אֶת אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמַחֲזִיק
 מִעֲמֵד, וְשׁוֹם דְּבַר שְׂפָעוֹלָם לֹא יָכוֹל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, וְהוּא
 דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמִקְבֵּל אֶת כָּל־מַסְבָּר
 פָּנִים יְפוֹת, שְׂאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ה.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר כָּל בְּרִיאַת
 הָאָדָם הִיְתָה רַק כְּדֵי שְׂיִכִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְלִידַע מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְהַבְּטוּל הַזֶּה שְׂמַבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ
 לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבַּרֵּךְ צָרִיךְ לְהִיּוֹת 'בְּרִצּוֹא וְשׁוֹב', כִּי אִי
 אֶפְשָׁר לְהַתְּבַטֵּל לְגַמְרֵי, כִּי אֵז לֹא תִהְיֶה לוֹ שׁוֹם מְצִיאֹת
 בְּזֵה הָעוֹלָם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרֹא אֶת הָאָדָם בְּזֵה
 הָעוֹלָם דִּיקָא, כְּדֵי שְׂיִשְׁאֵר בְּזֵה הָעוֹלָם עַד הַרְגַע שְׂיִקְרָא
 לוֹ לְמַעְלָה, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַבְּטוּל 'בְּרִצּוֹא וְשׁוֹב',
 וּכְשֶׁהוּא 'בְּרִצּוֹא' אֵז נִתְגַּלָּה אֱלֹיו גְּלוּי אֱלֻקוֹת כְּזֵה,
 עַד שְׂאִינוֹ רוּאָה וְאִינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאִינוֹ מְרַגֵּישׁ מִשׁוֹם דְּבַר

רק אמתת מציאותו יתברך, ולהפוך כשהוא בבחינת
 'ושוב', גם אז מתנוצץ לצדיקים אור גדול ונורא מאד
 מ"גלוי אלקות", אך צריכים לקדש ולטהר את גופו
 הגשמי והחמרי, שיהיו לו כלים לקבל את האור הזה.
 ואיך זוכים לזה, לקדש ולטהר את גופו שיהיה נעשה
 כלי לגבי "גלוי אלקות"? על-ידי קיום המצוות, כי
 יש רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה, ועל-ידי
 שאדם מקיים את מצוותיו יתברך, ושומר את עצמו
 לא לעבור על רצונו יתברך, על-ידי-זה בעצמו נעשה
 כלי שיתגלה בו גלוי האור אין סוף ברוך הוא, כי
 הרמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה הן כנגד
 רמ"ח איברי האדם ושס"ה גידי האדם, והן קשורות
 ומשולבות בעולמות העליונים, וכשאדם מקיים איזו
 מצוה או נזהר מאיזו עברה, חס ושלום, על-ידי-זה
 ממשיך על עצמו אור עליון ורוחני מאד, עד שגם גופו
 הגשמי והחמרי, העב והגם — מזדכך, ואז נעשה כלי
 לקבל בו "גלוי אלקות", אשר גם בעת ששכ מהבטול,
 מאיר בו האור אין סוף ברוך-הוא; אשרי מי שמקדש
 ומטהר את גופו החמרי והגשמי, ויהיה נעשה כלי
 לקבל האור אין סוף ברוך הוא.

ו.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! מִי שְׁזוּכָה
 לְהִתְבַּטֵּל וּלְהַכְלִיל בְּאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְתַמִּיד
 כָּל מַחְשַׁבְתּוֹ הִיא אֵיף לַעֲשׂוֹת אֶת רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים, עֲרַבִים וּמְתַקִּים, וְלֹא
 חֶסֶר לוֹ שׁוּם דְּבָר, כִּי הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף
 בְּרוּךְ הוּא; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַגִּיעַ
 לָזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים. וְלִכֵּן אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר,
 אִם אַתָּה רוֹצֵה לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים, עֲרַבִים וּמְתַקִּים,
 הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ תַּמִּיד לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ רַק גְּלוֹי
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם רַק
 עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ
 "גְּלוֹי אֱלֹקוֹת" כְּזֶה, שְׁלֹא תֵאָדָר וְלֹא שַׁעֲרַת מִימֶיךָ,
 כִּי בְּאֶמֶת צָרִיף לְהַכִּין אֶת עֲצָמוֹ בְּהַכְּנִסוֹ לְקַדְשָׁה, הֵן
 עַל-יְדֵי יְגִיעָה רַבָּה בְּלַמּוּד תּוֹרָה, וְהֵן עַל-יְדֵי יְגִיעָה
 רַבָּה בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה, וְהֵן עַל-יְדֵי קִיּוּם מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה סוֹף כָּל סוֹף נְזוּדְכֶךָ, עַד שְׁנַעֲשֶׂה כְּלִי לְגַבִּי
 גְּלוֹי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן עֲשֵׂה מֵה שְׁתַּעֲשֶׂה
 לְהִתְמַיֵּד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּלְהִתְמַיֵּד בְּתַפְלָה
 וּבִקְשָׁה, שְׁתַּהַיֶּה רְגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר
 כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׂאֵין
 לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְכֵן תִּקְיָם אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ

בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעַל-יַד-זֶה תִּהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי שְׂיִמְשֵׁךְ
 בְּךָ אֹרֶךְ הַיָּיִן סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיֵּאִיר עֲלֶיךָ אֹרֶךְ נוֹרָא
 וְנִפְלָא מְאֹד, שְׁלֵא תֵּאֲרֵךְ וְלֵא שְׁעֲרֵךְ בְּחַיֶּיךָ כָּלֵל; הָעֵקֶר
 אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן רַק מְכַל מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּרַח לְךָ אֱלֹיו
 יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים, כִּי אֵינְךָ עוֹד טוֹב בְּזֶה
 הָעוֹלָם כְּמוֹ מִי שְׁזוֹכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵינְךָ
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ "גְּלוּי אֱלֻקוֹת".

ז.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, שְׁעֵקֶר מַעֲלַת
 גְּדֻלַּת הַצְּדִיקִים הִיא כְּפִי מִדַּת הַבְּטוּל, שְׁזוֹכָה לְבַטֵּל
 אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל אֵינְךָ סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֵהֲמַשִּׁיךְ
 עַל עֲצָמוֹ תָּמִיד "גְּלוּי אֱלֻקוֹת", אֲשֶׁר אֵינְךָ עוֹד
 עֲרֹבוֹת וְנַעֲיֻמוֹת בְּחַיִּים, כְּמוֹ מִי שְׂתַמִּיד זוֹכֵר אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּוֹדַע וְעַד אֲשֶׁר כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה
 הִיא רַק עֵצָם אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְדָבָר זֶה אֵי
 אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר לְאָדָם שְׂאִינוֹ אוֹחֵז בְּזֶה, כִּי עַל-פִּי-רֹב
 הָאָדָם מַחֲמַת חֲמָרוֹ וַיִּשׁוּתוֹ, קָשָׁה וְכִבֵּד לוֹ לְקַבֵּל דְּבָר
 זֶה, כִּי סוּף כָּל סוּף הוּא רוּאָה עוֹלָם גְּשָׁמִי וְחֲמָרִי,
 וְרוּאָה הַפּוֹךְ גְּלוּי הָאֱלֻקוֹת, כִּי נִדְמָה לוֹ שֶׁהַכֹּל טֹבֵעַ, כִּי
 רוּאָה רְצִיחוֹת וְגִנְבוֹת וְגִזְלוֹת וְשַׁחֲתוֹת, וְאֶחָד מְצַעֵר
 אֶת הַשָּׁנִי "וְכָל דְּאֵלִים גְּבַר", וְכִדּוּמָה כָּל מִינֵי שַׁחֲתוֹת

ומדות רעות שיש בעולם, האדם רואה לפני מראה
 עיניו, ועל-כן קשה וכבד לו לקבל את גלוי אלקותו
 יתברך, ומשם נפלו ונתרחקו רב רבם של בני העולם
 ממנו יתברך, עד שנדמה להם בדיוק ההפוך, כאלו,
 חס ושלום, עזב אלקים את הארץ, ומשם נמשכות כל
 הקשיות והספקות והבלבולים והעקמומיות שנכנסים
 בלב האדם, עד שחי חיים מרים ומרורים ממות, וטועם
 טעם גיהנום בזה העולם ממש, רחמנא לישזבן, והכל
 מרב העקמומיות שנתעקם לבבו בקשיות ובספקות
 אחריו יתברך, שרואה שהכל מתנהג בדיוק ההפוך,
 "צדיק ורע לו רשע וטוב לו", רציחות ושחיתות,
 ואין לו שום תרוץ להבין מה שקורה בזה העולם,
 ועל-כן רב רבם של בני-האדם שכל-כף נפלו בדעתם
 והתיאשו לגמרי מחייהם, עד שמטיחים דברים כלפי
 מעלה, הכל מאחר שאי אפשר להם להבין את הנהגתו
 יתברך, לא-כן גדולי ומבחרי הצדיקים זוכים לביטל
 את עצמם לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ולא אכפת
 להם שום דבר, הם רק רצים אחריו יתברך, ומתמידים
 בתורה ובתפלה, במצוות ובמעשים טובים, וזו כל
 מגמתם — איך לזכות למצא רק את הקדוש-ברוך-
 הוא, ונאפלו שהם בעצמם סובלים חרופין וגדופים,
 בזיונות ושפיכות דמים מהמון עם, שקמים עליהם

כָּל מִינֵי בְּעָלֵי עֲבָרָה, וְחוֹלְקִים וְרוֹדְפִים אוֹתָם, עִם
 כָּל זֹאת לֹא אִכְפַּת לָהֶם שׁוֹם דְּבָר, הֵם מוֹסְרִים נַפְשָׁם
 רַק בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְרָצִים רַק אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ דִּיקָא,
 עַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלֶּה אֱלֹהֵם גְּלוֹי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּמַדְרָגָה
 הַכִּי עֲלִיוֹנָה. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע שְׁלֹא בְּנִקְל מְגִיעִים אֶל כָּל
 זֶה, כִּי מְנַסִּים אוֹתָם בְּכָל מִינֵי נְסִיווֹת, כִּי הֵם סוֹבְלִים
 יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי בְּאַמַּת לְזָכוֹת לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, זוֹהִי הַמַּדְרָגָה הַכִּי גְבוּהָה שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה
 הָעוֹלָם, כִּי לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים הַמְּלֻאָכִים הֵם
 נִשְׁמָה בְּלִי גּוּף, וְעַל-כֵּן בְּנִקְל לָהֶם לְקַבֵּל אוֹר רוּחָנִי,
 לֹא-כֵן הָאָדָם בָּזֶה הָעוֹלָם הוּא גִשְׁמִי וְחָמְרִי, וּמְסַבֵּב
 עִם אִשָּׁה וְיִלְדִים וּבְנֵי-אָדָם, וְהוּא צָרִיךְ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת
 וְלִישֵׁן, וְצָרִיךְ פְּרִנְסָה, אֲשֶׁר מִכָּל זֶה בְּהִכְרַח שֶׁיִּפֹּל אֶל
 גִּשְׁמִיּוֹת, וְיִשְׁכַּח, חֵס וְשְׁלוֹם, מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עִם כָּל
 זֹאת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הַזּוֹכֶה לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
 וְלִקְיָם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּדוּלָּה,
 וּמִתְפַּלֵּל עָרֵב וּבִקְרָ וְצָהָרִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, גַּם הוּא זוֹכֶה
 כָּל אֶחָד כְּפִי יִגִּיעַתוֹ וְטִרְחַתוֹ וְהִכָּנְתוֹ לְבַחֲיַנֵּת "גְּלוֹי
 אֱלֹקוֹת", וּמִכָּל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים אֲשֶׁר
 מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וְהַפְּקִירוֹ אֶת עֲצָמָם לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי מִזֶּה הָעוֹלָם, וְאִין
 לָהֶם שׁוֹם רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעֲדֵי לְהַפְּלִל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, הֵם

דִּיקָא נַעֲשִׂים כְּלִים לְהַמְשִׁכַת אור זיו וְחַיִּית וּדְבָקוֹת
הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, כִּי עָלֵיהֶם מְאִיר גְּלוֹי אֱלֹקוֹתוֹ
יִתְבַּרְךָ. וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ מִי שְׁעָדִין רְחוֹק מְאֹד מְאֹד
מִכָּל זֶה, וְהוּא מְלֵא קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת וְחִמְרֵיּוֹת, עָלָיו
עַל-כָּל-פָּנִים לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ אֶל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים,
וַיִּשְׁתַּדֵּל לִילֹךְ בַּעֲצָתָם, מֵאַחַר שֶׁהֵם כָּבֵר עָבְרוּ אֶת
גְּדֹל הַנְּסִיווֹנוֹת הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְרִים, וַיִּלְמַד אֶצְלָם וַיִּקְבַּל
הַתְּחִזְקוֹת וְעֲצוֹת וְהַדְּרָכוֹת וְהַנְּהַגוֹת יִשְׁרוֹת, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה
לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ גְּלוֹי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ.

ח.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵין עוֹד
תְּכִלִּית טוֹבָה כְּמוֹ הַתְּכִלִּית הַזֶּה, שֶׁהָאָדָם יִגִּיעַ אֶל
שְׁלֵמוֹת "גְּלוֹי אֱלֹקוֹת", הֵינּוּ שְׂיַדַע וַיִּבִּין וַיִּשְׁפִּיל אֲשֶׁר
כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ הִיא לְבוֹשׁ לְגַבִּי אֵין סוּף בְּרוּךְ
הוּא, וְאֵף שְׁזוּהֵי מְדַרְגָּה גְּדוּלָּה וּגְבוּהָהּ מְאֹד מְאֹד,
שְׂיִזְכֶּה לְרְאוֹת מִכָּל דְּבָר אֶת גְּלוֹי אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ
יִתְבַּרְךָ, עִם כָּל זֹאת זֶה נִקְרָא עֲשֶׂר, כִּי אֵין לָךְ עוֹד
עֲשֶׂר וְעֲשִׁירוֹת יוֹתֵר גְּדוּלָּה מְזֵה, שְׂאָדָם זוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ
בַּעֲצָמוֹ אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר הִיא הַמְּדַרְגָּה הַכִּי
עָלְיוֹנָה שֵׁישׁ לְהַשִּׁיג בְּזֶה הָעוֹלָם — רַק גְּלוֹי אֱמֶתֶת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׂאֵין לוֹ בְּעוֹלָמוֹ רַק "גְּלוֹי אֱלֹקוֹת",

ואינו מענין בשום דבר, רק שיתגלה אליו גלוי אלקותו
 ותברך, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבור אותו. ומי
 שזוכה להגיע למדרגה זו, הוא המאשר ביותר בחייו,
 כי "גלוי אלקות" הוא האשר הנצחי, וזו תכלית ירידת
 הנשמה אל זה העולם, לסגל בה תורה ומצוות ומעשים
 טובים, שכל זה הוא כלי והכנה שיזכה לדבק את עצמו
 באין סוף ברוך הוא. כי התורה היא חכמתו ותברך,
 וכשאדם לומד את התורה הקדושה, הוא נכנס בתוך
 חכמתו ותברך, ונכלל בו ותברך, וכמו-כן כשזוכה
 לקיים את מצוותיו ותברך, על-ידי-זה נמשך עליו שפע
 אור וזיו וחיות ודבקות הבורא ותברך שמו; אשרי מי
 שאינו מטעה את עצמו כלל בזה העולם, רק בורח
 תמיד אליו ותברך, ועל-ידי-זה בעצמו תגלה אליו
 "גלוי אלקות", כי באמת בזה העולם יכולים להטעות
 את עצמו מאד מאד, מאחר שנמצאים בתוך גשמיות
 העולם הזה, ויכולים לפל בנקבא דתהומא רבה, עד
 שיחשב כאלו הכל טבע ומקרה ומזל, ושפלוני מצליח
 — מפני שיש לו ראש יותר טוב, או אלמוני בריא —
 מפני שיש לו מזל טוב, כי באמת מי שזוכה לבטל את
 עצמו לגמרי אל אין סוף ברוך הוא, יודע שהכל ממנו
 ותברך, אין דבר בזה מזל וטבע וראש טוב, הכל אין
 סוף ברוך הוא, וזו שלמות "גלוי אלקות", שצריכים

להגיע אל זה בזה העולם, ומי שזוכה להגיע לכך, הוא בא אל תכליתו בזה העולם; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, מה לפניך, תבטל את עצמך לגמרי אל אין סוף ברוך הוא, ותקבל כל הבא עליך לטוב, ואל תקשה שום קשיות עליו יתברך, ואז טוב לך כל הימים.

ט.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, בזה העולם העובר, הגשמי והחמרי, המלא הסתרות וכסויים וההעלמות, שמכסים ומעלימים ומסתירים את אמתת מציאותו יתברך, עובר על האדם מה שעובר — צרות ויסורים, קטנות וחלישות הדעת ומכאובים, ועקר גדלת בר ישראל, שבורח מכל מה שעובר עליו רק אליו יתברך, ותמיד ממשיך את עצמו רק אל גלוי אמתת מציאותו יתברך, אשר המדרגה הזו היא המדרגה הכי גדולה ונוראה מאד מאד, כי הקדוש-ברוך-הוא שלח נשמה מרום גבהי האצילות אל העולם הגשמי והחמרי הזה, עד שמעלימים ומכסים ומסתירים את אמתת מציאותו יתברך ממנו, ואדרבה נותנים לו בחירה שיראה בדיוק ההפוך מהמציאות, שרוצה רק גיבנות ושחיתות, העלמות והסתרות, עם כל זאת הוא אינו מסתכל על כל זה, רק בורח אליו יתברך, זו מעלת בר ישראל

יותר ממלאכי מעלה, כי המלאכים הם נשמה בלא גוף, ועל-כן אם הם משיגים את אמתת מציאותו יתברך, אין זו מעלה ושבח כלל, כי אין להם מי שימנע ויכסה ויסתיר ויעלים מהם את אמתת מציאותו יתברך, לא-כן בר ישראל המנח בזה העולם מלא הספרות וכסויים, צרות ויסורים ומכאובים, חובות עניות ודחקות, מחלות יסורים מיסורים שונים שעוברים עליו, ואף-על-פי-כן הוא בורח אליו יתברך. זה עקר מעלת בר ישראל; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לא ליאש עצמך מכל מה שעובר עליך, אלא ברח לך אל גלוי אלקותו יתברך, הינו שתמיד תמשיך את עצמך רק אליו יתברך, ותדע בידעה ברורה ומזככת, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ודבר גדול ודבר קטן הכל ממנו יתברך, ועל-ידי-זה בעצמו תזכה להנצל מכל העובר עליך, כי אין עוד הצלחה לאדם כמו מי שזוכה להמשיך את עצמו אל "גלוי אלקות", הינו שתמיד יהיה גלוי לפניו אשר אין עוד בלעדיו יתברך כלל; אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבבו, ואז טוב לו כל הימים.

י

צריך שתדע אהובי, בני היקר! אף שאני מרבה לדבר עמך מ"גלוי אלקות", ומשתדל להחדיר בך,

אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְנִדְמָה לָךְ כְּאֵלוֹ אֲנִי
 חוֹזֵר עַל דְּבָרֵי פְעָמִים אֵין מִסְפָּר, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ אֶת
 זֶה בְּכֹל פֶּעַם בְּפֶעַם מִמֶּנִּי, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ
 כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֹקוֹת גָּמוּר הוּא, וְעַקֵּר הַתְּכֵלִית הוּא
 רַק לְהַגִּיעַ אֶל "גְּלוֹי אֱלֹקוֹת", עָלֵי לֹאמַר לָךְ כִּי עֲדִין
 לֹא הִתְחַלֵּיתִי לְגִלוֹת לָךְ מֵה שֵׁישׁ לְגִלוֹת, כִּי כְּפִי הַצָּרוֹת
 וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם,
 וּמִנָּח בְּמָקוֹם סִכְנָה גְדוֹלָה בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שָׁעָה וּבְכֹל
 רִגַע מִמֶּשׁ, שְׁלֹא יִתְפַּס בְּאִיזוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת,
 שְׁלֹא יִחְבֵּר אֶת עֲצָמוֹ אֶל קָלִים וְרִיקִים וּפּוֹחֲזִים,
 מִיָּנִים וְאֶפִיקוֹרְסִים, הַכּוֹפְרִים לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא
 לִישְׁזַבֵּן, עֲדִין לֹא הִתְחַלֵּיתִי לְדַבֵּר עִמָּךְ, כִּי בְּאַמַּת
 צְרִיכִים לְחֹזֵר וּלְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ רַק מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּפִי רַבּוּי הַדְּבוּרִים שְׁאָדָם מְדַבֵּר וּמְגַלֵּה
 וּמְפָרְסֵם הֵן לְעֲצָמוֹ וְהֵן לְאַחֲרִים, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו
 יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, כּוֹלֵי הָאֵי וְאוֹלֵי יְזֻכָּה לְהַנְצִל מִכָּל מִיָּנִי
 דְּעוֹת כּוֹזְבֵיאוֹת, מִיָּנוֹת, כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, הַמְעַלְיָמִים
 וּמְסַתִּירִים וּמְכַסִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֶז
 הָאָדָם נִמְצָא בְּסִכְנָה גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵין לָךְ עוֹד
 סִכְנָה כְּמוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, שְׁהָאָדָם יְכוֹל לְאַבֵּד
 אֶת זֶה הָעוֹלָם כְּרִגַע, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי שִׁימְשִׁיךְ
 אֶת עֲצָמוֹ אֶל דְּעוֹת נִפְסְדוֹת שֶׁל מִיָּנִים וְאֶפִיקוֹרְסִים,

הכופרים לגמרי בזה, וממשיכים את עצמם אל הטבע, אשר זה עקר הטמאה, טמאת מת ממש, כי עקר הטמאה והזהמה הוא כפירות ואפיקורסות, ולהפוך עקר הקדשה והטהרה הוא האמונה הברורה והמזככת בו יתברך, ועל-כן ההכרח לי לחזור עמך, אהובי, בני היקר, מדי יום ביומו ומדי שעה בשעה ומדי רגע ברגע עוד פעם מ"גלוי אלקות", שתדע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא. ותכניס את זה היטב היטב בדעתך ובלבך, ואל תקשה שום קשיות וספקות עליו יתברך, ואז כולי האי ואולי תשאר דבוק בחי החיים בו יתברך, ותהיה יהודי ירא שמים המקיים את מצוותיו יתברך בלי שום חכמות כלל, ואם תקיים את זה בתמימות ובפשיטות, אז תזכה לעבור את זה העולם בשלום; אשרי מי שישאר יהודי נאמן להקדוש-ברוך-הוא, ויזכה לצאת מזה העולם בקדשה ובטהרה, ואפלו שפך נכשלת, אז לא תזוז משם עד שהקדוש-ברוך-הוא ימחל לך, כי על-ידי אמונה, הקדוש-ברוך-הוא מוחל לאדם על כל החטאים, הינו כשאדם חוטא, על-ידי-זה הוא מעלים ומסתיר ומכסה ממנו את אמתת מציאותו יתברך, ותכף-ומיד כששב בתשובה שלמה אליו יתברך, ומתחרט על כל מה שעשה, אז דיקא נתגלה אליו אור אלקי; ועל-כן ראה,

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ,
וְתִכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלֹהִים הַיָּטִב הַיָּטִב בְּתוֹךְ לְבָבְךָ
וְדַעְתְּךָ, וְתַחֲזֹר עַל זֶה פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, אֲזַ תִּזְכֶּה
לְהַפְּלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִהְיֶה יְצִיאָתְךָ מִזֶּה
הָעוֹלָם כְּבִיאָתְךָ, וְיִוָּכְלוּ לְהַכְרִיז לְפָנֶיךָ: "אֲשֶׁרִי הֵבֵן
הַחֲזוּר אֶל אָבִיו בְּטָהֳרָה, אֲשֶׁרִי לוֹ בָּזָה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא."

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

כָּל מֵה שְׁמֵתִקְרַב יוֹתֵר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, צָרִיף
לִידַע, שֶׁהוּא רְחוּק מְאֹד מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ. כִּי
אִם יִחְשַׁב וַיִּדְמֶה בְּדַעְתּוֹ, שֶׁכָּבֵד נִתְקַרַב
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וַיִּוְדַע בִּיְדִיעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
זֶה סִימָן שְׂאִינוֹ יוֹדַע כָּלֵל, כִּי אִם הָיָה
יוֹדַע קְצַת מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הָיָה יוֹדַע שֶׁהוּא
רְחוּק מְאֹד מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַאֲיֵנוּ יוֹדַע כָּלֵל,
וְזֶה דָּבָר שְׂאִי אֶפְשָׁר לִפְהָ לְדַבֵּר וּלְהַסְבִּיר
זֹאת, כִּי גְדֹלַת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ אֵין שְׁעוֹר.
(לקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סג)

קוֹנְטֵרַס

קַבֵּל אֶת הַמְצִיאוֹת

יחזק ויאמץ את כל בר ישראל שיעבר את זה העולם בשלום,
ולא ידאג שום דאגות, ויהיה רק תמיד שמח וישמח את אחרים.

*

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן,
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ,
רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נַפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נַתָּן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ,

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאמְרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֵסֵלָב

עֵיה "ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר כָּל מַה
שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין
בְּרוּחָנִי, הוּא מַחֲמַת שְׁאִינוֹ רוֹצֶה
לְקַבֵּל אֶת הַמְּצִיאוֹת, וְחוֹשֵׁב שְׂיוֹכֵל
לְהִתְחַמֵּק מִהַמְּצִיאוֹת, וְזֶה מַה שְׁהוֹרֵס
אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְעַל-כֵּן מִי שְׂרוֹצֶה
לְהַגְאֵל מִכָּל צָרוֹתָיו, יִקְבֵּל אֶת
הַמְּצִיאוֹת וַיּוֹדֶה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
תָּמִיד עַל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים הַרְבִּים,
שְׁעֲשֹׂה עִמּוֹ וְתָמִיד יִסְתַּפֵּל עַל הַצַּד
הַטּוֹב שֶׁבַּחַיִּים, וְאִז דִּיקָא יִרְגִישׁ טַעַם
בְּחַיָּיו.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקיט)

קונטרס

קבל את המציאות

א.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, פי הקדוש-ברוך הוא מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם אלקותו יתברך, פי אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך נמצא ובלעדיו אין שום נמצא, ובכל תנועה ותנועה שם אלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וידיעות אלו צריך לחקק היטב היטב בדעתו, וכשבר ישראל מכניס ידעות אלו בדעתו, אזי הוא יודע לקבל את המציאות באפן ובצורה אחרת לגמרי, פי מי שאין לו אמונה, חזיו אינם חיים, ותכף-ומיד כשעובר עליו איזה משבר בחיים, הוא נאבד לגמרי, וסובל מרירות דמרירות, יסורים ועגמת נפש, עד שיש שמרב צרותיו ויסוריו הקשים והכבדים, הוא מתאבד לדעת,

או שמשתגע, או שנעשה חולה, רחמנא לצלן, לא-כן
 כשמכניס את עצמו אל תוך האמונה הקדושה, ויודע
 אשר הוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה פרטית,
 ובודאי יש פונה עמקה לכל פרט ופרט מה שעובר
 עליו, על-ידי-זה יכולים לקבל בנקל את המציאות;
 ועל-כן ראו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם באמונה
 פשוטה בו יתברך, ולידע אשר אתם תלויים רק בידו
 יתברך, ועל-ידי-זה תקבלו את המציאות, וכשיעבר
 עליכם, חס ושלום, איזה משבר בחיים, לא תתאבדו
 ולא תשתגעו ולא תחלו, חס ושלום, רק תכף-ומיד
 תרגילו את עצמכם לדבר עמו יתברך, כאשר ידבר
 איש אל רעהו והבן אל אביו, אשר זה כח התפלה —
 שאדם צריך להכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך,
 ואיך שבכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם,
 ועל-ידי-זה יוכל לדבר ולשוח ולספר את כל אשר
 עם לבבו אליו יתברך, וכל מה שייכרח יותר אליו
 יתברך בתפלה ובבקשה, יותר יזכה לישוב הדעת,
 וימתקו ממנו כל הדינים והצרות והמרירות והיסורים
 שעוברים עליו, כי כל מה שהאדם מכניס את עצמו
 בידיעות אלו, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואין שום
 מקום מנוס ומבטח לרוץ ולהחבא, כי אם אצלו יתברך,
 על-ידי-זה ממילא כבר נושע בישועה שלמה, כי כל

זמן שאין האדם יודע מה עליו לעשות, הרי כשבא
עליו איזה משבר או שהוא מסתבר באיזה סבוך מסבך,
אזי הוא נאבד לגמרי, ונהרס ונשבר ברוחו וברצונו,
עד שנופל לגמרי אל יאוש ומרה שחורה ועקממיות,
ורעים ומרים לו כל החיים; על-כן ראו, בני ובנותי
היקרים, לחזר בתשובה שלמה אליו יתברך, ומכל מה
שעובר עליכם הרגילו את עצמכם ללכת אל מקום
פנוי שאין שם בני-אדם, ותדברו ותשיחו את כל אשר
עם לבבכם אליו יתברך, ותספרו לפניו יתברך את כל
לבכם ממש, כמו מי שמדבר לפני חבר טוב, או לפני
אבא, ועל-ידי-זה ימשך עליכם אור נורא ונפלא מאד,
ותזכו להנות מזיו השכינה, כי השכינה היא האמונה
הקדושה, הינו שהקדוש-ברוך-הוא השכין את שכנית
עזו יתברך בזה העולם, ונתן פח בידי בני-אדם שיוכלו
להאמין בו, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך
כלל, והוא רוחני, ובדבר רוחני לא שיש לתפס כלל,
כי האדם הוא גשם עב וגס, ומלבש בלבוש ומגבל
בהגבלות, ועל-כן ענין מגבל ומלבש לא יכול להשיג
דבר מפשט מכל מיני הגבלות ולבושים, ולכן אי אפשר
לשום בריה לתפס רוחניות אלקות, כי מה לו לגשם
להבין בענין דק ורוחני?! לא-כן עם ישראל הטביע
הקדוש-ברוך-הוא בטבעם שיהיה להם פח להאמין

בו יתברך, הינו שייסלקו את חכמתם המדמית לגמרי, ויאמינו באמונה פשוטה בו יתברך, והכח הזה הוא בחינת השכינה השוכנת אתם בתוך טמאתם, שאפלו שיהיו באיזה מעמד ומצב שיהיו, הקדוש-ברוך-הוא אתם, עמם ואצלם, ותכף-ומיד כשמשלקים ומבטלים את חכמתם המדמית, ומקבלים עליהם את על מלכותו יתברך, וחוזרים בתשובה שלמה אליו יתברך, ולומדים את תורתו הקדושה, ומקימים את מצוותיו הנעימות, על-ידי-זה משרים על עצמם שכינת עזו יתברך, ואז נצולים מכל הצרות והיסורים והמרירות וההרפתקאות שעוברים על האדם, כי אין לך עוד דבר טוב ונעים בזה העולם, כמו מדת האמונה הקדושה, להאמין בו יתברך שהוא מקום מנוס ומבטח להתחבא שם, ועל-כן בשעה שעובר עליכם מה שעובר, בני ובנותי היקרים, ראו רק להתחבא אצלו יתברך, ותקבלו את המציאות כמו שהיא, ותשפכו את לבכם אליו יתברך, ואז תראו איך שיהיה לטובה, כי הוא יתברך שומע תפלת כל פה, ומי שבאמת מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, ושופך את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, ואף שבתחלה ידמה לו שאף אחד לא שומע אותו, ולא מטה אזן קשבת אליו, כל זה בא מהכפירות והאפיקורסות שנכנסו בו, כי באמת אם יהיה חזק

ועקשן בדבר זה, אזי סוף כל סוף כל החשף יתהפך לאור גדול, וכל המניעות תתהפכה לנעימות, ויזכה להפטר מכל צרותיו, וימתקו ממנו כל הדינים, וימשכו עליו כל מיני חסדים ורחמים גמורים; אשרי מי שזוכה להתחבא בצל כנפיו יתברך, ומקבל את המציאות כמו שהיא.

ב.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, שכל אחד ירד לזה העולם לבצע שליחות אחרת, אשר חברו אינו יכול להוציא את שליחותו, כי אצל כל בר ישראל יש נקדה מה שאין בחברו, וכל אחד מיעד להוציא שליחותו בעולם, כי כל בר ישראל נברא לאיזו תכלית מסוימת, ועל-כן אסור להתבלבל מאחרים כלל, ואף שרואה שאצלו החיים מאד קשים, ועוברת עליו מרירות דמרירות, והוא מלא חובות ויסורים ובלבולים ועגמת נפש, וסובל מה שסובל, כל אחד כפי בחינתו, ואצל השני הולך הכל בטוב, אסור להתבלבל מזה כלל, כי בודאי אם רק תדבקו את עצמכם בו יתברך, ותדעו ותשפילו, שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא הכל בחשבון צדק, ואף שאי אפשר להבין את החשבון הזה בשכל אנושי כלל, מדוע

יהיה כף — שלֹזָה יהיה טוב ולֹזָה יהיה רע, וכדומה שנויים אחרים, תכף-ומיד אם רק תדבקו את עצמכם בו יתברך, ותדעו שלכל אחד יש משימה ושליחות אחרת בזה העולם, אז כבר לא יקשה לכם שום קשיות כלל, ואדרבה תקבלו את המציאות כמו שהיא, ובאמת תזכו לחיות חיים טובים, ערבים ונעימים, ותזכו להוציא מהכח אל הפעל שליחותכם שנשלחתם בשבילה לזה העולם, ותזכו להוריד את השכינה בזה העולם, כי בשעה שכל בר ישראל מקבל על עצמו את המציאות האמתית כמו שהיא, ואין לו שום קשיות וספקות עליו כלל, רק מכל מה שעובר עליו הוא בורח רק אליו יתברך, ומדבק נפשו בו יתברך, ויודע ש"צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" (תהלים קמה, יז), על-ידי-זה נמתק ממנו הכל, וזוכה להשרות את השכינה בעולם, וזו מעלת הצדיקים הגדולים, שכל-כף מדביקים את עצמם בו יתברך, עד שאין ביניהם לבינו יתברך שום מחיצה ומסך מרב הדבקות בגלוי האלקות שזוכים, כי הצדיקים האמתיים הם ממיתים את עצמם לגמרי, ומבטלים את ישותם ואת מציאותם בזה העולם, ואינם נכנסים בשום קשיות וספקות עליו יתברך כלל, כי יודעים שבענינים רוחניים ודקים אין לבצל גבול כח להבין

ולהשפיל, ועל-כן הם מסלקים את חכמתם המדמית
 לגמרי, וזוכים להגיע לברור וזכוּת המדמה, ועל-ידי-זה
 הם ממשיכים על עצמם ערבות, נעימות ידידות, זיו
 וחיות אלקותו יתברך, ונעשים כלי לקבל את אמתת
 מציאותו יתברך, ועל-ידי-זה נמתקים מהם כל הדינים,
 ומקבלים את המציאות כמו שהיא, והם תמיד שמחים
 ועליזים, ואף שעובר עליהם מה שעובר, וסובלים מה
 שסובלים, עם כל זאת מרב אור וחיות ודבקות המאירה
 בהם, הם מקבלים את המציאות כמו שהיא, ודבר זה
 עושים כל הצדיקים האמתיים הדבקים לגמרי בו יתברך
 בדבקות אמת, ואינם מסיחים דעתם ממנו יתברך כרגע,
 ומכל שכן איך צריכים בני-אדם הרחוקים לגמרי ממנו
 יתברך, וכבר עבר עליהם בחייהם מה שעבר, ונתלכלכו
 במה שנתלכלכו, ולכלכו את נפשם בכל מיני זיהמות
 וטמאות, ועשו כל מיני מעשים מגנים, מעשה בהמה
 ממש, עד שנתהפכה מהותם וטבעם כמו בהמה ממש,
 רחמנא לישזבן, שעברו על כל העברות שבְעוֹלָם,
 וכשחוזרים בתשובה, איך הם צריכים להשליך מאתם
 את כל חכמתם המדמית בתכלית הדמיון, ולסלק את
 דעתם המטנפת לגמרי, ולידע שאין להם דעת כלל,
 ועל-ידי-זה אם יתמידו בתשובה שלמה, יזכו לסלק
 מאתם כל מיני קשיות שיש להם עליו יתברך, ואז

יזכו לאט לאט לקבל את המציאות הנכונה, ויוכלו לעבר את זה העולם בשלום, כי כל מה שזוכים להשליף את חכמתם המדמית, ויודעים שאי אפשר לידע כלל, ובפרט שצריכים להיות מכיר את מקומו, לידע איך שקלוקל ולכלוף את עצמו עד עכשו, ולכן איך יכול להבין ולהשיג ולהרגיש רוחניות חיות אלקותו יתברך, ועל-ידי שמקבלים ידיעות אלו, ויודעים שאינם יודעים כלל, על-ידי-זה באמת זוכים להפך את כל הצרות והיסורים, המרירות והדינים לישועות ולנחמות ולשמחה אמיתית, ומקבלים את המציאות כמו שהיא, כי העקר תלוי כפי שהאדם זוכה לסלק את חכמתו ובינתו ודעתו לגמרי, שאז נעשה כלי לקבל בו אור האין סוף ברוך הוא, ובשעה שמכניס בעצמו את אמת מציאותו יתברך, על-ידי-זה עוברים עליו החיים בצורה אחרת לגמרי; ועל-כן אשרי מי שזוכה להכניס ידיעות אלו בדעתו, שאז באמת יקבל את המציאות כמו שהיא, ויזכה לחיים אמתיים, חיים נצחיים, ערבים ומתקים.

ג.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, שאין לך אדם שלא יסבל בזה העולם צרות ויסורים, ואין לך אדם שלא יעברו עליו בלבולים וספקות, ומחשבות

הטורדות, עד שלא יוכל להחליט איזו החלטה, ואל כל זה בא מחמת ששכח לגמרי ממנו יתברך, ונעתק מרוחניות חיות אלקותו יתברך, עד שיש בני-אדם שכל-כף נפלו ונתלכלכו, עד ששכחו לגמרי ממנו יתברך, ובאו אל כפירות ואפיקורסות, ונחשף להם האור לגמרי, עד שהם כופרים בכל, רחמנא לישזבן, אשר רק בשביל זה סובל האדם מה שסובל, ועובר עליו מה שעובר — מרירות דמרירות, כי המאמין האמתי בו יתברך, ויודע כי הוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה מאד, תכף-ומיד כשרק עובר עליו איזה משבר, או צריך להחליט איזו החלטה, או צריך להגיע לאיזו הצלחה בחייו, הוא בורח אליו יתברך, אז מגיע ליעודו המיעד, כי באמת עקר הישועה והמתקת הדינים תלויה רק בידו יתברך, וכל מי שהוא יותר קרוב אליו יתברך, כמו-כן ממשיך על עצמו ישועתו יותר בשלמות; ועל-כן בני ובנותי היקרים, בשעה שעובר עליכם מה שעובר, אל תתיאשו כלל, ואל תפלו בדעתכם, ואל תחלש רוחכם, ואל ישבר לבבכם לומר: מאחר שאנחנו כבר כמו שאנחנו, ואנחנו מלאים בלבולים וספקות, ואי אפשר לנו להחליט שום החלטה, לכן כבר אבדה תקותנו, אל תאמרו זאת, אלא ראו לחזק את עצמכם יותר ויותר לחזר בתשובה

אליו יתברך, ותדעו שעל-ידי שתחזרו בתשובה אליו יתברך, ותזכו לדבק את עצמכם בחי החיים, ותמשיכו עליכם זיו ונעם אורו יתברך, על-ידי-זה באמת ימתקו ממכם כל הדינים, ותזכו לצאת מכל הצרות והמרירות, ויהיה לכם כח ומח ודעת מישבת להחליט כל מיני החלטות מה שאתם צריכים בחייכם, ולא תהיו תלויים באחרים כלל, כי זה עקר הישועה — כשאין האדם תלוי בדעת אחרים, אלא הוא בעצמו זוכה להמשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, ואל כל זה זוכים רק על-ידי החזרה בתשובה, שהאדם מחליט אחת ולתמיד — שאני רואה שכל החיים המדמים האלו של העולם הזה והבליו, הם רק לבוש ומכסה להלביש ולכסות ולהסתיר את אמתת מציאותו יתברך בשביל הבחירה והנסיון, אבל באמת בתוך פנימיות כל העולם שם גנוזה אמתת מציאותו יתברך, ולכן אני חוזר בתשובה אמתית אליו יתברך, ומקבל עלי לקבל מעכשו את כל מה שצוה אותנו בתורתו הקדושה, על-ידי-זה נעשה כלי שתמשך בו הארת זיו חיות אלקותו יתברך, ומקבל את המציאות כמו שהיא, ונמתקים ממנו כל הדינים, ונמשכת עליו ישועה ורחמים רבים; אשרי מי שמכניס את הדבורים האלו בתוך לבו ודעתו, ונתהפך למהותו יתברך, הינו על-ידי

שְׁהָאָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּמְסַלֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי
 לְגַמְרֵי מִכָּל הַכְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַכְּלִי, וּבוֹרַח רַק אֵלָיו
 יִתְבַּרֵּךְ, אֲזַי גַּם הַגְּשָׁמִיּוֹת שְׁלוֹ נְתִיבָתָן לְרוּחָנִיּוֹת, הֵינּוּ
 כָּל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּגוֹן דִּירָה אוֹ שָׂכָר
 דִּירָה אוֹ כָּל צָרָכֵי אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְשִׁנָּה וְכוּ', וְשָׂאֵר
 צָרָכָיו הַגְּשָׁמִיּוֹת מִתְהַפְּכִים לְרוּחָנִיּוֹת, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל
 הַמִּתְנַהֵּג עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲזַי גַּם הַגְּשָׁמִיּוֹת שְׁלוֹ
 נְתִיבָתָן לְרוּחָנִיּוֹת, וּמָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עַל-פִּי הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, נַעֲשֶׂה מִזֶּה רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ
 מְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הִיא
 דַּעְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ כְּבָיְכוֹל, וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת שְׁהָאָדָם מְקַיֵּם אֶת
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, עַל-יְדֵי-
 זֶה מְמַשֵּׁיף עַל עֲצָמוֹ רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי הַתּוֹרָה מְלַבֵּשֶׁת
 בְּדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, כִּי יֵשׁ הֶלְכוֹת הַשְּׂיִכוֹת
 לְדוּמָם, וְיֵשׁ הֶלְכוֹת הַשְּׂיִכוֹת לְצוּמַח, וְיֵשׁ הֶלְכוֹת
 הַשְּׂיִכוֹת לְחֵי, וְיֵשׁ הֶלְכוֹת הַשְּׂיִכוֹת לְמְדַבֵּר, וּכְשֶׁהוּא
 מְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּאֶחָד מִכָּל פְּרָטֵי
 הַבְּרִיאָה שְׁבְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הָרִי זֶה מְקַשֵּׁר
 וּמְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּעֲצָמוֹ, וְלִכְן מִתְהַפְּכִים כָּל
 עֲנִינָיו הַגְּשָׁמִיּוֹת לְהִיּוֹת נַעֲשִׂים רוּחָנִיּוֹת, וְנִמְתְּקִים מִמֶּנּוּ
 כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַדִּינִים, וּמְקַבֵּל אֶת הַמְּצִיאוֹת
 כְּמוֹ שֶׁהִיא, וְזוֹכֶה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי; וְלִכְן, בְּנֵי

ובנותי היקרים, בשעה שעובר עליכם מה שעובר — אילו משברים וגלים, או אילו ספקות ובלבולים, אל תתאבדו, ואל תפלו בקטנות המחין, רק ראו לחזור בתשובה אמיתית, הינו לבטל את עצמכם לגמרי בו יתברך, שזה בחינת "קבל את המציאות" כמו שהיא, הינו שתדעו שפך מנהיג הקדוש-ברוך-הוא עמכם בחשבון פרטי, ועל-ידי-זה תזכו באמת להפך את כל צרתכם ויסוריכם הקשים לישועה גדולה, ויתבטלו מכם כל הדינים, אף העקר תלוי כפי האמת שבדבר, כי אי אפשר להשיג דבר רוחני, ואי אפשר בשום פנים ואפן לבוא אל כל זה רק כפי מדת האמת שיש בו, ועקר האמת, שידע שאין יודעים כלל, רק צריכים למסור את עצמו בידי יתברך, ולקבל את האמת ממי שאמרה, ולקבל את המציאות איה שהיא, ועל-ידי-זה תראו נוראות ונפלאות שיעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא; אשרי מי שמכניס ידיעות אלו בעצמו, ואז טוב לו כל הימים, ועובר את החיים באפן ובענין אחר לגמרי; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

.ד

בני ובנותי היקרים! עליכם לידע שיש בני-אדם שסובלים הרבה מעצמם, הינו שנכנסו בהם

כָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת וְשִׁגְעוֹנוֹת, וּמִדְמָיִם לְעֲצָמָם כָּל מִינֵי
מַחְשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל, שֶׁדָּבָר זֶה מְכַנֵּס בָּהֶם פְּחָדִים
יְתָרִים, שֶׁמִּפְּחָדִים מְבַנֵּי-אָדָם, עַד שֵׁישׁ שֶׁנִּפְּלוּ כָּל-כָּף,
שֶׁמִּתְּפַחְדִים לְצֵאת מִבֵּיתָם, וְהֵם כְּלוּאִים בְּחִדְרָם מֵרַב
פֶּחֶד שֶׁל הֶבֶל, וַיֵּשׁ שָׁכֵן יוֹצְאִים, אָבֵל מִפְּחָדִים מְבַנֵּי-
אָדָם, וְקִשָּׁה לָהֶם לְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם אִיזָה אָדָם, כִּי
נִכְנַס בְּדְמִיּוֹנָם כְּאֵלוֹ הֵהוּא יְהִרְגֵנּוּ אוֹתָם וְכוּ', אוֹ הֵהוּא
יַעֲשֶׂה לָהֶם מָה שִׁיעֲשֶׂה וְכַדוּמָה כָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת
כְּאֵלוֹ, שֶׁהֵם מִפְּחָדִים מְבַנֵּי-אָדָם, שֶׁדָּבָר זֶה הוּא בְּעֵצָם
שִׁגְעוֹן מֵהִשְׁגְּעוֹנוֹת, וְכֵן יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁנִּכְנְסוּ בָּהֶם כָּל
מִינֵי מַחְשָׁבוֹת וְרַעֲיוֹנוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, שֶׁמִּהִרְהוּרִים
בְּדַבָּרִים מְגַנְיִים וּמְלַכְלָכִים, וְכָל-כָּף נִכְנְסוּ בָּזֶה, עַד
שֶׁאֵינָם רוֹאִים שׁוֹם דֶּרֶךְ וְעֵצָה אֵיךְ לְצֵאת מֵהַדְמִיּוֹנוֹת
הָאֵלוֹ, כִּי כָּל-כָּף נִכְנְסוּ בְּזֵהָמָה וְהִלְכּוּךְ שֶׁל תְּאוּתִיָּהֶם
וּמִדּוֹתֵיהֶם הִרְעוֹת, כָּל אֶחָד כִּפִּי בְּחִינָתוֹ וְעַנְיָנוֹ, זֶה
בְּנֵאוֹף, רַחֲמָנָא לִישׁזָבֵן, שֶׁכָּל מַחְשַׁבְתּוֹ וְרַעֲיוֹנוֹ הוּא
בְּכָל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת שֶׁל שְׁקוּץ, עָרֹם וְתַעֲוִב, וְזֶה בְּמָמוֹן,
רַחֲמָנָא לְצָלֵן, שֶׁכָּל מַחְשַׁבְתּוֹ וְרַעֲיוֹנוֹ הוּא אֵיךְ לְהִתְגַּדֵּל
וּלְהַשְׁתַּלֵּט עַל זוּלָתוֹ וְכַדוּמָה וְכַדוּמָה כָּל מִינֵי מַדּוֹת
רַעוֹת וְתְאוּוֹת רַעוֹת שֵׁישׁ רַק בְּעוֹלָם, שֶׁהַכֹּל נִכְנַס בְּאָדָם
מֵרַב דְמִיּוֹנוֹתָיו וּמַחְשַׁבוֹתָיו הַמְּבַהְלִים וְהַמְּבַלְבְּלִים,
עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד נִכְנַס בְּתַאוּהַ שֶׁלוֹ בְּמַחְשָׁבוֹת

וּבְרַעְיוֹנוֹת וּבְדַמְיוֹנוֹת כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁנֶּחֱשָׁף מִמֶּנּוּ הָאוֹר
לְגַמְרִי, כִּי כָל-כֶּף הוּא כְּלוּא בְרַעְיוֹנוֹתָיו הַמְדַמִּים,
שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁזֶהוּ זֶה, וְהוּא אֵף פַּעַם כָּבֵר לֹא יוּכַל
לְצֵאת מִכָּל זֶה, אֲשֶׁר זֶה הַצָּרָה הַמָּרָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר
שֶׁרַק יְכוּלָה לְקָרוֹת לְאָדָם, כִּי הַדַּמְיוֹנוֹת וְהַרְעִיוֹנוֹת
הָרָעִים שֶׁנִּכְנָסִים בְּדַעַת הָאָדָם, זֶה חָלִי וּמַחְלָה רָעָה
מְאֹד מְאֹד, מִמַּשׁ שֶׁגִּעוֹן שֶׁנִּדְבַּק בְּאָדָם, וְקִשָּׁה וְכִבֵּד
לוֹ לְצֵאת מִזֶּה, וְזֶה הוֹרֵס לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים, וְלִכֵּן הוּא
מִשְׁתַּדֵּל לִילֵךְ וּלְחַפֵּשׂ עֶזֶר לְעֲצָמוֹ, וְעַל-פִּי-רֹב אִם אֵינוֹ
מוּצָא אֶת הָאָדָם הַנִּכּוֹן שֶׁיְכוּל לְהַבִּינוֹ, לֹא רַק שֶׁהוּא
לֹא יְכוּל לְהוֹצִיא אוֹתוֹ, אֲלֵא הוּא מְסַבֵּךְ אוֹתוֹ בְּסִבּוּכִים
יּוֹתֵר גְּדוֹלִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁכָּל-כֶּף נִפְלוּ
בְּדַעְתָּם, וְשְׂרוּיִים בְּפִחָדִים יִתְרִים, וְנִכְנָסוּ בְּדַמְיוֹנוֹת
שֶׁל הֶבֶל, עַד שֶׁהִתְיַאֲשׁוּ לְגַמְרִי מַחֲיִיָּהֶם, וְנִדְמָה לָהֶם
כְּאֵלוֹ אֵף אֶחָד כָּבֵר לֹא יְכוּל לְהוֹעִיל וּלְעֶזֶר לָהֶם,
אֲשֶׁר דָּבָר זֶה עוֹד יּוֹתֵר גְּרוּעַ מִהִקְדָּם, כִּי כָּל זְמַן
שֶׁהָאָדָם מִשְׁתַּדֵּל לְהַעֲזֹר עַל-יָדָיו זוּלָתוֹ, יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה
טוֹבָה לְתִקֵּן הַכֹּל, וְלְצֵאת מִכָּל הַחֲשָׁף וְהַרַע שֶׁנִּכְנָסוּ
בוֹ, אִם יִמְצָא אֶת הָאָדָם הַנִּכּוֹן, אֲבָל זֶה שֶׁכָּבֵר אֵינוֹ
רוֹצֵה אֲפֹלוֹ לְהַעֲזֹר, זֶה יּוֹתֵר גְּרוּעַ מִהַכֹּל, כִּי כָל-כֶּף
נִכְנָס בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ, עַד שֶׁקִּשָּׁה וְכִבֵּד לוֹ לְצֵאת מִזֶּה,
וְלִכֵּן גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל אֶת כָּל לְמוֹדָיו הַנוֹרָאִים

והנפלאים, לידע ולהודיע ולהודע, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואפלו בתוך החשך וההבל והתרדמה וכו', גם משם יכולים לצאת ולחזר אליו יתברך, אם רק ירצה האדם להודות על האמת, שידע ויודה שיש לו חסרון, כי בו ברגע שהאדם מכיר את חסרונו, ויודע שיש לו חסרון, ורוצה להעזר ולהושע ולצאת מצרותיו ומפחדיו ומדמיונותיו, אז יש לו תקנה טובה לתקן הכל, ובפרט אם יזכה לבוא אל הצדיק האמת הדבוק בחי החיים, בו יתברך, שכל מחשבתו ומהותו היא רק רוחניות חיות אלקותו יתברך, ואין לו שום פונה עצמית ופרטית כלל, רק הוא צנור הממשיך שפע ואור וחיות לכל בית ישראל, ואז כשזוכים להתקרב אליו באמת, ורוצים לשוב בתשובה אמתית ולהעזר בעזרה אמתית, אזי כשמגיעים אל הצדיק האמתי, לא יצאו ממנו עד שיזכו להתרפא ולצאת מהמשבר והצרה והדמיון שנפלו לשם; ועל-כן, בני ובנותי היקרים! ראו מה לפניכם, ותבינו ותתבוננו היטב מה שקורה בזה העולם עם כל אחד ואחד, הינו שעובר על כל אחד ואחד מה שעובר, וכל אחד ואחד נפל בשגעונו ובדמיונותיו המדמים, ואם אתם רוצים להנצל ולבוא לישועה אמתית, ולצאת מהחשך והירידות והנפילות והדמיונות שנפלתם אליהם, ראו להתקרב אל צדיק אמתי הדבוק

בְּחַי הַחַיִּים בּו יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לוֹ שׁוּם כְּוִנָּה אַחֲרַת, רַק
 לְהַמְשִׁיךְ גַּם עֲלֵיכֶם עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת יְדִידוֹת, זִיו חַיּוֹת
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק צְדִיק אָמֵת כָּזֶה יְכוּל לַעְזֹר גַּם
 לָכֶם, וְאֵז עַל-יְדֵי שְׁתַּזְכּוּ לְבַטֵּל אֶת דַּעְתְּכֶם וְחַכְמַתְכֶם,
 וְתִבּוֹאוּ אֵלָיו וְתִסְתַּוְּפְפוּ בְּצִלוֹ, וְתַעֲשׂוּ עֲצָמְכֶם כְּאִסְקָפָה
 הַנְּדֻרֶסֶת אֵלָיו, בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן, אִם תִּשְׁקֻדּוּ עַל דְּלֹתוֹתָיו,
 תִּזְכּוּ לְצֵאת מִצְרוּתֵיכֶם וְיִסּוּרֵיכֶם הַקָּשִׁים וְהַמְּרִים,
 וּמְכַל הַפְּחָדִים שֶׁל הֶבֶל וּמְכַל מִינֵי רַעֲיוֹנוֹת וְדַמְיוֹנוֹת
 וְהַבְּלִים שֶׁנִּדְבְּקוּ בָכֶם, וְתִמְשֹׁךְ גַּם עֲלֵיכֶם עֲרֻבוֹת,
 נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו, חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִזְכּוּ
 לְהִיּוֹת כְּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם אֶת בְּרוּכּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא
 יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה רַק הַטּוֹב מִכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּמְבָרֵךְ אֶת
 כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל כָּל מִינֵי בְּרוּכּוֹת וְיִשׁוּעוֹת, אֵךְ הָאָדָם
 מֵצַד מַעֲשֵׂיו הָרָעִים וְהַמְּגֻנִים וְרַעֲיוֹנוֹתָיו הַמְּזֻהָמִים
 וּמְחַשְׁבוֹתָיו הַפְּגוּמוֹת, עוֹשֶׂה מְחִיצָה וְהַבְּדֵלָה וְהַסְּתֵרָה
 בֵּינוֹ לְבֵינוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַצְּדִיקִים הָאֱמֵתִיִּים הֵם מוֹרִידִים אֶת
 הַמְּחִיצוֹת וְהַהֲסָתְרוֹת וְהַהֲבְדָּלוֹת שֶׁבֵּינָם לְבֵין הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם נַעֲשִׂים כְּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם כָּל
 בְּרַכַּת הַשֶּׁפַע שֶׁנִּשְׁפָּע בְּכָל עֵת וְרַגַע מִן הַשָּׁמַיִם; אֲשֶׁרִי
 מִי שֶׁזוֹכֶה לְהִתְקַרֵּב אֶל צְדִיקִים אֱמֵתִיִּים, וְזוֹכֶה לְשִׁמְעַ
 בְּקוֹלָם, וְעוֹשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאִסְקָפָה הַנְּדֻרֶסֶת לְפָנֵיהֶם,

ושוקד על דלתותיהם, ואז יזכו גם הם לראות את האור כי טוב; אשרי להם בזה ואשרי להם בבא!

ה.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי החיים של האדם מלאים נסיונות קשים ומרים, ועובר על כל אחד ואחד מה שעובר — צרות ויסורים ומרירות עצומה, ובפרט מהילדים, כי יש ילדים שטבעם הוא קשה מאד מאד, ומאד מצערים ומעצבנים את ההורים, עד שמרב צער ויסורים אי אפשר לסבל מהם כלל, וזה גורם מחלקת ומריבות בבית, עד שעל-פירוב אחד מההורים צריך לברח מהבית, מרב הצער והיסורים ועגמת הנפש שהם גורמים, כי ילדים קשים יכולים להרג את הוריהם לגמרי, עם כל זאת עליכם להתישב באמת — האם זו התכלית לחיות כל-כך במרירות ולמרר את החיים עד כדי-כך שתפנס בכם מחשבה לברח מהבית, או באמת לברח ולעזוב את האשה ואת הילדים, או האשה תעזוב את בעלה עם הילדים?! מדוע לא תקבלו את המציאות כמו שהיא?! כי בודאי אם תסתכלו היטב מה שקורה בבתים אחרים, תראו שצרתכם ויסוריכם עדין אינם מגיעים לחצי או לרבע מהצרות והיסורים שיש בבתים של אחרים, ועל אף

שזו אינה נחמה, כי סוף כל סוף צרתכם היא צרה, עם כל זאת אם תקבלו את המציאות כמו שהיא, אז בנקל יהיה לכם לעבור על הכל, כי בזה העולם אי אפשר לעוברו, רק כשחיים עם המציאות, ואף שהמציאות היא מרה מאד, עם כל זאת ההכרח לחיות עם המציאות ולקבל את המציאות כמו שהיא, ואז תוכלו בנקל לקבל את הכל, כי כל הצרות והבעיות של האדם הן שאינן רוצה לקבל את המציאות, ועל-כן מרים ומרורים לו החיים, וזה סובב בכל הבעיות שבעולם, הכל מפני שאיננו רוצה לקבל את המציאות הערמה, כי הוא מוציא את עצמו מהמציאות, ובורח ממנה ומעלים עין מזה, ועל-כן בשעה שבאה אליו המציאות, אי אפשר לו לקבלה, ואז מרים לו החיים מאד מאד, עד שאין לו שום עצה אחרת רק לברוח מהבית, אשר באמת זו גם-כן אינו עצה, כי שובר את עצמו ושובר את אשתו ואת ילדיו וכדומה, ועל-כן צריך להרגיל את עצמו לקבל את המציאות כמו שהיא, ועקר הבית מנוס לברוח מכל הצרות והיסורים ועגמת הנפש הוא רק אצלו יתברך, שצריכים להשתדל להרגיל את עצמו לילך למקום פנוי שאין שם בני-אדם, ולפרש את שיחתו אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, וכל מה שמעיק לו הינו כל הצרות

וְהַמְרִירוֹת וְהַיְסוּרִים, הַכֹּל לְכֹל יִפְרֹשׁ לְפָנָיו יְתָבְרָךְ,
 וַיֵּאֱמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר בְּכֹל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם
 אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהוּא יְתָבְרָךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה,
 וּבּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ, וְאִף שֶׁעֲכָשׁוּ מְרִים וּמְרוּרִים
 לוֹ מְאֹד מְאֹד הַחַיִּים, וְכָל-כֶּךָ קָשָׁה וְכָבֵד לוֹ, עַד שֶׁאֵי
 אֶפְשָׁר לוֹ כָּבֵר לְקַחַת וְלִסְבֹּל, כִּי מְרַגֵּשׁ שְׂיֵצֵא מִדַּעְתּוֹ,
 עִם כָּל זֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, תִּקְבְּלוּ אֶת הַמְּצִיאוֹת
 כְּמוֹ שֶׁהִיא, וְתִרְגְּלוּ אֶת עֲצָמְכֶם רַק לְפָרֵשׁ שִׂיחַתְכֶם
 אֵלָיו יְתָבְרָךְ, וְתִהְיוּ חֲזָקִים בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יְתָבְרָךְ,
 אֲזִ תִּרְאוּ אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה; וְעֲלִיכֶם לְדַעַת,
 אֲשֶׁר כְּדֵי לְזִכּוֹת לְקַבֵּל אֶת הַמְּצִיאוֹת כְּמוֹ שֶׁהִיא, צְרִיכִים
 לְהִיּוֹת סְבֻלָן גָּדוֹל, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם
 בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן בְּלֵי מִדַּת הַסְּבֻלָנוֹת, כִּי הַסְּבֻלָנוֹת
 הֵיא הַכְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת כָּל הַבְּרָכוֹת וְכָל הַיְשׁוּעוֹת;
 אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוּא סְבֻלָן גָּדוֹל עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו
 בְּבֵיתוֹ מִיִּלְדָיו, וְתָמִיד בּוֹרַח רַק אֵלָיו יְתָבְרָךְ, וּמְרַגֵּל
 אֶת עֲצָמוֹ רַק לְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחַתּוֹ, וְכָל מַה שֶׁמַּעִיק לוֹ
 אֵלָיו יְתָבְרָךְ, וְעוֹשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאִינוֹ רוֹאֶה כָּלֵל, מַה
 שֶׁקוֹרָה בְּבֵיתוֹ עִם יִלְדָיו, וּמְקַבֵּל אֶת הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה
 כְּמוֹ שֶׁהִיא, אֲזִ בְּנִקְל יִמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים וְהַמְרִירוֹת
 וְהַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים; אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֹא וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה!

ו.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, פי החיים של האדם בזה העולם קשים ומרים מאד, ואי אפשר לעבור את זה העולם בשלמות, כי אם על-ידי המדה היקרה הזו — לקבל את כל הבא עליו בשמחה, וידע ויבין וישכיל את המציאות כמו שהיא, ואז כשאדם מקבל את המציאות כמו שהיא, בנקל לו לקבל את כל אשר עובר עליו, לא-כן מי שאינו רוצה להסתכל על המציאות, אז מרים לו החיים מאד מאד; ועל-כן ראו, בני ובנותי היקרים תמיד לקבל את המציאות, ותדעו כי בודאי מה שעובר עליכם הוא בחשבון צדק גדול מאד, ואין לתאר ואין לשער כלל במה אתם נפרעים על-ידי גדל הצער ועגמת הנפש שיש לכם מילדיכם, או מעסקי פרנסתכם, כי אם היה האדם יודע, אשר כל הצרות והיסורים שסובל מהילדים ומפרנסתו ומהשכנים ומהקרובים ומהידידים, שכל אלו הצער ועגמת הנפש והמרירות מנכים לו מעוונותיו המרבים, אם הייתם יודעים זאת, הייתם תמיד שמחים ועליזים; על-כן ראו לקבל את המציאות כמו שהיא, והדביקו את עצמכם בו יתברך, ותדעו אשר הוא יתברך מחיה ומנהיה את כל הבריאה כלה, ואין בלעדיו יתברך כלל, ואי אפשר להנצל משום צרה רק על-ידי האמונה

הקדושה, ואף שגם את זה בעצמו קשה וכבד לקבל, עם כל זאת פשתקבלו את המציאות כמו שהיא, שפך הוא זה, שיש לכם ילדים רעים ופרנסה קשה ושכנים רעים וקרובים רעים וכדומה כל אחד כפי בחינתו וענינו, אם תקבלו את המציאות הזאת, בנקל יהיה לכם לעבר את זה העולם בשלום; אשרי מי שמסתכל תמיד על המציאות, ואז יזכה לדבק את עצמו בו יתברך, ויהיה לו טוב כל הימים, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

אֶף-עַל-פִּי שְׁצָרִיכִין לְשֹׁמֵר הַזְּכוּת לְעֲנִין תּוֹרָה
וְעִבּוּדַת ה', אֲבָל יֵשׁ גַּם מַעֲלֹת בְּהַשְׁכָּחָה, כִּי
צָרִיכִין לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְהַשְׁפִּיחַ מִדַּעְתּוֹ כָּל הַדְּבָרִים
הַמְּבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם מִעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבִפְרָט בְּשַׁעַת
הַתְּפִלָּה, שֶׁכָּל הַבְּלִבּוּלִים בָּאִים אָז. וְעַל-פִּי-רַב מְבַלְבֵּל
אוֹתוֹ מֵה שְׁעֵבֶר שְׁלֵא טוֹב עֲשֵׂה בְּעֲנִין זֶה וּבְעֲנִין
זֶה וְכוּ'. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ שֶׁתִּכְתֵּב-וּמְדִד
שְׁחוּלָף וְעוֹבֵר הַדָּבָר, יַעֲבֹר וְיִסְלַק אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרִי,
וְיִסְיַח דַּעְתּוֹ מִזֶּה לְגַמְרִי, וְלֹא יִתְחִיל לַחֲשׁוֹב עוֹד
בְּמַחְשַׁבְתּוֹ בְּעֲנִין זֶה כָּלֵל, וּבִפְרָט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה. וְכֵן
כָּל דְּאֲגַת הָעוֹוֹנוֹת שְׁעֵבְרוּ וְכָל הַפְּגָמִים שְׁפָגַם, הַכֹּל
צָרִיךְ לְהַעֲבִירָם וּלְהַשְׁפִּיחָם מִדַּעְתּוֹ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה
וְהָעִבּוּדָה. וְאַפְלוּ בְּכָל הַיּוֹם כִּלּוֹ אֵין טוֹב שְׁיַחֲשׁוּב
בָּהֶם, רַק בְּשַׁעַת מִיחָדָת שְׁרוּצָה בְּכוֹנָה לְשֹׁבֵר לְבוֹ
וּלְפָרֵשׁ שְׁיַחֲתוּ וְכוּ', שְׂאֵז דִּיקָא יִזְפִּיר עֲצֻמוֹ כָּל מֵה
שְׁעֵבֶר. אֲבָל בְּשָׂר הַיּוֹם צָרִיךְ לְהַשְׁפִּיחָם מִדַּעְתּוֹ,
כְּדִי שְׁיִוְכַל לַעֲסֹק בְּעִבּוּדַת ה' בְּשִׁמְחָה, וּבִפְרָט בְּשַׁעַת
הַתְּפִלָּה, כַּנִּזְכָּר לְעִיל.

(שיחות-הַר"ן, סִימָן כו)

קונטרס

תהיה מברך

יגלה מעלת הזוכה לברך תמיד את כל בר ישראל, ופיו רגיל
בברכות — רק לברך את זולתו, ולהפוך גנות הרגיל בקללות,
רחמנא לצלן, שהוא עון גדול עד מאד.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו,
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אנים ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי
חסיד ברסלב
עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"שׁ נ"י אָמַר, שְׁכַל בַּר יִשְׂרָאֵל
צָרִיךְ לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְבָרֶךְ תְּמִיד אֶת כָּל
אֶחָד וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה בְּעֲצֻמוֹ מְבָרֵךְ, כִּי
לְהַפּוֹךְ כָּל אֵלֹה שְׂאִינָם שׁוֹמְרִים אֶת פִּיהֶם
וּמְקַלְלִים אֶת אֲחֵרִים מִמְּשִׁיכִים עַל עֲצָמָם
אֲשֶׁר הִגִּיהֵנוּם, וְהֵם בָּאִים מֵעוֹלָם הַתְּהוֹוָה,
וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְבָרֶךְ
תְּמִיד אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל בְּרִיָּה
בְּעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה צְנוּר הַמְּשַׁפֵּיעַ
טוֹב לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּמְשַׁתְּבָּחִים עִמּוֹ
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקכ)

קונטרס

תְּהִיָּה מְבֹרָךְ

.א.

בְּנֵי הַיְקָר! רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְבִרְךָ אֶת כָּל
בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצֻמָּךְ מְאֹד מְאֹד שְׁלֹא תִצָּא
מִפִּיךָ שׁוּם קְלָלָה עַל שׁוּם בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי אֲצִלוּ יְתִבְרְךָ
מְאֹד יָקָר אָדָם שֶׁמְבֹרָךְ אֶת בְּנָיו, וּמְאֹד מְגַנֶּה מִי
שֶׁמְקַלֵּל אוֹתָם, וְעַל-כֵּן הִרְגֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ שְׁלֹא תִצָּא
מִפִּיךָ שׁוּם קְלָלָה, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל שׁוּם בֵּר יִשְׂרָאֵל,
וְאִפְלוּ שְׁעוֹשֶׂה לָּךְ מַה שְׁעוֹשֶׂה, שְׁמִזִּיק וּמְצַעַר אוֹתְךָ,
רְאֵה לְשַׁמֵּר אֶת עֲצֻמָּךְ מְאֹד מְקַלְלוֹת, כִּי מִי שֶׁרְגִיל
בְּקַלְלוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כָּל הַקְּלָלוֹת בָּאוֹת עַל רֹאשׁוֹ
וְעַל רֹאשׁ אִשְׁתּוֹ וְיִלְדָיו, וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַה שְׁאַתָּה עֲצִבְנִי
וּכְעֵסָן וּמְמַרְמֵר וּמְדַבֵּא מְרַב צְרוּתִיךָ וְיִסּוּרִיךָ, חֵס
וְשָׁלוֹם, עַל-כָּל-פָּנִים תַּעֲשֶׂה זֹאת, שְׁתִּשְׁמַר אֶת עֲצֻמָּךְ
לְבַל תִּצָּא קְלָלָה מִפִּיךָ, כִּי הַמוֹצִיא קְלָלָה מִפִּיו, רַחֲמָנָא
לְצִלָּן, הַקְּלָלָה נְהַפְכֶת עָלָיו, וְלֹא עַל זֶה שֶׁהוּא מְקַלְלוֹ;

וְלָכֵן רָאָה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְבָרֶךְ
 בְּרָכוֹת אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאֶפְלוּ אִם, חֵס וְשָׁלוֹם,
 תִּהְיֶה פַעַם בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת, וּמִדְּכָא וּמִמְרָמַר עַל אֵיזֶה
 אָדָם שֶׁעָשָׂה לָךְ הַזֶּק גָּדוֹל, אוֹ צֵעַר אוֹתָךְ, רָאָה רַק
 לְבָרֶךְ אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי בְּרָכוֹת, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁכָּל
 הַבְּרָכוֹת תִּחְזַרְנָה עַל רֵאשִׁיךָ וְעַל רֵאשֵׁי אֲשֶׁתְךָ וְעַל רֵאשֵׁי
 יְלָדֶיךָ, כִּי הַרְגִיל בְּבְרָכוֹת, נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל
 עֲצֻמוֹ כָּל הַבְּרָכוֹת, וְעַל-כֵּן מָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם
 תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ רַק לְבָרֶךְ אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה מָה
 שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצֻמָּךְ מִכָּל מִינֵי
 קְלָלוֹת וְזִלְזוּלִים, חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁלְּבַל תִּקְלַל אֶת שׁוֹם בֵּר
 יִשְׂרָאֵל, וְאִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה — לְבָרֶךְ וְלֹא לְקַלֵּל, אִז
 תִּהְיֶה מְבָרֶךְ מִפִּי אֵל עֲלִיּוֹן, כִּי הַרְגִיל בְּבְרָכָה נַעֲשֶׂה
 צְנוּר לְמִקּוֹר הַבְּרָכָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְנִמְשְׁכוֹת עֲלָיו רַק
 בְּרָכוֹת, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

ב.

בְּנֵי הַיָּקָר! רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ עַל כָּל מָה
 שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִהְיֶה רַגִּיל לְבָרֶךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְעַל אֵף שְׁמָרִים לָךְ מְאֹד הַחַיִּים, וְעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ יְרִידוֹת
 וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וְאַתָּה נִשְׁבֵּר
 מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּכָל פַּעַם אַתָּה נוֹפֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמִסְתַּבֵּךְ

בְּכֹל מִיַּי צְרוֹת וְיִסּוּרִים, עִם כָּל זֹאת רְאֵה רַק לְבָרְךָ
אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְזָכוֹת הַבְּרָכוֹת שֶׁתְּבָרֵךְ אֶת
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יִשְׁפַע עָלֶיךָ שְׁפַע מְכֹל הָעוֹלָמוֹת,
כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְבָרְךָ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְעַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו הוּא מְהִלֵּל אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵם עָלָיו וּמוֹצִיא
אוֹתוֹ מִן הַמַּצָּר, לֹא-כֵן מִי שֶׁנוֹפֵל בְּמָקוֹם שְׁנוּפֵל, וַיִּמְרַב
מְרִירוֹת וְצַעַר וְיִסּוּרִים מְדַבֵּר כְּלָפִי מֵעֵלָה, חֵס וְשְׁלוֹם,
מֵה שֶׁמְדַבֵּר, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא דֵי שְׁלֵא יוֹצֵא אֶף פַּעַם
מִצְרוּתָיו, אֲלֵא מִסְתַּבֵּךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּצְרוֹת חֲדָשׁוֹת,
וְרוֹאִים בְּחוֹשׁ, שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁעוֹבְרֵת עֲלֵיהֶם מְרִירוֹת
דְּמְרִירוֹת, וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁאֵין הוֹלֵךְ לָהֶם כְּמוֹ שְׁרוּצִים,
עַל-יְדֵי-זֶה מִתְּחִילִים לְדַבֵּר כְּלָפִי מֵעֵלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן,
עַד שֵׁישׁ שֶׁמוֹצִיאִים קְלָלוֹת מִפִּיהֶם, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן.
וְכָל זֶה עוֹקֵר אוֹתָם מִשְׁרָשָׁם הַנְּצָחִי, וְנִסְתַּבְּכִים בְּצְרוֹת
יוֹתֵר גְּדוֹלוֹת; עַל-כֵּן רְאֵה, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהַרְגִיל אֶת עַצְמָךְ
לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָד
חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, וְתָמִיד תִּזְכֹּר שֶׁהִיא יְכוֹל לְהִיוֹת
יוֹתֵר גְּרוֹעַ, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְבָרְךָ וּלְשַׁבַּח
אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל פָּרֵט וּפָרֵט, וְעַל-יְדֵי-זֶה
שֶׁתְּהִיָּה רְגִיל לְבָרְךָ, תְּהִיָּה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בְּרָכָה
מִהַבְּרָכָה הָעֲלִיוֹנָה, וַיִּמְשְׁכוּ עָלֶיךָ רַחֲמִים רַבִּים, רַחֲמִים

עליונים, ותצא מכל צרותיך, העקר תשמר את עצמך מקללות, כי הקללות הן השאול תחתית ומתחתיו, והברכות הן שערי הגן-עדן; על-כן אשרי מי שמברך תמיד את הקדוש-ברוך-הוא ומשבחו ומהללו, שעל-ידי-זה יזכה להמשיך עליו ברכות וישועות רבות.

ג.

בני היקר! הרגל את עצמך לתן בכל יום תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, ובכל מה שעובר עליך בוא תבוא רק אליו יתברך, והרגל את עצמך לדבר עמו יתברך, ותתן לו תודה והודאה, כמאמרם, זכרונם לברכה (ברכות נד.): בכל מדה ומדה שהוא מודד לך, הוי מודה לו, כי "בהוי"ה אהלל דבר באלקים אהלל דבר" (תהלים נו, יא); כי צריכים תמיד להודות ולהלל את הקדוש-ברוך-הוא, הן שהולך לו בטוב והן שהולך לו להפוך, ועל-ידי שהאדם מרגיל את עצמו לברך את הקדוש-ברוך-הוא ולהודות לו על הכל, על החסדים והרחמים הגמורים שעשה עמו, כי באמת כפי שרואים צרות ויסורים מרירות והרפתקאות שעוברים על כל אדם בזה העולם, ולו עזר הקדוש-ברוך-הוא, אפלו בתוך תקף הצרות והיסורים, בזה בעצמו יכול להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי שיהיה רגיל לברך

וְלִשְׁבַח לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה
 כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו בְּרָכוֹת וְיִשׁוּעוֹת מִהַבְּרָכָה הָעֲלִיּוֹנָה;
 וְזָכַר כָּל־זֶה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי בָּזָה תְּלוּיִים כָּל חַיֵּי
 הָאָדָם בָּזָה הָעוֹלָם, כִּי רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם
 מֵה שְׁעוֹבֵר — מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְהֵם כָּל-כֶּךָ מְמַרְמְרִים
 וּמְלֹאִים קִשְׁיוֹת וְטַעֲנוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַד שִׁישׁ בְּנֵי-אָדָם
 שֶׁנִּפְּלוּ כָּל-כֶּךָ בְּצָרוֹת וְיִסּוּרִים, וּמְדַבְּרִים כְּלָפִי מַעְלָה,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְזֶה גּוֹרֵם אַחֲרֵי-כֶּךָ מֵה שְׁגוֹרֵם, כִּי מִי
 שֶׁמְקַלֵּל, הָרִי זֶה מִסִּתְּבֵךְ בְּצָרוֹת וּבְיִסּוּרִים יוֹתֵר גְּדוֹלִים,
 לֹא-כֵן מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח
 וּלְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְרַחֵב לוֹ,
 וַיֵּשׁ לוֹ כַּחוֹת לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְפַּלֵּל עַל לְהַבָּא, וְצָרִיךְ
 שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי בּוֹדֵאֵי לֹא נִפְלְטָה וְלֹא
 נִשְׁלַכְתָּ וְלֹא נִסְתַּבְּכְתָּ בְּפַח יְקוּשׁ כְּזֶה, אֲלֵא כְּדִי לְהוֹרוֹת
 תְּשׁוּבָה לְרַבִּים; וְעַל-כֵּן רְאֵה לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם זֹאת
 בְּמִשְׁפַּחְתְּךָ, בֵּין חֲבֵרֶיךָ וַיְדִידֶיךָ, שֶׁהָעֵקֶר הוּא לְהִיּוֹת
 רַגִּיל לְבָרֵךְ וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
 כָּל הַחֲסָד חֲנֻם שְׁעוֹשֶׂה עִמָּךְ, כִּי בּוֹדֵאֵי הִיא יְכוּל לְהִיּוֹת
 הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּרוּעַ, וְעַל-יְדֵי שֶׁתְּרַגֵּיל אֶת עַצְמְךָ לְהוֹדוֹת
 וּלְהַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן תִּלְמַד אֶת אַחֲרִים,
 שֶׁיִּבְרְכוּ וְיִשְׁבְּחוּ וְיִפְאַרוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-
 יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְךָ וְיִתְרַחֵב לָהֶם, וְתִזְכֶּה לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְפַּלֵּל

על להבא, כי בזה שאדם מברך את הקדוש-ברוך-הוא על העבר, על-ידי-זה יש לו כחות לבקש על להבא; ובאמת עליך לדעת, אהובי, בני, כי מה דהוה הוה, מה שעבר עליך כבר עבר, אפלו שאלו יסורים קשים ומרים, זכר מאמרם, זכרונם לברכה (ירושלמי תענית, פרק ב): כל דבר שהוא לשעבר אומר בהודיה; ומה שפבר עבר צריכים להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא, כי בודאי היה יכול להיות יותר גרוע, ועל-ידי-זה יהיו לך כחות עצומים לבקש על להבא; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להיות חזק בעבודה הקדושה הזו, ולברך תמיד את הקדוש-ברוך-הוא, ולהודות ולהלל את הקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמך, וכן תחדיר את זה בין קרוביך ובין משפחתך, ועל-ידי-זה תהיה נעשה פלי לקבל כל הברכות מהברכה העליונה, ותוכל לבקש על להבא, והעקר ראה לצאת מחלישות הדעת, כי בדרך כלל, מי שעובר עליו מה שעובר, עד שנסתבך במה שנסתבך, וירד ונפל למקום שנפל, ונכשל כבר במה שנכשל, ונתלכלך כבר במה שנתלכלך, עד שנפל לנוקבא דתהומא רבה, על-פי-רב מתעקם כל-כף לבו ודעתו, עד שהוא מקשה קשיות וספקות עליו יתברך, ומוציא קללות מפיו כלפי מעלה, רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, וכן עובר עליו,

שְׁמַקְלֵל אֶת יוֹם הַיּוֹלָדוֹ, וְאוֹמֵר, שֶׁהַלֹּאִי וְהָיָה מֵת, אֲשׁוּ
 דָּבָר זֶה, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן, הוּא סְבֵה לְכָל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרֵינִי
 שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי אִם הָיָה הָאָדָם יוֹדֵעַ
 מַעֲלַת הַמְּבָרָךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמַעֲלַת הָאָדָם
 הַמְּבָרָךְ אֶת עֲצָמוֹ וּמְבָרָךְ אֶת אַחֲרֵים, וְהוּא תָּמִיד רָגִיז
 בְּבִרְכָה, אִז הָיָה תָּמִיד מוֹדָה וּמְהַלֵּל וּמְשַׁבַּח וּמְפָאֵר
 וּמְבָרָךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן הָיָה תָּמִיד מְבָרָךְ אֶת
 עֲצָמוֹ, שְׂאִיךְ שֶׁהוּא אִיךְ שֶׁהוּא עֲדִין הוּא בֵּר יִשְׂרָאֵל
 וּמְנִיחַ תְּפִלִּין, וְשׁוֹמֵר שֶׁבֶת וּמְקַיֵּם מְצוּוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת,
 וְכֵן הָיָה מְבָרָךְ אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִיַּי בְּרָכוֹת,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ הָיוּ נִפְתָּחִים לוֹ כָּל שְׁעָרֵי הַיְשׁוּעָה,
 כִּי כָּל הַיְשׁוּעוֹת תְּלוּיוֹת כְּפִי שֶׁהָאָדָם מְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ
 בְּבִרְכָה; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְחַקֵּק דְּבוּרִים
 אֵלוֹ הַיֵּטֵב בְּלִבָּךְ וּבְדַעְתָּךְ, כִּי תִצְטָרֵךְ אֶת זֶה לְיָמִים
 הַבָּאִים.

ד.

רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְשֹׁמֵר אֶת עֲצָמָךְ לֹא
 לְהַסְתַּבֵּךְ עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כְּדֵי שֶׁלֹּא תָּבוֹא
 לְשׁוֹם קָלְלָה, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי כְּשֶׁמְסַתַּבְּכִים עִם בְּנֵי-אָדָם
 וְהֵם מְקַלְלִים אוֹתָךְ, יְכוּלָה לְחוּל עֲלֶיךָ הַקָּלְלָה, אֲלֹא
 אִם-כֵּן תְּהִיָּה רָגִיל לְבוֹא תָּמִיד אֵלָיו יְתַבָּרָךְ, וּתְפָרֵשׁ

אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ וְאֶת כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
 וְתִסְפָּר לוֹ בְּפָרְטֵי פְרָטִיּוֹת מֵה שְׁקָרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 תִּתְחַבֵּא אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהִקְלָלָה לֹא תִחּוּל עָלֶיךָ כָּלֵל,
 וְהִעָקֵר אֶתָּה תִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם עִם כָּל בְּרִיָּה
 שְׁבַע עוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִתְבָּרֵךְ בְּכָל מִינֵי בְרָכוֹת, וְכִבֵּר
 אֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּמִדְבָר רַבָּה י"א): אֵין הַבְּרָכוֹת
 מוֹעִילוֹת כָּלוּם, אֶלֹא אִם-כֵּן שְׁלוֹם עִמָּהֶם; וְעַל-כֵּן
 צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל מִצְדוֹ שִׁיְהִיָּה תָמִיד בְּשְׁלוֹם עִם זולתו,
 לְבַל יִתְקוּטֵט עִם אֶף אֶחָד, בְּאִפְּן שֶׁלֹא יָבוֹא לְיַדֵּי כָף
 שִׁיקָלְלוֹ אוֹתוֹ, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, וְאִם הוּא עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ,
 הֵינּוּ שְׁעוֹשֶׂה שְׁלוֹם עִם כָּלֵם, וְהִלָּה אֵינוֹ רוֹצֶה לְהִשְׁלִים
 עִמוֹ, אִזּוּ יֵצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ, וְעָלָיו רַק לָבוֹא וּלְהִתְחַבֵּא
 אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוּ לֹא תוֹעִיל שׁוֹם קָלָלָה עָלָיו, אֲדַרְבָּה
 כָּל הַקְּלָלוֹת תִּפְלְנָה עַל הַמְּקַלֵּל וְעַל זֵרְעוֹ, וְצָרִיכִים
 לְהִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְקַלֵּל אֶפְלוֹ אֶת שׁוֹנְאָיו, כִּי
 הַקְּלָלָה הִיא, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, פִּתְחַ הַטְּמָאָה, וּלְבִסוּף
 נוֹפְלֵת הַקְּלָלָה עָלָיו וְעַל בְּנָיו, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְחֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים אֲמָרוּ (סְנֵהֲדִרִין מ"ח): כָּל קָלָלָה שֶׁקָּלַל דָּוִד
 אֶת יוֹאֵב נִתְקַיְמוּ בְּזֵרְעוֹ שֶׁל דָּוִד, הֲרִי לָךְ שֶׁאֶפְלוֹ
 עַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הַקָּפִיד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁקָּלַל אֶת
 יוֹאֵב, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִסְתַּבֵּךְ
 עִם אֶף אֶחָד, רַק לְהִיּוֹת בְּשְׁלוֹם עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד,

וְלֹהֶשְׁתַּדֵּל לְרֹאוֹת שְׁמִצְדּוֹ יְהִי שְׁלוֹם, וְאִזּוּ לֹא תִשָּׁרָה
עָלָיו שׁוֹם קָלְלָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם מִחֲבִיא אֶת עֲצָמוֹ אֶצְלוֹ
יְתַבְרָךְ, הֵינּוּ שְׁמֵרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר רַק אֵלָיו יְתַבְרָךְ,
וּמִסֵּפֶר לְפָנָיו יְתַבְרָךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנִכְלָל
לְגַמְרֵי בּוֹ יְתַבְרָךְ, וְשׁוֹמֵעַ וְאֵינּוּ עֹנֶה, אִזּוּ זֹכָה לְכָל טוֹב
אִמְתִּי וְנִצְחִי, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמְרוֹ, וְנִקְרָא חֲסִיד,
כְּמֵאֲמָרָם, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים טז): כָּל מִי
שְׁשׁוֹמֵעַ קָלְלָתוֹ וְשׁוֹתֵק, נִקְרָא חֲסִיד; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי
שְׁמִחֲבִיא עֲצָמוֹ תָּמִיד אֶצְלוֹ יְתַבְרָךְ, שְׁאִזּוּ אֵינּוּ צָרִיךְ
לְהִתְפַּחֵד כָּלֵל מִשׁוֹם קָלְלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֵה
וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא!

ה.

רְאֵה, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִדְבֵּק תָּמִיד בּוֹ
יְתַבְרָךְ, הֵינּוּ שְׁתַּכְנִים בְּדַעְתְּךָ אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרָךְ,
וְתִדַּע שְׁאִין בְּלַעְדָּיו יְתַבְרָךְ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן בְּזֵה תְהִיָּה
שְׁמוֹר מְכֹל מִיָּנִי קָלְלוֹת, וְתְהִיָּה מְבָרָךְ בְּכָל מִיָּנִי בְּרָכוֹת,
כִּי בְּזֵה שְׁאָדָם מִתְחַבֵּא אֶצְלוֹ יְתַבְרָךְ, זֶה מְבִיא אוֹתוֹ
אֶל כָּל מִיָּנִי בְּרָכוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וְעַל-כֵּן רְאֵה תָּמִיד
לְהַכְנִים בְּעֲצָמְךָ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, לִידַע שֶׁהוּא
נִמְצָא וּמִבְּלַעְדָּיו אֵין שׁוֹם נִמְצָא, וְתִחֲבִיא עֲצָמְךָ רַק
אֶצְלוֹ יְתַבְרָךְ, וְאִזּוּ לֹא תִחֹל עָלֶיךָ שׁוֹם קָלְלָה, כִּי

תהיה מברך בכל מיני ברכות, ותרגיל את עצמך לברך את כל בר ישראל, כי בזה שתברך את זולתך, תהיה נעשה צנור להשפיע טוב לכל בית ישראל, ותצליח בין בגשמי ובין ברוחני, כי האמונה הקדושה שהאדם מאמין בו יתברך, נותנת לו כח שיכול לברך את כל בר ישראל, כי אין הברכות מצויות אלא באדם שהוא מאמין, ועל-כן ראה לחזק את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, ויהיו לך כחות לברך את כל בר ישראל, והברכות שלך תתקיימנה, כי הברכות תלויות כפי האמונה שמאמין בו יתברך, ועל-כן כשאדם מאמין בו יתברך, הוא נשמר מכל מיני קללות, ונמשכות עליו כל מיני ברכות; אשרי מי שמכניס את עצמו היטב היטב בתוך האמונה הקדושה, והוא מברך את כל בר ישראל.

ו.

ראה, אהובי, בני היקר, להחביא את כל ענייניך, שבני-אדם לא ידעו בדיוק מה עסקיך, כי חכמינו הקדושים אמרו (תענית ח:): אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, וכן אין הברכה מצויה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי; על-כן ראה להעלים את כל ענייניך מעיני הבריות,

שְׁלֵא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם חֶשְׁבוֹן לְגַבְיָךְ, וְכֹךְ תִּהְיֶה מְבָרָךְ
בְּכֹל מִיָּנִי בְּרָכוֹת, הָעֵקֶר תִּדַּע וְתִזְכֹּר תָּמִיד מֵאֲמָרָם,
זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (תּוֹסֵפֶתָא, בְּרָכוֹת, פָּרָק ו'): אֵין הַבְּרָכָה
שׁוֹרָה אֶלָּא בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל הָאָדָם; וְאָמְרוּ (מִדְּרַשׁ
תְּנַחוּמָא, פְּרָשַׁת וַיֵּצֵא): אָדָם צָרִיךְ לַעֲמֹל וְלַעֲשׂוֹת בְּשֵׁתִי
יָדָיו, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח אֶת בְּרַכְתּוֹ, וְזֶה שֶׁהָאָדָם
עוֹסֵק בְּעַסְקָיו וּמְסַתִּיר אֶת כָּל עֲנִינָיו מֵעֵינָי בְּגִי-אָדָם,
אֵף פַּעַם לֹא חָלָה עַל זֶה שׁוּם קְלָלָה, וְיִהְיֶה מְבָרָךְ בְּכֹל
מִיָּנִי בְּרָכוֹת, כִּי אֵין לָךְ עוֹד כְּלֵי הַמַּחְזִיק בְּרָכָה כְּמוֹ
הַעֲלַמַת עֵין, שְׂאֵין בְּגִי-אָדָם רוּאִים וְצוּפִים וּמְסַתְּפִלִים
עַל עֲנִינֶיךָ וְעַל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם מְסַתִּיר אֶת
הַכֹּל מֵעֵינָי בְּגִי-אָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה הַבְּרָכָה מְצוּיָה אֶצְלוֹ;
וְעַל-כֵּן רְאֵה לֹא לְגִלוֹת וְלֹא לְפָרְסָם לְאֵף אֶחָד אֶת
עֲנִינֶיךָ וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, וְרַק הַדְּבֵק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרָךְ,
וְרַק אֵלָיו תִּפְנֶה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, וְאִז תִּרְאֶה בְּרָכָה
וְהַצְּלַחָה בְּכֹל מָה שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה.

.ז

רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ עַל כָּל מָה
שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים
הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכֹל יוֹם, עַל אֵף שְׁעוֹבָרִים עָלָיו
מִשְׁבָּרִים וְגִלְמִים, וְנִדְמָה לוֹ כִּי הַקְּלָלָה נִכְנָסֶת בּוֹ, חֵס

וְשָׁלוֹם, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְחִזְק אֶת עֲצֻמָּךְ מְאֹד מְאֹד,
 כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּפָרוּשׁ אָמְרוּ (סוּטָה מ.ח.): מִיּוֹם
 שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵין יוֹם שֶׁאֵין בוֹ קָלָלָה וְלֹא יָרַד
 הַטָּל לְבִרְכָה; וְעַל-כֵּן עַל אִף שֶׁמָּר לָךְ מְאֹד, וְעוֹבֵר
 עָלֶיךָ מֵה שֶׁעוֹבֵר — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, מְשֻׁבְּרִים וְגִלִּים,
 עִם כָּל זֹאת עֲשֵׂה זֹאת, בְּנִי, וְתִבְרַח רַק אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ,
 וְתִתְחַזַּק בוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל-א ל): "וַיִּתְחַזַּק
 דָּוִד בַּה' אֱלֹקָיו", אִף שֶׁעָבַר עַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ מֵה שֶׁעָבַר
 — מְשֻׁבְּרִים וְגִלִּים, שֶׁהָיָה נִרְדָּף מִפְּנֵי שְׂאוּל הַמֶּלֶךְ,
 וּמִפְּנֵי אֲבִשָׁלוֹם בְּנוֹ, וְעוֹד צָרוֹת רַבּוֹת מְכֹל מִיַּי לִיֻּצָּנִים
 שֶׁהִתְלוּצְצוּ מִמֶּנּוּ וְחָלְקוּ עָלָיו, כְּמֵאֲמָרָם, זְכַרְוֹנָם לְבִרְכָה
 (יְרוּשָׁלַיִם, שְׁקָלִים, פָּרָק ב'): אֵין דוֹר שֶׁאֵין בוֹ לִיֻּצָּנִים
 כְּדוֹרוֹ שֶׁל דָּוִד, הָיוּ הוֹלְכִים אֶצֶל חִלּוּנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד
 וְאוֹמְרִים לוֹ: דָּוִד, דָּוִד, אֵימָתִי יִבְנֶה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ?
 אֵימָתִי בֵּית ה' גִּלְךָ? וְהָיָה דָּוִד אוֹמֵר: אִף-עַל-פִּי
 שְׁמֵתִפּוֹנִים לְהַכְעִיסֵנִי יְבוֹא אֵלַי, אִם לֹא הֵייתִי שֹׁמֵחַ
 בְּדַבְרֵיהֶם; כֹּל-כֵּן חִזְק עֲצֻמוֹ אִף שֶׁעָשׂוּ מִמֶּנּוּ לִיֻּצִי
 לִיֻּצָּנוֹת, וְגָרְמוּ לוֹ יְסוּרִים קָשִׁים, אִף-עַל-פִּי-כֵן הִתְחַזַּק
 יְלֵא נָפֶל בְּדַעְתּוֹ, רַק בָּרַח אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וְעָשָׂה תְּפִלָּה
 חֲדָשָׁה, שֶׁמְכֹל זֶה נַעֲשֵׂה סֵפֶר הַתְּהִלִּים; וְעַל-כֵּן רְאֵה
 נָם אֶתָּה, אֱהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לְחִזְק וּלְאַמֵּץ עֲצֻמָּךְ עַל
 כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתוֹדֵם וְתִשְׁתַּק, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יְהִיו

הברכות מצויות אצלך, ותהיה נעשה כלי להמשכת
הברכות מהברכה העליונה; אשרי מי שזוכה להתחבא
תמיד אצלו יתברך בעת צרתו, ואפלו שעובר עליו
מה שעובר, יהיה רגיל לבוא אליו יתברך בתמימות
ובפשטות, ויספר לפניו יתברך את מר לבו, איך שנפל
בפח יקוש, ויבכה ויתחנן הרבה אליו יתברך, שיחוס
וירחם עליו ויוציאו מהצרה המרה שנפל בה, ואז
אם יהיה עקשן גדול לא להתפעל משום דבר ומשום
בריה שבעולם, אז דיקא יהיה נעשה כלי להמשכת
כל הברכות, וישמר מכל מיני קללות, ויהיה דבוק
בחי החיים בו יתברך, ויצליח דרכו תמיד; אשרי מי
שמכניס דברים אלו בתוך לבו, ואז טוב לו כל הימים.

ח.

ראה, אהובי, בני היקר להרגיל את עצמך להתברך
מכל אדם, כי חכמינו הקדושים אמרו (ברכות ז.): אל
תהא ברפת הדיוט קלה בעיניך, כי אף פעם לא תדע
על-ידי מי תתברך, ועל-כן ראוי לקבל ברכה אצל
כל בר ישראל, כי לא תדע מי הוא שתתקיימה אצלך
ברכותיו, וחכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי, ברכות, פרק
ח'): אם ברכך נכרי ענה אחריו אמן, דכתיב (דברים
ז, יד): "ברוך תהיה מכל העמים"; ואם היו בני-אדם

יודעים מעלת הברכות, היו תמיד רוצים לקבל ברכה
 מכל אחד, ולהפוך צריך לשמר את עצמו מאד מקללות,
 אף שעובר עליו מה שעובר מבני-אדם הממרים את
 חזיו ומצערים ומחרפים ומגדפים אותו, אל יענה להם,
 ומכל שכן שלא יקלל אותם, כי טוב יותר שיהוא
 יקלל משאני אקלל אותו, כמאמרם, זכרונם לברכה
 (סנהדרין מט.): תהא לוטא ולא תהא לאטה; יותר טוב
 שיקללו אותך מאשר אתה תקלל את זולתך, כי ממילא
 קללת חנם לא תבוא עליך, ובפרטיות כשאתה מרגיל
 את עצמך רק לברך את כל בר ישראל, וכן לקבל
 ברכות מכל בר ישראל, אז לא תחול עליך שום קללה,
 ועל-כן אין לך לפחד כלל; ולכן ראה, אהובי, בני
 היקר, לחזק את עצמך לקבל ברכות מכל בר ישראל,
 וכן אתה תברך את כל בר ישראל, ותשמר את עצמך
 מקללות, אשר הן מקום הקלפות, כי מי שמקלל את
 זולתו בידוע שנפשו פגומה מאד, והוא שוכן בתוך
 מדור הקלפות, ועל-כן ברח לך ממנו, ותתחבר רק עם
 אנשים הרגילים לברך את זולתם, כי במקום הברכות
 שם השכינה מצויה ושם הקדשה; אשרי מי ששם
 דברים אלו בלבו, ואז טוב לו כל הימים.

ט.

ראה, אהובי, בני היקר, להתבודד בכל יום עמו
 יתברך, ותספר לו את כל אשר עם לבבך, וכל מה
 שעובר עליך בפרטי פרטיות, ותהיה רגיל לדבר רק
 עמו יתברך, וכל מה שמעיק לך תספר רק לפניו יתברך,
 ועל-ידי-זה נכון יהיה לך ובטוח, שתהיה שמור מכל
 מיני מזיקים ומכל מיני קלפות ועין הרע וקללות, כי
 מי שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, הרי הוא
 מתחבא במקום שמור מאד, כי אין שום קללה או
 מזיקים או עין הרע או רוח רעה או שאר מרעין בישין
 יכולין להזיק לו, ועל-כן הרגל את עצמך רק לדבר
 עמו יתברך, כי זה היסוד והעקר בחיי האדם, אם
 הוא רוצה להצליח בחייו ולעבר את העולם בשלום,
 שירגיל את עצמו לדבר עמו יתברך כמו שידבר איש
 עם רעהו והבן אל אביו, ואז יהיה שמור מהכל; אשרי
 מי שמרגיל את עצמו לדבר תמיד אליו יתברך, וחי כל
 חייו עמו יתברך, הינו שאינו עושה שום דבר מבלי
 שידבר קדם אליו יתברך, ויספר לו יתברך כל מה
 שרוצה לעשות, או כל מה שעשה, שעל-ידי-זה כל
 חייו יהיו חיים ורוחניים, כי המרגיל את עצמו לדבר
 עמו יתברך בשפת האם שלו, ומספר לו יתברך כל
 העבר וכל העתיד וכל התכניות שלו, על-ידי-זה הוא

חי רק עם הקדוש-ברוך-הוא, ותכף-ומיד כשחי רק עם
 הקדוש-ברוך-הוא, הוא מתברך בכל הברכות, ונצול
 מכל מיני מרעין בישין ושדין ורוחין, ושום קללות אינן
 יכולות לשרות בו; אשרי מי שחזק בעבודה הקדושה
 הזו של תפלה והתבודדות, ולכל יחסר לו יום אחד
 שלא יספר לו יתברך את כל מה שעשה, שעל-ידי-זה
 ימשיך על עצמו אור נורא ונפלא מאד מכל העולמות,
 ויהיה נכלל לגמרי בו יתברך, ויתברך בכל מיני ברכות,
 והברכות תהיינה מצויות בידו, ויוכל לברך את כל בר
 ישראל; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

תהיה טוב

יכניס דעת באדם, איך שירגיל את עצמו להיות תמיד טוב עם עצמו ועם זולתו, ועל-ידי-זה יעבור את זה העולם בטוב ובנעימים, ויזכה להיות דבוק בו יתפּרַךְ.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו,
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי

חסיד ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁמִי שְׁמֵרָגִיל
עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וְתָמִיד מְחַיֶּה
לְשָׁנִי, וּמְקַבֵּל פָּנָיו בְּסֶבֶר פָּנִים יָפוֹת,
וּמְחַזֵּיק בְּמִדַּת הַטוֹב, וְהוּא תָּמִיד טוֹב,
אֲז נְתַהַפֵּךְ וְנַעֲשֶׂה לְמַהוּת הַטוֹב.
(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקכא)

קוֹנְטְרָס

תְּהִיָּה טוֹב

.א

צָרִיךְ שְׁתַּחֲזֵק אֶת עֲצֻמָּךְ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעוּלָם, לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְהִיּוֹת טוֹב עִם עֲצֻמָּךְ וְעִם זוּלָתְךָ, וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ יִשׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל מִי שְׁמִסְתַּפֵּל עַל עֲצֻמוֹ תָּמִיד בְּעֵינֵי רָעָה, וְכָל דָּבָר שְׁעוֹשֶׂה, הוּא אֵינוֹ שָׁלֵם עִם עֲצֻמוֹ, כִּי אֵינוֹ מְסִתַּפֵּל עַל עֲצֻמוֹ בְּעֵינֵי טוֹבָה, וְכֵן שְׁמִסְתַּפֵּל עַל זוּלָתוֹ תָּמִיד בְּעֵינֵי רָעָה, וּבְכָל דָּבָר שְׁעוֹשֶׂה מוֹצֵא מוּמִים וּפְגָמִים, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא תָּמִיד מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, כִּי דָרָךְ הָרַע לְהַמְשִׁיךְ רַע, וּלְהַפִּךְ דָּרָךְ הַטוֹב — לְהַמְשִׁיךְ טוֹב, הֵינּוּ מִי שֶׁהוּא תָּמִיד רַע, הֵן עִם עֲצֻמוֹ וְהֵן עִם זוּלָתוֹ, אַזִּי תָּמִיד רוֹאֶה וְחוֹשֵׁב רַע, וְזֶה עוֹקֵר אוֹתוֹ לְגַמְרִי, וּמַעֲבִירוֹ עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנוֹ, וּלְהַפִּיךְ מִי שְׁמַרְגִיל

אֶת עֲצָמוֹ לְהִסְתַּכֵּל וּלְהִתְבַּוֵּן תָּמִיד רַק עַל הַטּוֹב שֵׁשׁ
 בו, וְכֵן רוֹאֶה אֶצֶל אַחֲרִים רַק אֶת הַטּוֹב, עַל-יַד־זֶה
 נִכְלָל בְּטוֹב, וְהוּא תָּמִיד מֵיֵשֵׁב בְּדַעְתּוֹ, וְאִינוּ מִתְעַרֵּב
 בְּשׁוּם מְרִיבוֹת וּבְלְבוּלִים וְסִכְסוּכִים, מֵאַחַר שְׂרוּאָה
 רַק אֶת הַטּוֹב; עַל-כֵּן אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רֹאֶה לְהַרְגִּיל
 אֶת עֲצָמְךָ שֶׁ"תְּהִיָּה טוֹב" תָּמִיד, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ לַעֲבֹר
 אֶת עוֹלָמְךָ בְּשָׁלוֹם, כִּי כָּל־מִי יֵאָהֲבוֹ אוֹתְךָ. כִּי עוֹבֵר
 עַל כָּל אֶחָד מֵהַ שְׂעוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם, מְרִירוֹת, יְסוּרִים
 וְהַרְפָּתָקָאוֹת, יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְצָרוֹת מְשֻׁנוֹת, וְכִשְׁבָּא
 אֲלֵיהֶם אִישׁ טוֹב, אֲזִי הוּא מִמֶּשׁ מְחִיָּה אוֹתָם וּמִגְבִּיָּה
 אֶת רוּחָם, וְהֵם אוֹהֲבִים אוֹתוֹ, כִּי הָרִי מִתְחַזְּקִים עַל יָדוֹ,
 לֹא-כֵן אִם יָבוֹא אֲלֵיהֶם אִישׁ רַע וּבְלִיעֵל, אֲזִי יִשְׁנָאוּ
 אוֹתוֹ בְּתַכְלִית הַשְׂנְאָה, וַיִּגְרְשׁוּ אוֹתוֹ מֵעַל פְּנֵיהֶם, כִּי
 לֹא דִי לָהֶם שְׂסוּבָלִים מְצֻרוֹתֵיהֶם וְיְסוּרֵיהֶם הַקָּשִׁים
 וְהַמְרִים שְׂעוֹבָרִים עֲלֵיהֶם, עוֹד נִגָּשׁ אֲלֵיהֶם אִישׁ רַע
 וּבְלִיעֵל, וּמְמַרֵּר אֶת חַיֵּיהֶם; עַל-כֵּן רֹאֶה, אֶהוּבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ שֶׁ"תְּהִיָּה טוֹב" תָּמִיד —
 הֵן עִם עֲצָמְךָ וְהֵן עִם זוּלָתְךָ, וְאֲזִי כָּל־מִי יֵאָהֲבוֹ אוֹתְךָ,
 כִּי בְּנֵי-אָדָם אוֹהֲבִים אִישׁ טוֹב, וְהוּא קוֹנֵה לַעֲצָמוֹ
 הַרְבֵּה אוֹהֲבִים וְרַעִים טוֹבִים, וְהֵם עוֹזְרִים לוֹ, וְכֵן
 כְּשֶׁ"תְּהִיָּה טוֹב" עִם עֲצָמְךָ, אֲזִי יִלְךְ לְךָ הַכֹּל בְּנִקְלָה,
 כִּי תִכְף־וּמָד תְּהִיָּה דְבוּק בְּטוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, שֶׁהוּא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה,
 ט): "טוֹב הַיְיָ לְכָל", כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ עִצָּם הַטוֹב,
 וְעַל-כֵּן אִם "תְּהִיָּה טוֹב", אָז תְּהִיָּה נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וַיִּמְשֶׁךְ עָלֶיךָ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת אֱלֹקֵי מִמְנוּ יִתְבָּרַךְ,
 כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא
 יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהוּה וּמְקַיִם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
 וְדוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עִצָּם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם אוֹחֵז עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַטוֹב, אֲזִי
 אוֹחֵז בְּמִדַּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא עִצָּם הַטוֹב, וְאֲזִי יֵשׁ לוֹ
 כַּחוֹת עֲצוּמִים לְהַמְשִׁיךְ טוֹב עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְזוֹ
 מִדְּרַגַּת הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הַנִּכְלָלִים בְּטוֹב הָאֵמֶתִי, הַיְנוּ
 שֶׁהֵם תְּמִיד טוֹבִים לְזוּלָתָם, וְהֵם תְּמִיד מוֹכְנִים לְעֹזֵר
 לְזוּלָתָם, וְעַל-כֵּן כָּלֵם אוֹהֲבִים אוֹתָם, וְרוֹצִים לְהַכְּלִיל
 בָּהֶם, לֹא-כֵן אֵלוֹ הַרְשָׁעִים אֲשֶׁר הֵם רַק רַע כָּל הַיּוֹם כְּלוּ,
 וְתְּמִיד מְחַפְּשִׁים אֶת הָרַע — הֵן בְּעֶצְמָם וְהֵן בְּזוּלָתָם,
 וְהֵם תְּמִיד בְּכַעַס וּבְקַפִּידוֹת וּבְרַצִּיחָה וּמִתְמַרְמְרִים עַל
 בְּנֵי הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם נִעְקָרִים מִחַי הַחַיִּים, וְהֵם
 תְּמִיד רָבִים וְחוֹלְקִים עַל זוּלָתָם, וּמְמַרְרִים אֶת חַיֵּי
 בְּנֵי-אָדָם, וְלִכֵּן שׁוֹנְאִים אוֹתָם בְּתַכְלִית הַשְּׂנְאָה, וְאֵין
 רוֹצִים לְהִתְחַבֵּר אֲלֵיהֶם כָּלֵל; לְזֹאת רְאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי
 הַיֶּקָּר, מְעַלֵּת מִדַּת הַטוֹב, וְתְּמִיד "תְּהִיָּה טוֹב", וְאֲזִי לֹא
 תִפְסִיד — לֹא בְּזָה וְלֹא בְּבָא.

ב.

ראה אהובי, בני היקר, לחזק את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, ותדע שהוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה עד מאד, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, היכן שרק תסתכל ולהיכן שרק תפנה, אם תתבונן ותסתכל בעין אמת, תראה ותבין ותשפיל את אמתת מציאותו יתברך, המחיה והמהיה ומקיים את כל הבריאה כלה, וידיעה זו תכניס בך מדת הטוב, שתמיד "תהיה טוב", וכמאמר החכם: "מי שנקח מן הפעם, יביאהו השכל לטוב האמונה", הינו מי שפרגיל את עצמו להיות תמיד טוב, ומנקה את עצמו מכל מיני פעם וקפידות, שאין בלבו על זולתו שום דבר, על-ידי-זה יזכה להגיע לשכל הישר, וזה יכניס בו טוב האמונה, שידע שהקדוש-ברוך-הוא רק טוב, וחפץ לעשות לבריותיו רק הטוב. ואף שמרב הצרות והיסורים, המרירות, הדינים והמכאובים שעוברים עליך, נדמה לך כאלו הוא יתברך שונא אותך, חס ושלום, וכאלו הוא יתברך הוציא את כל מדת דינו רק עליך, פי מרב צער ויסורים קשים העוברים עליך נדמה לך כאלו הקדוש-ברוך-הוא עזב את כל העולם, ולקח את עצמו כביכול רק עליך — להעניש ולהכות

וּלְצַעַר וּלְמַרַר רַק אוֹתָךְ, בְּאֵמֶת הַכֹּל דְּמִיּוֹן, כִּי הוּא
 יִתְבַּרְךָ רוֹחַנִיּוֹת אֵין סוּף, וְלֹא שִׁיף אֲצִלוּ הָרַע וְהַטּוֹב,
 כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (אֵיכָה ג): "מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תֵצֵא הָרַעוֹת
 וְהַטּוֹב" וְגו', כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ מִסַּר אֶת הַבְּחִירָה בְּיַדִּי
 הָאָדָם, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים יא): "רְאֵה אָנֹכִי נוֹתֵן לְפָנֶיכֶם
 הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה, אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מְצֻוֹת
 הַיְי"ה אֱלֹקֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם, וְהַקִּלְלָה
 אִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל מְצֻוֹת הַיְי"ה אֱלֹקֵיכֶם, וְסָרְתֶם מִן
 הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְלַכֵּת אַחֲרַי אֱלֹהִים
 אַחֲרַי, אֲשֶׁר לֹא יִדְעֶתֶם" וְגו'; הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל
 אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַצְדִּיקִים הַקְדוֹשִׁים, וְהוּא תָמִיד
 טוֹב, וּמְקַיֵּם אֶת מְצֻוֹתָיו יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת
 גְּמוּרָה, וּמְסַלֵּק אֶת דַּעְתּוֹ וְאֶת חֲכָמָתוֹ לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ
 חוֹקֵר שׁוּם חֲקִירוֹת, רַק כּוֹלֵל אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה
 הַקְדוֹשָׁה, וּמְקַיֵּם אֶת מְצֻוֹתָיו יִתְבַּרְךָ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת
 כָּלֵל, אִז אֶף שִׁיעֵבֹר עָלָיו מֵה שִׁיעֵבֹר — מְרִירוֹת
 דְּמְרִירוֹת, צָרוֹת וְיִסוּרִים וּמְכַאוּבִים, דֵּינִים וְהִרְפַּתְקָאוֹת
 וְכו', הוּא יוֹדֵעַ כִּי הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ, וְכוֹנֵנָתוֹ יִתְבַּרְךָ הֵיא
 רַק לְטוֹבָה, וְאִז בְּאֵמֶת מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ מֵדַת הַטּוֹב,
 וְהוּא תָמִיד טוֹב, וּמִתְהַפְּכִים אֲצִלוּ כָּל הַחַיִּים רַק לְטוֹב,
 לֹא-כֵן כְּשֶׁאָדָם מִתְחַבֵּר עִם רְשָׁעִים אַרוּרִים, מֵינִים,
 כּוֹפְרִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים, הַמְּלֵאִים זַהְמָה, וְחוֹקְרִים חֲקִירוֹת

שֶׁל הַבֵּל, וְכוּפֵר בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וּמְכַל
 שְׁכָן שְׂאִינוּ מְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה
 נִכְלָל בְּרַע, וְנַעֲשֶׂה בְּעֲצָמוֹ טָבַע רַע כְּמוֹ חַיּוֹת טוֹרְפוֹת
 בַּיַּעַר, שֶׁהֵן מוֹכְנוֹת לְקַפֵּץ וּלְטַרֵף אֶת כָּל הַבָּא לִידֵיהֶן,
 וְהֵם הַרְשָׁעִים הַמְּלֵאִים קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ,
 וּמִכְנִיּוּסִים אֶת שְׁטוֹת וּכְסִילוֹת דַּעְתָּם בְּזוּלָתָם, וְהֵם
 גּוֹנְבִים וְחוֹמְסִים מְזוּלָתָם, וּבַעֲבוּר זֶה בְּנֵי-אָדָם בּוֹרְחִים
 מֵהֶם, וְאִינֶם רוֹצִים לְהִתְעַסֵּק עִמָּהֶם. לְזֹאת, רָאָה אֱהוּבִי,
 בְּנֵי הַיֶּקֶר, מָה לְפָנֶיךָ, וְהִשְׁלַף אֶת חֲכָמְתְּךָ הַמְדַמִּית,
 תְּכַנִּיס אֶת עֲצָמְךָ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְתִתְמַיֵּד בָּהּ,
 וְתִקְיֵם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר
 עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְמַח מִיִּשְׁב, וְתִתְמַיֵּד "תְּהִיָּה טוֹב",
 אֲזוּ בְּאֵמֶת תִּפְלַל בְּעֵצָם הַטוֹב, וְיִמְשֹׁף לְךָ רַק טוֹב מְכַל
 הָעוֹלָמוֹת, וְתִשָּׂא חֵן בְּעֵינַי כָּל רוֹאֶיךָ, כִּי דַרְכָּם שֶׁל
 בְּנֵי-אָדָם שְׂאוּהֵבִים אִישׁ טוֹב.

ג.

צְרִיף שְׂתַדַּע אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, כִּי אֶת זֶה הָעוֹלָם
 אֵי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר, כִּי אִם עַל-יְדֵי מִדַּת הַטוֹב, שְׂתַרְגֵּיל
 אֶת עֲצָמְךָ בְּמִדָּה הַיֶּקֶרָה הַזֹּאת, שְׂתַתְּמִיד "תְּהִיָּה טוֹב" עִם
 כָּל בְּרִיָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה כָּלֵם יֵאָהֲבוּ אוֹתְךָ. וְעָלֶיךָ לְדַעַת,

כִּי מִדַּת הַטוֹב הַיָּא מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, כִּי אֵין לָךְ עוֹד מִדָּה
 יִקְרָה מִמֵּדוֹת אֱלוֹ שֶׁהֵן — טוֹב וְסְבָלָנוּת, כִּי כַּאֲשֶׁר
 הָאָדָם תָּמִיד טוֹב, עַל-יַד־זֶה הוּא סְבָלָן, וְסוֹבֵל כָּל אֲשֶׁר
 בָּא עָלָיו, וְסוֹף כָּל סוֹף עוֹבֵר עַל הַכֹּל, לֹא-כֵן מִי שֶׁהוּא
 תָּמִיד רַע, עַל-יַד־זֶה נִכְנָסֶת בּוֹ רְצִיחָה וְכַעַס, וְאֵין לוֹ
 סְבָלָנוּת, וְכֹל מֵה שָׂרָק עוֹבֵר עָלָיו בְּחַיָּיו, מִמְרָמֵר אוֹתוֹ,
 וְנוֹפֵל בְּיָאוֹשׁ, וְנִשְׁבָּרֵת רוּחוֹ וְנִתְעַקְמֶת דַּעְתּוֹ, וְהוּא
 תָּמִיד רַב, וּמִתְנַפֵּחַ וּמִסְתַּכֵּסֵף עִם בְּנֵי-אָדָם, עַד שֶׁכָּלֵם
 שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ, וְלֹא רוֹצִים לְהִיּוֹת בְּחֻבְרָתוֹ. לְזֹאת רָאָה,
 אֱהוֹבֵי, בְּנֵי הַיִּקָּר, מֵה לְפָנֶיךָ, אֵיךְ עָבְרוּ עָלֶיךָ יְמֵי חַיֶּיךָ
 בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁכָּבֵר כָּל-כֹּף סְבִלְתָּ בְּזֶה הָעוֹלָם — הֵן
 מַעֲצָמָךְ וְהֵן מֵאַחֲרִים, וְנִתְמַרְרִים יְמֶיךָ וּשְׁנוֹתֶיךָ, וְאַתָּה
 הוֹלֵךְ תָּמִיד מִמְרָמֵר, מְלֵא כַעַס וְרְצִיחָה, מְלֵא טְעָנוֹת
 עָלֶיךָ בְּעַצְמָךְ, וְכֵן עַל זוּלָתְךָ, וְאַתָּה רַק רוֹצֵה אֶת הָרַע
 כָּל הַיּוֹם, מַדּוּעַ לֹא תִקַּח אֶת עַצְמָךְ בְּיַדֶּיךָ, וְתִזְכֹּר מֵאֲמַר
 הַחֶכֶם: "מִי שֶׁאֵינוֹ מוֹשֵׁל בְּכַעְסוֹ, כָּל שֹׁכֵן שֶׁאֵינוֹ מוֹשֵׁל
 בְּזוּלָתוֹ", כִּי אִם אֵינֶךָ יָכוֹל לַעֲקֹר מַעֲצָמָךְ אֶת מִדַּת
 הָרַע, וְאֵינֶךָ יָכוֹל לְהִיּוֹת סְבָלָן, אֵיךְ תִּרְצֶה שֶׁתִּתְקַבֵּל
 אֶצֶל זוּלָתְךָ, וּמִכָּל שֹׁכֵן אֵיךְ תּוּכַל לְמַשֵּׁל עַל זוּלָתְךָ,
 כִּי הֲלֹא כָּלֵם יִתְרַחֲקוּ וְיִבְרָחוּ מִמֶּךָ, כִּי אֵף אֶחָד אֵינוֹ
 אוֹהֵב אָדָם רַע וּבְלִיעַל, שֶׁתָּמִיד בְּכַעַס וּבְרְצִיחָה וְצוּעֵק
 כְּמִטְרָף, וְרוֹצֵה רַק לְהַשְׁתַּלֵּט עַל זוּלָתוֹ; עַל-כֵּן רָאָה,

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵה לְפָנַי, הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ בְּמִדָּה
 הַיָּקָרָה שֶׁל סְבֻלָּנוֹת וְטוֹב, וְתָמִיד "תְּהִיָּה טוֹב", וְאִז
 יִלְכוּ לָךְ כָּל הַחַיִּים בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי, כִּי כָּל אֶחָד
 יֵאָהֵב אוֹתָךְ, וְיִבֹאוּ לְהַתְיַעֵץ עִמָּךְ בְּבַעֲיוֹתֵיהֶם, וְיִרְצוּ
 אוֹתָךְ וְיִהְיוּ מְקַרְבְּתָךְ, כִּי דִרְכָן שֶׁל בְּנֵי-אָדָם לְאָהֵב
 אִישׁ מִיֵּשֵׁב שֶׁתָּמִיד טוֹב, וְאִינוּ כּוֹעֵס, רַק הוּא סְבֻלָּן
 וְאִינוּ מִתְעַצְבֵּן. וְעָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַמִּדָּה הַיָּקָרָה הַזֹּאת
 שֶׁל לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת תָּמִיד טוֹב, הִיא הַמִּדָּה
 הַכִּי יָקָרָה שֶׁהָאָדָם יְכוּל לְקַנּוֹת לְעֲצָמוֹ, כִּי טַבַּע שֶׁל
 הַטוֹב לְהִיטִיב לְזוּלָתוֹ, וְכִשְׂרוּצָה לְהִיטִיב לְזוּלָתוֹ, אֲזִי
 הוּא תָּמִיד סְבֻלָּן לְכָל אֶחָד, כִּי לֹא תִמָּצָא אָדָם שְׂרוּצָה
 לְהַשְׁפִּיעַ לְזוּלָתוֹ כִּשְׂאִינוּ סְבֻלָּן, כִּי זֶה הוּלֵךְ בַּד בְּבַד,
 הֵינוּ הַטוֹב עִם מִדַּת הַסְבֻּלָּנוֹת, כִּי מִי שֶׁהוּא תָּמִיד טוֹב,
 הוּא תָּמִיד סְבֻלָּן, וַיֵּשׁ לוֹ סְבֻלָּנוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד,
 וְאֵף פַּעַם אִינוּ כּוֹעֵס עַל זוּלָתוֹ; וְלִכֵּן רָאָה, אֶהוּבִי,
 בְּנֵי מֵה לְפָנַי, וְהִדְבַק עֲצָמְךָ בְּמִדַּת הַטוֹב, וְתָמִיד
 "תְּהִיָּה טוֹב", וְאִז תִּזְכֶּה לְעֵבֵר אֶת יְמֵי חַיֶּיךָ וּשְׁנוֹתֶיךָ
 בְּטוֹב וּבְנְעִימִים, וְכֻלָּם יֵאָהְבוּ אוֹתָךְ וְיִרְצוּ אֶת חֲבֵרְתָךְ,
 וְתִצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

ד.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר אמר החכם:
 "האדם הפעסן דומה לחיות המזיקות", כי מי שהוא
 איש רע ובליעל, ותמיד יש לו עסקים ומסתכסך עם
 אחרים, אותו שונאים בתכלית השנאה, ומתרחקים
 ממנו בתכלית הרחוק, כי הוא דומה לחיה מזקת,
 כי אדם שהוא תמיד בפעס, זה סימן שהוא איש רע
 ובליעל, ואין בו שום טוב, ועל-כן הוא רק מזיק,
 ומי רוצה להתחבר עם חיה מזקת?! לא-כן "האדם
 הטוב דומה למלך רחמן", שכל אחד רוצה להתחבר
 אליו ולקבל על עצמו ממשלתו ועוזר לו בכל מה
 שיכול, כי בני-אדם אוהבים איש טוב וסבלן שעושה
 חסד עם זולתו, וסובל את כל בריה; על-כן אהובי,
 בני היקר, ראה מה לפניך, והרגל את עצמך במדה
 היקרה הזו של טוב וסבלנות, ותמיד "תהיה טוב"
 וסבלן על כל אשר בא עליך, ואל תצא לריב עם
 שום בן-אדם, אף שמצער ומשפיל אותך ומעיק לך
 הרבה, אפה אהובי, בני, ראה להדביק את עצמך בו
 יתברך, ותברח רק אליו יתברך, ותדע כי בכל תנועה
 ותנועה שם אלוֹפּוֹ של עולם, ובלעדיו יתברך לא יכול
 אדם לעשות לך הרע והטוב, ובודאי יש פונה עליונה
 למה מצערים אותך. ובזה שתהיה טוב וסבלן, תזכה

שִׁיכְפְּרוּ לָךְ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ, וְתִכְלֹל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, וַיִּמְשֶׁךְ עָלֶיךָ אוֹר וְדַעַת וְחַיִּים וְזִיו חַיִּים
 אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת מִיִּשְׁבַּב בְּדַעְתְּךָ תָּמִיד. כִּי
 מִי שֶׁזֹּכֶה לְהִיּוֹת טוֹב וְסִבְלָן, זֶה מוֹרָה שֶׁנִּפְשׁוּ כָּכָר
 נִזְדַּכְּכָה, וְנַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ הָאֲרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, לֹא-כֵן מִי שֶׁעֲדִין מְלֵא רַע, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת
 זוּלָתוֹ, וְתָמִיד מְקַלֵּל וְרַב עִם אַחֲרִים, זֶה סִימָן שֶׁנִּפְשׁוּ
 עֲדִין פְּגוּמָה מְאֹד וּרְחוּקָה מִלְּקַבֵּל אֶת הַקְּדוּשָׁה; עַל-כֵּן
 רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, לְהַרְגִיל אֶת עַצְמָךְ לְהִתְפַּלֵּל
 בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְתָמִיד "תְּהִיָּה טוֹב", וְתִסְבֵּל כָּל
 הַבָּא עָלֶיךָ, וְשׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ
 כָּלֵל. וְתִדַּע כִּי עַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת,
 וְלַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל עַצְמוֹ, כִּי לֹא בְּנִקְל יָבוֹא הָאָדָם אֶל
 מִדַּת הַטוֹב וְהַסְּבָלָנוּת, כִּי אָדָם נִבְרָא עִם טֹבַע רַע
 וְאֶכְזָרִי שֶׁל כַּעַס וּרְצִיחָה, וְעָלָיו לַעֲבֹד עַל עַצְמוֹ לְזִכּוֹת
 לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַטוֹב וְהַסְּבָלָנוּת, וְרַק עַל-יְדֵי רְבוּי
 תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה בְּמִשְׁךָ יָמִים וְשָׁנִים, לְהִתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ
 מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ, שְׁיַחֲוֶם וּיְרַחֵם עָלָיו, שְׁיִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל
 מִדַּת הַטוֹב וְהַסְּבָלָנוּת, וַיַּעֲקֹר מֵעַצְמוֹ אֶת כָּל הָרַע
 וְהָרָשָׁעוֹת, הַרְצִיחָה וְהֶאֱכֹזְרִיּוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, אֲזַם יִתְמִיד
 בְּתִפְלָה וְעִבּוּדָה עַל עַצְמוֹ, בְּרַבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים יִזְכֶּה
 לַעֲקֹר מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הָרַע וְהֶאֱכֹזְרִיּוֹת וְהָרָצִיחָה, וְיִזְכֶּה

לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת וְהַטּוֹב, וְתָמִיד יִהְיֶה סְבָלָן
וְטוֹב לְזוּלָתוֹ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנִּים אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהֵי בְּתוֹךְ
לְבוֹ, וְיִזְכֶּה לְעֹבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְכָלֵם יֵאָהְבוּ
אוֹתוֹ וְיִתְחַבְּרוּ אֵלָיו וְיַעֲזְרוּ לוֹ, וְיִקְבְּלוּ אֶת מַמְשָׁלָתוֹ.

ה.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּל
אֶת עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַטּוֹב וְהַסְּבָלָנוֹת, וְהוּא מֵאֲמִין בּוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ
נִמְצָא, וּמִבְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ אֵין נִמְצָא, אֲזִי הוּא מוֹרָה שֵׁישׁ
לוֹ שֶׁכֵּל יִשְׂרָאֵל, וְנִפְשׁוּ מְטֵהֶרֶת, לֹא-כֵן מִי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה
לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַטּוֹב וְהַסְּבָלָנוֹת, רַק אוֹחֵז
בְּמִדַּת הָרַע וְהָאֲכֻזָּרִיוֹת, הַפֶּעַס וְהִרְצִיחָה, וְהוּא תָּמִיד
מוֹכֵן לְרִיב וּלְהִסְתַּכְסֵּף עִם אֲחֵרִים, זֶה מוֹרָה שֶׁאֵין לוֹ
שֶׁכֵּל כָּלֵל. וְאָמַר הַחֲכָם: "מִי שֶׁאֵינוֹ מוֹשֵׁל בְּכַעֲסוֹ, אֵין
שֶׁכֵּלוֹ שָׁלֵם", כִּי בְּאֵמַת אָדָם שֶׁמְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לִילֵף
תָּמִיד בְּמִדַּת הַטּוֹב, וְדָרְכוּ לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת לְזוּלָתוֹ, וְיֵישׁ
לוֹ סְבָלָנוֹת לְכָל בְּרִיָּה, זֶה סִימָן שֶׁהוּא מֵיֵשֵׁב בְּדַעְתּוֹ,
וְיֵישׁ לוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵאֲמִין שֶׁהַכֵּל תְּלוּי
רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא-כֵן אָדָם שֶׁהוּא פֶּעֶסָן וּמֵלֵא רְצִיחָה,
וְאֵין לוֹ סְבָלָנוֹת לְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁפְּעוֹלָם, זֶה סִימָן שֶׁדַּעְתּוֹ
מְבַהֶלֶת וּמְבַלְבֶּלֶת לְגַמְרֵי, וְאֵין לוֹ שֶׁכֵּל כָּלֵל, וּמְכַל

שֶׁכֶּן שְׁהוּא רְחוּק מִהֶאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה; עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רְאֵה מָה לְפָנֶיךָ, וְהַרְגֵל אֶת עֲצֻמְךָ בְּמִדַּת הַטוֹב, וְתָמִיד "תְּהִיָּה טוֹב" וְסִבְלָן לְכָל בְּרִיָּה, וְתִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת טוֹב לְזוּלָתְךָ, וְזֶה יִשְׁלִים אֶת דַּעְתְּךָ, וְתָבוֹא אֶל הַשְּׂכָל הָאָמֵת לְהַפִּיר אֶת מִי שְׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג הַשְּׂגַת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הַשְּׂגַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, לְהִיּוֹת נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי אִם כְּשִׁמְקֻדִים עֲצֻמוֹ בְּמִדַּת הַטוֹב וְהַסְבָּלָנוּת, לְהִיּוֹת טוֹב וְסִבְלָן לְכָל בְּרִיָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה — הֵן עַל עֲצֻמוֹ וְהֵן עַל הָעוֹלָם; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמִשְׁתוֹקֵק אֶל הַמַּדּוֹת הַטּוֹבוֹת הָאֵלוֹ — לְהִיּוֹת טוֹב וְסִבְלָן לְזוּלָתוֹ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה צְנוּר הַמְּשִׁיךְ אֶת הָאוֹר אֵין סוּף אֶל זֶה הָעוֹלָם, וְאֵלוֹ הֵן מַדְרָגוֹת הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הַנִּכְלָלִים לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרְךָ, עַד שְׁאֵין בְּדַעְתָּם וְאֵין לְפָנֶי עֵינֵיהֶם רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי הֵם כָּל-כָּף נִכְלָלִים בּוֹ יִתְבַּרְךָ, עַד אֲשֶׁר אֵינָם רוֹאִים וְאֵינָם שׁוֹמְעִים וְאֵינָם מְרַגִּישִׁים, כִּי אִם אֶת עֵצָה עֲצֻמִּיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, הַמְּחַיֶּה וְהַמְּהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְלִכֵּן הֵם תָּמִיד טוֹבִים וְסִבְלָנִים לְכָל־סָרְסָר, וְהַכֹּל חֲפִצִּים לְהִיּוֹת בְּמַחֲצָתָם.

ו.

צָרִיף שְׁתַּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִיּוֹת
טוֹב עִם עֲצֻמָּךְ, וְתַרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ תָּמִיד לְמִצָּא רַק
הַטוֹב בָּךְ, וְכָל מַה שְׁתַּעֲשֶׂה, תִּסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמָּךְ בְּעֵיִן
טוֹבָה, וְתִדַּע שְׁמָה שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה הוּא טוֹב, וְאֵל תִּנְיַח
אֶת הָרַע שִׁיתַּגְּבֵר עַל עֲצֻמָּךְ כְּרָגַע, הֵינּוּ שְׁלֵא תִפְנִסְנָה
בָּךְ מִחֲשָׁבוֹת, כְּאֵלוֹ אַתָּה אֵינְךָ שׁוֹה שׁוֹם דְּבָר, וְכֵאלוֹ
כָּל מַה שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה אֵינּוּ שׁוֹה מְאוּמָה, וְכֵאלוֹ מַה
שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה הוּא רַע, אֵל תִּנְיַח אֶת הַמִּחֲשָׁבוֹת הָאֵלוֹ
שִׁתְּכַנְסְנָה בָּךְ כְּרָגַע, רַק תָּמִיד תִּסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמָּךְ בְּעֵיִן
טוֹבָה, וְתִדַּע שְׁמָה שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה הוּא טוֹב, וְזֶה נִקְרָא
בְּטָחוֹן עֲצָמִי. לֹא-כֵן מִי שִׁמְסַתְּכֵל תָּמִיד עַל הַכְּשָׁלוֹנוֹת
שְׁלוֹ, זֶה מַכְנִיס בּוֹ אֵי אֲמוּן בְּעֲצָמוֹ, וְכָל אֵלוֹ שִׁגְדָלוֹ
וְהַצְּלִיחוֹ בְּחַיֵּיהֶם בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, זֶה הָיָה
רַק מִחֲמַת שְׁתָּמִיד חִפְשׁוֹ אֶת הַטוֹב בְּעֵינֵיהֶם, וְזֶה
הַכְּנִיס בָּהֶם בְּטָחוֹן עֲצָמִי, וְזָכוּ בְּאַמֶּת לְהַתְגַּדֵּל בֵּין
בְּתוֹרָה וּבִירָאָה וּבֵין בְּמַלְי דְּעֵלְמָא, לֹא-כֵן אֵלוֹ שְׁתָּמִיד
הִסְתַּכְּלוּ עַל עֲצָמָם בְּעֵיִן רָעָה, וּכְשֶׁרַק עָשׂוּ אִיזוֹ שְׁגִיאַה,
וְלֹא הִלְךְ לָהֶם בְּדִיוֹק כְּמוֹ שְׂרָצוֹ — נִשְׁבְּרוּ לְגַמְרִי,
וְהַתְּחִילוּ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הָרַע שְׁלָהֶם, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַס
בָּהֶם אֵי אֲמוּן בְּעֲצָמָם, וְלֹא הַצְּלִיחוֹ — לֹא בְּתוֹרָה
וּבִירָאָה וְלֹא בְּמַלְי דְּעֵלְמָא; עַל-כֵּן רָאָה, אֱהוּבִי, בְּנֵי

היָקָר, לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הַטּוֹב שֶׁבָּךְ, וְתַדַּע, שְׁאַתָּה מְלֵא טוֹב, וְאַף אֶחָד לֹא נוֹלָד חָכֵם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאַף אֶחָד לֹא נִבְרָא עִם מַדּוֹת טוֹבוֹת, וְאַף אֶחָד לֹא הִתְחִיל עִם הַצְּלָחוֹת, אֲלֹא עָבַד עַל עֲצֻמוֹ לְחַפְּשׁ בְּעֲצֻמוֹ אֶת הַטּוֹב, וּמָה שֶׁרַק עָשָׂה, חִפְּשׁ אַחֵר הַטּוֹב, וְעַל-יַדֵּי-זֶה זָכָה לְהַצְּלִיחַ בְּכָל דְּרָכָיו — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, וְנִכְנָס בּוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וְזֶה הֵבִיא אוֹתוֹ לְכָל הַטּוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ. וְזָכַר כָּלֵל זֶה, אֶהוּבִי, בְּנִי, כִּי דֶרֶכְךָ שֶׁל בְּנֵי-אָדָם לְקַנֵּא בְּזוּלָתָם, כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁהַזּוּלָת מַצְּלִיחַ בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְתַכְךָ-וּמְיָדָם הֵם נִשְׁפָּרִים בְּרוּחָם וְנַחֲלֶשֶׁת דַּעְתָּם, כְּאִלּוּ הֵהוּא נִבְרָא עִם מְזֵל טוֹב, וְהֵם עֲצָמָם נִבְרָאוּ עִם מְזֵל רַע, הֵהוּא נִבְרָא עִם יְכָלֶת, וְהֵם נִבְרָאוּ בְּלִי יְכָלֶת. וּבְאַמַּת הַכֹּל הֶבֶל וְדַמְיוֹן, כִּי עֵקֶר הַצְּלָחַת הָאָדָם תְּלוּי רַק בְּמַדַּת הַטּוֹב, שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצֻמוֹ לְהִסְתַּכֵּל בַּטּוֹב שֶׁבוֹ, וְזֶה מְכַנֵּס בּוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וּמְבִיא אוֹתוֹ לְכָל הַהַצְּלָחוֹת, וּלְהַפְּדוֹ אִם אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל הַטּוֹב שֶׁבוֹ, זֶה מְכַנֵּס בּוֹ אִי אֲמוֹן בְּעֲצֻמוֹ, וּמְבִיא לְכָל הַכְּשָׁלוֹנוֹת. וְאִם תִּזְכֹּר, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֶת הַכָּלֵל הַזֶּה, אֲזוּ תִרְאֶה אִיךָ שֶׁיִּתְהַפְּדוּ מְזֵלְךָ לְמְזֵל טוֹב, כִּי עֵקֶר הַכֹּל תְּלוּי בְּמַדַּת הַטּוֹב — לְהִיּוֹת תָּמִיד טוֹב עִם עֲצֻמוֹ.

צריף שתרגיל את עצמך, אהובי, בני היקר, לחפש את הטוב בביתך, ותמיד תדון את אשתך ואת ילדיך לכף זכות, ותחפש ותבקש בהם רק את הטוב, ואז תראה שיש אצלם הרבה טוב, ויתהפך ביתך לגן-עדן, לא-כן אם תרגיל את עצמך לדון את אשתך וילדיך לכף חוב, ותחפש ותבקש בהם רק את הרע, אז תראה שיש אצלם הרבה רע, ויתהפך ביתך לגיהנום; לזאת ראה אהובי, בני היקר, לישב את עצמך — האם כדאי לך למרר את חייך? ! האם כדאי לך להפוך את ביתך לגיהנום? ! למה לא תרגיל את עצמך לדון את אשתך וילדיך לכף זכות, ותחפש ותבקש אצלם רק את הטוב, ואז תראה באמת טוב, ועל-ידי-זה יהיה ביתך בית מישב, בית שמח, גן-עדן ממש. ורואים בחוש, אשר כל המריבות, הצעקות, ההכאות ואי הסדר שנעשים בביתו של אדם, הן רק כשדן תמיד את אשתו וילדיו לכף חוב, ואינו מוצא בהם את הטוב, ואז הוא נכלל במדת הרע, וכל הבית מתהפך להיות רע, ואחר-כך יש לו טענות על אשתו וילדיו; על-כן ראה אהובי, בני היקר, להיות חכם בדעתך, ותדע — אם הקדוש-ברוך-הוא נתן לך את האשה הזאת ואת הילדים האלו, תדע שיהם המתנה שלך

מֵהַשָּׁמַיִם, וְאַתָּה צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ רַק אֶת הַטוֹב בָּהֶם, וְלְדוֹנֵם לְכַף זְכוּת, וְתוֹרִיד אֶת עֲצֻמְךָ אֲלֵיהֶם, וְתִשְׁתַּדֵּל לְעֹזֵר לָהֶם בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעֲוֹלָם, הֶעֱקַר שְׁתַּמִּיד "תְּהִיָּה טוֹב" וְסִבְלָן גָּדוֹל עִמָּהֶם, וְאֵז יִתְהַפֵּף בֵּיתְךָ לְגַן-עֵדֶן, וְתִרְצֶה תַּמִּיד לִהְיוֹת בְּבֵיתְךָ, כִּי לְגַן-עֵדֶן כָּל אֶחָד רוֹצֶה לְהַכְנִס. לֹא-כֵן אִם תְּהִיָּה רַע וּבִלְיַעַל, כַּעֲסָן וְרוֹצֵחַ, אַכְזֹר וְרָשָׁע, אֲשֶׁר עַל כָּל פָּרֵט וּפָרֵט שְׂאֵשְׁתְּךָ וְיִלְדִיךָ עוֹשִׂים, תִּמְצָא רַק אֶת הָרַע, וְלֹא תִדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, וְתִכֶּה אוֹתָם מִכּוֹת אַכְזָרִיוֹת, וְתִקְלַל אוֹתָם בְּקַלְלוֹת נִמְרָצוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, אֵז בֵּיתְךָ יִחַרֵב לְגַמְרֵי, אֲשֶׁתְךָ תַעֲזוֹב אוֹתְךָ, וְהִילְדִים יִתְקַלְקְלוּ וַיִּצְאוּ לְתַרְבוֹת רָעָה, אֲשֶׁר אֵז יִתְהַפְּכוּ יְמֵי חַיֶּיךָ לְגִיהִנוּם מִמֶּשׁ; לְזֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי, רְאֵה מַה לְפָנֶיךָ, אֵיךְ שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בִּידִיעָה זוֹ: "אִם תֵּאֱחָז בְּמִדַּת הַטוֹב — אֵז תִּרְאֶה טוֹב וַיְהִיָּה טוֹב, וְאִם תֵּאֱחָז בְּמִדַּת הָרַע — אֵז תִּרְאֶה רַע וַיְהִיָּה רַע": עַל-כֵּן אֲהוּבִי, בְּנִי הִיָּקֵר! עֲזוֹב אֶת דַּרְכֶּךָ הָרָעָה שֶׁהִתְרַגַּלְתָּ בָּהּ מִנְעוּרֶיךָ, וְהִיא — מִדַּת הַכַּעַס וְהִרְצִיחָה וְהָאֲכָזְרִיוֹת, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ בְּמִדַּת הַטוֹב, לִהְיוֹת טוֹב עִם כָּל בְּרִיָּה, וּמְכַל שְׂכָן עִם אֲשֶׁתְךָ וְיִלְדֶיךָ, וְאֵז כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ יִשְׁתַּנּוּ לְטוֹב, וְתִרְגִּישׁ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה תִשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ. וְאָמַר הַחֲכָם: "אֵין גְּבוּרָה בְּהִתְאַפְּקוֹת"; הִינוּ

אף שיש לך הרבה קשיות על אשתך וילדיך או על עצמך, עם כל זאת הרגל את עצמך להתאפק לא לצאת לריב עמהם, ולא להסתפל על הרע שבהם, רק לאחז במדת הטוב, ואז דיקא תהיה נקרא 'גבור', כי אין נקרא גבור אלא הכובש את יצרו של כעס ורציחה. ולזכות לזה אי אפשר, כי אם על-ידי שמכניס את עצמו באמונה הקדושה בו יתברך, לידע ולהאמין אשר הוא יתברך מחיה וממהוה ומקים את כל הבריאה פלה, ואנחנו נמצאים רק בידו יתברך, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, ולא כל דבר יכולים להבין בשכל אנושי, וצריכים להאמין, כי בודאי הכל לטוב. ואז אם יכניס האדם את עצמו בטוב הזה, יזכה לראות רק טוב כל ימי חייו, ויכליל במדת הטוב; אשרי לו בזה ובכא לנצח נצחים.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

צָרִיךְ לְדַעַת שְׂמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְלִית אֲתֵר פְּנוּי
מִנְיָה, וְאִיהוּ מְמַלָּא כָּל עַלְמִין וְסוּבָב כָּל עַלְמִין.
וְאִפְלוּ מִי שְׁעוּסָק בְּמִשְׁאָ וּמִתָּן בְּגוּיִים, לֹא יִכּוֹל
לְהִתְנַצֵּל וְלוֹמַר, אִי אֶפְשָׁר לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ,
מִחֲמַת עֲבִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת שְׁנוּפֵל תְּמִיד עָלָיו מִחֲמַת
הָעֶסֶק שְׁעוּסָק תְּמִיד בִּינֵיהֶם, כִּי בְּכָל הַדְּבָרִים
הַגִּשְׁמִיִּים וּבְכָל לְשׁוֹנוֹת הַגּוּיִים יִכּוֹל לְמַצֵּא בָּהֶם
אֱלֹהוֹת, כִּי בְּלֹא אֱלֹהוֹתוֹ אֵין לָהֶם שׁוֹם חַיּוֹת וְקִיּוֹם
כָּלֵל, רַק כָּל מֵה שְׁהַמְדְּרָגָה יוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה, אֲזִי
אֱלֹהוֹתוֹ שָׁם בְּצִמְצוּם גְּדוֹל, וּמְלַכְשׁ בְּמִלְבוּשִׁים
רַבִּים יוֹתֵר.

(לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לג)

קונטרס

תְּהִיָּה רַחֲמָן

יעֹזֵר עַל מִדַּת הַרַחֲמָנוּת, לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ, לְרַחֵם עַל אִשְׁתּוֹ
וְיִלְדֵיו, לְרַחֵם עַל זִוְלָתוֹ, כִּי זֶה מִדַּתְּם וְטִבְעֵם שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל
שֶׁהֵם רַחֲמָנִים בְּנֵי רַחֲמָנִים.

*

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵךְ הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן,
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ,
רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ.

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹרֵךְ נַפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיה
רַבֵּי נִתָּן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ,

וּמְשַׁלָּב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי חֻכְמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוּבָא לְדַפּוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֵסֵלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: מֵדַת עַם יִשְׂרָאֵל
שֶׁהֵם רַחֲמָנִים בְּנֵי רַחֲמָנִים, וְעַל-כֵּן מִי
שֶׁהוּא רַחֲמָן וּמְרַחֵם עַל כָּל בְּרַי יִשְׂרָאֵל,
סִימָן שֵׁשׁ לוֹ שֶׁרֶשׁ נָקִי, וְשִׁקָּה לְעַם
יִשְׂרָאֵל, וּמִי שֶׁהוּא אַכְזָרִי, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן,
מִי יוֹדֵעַ אִם הַשֶּׁרֶשׁ שָׁלוֹם נָקִי, וּמִי יוֹדֵעַ אִם
אֵין מְעַרְבֵי בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ אֵיזָה גֵיד שֶׁל גּוֹי,
רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, כִּי בַר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה
רַחֲמָן, וְזֶה שֶׁרֶשֶׁם — לְהִיּוֹת רַחֲמָנִים בְּנֵי
רַחֲמָנִים.

(אֲמַרֵי-מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תַּקכ"ב)

קוֹנְטָרַס

תְּהִיָּה רַחֲמָן

.א

אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי מֵדַת הַרַחֲמָנוּת
הִיא הַמַּדָּה הַיְפָה בְּיוֹתֵר בִּיְהוּדוּת, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (סִפְרֵי פָרָשַׁת עֵקֶב): "לְלַכֵּת בְּכָל דְרָכָיו" (דְּבָרִים
, יב) — אֵלֹהֵי דְרָכֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵל רַחוּם וְחַנוּן,
מֵה הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא רַחוּם וְחַנוּן אֲף אִתָּה
הָיִי רַחוּם וְחַנוּן; כִּי זֶה מֵדָתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
— רַחוּם וְחַנוּן, עַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל בֶּרֶשׂרָאֵל לְהִיּוֹת
גַּם-כֵּן רַחוּם וְחַנוּן וּלְרַחֵם עַל זוּלָתוֹ, וּבְזֶה נִמְדָּדַת
גְּדֻלַּת בֶּרֶשׂרָאֵל, כִּפִּי מֵדַת הַרַחֲמָנוּת שָׁבוּ, כִּי בְּזֶה
הוּא מְגַלֶּה שֶׁהוּא בְּנוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזוֹ הִיְתָה
מֵדָתוֹ שֶׁל אֲבִרָהֶם אָבִינוּ, שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר כָּל
בְּרִיָּה, וְעָשָׂה עִם כָּלֶם חֶסֶד וְרַחֵם עַל הַכֹּל, וְעַל-יְדֵי-זֶה

הַחֲדִיר בָּהֶם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי כִשְׂאָדָם
מְכַנִּים אֶת עֲצָמוֹ בַּמִּדָּה הַיְקָרָה הַזֹּאת שֶׁל רַחֲמָנוּת, הוּא
נֶעֱשֶׂה כִּסֵּא וְצִנּוֹר לְמִדַּת הַרַחֲמָנוּת הָעֲלִיּוֹנָה, וּבְזֶה הוּא
מֵרָאֶה שֶׁהוּא בְּנוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כִּנּוּל, וְעַל-כֵּן
הָרֵאשׁוֹן שֶׁמָּסַר אֶת עֲצָמוֹ לְגִלוּת וּלְפָרֶסֶם אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם הִיא אֲבָרָהֶם אָבִינוּ, וְעַל-כֵּן
הִיא הוּא הַרַחֲמָן הָרֵאשׁוֹן שֶׁרַחֵם עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת, וְזֶה
שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בִּיצָה ל ב:): כָּל הַמְּרַחֵם עַל
הַבְּרִיּוֹת בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא מְזַרְעוֹ שֶׁל אֲבָרָהֶם אָבִינוּ, וְכָל
מִי שֶׁאִינוֹ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת בְּיָדוּעַ שֶׁאִינוֹ מְזַרְעוֹ
שֶׁל אֲבָרָהֶם אָבִינוּ, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, כִּפִּי שֶׁהָאָדָם
מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ בַּמִּדַּת הַרַחֲמָנוּת, בְּזֶה מֵרָאֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ
אָמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת רַחֲמָן
בְּלֹא אָמוּנָה, כִּי הַמְּאַמֵּין הָאֲמֵתִי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא
בָּרָא אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה כְּלָה, וְהוּא זֶן וּמְפָרֵנֶס אֶת כָּל
הָעוֹלָם כְּלוֹ בַּמִּדַּת הַחֲסֵד וְהַרַחֲמִים, הוּא יְרַחֵם עַל
כָּל הַבְּרִיּוֹת, מֵאַחַר שֶׁגַּם הוּא נִצְרָךְ לְחֲסֵדֵי הַמְּקוֹם
בְּרוּךְ הוּא וּלְרַחֲמָיו, לֹא-כֵן מִי שֶׁאֵין לוֹ אָמוּנָה בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, רַק חוֹשֵׁב שׁ"כַּחֲזִי וְעֲצָם יָדֵי עֲשֵׂה לִי אֶת
הַחֵיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), הוּא נֶעֱשֶׂה אֲכֹזֵר עַל זוּלָתוֹ,
וְאֵין לוֹ שׁוֹם מִדַּת הַרַחֲמָנוּת, וְעַל-כֵּן אֲמוֹת הָעוֹלָם,
שֶׁאֵין לָהֶם אָמוּנָה בְּבוֹרָא כָּל עוֹלָמִים, שֶׁהוּא יְחִיד

ומיחד, בהן נטבעה מדת האכזריות, ולכן כְּשֵׁרוֹאִים על אחד שאין בו מדת הרחמנות, צריכים לחקור מאין שָׁרְשׁוֹ, אם לא נתערב איזה פסול במשפחתו, כי כל בר ישראל הוא כסא למדת הרחמנות, מאחר שהוא מבני הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (שם יד, א): "בָּנִים אַתֶּם לַהֲנִי"ה אֱלֹקֵיכֶם"; ולכן ראה, אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִטְבִּיעַ בְּעֶצְמְךָ מִדַּת הַרְחָמְנוּת לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִרְחֵם עָלֶיךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּאַתְּעֲרוּתָא דְלִתְתָּא אֲתַעֵר דְלַעִילָא (זהר לך-לך פח.), כְּפִי שֶׁהָאֲדָם מִתְנַהֵג עִם אַחֲרִים, בֵּן מִתְנַהֵגִים עִמּוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קנא:): כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת מְרַחֵמִים עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם, וְכָל שֶׁאִינוֹ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, אֵין מְרַחֵמִים עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם; וּבְזֶה שֶׁתְּהִיֶּה רַחֲמָן עַל בְּרִיּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה יֵאִיר עָלֶיךָ אֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, כִּי הַרְחָמְנוּת תְּלוּיָהּ רַק בְּאַמוּנָה, כָּל מִי שֶׁמְאַמֵּין יוֹתֵר בּוֹ יִתְבָּרַךְ נִטְבַּעַת בּוֹ יוֹתֵר מִדַּת הַרְחָמְנוּת, וְעַל-כֵּן הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁהֵם דְּבָקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת, בְּכִטּוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם, וְאֵין לִפְנֵי מְרֵאָה עֵינֵיהֶם וּלְמִשְׁמַע אֲזִנֵיהֶם, רַק אֱמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-כֵּן נִטְבַּעָה בָּהֶם כִּיּוֹתֵר מִדַּת הַרְחָמְנוּת, וְהֵם מְרַחֵמִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְעוֹזְרִים לָהֶם בְּכָל עֲנִינֵיהֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וּמוֹסְרִים אֶת

נפֶשׁם בְּעִבּוּרָם, וְכָל זֶה מַחֲמַת לֵב הַדְּבָקוֹת, שְׂזוּכִים לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בְּחַי הַחַיִּים; וְלִכֵּן רְאֵה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר לְהִטְבִּיעַ בְּעֶצְמְךָ מִדַּת הַרַחֲמָנוּת, עַל-יְדֵי שְׂתַכְנִים בְּעֶצְמְךָ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבַּרְךָ מַחֲיָה, וּמְהִיָּה וּמְקִיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְהוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְהוּא זֶן וּמְפָרְנִס אֶת כָּל בְּרִיּוֹתָיו, וְעַל-כֵּן גַּם אַתָּה תְּלוּי בְּיָדוֹ יִתְבַּרְךָ, וְגַם אַתָּה נִצְרָךְ אֶל רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה גַם אַתָּה רַחֲמָן; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְחַדִּיר בְּעֶצְמוֹ אֶת מִדַּת הַרַחֲמָנוּת, שְׂבֻזָּה נַעֲשֶׂה צְנוּר לְגִלוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי הָאֲמוּנָה וְהַרַחֲמָנוּת תְּלוּיּוֹת זֹו בְּזֹו.

ב.

רְאֵה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְרַחֵם עַל עֶצְמְךָ, וְתִתְיָשֵׁב הֵיטֵב בְּזֶה הָעוֹלָם אֵיפֹה אַתָּה? וּמָה נַעֲשֶׂה עִמָּךְ כְּכָר עַד עַכְשָׁיו? וּמָה תְּכַלִּיתָךְ לְעֵתִיד? וּמִי בָּרָא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה הַנּוֹפְלָאָה אֲשֶׁר לְפָנַי מֵרְאֵה עֵינֶיךָ? וְאִז כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְרַחֵם עַל עֶצְמְךָ, וְלִהְתִּישֵׁב הֵיטֵב הֵיטֵב, תְּבוֹא אֶל הַהַפְּרָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא יִתְבַּרְךָ, מַחֲיָה, מְהִיָּה וּמְקִיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, כִּי עַל-יְדֵי מַעַט יָשׁוּב הַדַּעַת, יְכוּלִים לְרְאוֹת תְּכַף-וּמִיד כִּי יֵשׁ מְנַהֵג לְבִירָה, הֵינּוּ שְׂבוּרָא כָּל הָעוֹלָמִים

הוא מנהיג את כל הבריאה כלה בהשגחה נוראה
 ונפלאה מאד, ועל-כן ראה לרחם על עצמך ותקיים את
 רצונו יתברך שהוא כלל התורה הקדושה, ותשתדל
 לחזור בתשובה אמתית אליו יתברך, ותתחיל לקיים את
 מצוותיו יתברך, אשר זה רצונו, וזה עקר הרחמנות
 לרחם על עצמו, לשוב בתשובה אמתית אליו יתברך,
 ולהתחיל לקיים את מצוותיו, ואין לך עוד רחמנות
 יותר גדולה מאדם התועה והטועה ומטעה את אחרים,
 והוא רחוק ממנו יתברך, כי עקר הרחמנות היא רק
 על אדם שרחוק ממנו יתברך, כי מי שזוכה לשוב
 בתשובה אמתית, ומקיים את מצוותיו יתברך בתמימות
 ובפשיטות גמורה, הוא חי חיים אמתיים, חיים נצחיים,
 כי עקר התשובה היא לשוב עד המכהו, הינו מכל מה
 שעובר על האדם ברוחניות ובגשמיות, תכף-ומיד
 ידע שהקדוש-ברוך-הוא הוא מכה בו, ורוצה שיחזור
 אליו, וזה עקר כונתו יתברך, שמכה ומעניש את
 האדם, כדי שיחזור אליו, ותכף ומיד כשאדם זוכה
 לחזור בתשובה אליו יתברך, על-ידי-זה נמתקים ממנו
 כל הדינים והענשים הקשים והמרים, וזוכה להתענג
 בערבות, נעימות, ידידות, זיו חיות אלקותו יתברך,
 אשר אין לך עוד נעם וערבות יותר מזה; ולכן ראה,
 אהובי, בני היקר, לקחת את עצמך בידיך על אף

שְׁעוּבָר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוּבָר — צָרוֹת וְיִסוּרִים מִשְׁבָּרִים
 וְגָלִים, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא בּוֹדֵאֵי יִקְבֵּל אוֹתְךָ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה יט, ד): אֵין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 פּוֹסֵל לְבִרְיָה אֶלָּא לְכָל הוּא מְקַבֵּל, הַשְּׁעָרִים נִפְתָּחִים
 בְּכָל שְׁעָה, וְכָל מִי שְׁמַבְקֵשׁ לְכַנֵּס יִכְנֵס; כִּי הוּא
 יִתְבָּרֵךְ אָב הַרְחָמָן, וְרוּצָה בְּתִשׁוּבַת הַרְשָׁעִים וְאֵינוֹ
 חִפֵּץ בְּמִיתָתוֹ, וְעַל-כֵּן אִם תִּקַּח אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיַדְיָךְ,
 וְתִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִקְיִם אֶת מְצוּוֹתָיו
 יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, עַל-יַד־זֶה יִמְשֹׁךְ
 עָלֶיךָ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד בְּדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ
 שְׁמוֹ, וְתִזְכֶּה לְחַיִּים אֲמִתִּיִּים, חַיִּים נְצַחִיִּים, כַּאֲשֶׁר
 כָּל יְהוּדֵי חֵרֵד זֹכֵה לָזֶה, אִם רַק מְסַלֵּק אֶת דַּעְתּוֹ
 וְחִכְמָתוֹ, וּמְכַנֵּס בְּעֲצָמוֹ אֶמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְזֶה עֲקָר
 הַרְחָמְנוֹת שְׁצָרֶיךָ לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, לֹא-כֵן אֱלוֹ הַרְשָׁעִים
 הַכּוֹפְרִים וְהַמֵּינִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים הַמְתְּלוֹצְצִים מְכָל זֶה,
 הֵם הָאֶכְזָרִיִּים הָאֲמִתִּיִּים שְׁמֵתֶאֱכָזְרִים עַל עֲצָמָם, וְכֵן
 מְתֶאֱכָזְרִים עַל אַחֲרִים, וְאָסוּר לְהִתְלוֹוֹת עִמָּהֶם, כִּי
 הֵם מְסַכְּנִים מְאֹד, כִּי מִי שְׁאֵינוֹ מְאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 רְחָמָנָא לְצֻלָּן, הוּא הָאֶכְזָר הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, וּמְתֶאֱכָזֵר
 אֶל הַרְחָמָנִים, וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר גְּדוּלָּה
 הַשְּׁנֵאָה שְׁשׁוֹנָאִים הַמֵּינִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים וְהַכּוֹפְרִים אֶת

היראים והשלמים והחרדים לדבר השם יותר מחיות
 טורפות ומאמות העולם והגויים עובדי אלילים (עין
 פסחים מט:), כי איך ירחם עליך, הלא על עצמו אינו
 מרחם? ! ועל-כן אסור להתלוות אל מינים ואפיקורסים
 וכופרים המדברים נגדו יתברך, וצריכים לדעת שהם
 האכזריים הגדולים ביותר, וצריכים להשמר מהם מאד
 מאד, ולכן ראה, אהובי, בני היקר, להתחיל לרחם על
 עצמך, ועקר הרחמנות — שתשוב בתשובה אמיתית,
 ותתחיל לקיים את מצוותיו יתברך, ועל-ידי-זה באמת
 תזכה לחיים אמתיים ונצחיים, ותרגיש נעימות בחייך,
 כי אין לך עוד נעם וערבות כמי שמאמין בו יתברך,
 אשרי המאמין בו יתברך, ואז יחיה חיים טובים ערבים
 ומתקים.

ג.

אהובי, בני היקר, ראה להרגיל את עצמך במדת
 הרחמנות, אשר היא מדת עם ישראל, וביותר תרחם
 על אשתך, ותהיה רגיל לדון אותה לכף זכות, כי כמו
 שאתה רוצה רק את הטוב לעצמך, כך תרגיל את עצמך
 לדון את אשתך לכף זכות לרצות רק הטוב בשבילה,
 כי בפרוש אמרו חכמינו הקדושים (ברכות כד.): אשתו
 כגופו; וכמו שאין אדם רוצה להכאיב לגופו, כמו-כן

הוא צריך לשמר מאד לא להכאיב לאשתו, כי האשה
 עם בעלה הם אחד, כמאמרם, זכרונם לברכה (ירושלמי,
 סנהדרין פרק ג', הלכה ו'): אשה כבעלה ובעל כאשתו;
 ועל-כן כמו שאתה רוצה שירחמו עליך ויטיבו עמך,
 כן תשתדל לרחם על אשתך, ותכבדה מאד, ותדע
 שהיא סובלת הרבה יסורים, הן מעצמה שעובר עליה
 מה שעובר, והן מהילדים, ועל-כן עליך לרחם על
 אשתך, ואז באמת תצליח בחייך, כי עקר הברכה בתוך
 ביתו של אדם היא רק בשביל אשתו, כמו שאמרו
 חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): לעולם יהא אדם
 זהיר בכבוד אשתו, כי אין ברכה מצויה בתוך ביתו
 של אדם אלא בשביל אשתו; ועל-כן צריכים לרחם על
 אשתו, ולשמר מאד מאד לא לצערה, ומכל שכן וקל
 וחומר לא להרים יד עליה, כי לא יאבה השם לסלח
 לו על זה, וחכמינו הקדושים אמרו (שם): לעולם יהא
 אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה
 אונאתה קרוכה; והקדוש-ברוך-הוא מענישו על זה,
 ועל-כן ראה לרחם על אשתך, ותכבדה בכל מיני כבוד,
 וחכמינו הקדושים אמרו (יבמות סב.): האוהב את אשתו
 כגופו והמכבדה יותר מגופו עליו הכתוב אומר (איוב ה,
 כד): "וידעת כי שלום אהליך"; כי כשאדם מכבד ואוהב
 את אשתו, הרי משרה שכונת עזו יתברך בביתו, כי

השכינה נקראת שלום, כי שמו של הקדוש-ברוך-הוא הוא שלום (שבת י:), ועל-כן צריכים מאד מאד לשמר בכבוד אשתו, שאז משרה את השכינה בתוך ביתו, וכשהשכינה בתוך ביתו, אז הברכה מצויה; ואל יהיה נקל לה דבר זה, אהובי, בני היקר, כי ביתו של אדם זה אשתו, וכשלא תהיה לה אשה, לא יהיה לה בית, ועל-כן אתה צריך לשמר מאד על כבוד אשתך, והעקר לרחם עליה, ולתת לה כל מה שהיא צריכה, ואפלו יותר ממה שהיא צריכה, ועל-ידי-זה באמת תתברך בכל מיני ברכות, וחקמינו הקדושים אמרו (חלין פד:): לעולם יאכל אדם וישתה פחות ממה שיש לו, וילבש ויתכסה במה שיש לו, ויכבד את אשתו ואת בניו יותר ממה שיש לו; ועל-ידי הכבוד שתכבד את אשתך, ישפיעו עליך כל מיני השפעות טובות, לא-כן אם תהיה קמצן וכלי על אשתך, ומכל שכן וכל שכן שתצערך ותבזה ותחרפה, על-ידי-זה תסבל אחר-כך צרות מרבות, כי הקדוש-ברוך-הוא ינקם בך, וסוף כל סוף תאבד את אשתך, ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לרחם על אשתך, ותכבדה במסירות נפש, ואז תראה ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

ד.

אהובי, בני היקר, ראה לרחם על הילדים שלך, ותדע כי הם פרי עמלך, ועל-כן אם אתה עצבני, אל תוציא את העצבים על ילדיך, רק תרגיל את עצמך ללכת אתם בנחת ובסבלנות, ועל-ידי-זה הם יגדלו בטוב, ובכלל, עליך לדעת, אהובי, בני היקר, כי אל ילדים צריך האדם להוריד את עצמו, ולהלביש את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, ולהחדיר בהם דעת ושכל, וזה זוכים רק על-ידי סבלנות, כי טבע של ילדים, שהם שוכבים וצריכים הרבה סבלנות אליהם, והעולה על הכל שצריך רחמנות לרחם עליהם, ובזה שתרחם עליהם, בזה יגדלו פקחים ומצלחים, ורבנו ז"ל אומר (ספר המדות, אות בנים, סימן ק"ז): "הבנים שוטים כשאביהם כעסן", ועל-כן ראה להיות סבלן עם ילדיך, ואל תכעס עליהם, כי בדרך כלל ילדים אוהבים לשאל שאלות וקשיות, והאבא צריך להוריד את עצמו ולרחם עליהם ולהסביר להם כל מה ששואלים, ועל-ידי-זה הם גדלים ילדים פקחים ומצלחים, ולכן אם אתה רוצה להצליח עם ילדיך, ראה לרחם עליהם, ואל תפח אותם, רק יותר טוב להסביר להם בדבורים, ועל-ידי-זה הם יצליחו, מה שאין כן, אם אתה תפח אותם, על-ידי-זה תתבלבל דעתם ומחם; לכן הזהירונו רבנו ז"ל מאד לא

להכות הילדים, רק לרחם עליהם, וצריכים להסביר להם על-פי הדעת והשכל מה שמותר לעשות ומה שאסור לעשות בדיוק כמו שמסבירים ומדברים לאדם גדול, כמו-כן צריכים להוריד את עצמו אל הילדים, ולתן להם הסבר על כל דבר, ועל-ידי-זה יגדלו בטוב; ולכן ראה, אהובי, בני היקר, לרחם על ילדיך, ותעזר להם ותתעניין במה שפואב להם, ובמה שמעיק להם, ובזה שתוריד את עצמך אל ילדיך, ותרחם עליהם ותעזר להם בכל מה שאתה יכול, בזה יגדלו טוב ויפה, ותרוה מהם רב נחת.

ה.

אהובי בני היקר! הרגל את עצמך להיות איש טוב ותרחם על הבריות, ותשתדל לעשות טובה לכל בר ישראל, כי אצלו יתברך מאד מאד יקר איש טוב, שעושה צדקה וחסד עם בריותיו, ובזה נמדדת גדלת בר ישראל, כפי הטוב והרחמנות והחסד שבו, ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להיות איש רחמן, ותרחם על הבריות, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, בבא קמא, פ"ק ח', הלכה ז'): "בזמן שאתה רחמן, המקום ירחם עליך"; ועל-כן ראה לרחם על זולתך, וכשאחד בא לבקש ממך טובה, תתלבש ותתאזר במדת

הרחמנות, ותרחם עלי, ותעשה לו את הטובה אשר
מבקש ממך, ועל ידי זה יעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא
טובות, ומובא בדברי חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי):
סימן זה יהא בידך, כל זמן שאתה מרחם על חברך,
המקום ירחם עליך, אברהם קנה רחמים על אבימלך
והתפלל בעדו, מיד נטל שכרו שנפקדה אשתו וילדה לו
בן וכו', עין שם; הרי לך, שאפלו שרחם על גוי שונא
והתפלל בעדו, קבל את שכרו שנפקדה אשתו, מכל
שכן איך צריכים לרחם על כל בר ישראל, שאינו שונאו,
ולבקש ולהתחנן לפניו יתברך שיחוס וירחם עליו, וכל
המתפלל על חברו הוא נענה תחלה, ובזה שתתנהג
עם הבריות ברחמים, ירחם עליך הקדוש-ברוך-הוא;
על-כן ראה, אהובי, בני היקר, ותקנה לעצמך מדת
החסד ומדת הרחמים ומדת הטוב, ותהיה טוב לשמים
וטוב לבריות, ורחמן על כל מעשיך, ואז ימשכו עליך
רחמים מן השמים, כמאמרם, זכרונם לברכה (ירושלמי,
ברכות פרק ה', הלכה ג'): אמר הקדוש-ברוך-הוא כמה
דאנא רחמן בשמים כף תהוין רחמנין בארעא, (כמו
שאני רחמן בשמים ומרחם על הבריות ומוחל להם,
כמו-כן תהיו רחמנים פה בארץ), ותרחמו על כל
הבריות ותמחלו להם, וכשתקנה לעצמך את מדת
הרחמנות, אז תראה שתקנה לעצמך אוהבים, לא-כן

אם תתאכזר אל הבריות, אף אחד לא יוכל לסבל אותך; על-כן ראה, אהובי, בני היקר, להיות רחמן ורחם על כל שכניך, ועל כל מידעך, ועל כל קרוביך, ותעשה עמם צדקה וחסד, ותעזר להם בכל מה שהם צריכים, ועל-ידי-זה ישפע עליך שפע ורחמים רבים מן השמים.

ו.

אהובי, בני היקר! ראה לחזור בתשובה אליו יתברך, ותדע שהקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ואפלו שעשית כבר מה שעשית, ונכשלת במה שנכשלת ולכלכת את עצמך במה שלכלכת, ועשית כל מיני מעשים רעים שבעולם, עם כל זאת הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ובודאי ירחם עליך כשאתה תשוב אליו יתברך, כי בפרוש גלו לנו חכמינו הקדושים (ברכות ז.): אמר הקדוש-ברוך-הוא: "ורחמתי את אשר ארחם" (שמות לג, יט), אף-על-פי שאינו הגון ואינו כדאי; כי הוא יתברך אב הרחמן, ואפלו בתקף הדין הוא זוכר את הרחמים, כמאמרם, זכרונם לברכה (פסחים פז:): אפלו בשעת כעסו של הקדוש-ברוך-הוא זוכר את הרחמים; ועל-כן תשתדל לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך והוא יתברך בודאי יקבל אותך, ואפלו שנדמה לך שעשית מעשים מגנים כאלו, שקשה וכבד

לך לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך, כי אתה
 מפחד שהוא יתברך יקפיד עליך, ויעניש אותך, תדע
 שהכל דמיון, כי הוא יתברך אב הרחמן, ורחמי של
 הקדוש-ברוך-הוא אפלו על הרשעים הגדולים ביותר,
 כי אינו חפץ במיתתן של רשעים אלא בתשובתם,
 ואמר הקדוש-ברוך-הוא: במדת הרחמים בראתי את
 העולם, ובמדת הרחמים אני מנהיגו, ועתיד אני לחדשו
 במדת הרחמים (עין אותיות דרבי עקיבא), כי מדתו של
 הקדוש-ברוך-הוא היא רק רחמים ותחנונים, וכשאדם
 בא אליו יתברך ומתחנן לפניו יתברך, אינו זו משם
 עד שהקדוש-ברוך-הוא מוחל לו, כמאמרם, זכרונם
 לברכה (תנא דבי אליהו רבה, פרק ד'): אמר הקדוש-ברוך-
 הוא: אם אדם עבר עברה לפני, והוא חוזר ועושה
 תשובה, הרי אני עמו ברחמים ואני מקבל תשובתו,
 ואין אני זוכר אפלו מקצת עוונותיו; ועל-כן ראה,
 אהובי, בני היקר לקחת את עצמך עכשו בידיך, ותחזר
 אליו יתברך בתשובה אמיתית, והוא יתברך יקבלך
 באמת, ועקר התשובה היא שתתודה עכשו לפניו
 יתברך על כל מה שעשית, ותלך למקום פנוי שאין
 שם בני אדם, ותספר לפניו יתברך כל מה שמעיק לך,
 ותבקע לפניו יתברך שיחוס וירחם עליך, ואז תאמין
 אשר שום בריה לא יכולה להזיק לך, ואפלו מלאך

לא יכול לגע בך, כמאמרם, זכרונם לברכה (במדבר
 רבה כ, יג): בלעם היה רשע ערם, וידע שאין עומד
 מפני הפרעניות, אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר
 חטאתי, אין רשות למלאך לגע בו; כי בזה שהאדם
 מתנודה אליו יתברך, ומספר לפניו יתברך את כל לבו
 וכל מה שעשה, והוא "מודה ועוזב [אזי] ירחם" (משלי
 כח, יג), שהקדוש-ברוך-הוא מרחם עליו, כי אצלו
 יתברך עקר החשיבות היא האמת, וכשבצל עברה בא
 אליו יתברך, ומספר לפניו יתברך את כל מה שעבר
 ועובר עליו בפרטי פרטיות, הרי הקדוש-ברוך-הוא
 מוחל לו; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לקחת
 את עצמך בעבודת התשובה והתפלה והיודוי, ותרגיל
 את עצמך מפעם לפעם לברוח למקום פנוי אשר אין
 שם בני-אדם, ותדבר ותשיח את כל אשר עם לבבך
 אליו יתברך, ותספר לפניו בפרטי פרטיות כל מה
 שעובר עליך, וכל מה שעבר עליך, ונכון יהיה לבך
 ובטוח, שימחל לך הקדוש-ברוך-הוא, כי הוא יתברך
 אב הרחמן ושומע תפלת כל פה; אשרי מי שמכניס
 דבורים אלו לתוך לבו, ומקימם בתמימות ובפשיטות,
 שאז בודאי לא יזוז משם עד שימחלו לו; אשרי לו
 בזה, ואשרי לו בכא!

ז.

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְרַחֵם עַל עֲצָמְךָ, כִּי כְמוֹ
 שְׁצָרִיךְ לְרַחֵם עַל אַחֲרִים, וּלְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַכֵּת
 בְּמִדַּת הַטּוֹב, כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, וּלְלַכֵּת עִמוֹ
 בְּעֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַטּוֹב, הֵינּוּ שְׂלֵא יִפֹּל בְּחִלְיֹת הַדַּעַת,
 וְלֹא יִשְׁבֵּר אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא יִפֹּל בְּעֲצָבוֹת וּבְקָרִירוֹת, רַק
 יְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ וַיִּחַזַּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים
 שְׁבַעוֹלָם, וְאֵל יַנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ, כִּי אֵין זֶה
 עֵצָה כָּלֵל לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ, וְאֶפְלוּ שְׂאֵתָה יוֹדַעַ שְׁעֵשִׁית
 כָּל הַדְּבָרִים הָרָעִים בְּעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת,
 כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב
 הַרְחָמָן וּמְחַכֵּה וּמְצַפֵּה שְׁתָּשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִכְרַךְ
 וּמְיָד כְּשִׁתְּחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא יִקְבֹּל אוֹתְךָ בְּתִשׁוּבָה,
 וַחֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת לד:): מְקוֹם שְׁבַעֲלִי
 תִשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם עוֹמְדִין;
 כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תִשׁוּבָה, כִּי הָאָדָם
 שְׁעֵבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם מֵהַ שְׁעֵבֵר, וּכְבֹר הִיָּה בְּכָל הַמְקוֹמוֹת
 הַמְטַנְפִים, וְעִם כָּל זֹאת מְחַזֵּיק מְעַמֵּד, וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר,
 עַל-יְדֵי-זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵם עָלָיו, כִּי יָדוּ שֶׁל
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פְרוּסָה תַּחַת כַּנְפֵי הַחַיּוֹת, כְּדֵי לְקַבֵּל
 בְּעָלֵי תִשׁוּבָה (פְּסָחִים קיט.), וְזֶה עֵקֶר הַרְחָמָנוּת שֶׁהָאָדָם
 צָרִיךְ לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, שְׂלֵא יַנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִפְלֵ

בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וּכְשֶׁאָדָם שָׁב בְּתַשׁוּבָה, זֶה עֵקֶר הַרְחֲמָנוּת שֶׁאָדָם מְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, וְאִף שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ שְׂאֵתָה עֲכָשׁוֹ שְׁבוּר מְאֹד מְאֹד, כִּי נִדְמָה לְךָ, שְׁאֵין צְרִיכִים אוֹתָךְ כָּלֵל, וּכְאִלוּ אִף פַּעַם כָּבֵר לֹא יִהְיֶה מִמֶּךָ שׁוֹם דָּבָר, תִּדַּע כִּי כָּל זֶה הוּא רַק עֲצַת הַיִּצָּר הָרַע, שְׁרוּצָה לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי): גְּדוֹל כַּחַה שֶׁל תְּשׁוּבָה, שְׁפִיזוֹן שֶׁאָדָם מְהַרְהֵר בְּלִבּוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיָּד הוּא עוֹלָה, לֹא עַד עֲשָׂרָה מִלִּין וְלֹא עַד מֵאָה אֶלָּא מִהֲלָךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד הַרְקִיעַ הָרֵאשׁוֹן וְשָׁנִי, אֶלָּא שְׁעוּמֵד לְפָנָי כְּסֵא הַכְּבוֹד; עֲמֵד וּרְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן מַה גְּדוֹל כַּח הַתְּשׁוּבָה אֲצִלוּ יְתִבְרָךְ, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּסִיקְתָא דְרַב כְּהֵנָא) עַל פְּסוּק (הוֹשַׁע יד, ב): "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד הַיְיָ הָאֱלֹהִים" — אֲפִלוּ כְּפִרְתָּ בְּעֵקֶר, אָדָם עוֹמֵד וּמְחַרְךָ וּמְגַדְךָ בְּשׁוֹק, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לוֹ: עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה בֵּינִי לְבֵינְךָ, אָנִי מְקַבֶּלְךָ; עֲמֵד וְהִתְבּוֹנֵן מַה גְּדוֹל כַּח הַתְּשׁוּבָה אֲצִלוּ יְתִבְרָךְ, כִּי הוּא יְתִבְרָךְ רוּצָה שֶׁאָדָם יַחְזֹר אֵלָיו בְּתַשׁוּבָה, וְאִז מִיָּד מְקַבְּלוֹ, וְאָמְרוּ (תוֹרַת כְּהֵנִים, פָּרַשַׁת בְּחֻקוֹתִי) עַל פְּסוּק (וַיִּקְרָא כו, מא): "אִז יִכְנַע לְבָבְךָ הָעֵרֶל", לְצַד הַתְּשׁוּבָה הַכְּתוּב מְדַבֵּר, שְׁמִיָּד שֶׁהֵם מְכַנְיְעִים לָבָם לַתְּשׁוּבָה, מִיָּד אָנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם; וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי,

בְּנֵי הַיָּקָר, לְרַחֵם עַל עֲצָמְךָ, וְתִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תַּחֲלֵשׁ דַּעְתְּךָ כָּלֵל מִכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם עָלֶיךָ, אִם אַתָּה תַּחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה, וְאֵל תִּטְעֶה אוֹתְךָ שׁוֹם בְּרִיָּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן יִצְרָךְ כְּאֵלוֹ רוֹצִים רַק לְפַתּוֹת אוֹתְךָ, וּכְאֵלוֹ רוֹצִים סֵתֵם לְדַבֵּר עַל לִבְךָ, לֹא-כֵן, אֶהוּבִי, בְּנֵי, אֶלָּא כִּף גָּלוֹ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְבֵי אֵלֵיהוּ רַבָּה, פָּרָק ד') : "אִם אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה לְפָנַי וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה תִשׁוּבָה, הֲרִי אֲנִי עִמּוֹ בְּרַחֲמִים, וּמִקְבֵּל תִּשׁוּבָתוֹ, וְאִין אֲנִי זוֹכֵר לוֹ אֶפְלוֹ מִקְצַת עֲוֹנוֹתָיו"; וְכֵן אָמְרוּ (שָׁם פָּרָק יח) : גְּדוֹל כַּחַה שֶׁל תּוֹרָה שְׁמִטְהֶרֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּזִמְן שְׁעוֹשִׁים תִּשׁוּבָה, אֶפְלוֹ מִעֲבוּדָה זָרָה שְׁבִיָּדָם; וְעַל-כֵּן רָאָה לְרַחֵם עַל עֲצָמְךָ וְתִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמַתִּית, אֲשֶׁר זֶה עָקֵר הֶרְחַמְנוֹת שְׂאֵתָה יְכוֹל לְרַחֵם עַל עֲצָמְךָ, וְאִז תִּרְאֶה אֶת גְּדֹל הַחֲסָדִים וְרַחֲמִים הַגְּדוֹלִים שְׂיִמְשְׁכוּ עָלֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְהַכְּלִיל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַרְחֵם עַל עֲצָמוֹ וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ח.

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! רָאָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת גּוֹמֵל חֲסָד עִם זוּלָתְךָ, וְתִרַחֵם עַל כָּל בְּרִיָּה שְׁכַעוּלָם,

וּכְשֶׁאַתָּה רוֹאֶה אֵיזָה בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּמְצָא בְּאִיזוֹ צָרָה,
 רְאֵה לְרַחֵם עָלָיו, וְתִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלָיו, וְאֵל תְּהִיָּה תִפְלֵתְךָ קִלָּה בְּעֵינַיִךְ, כִּי
 כָּל הַמִּתְפַּלֵּל עַל חֲבֵרוֹ נִעְנָה תְּחִלָּה (עֵינִ בְּכַא קָמָא צ.ב.);
 וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה רוֹאֶה אֵיזוֹ צָרָה שֶׁמִּגִּיעָה עַל אֵיזָה
 בַּר יִשְׂרָאֵל, תִּתְּךָ-וּמִיד רְאֵה לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִתְפַּלֵּל עָלָיו,
 וּבָזֶה תִּנְצֵל אֶתָּה שְׁלֹא תָבֹא אֶל הַנְּסִיּוֹן הַזֶּה, וְזוֹ מִדַּת
 הַרְחַמְנוּת, וְתִדַּע שֶׁמִּדּוֹת הַחֶסֶד וְהַרְחַמְנוּת הֵן גְּדוּלוֹת
 מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
 (ירוּשְׁלָמִי, תַעֲנִית, פָּרָק ג'): "וּבְצֵל יָדֵי כְּסִיתֶיךָ" (יִשְׁעִיָּה
 נא, טז) — זֶה גְּמִילוֹת חֲסָדִים, שֶׁכָּל הָעוֹסֵק בְּגְמִילוֹת
 חֲסָדִים, זֹכֶה לֵישֵׁב בְּצֵלוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,"
 כִּי בָּזֶה שְׂאֵדָם מְרַחֵם עַל זִוְלָתוֹ, וְעוֹסֵק בְּגְמִילוֹת
 חֶסֶד עִם חֲבֵרוֹ הוּא נִסְתָּר בְּצֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יִלְקוּט הוֹשַׁע, סִימָן תַּקכב): אָמַר
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: חָבִיב עָלַי חֶסֶד שֶׁאַתָּם גּוֹמְלִים זֶה
 לָזֶה, כְּמוֹ הַזֵּבַח שֶׁזֵּבַח שְׁלֵמָה לְפָנַי; הֲרִי שְׁלֵךְ לְפָנַיִךְ,
 גְּדֹל הַחֲבִיבוּת אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁבַר יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה חֶסֶד
 עִם זִוְלָתוֹ וּמְרַחֵם עַל זִוְלָתוֹ; וְעַל-כֵּן תַעֲשֶׂה, אֲהוּבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, כֹּל מֵה שֶׁבִיכְלֵתְךָ לְרַחֵם עַל זִוְלָתְךָ, וְאִם אַחַד בָּא
 אֵלֶיךָ וְרוּצָה טוֹבָה, רְאֵה לַעֲשׂוֹת אֶת הַטּוֹבָה, כִּי בָּזֶה
 שֶׁאַתָּה תַעֲשֶׂה טוֹבוֹת לְאַחֲרִים, עַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ עַל

עצמך טובות, וצריכים לשבר ממנו את מדת האכזריות, כי בכל אדם נטבעה מדת האכזריות והרע והרשעות שאינו חפץ לעשות טובה לזולתו, ועל-כן צריכים לעקר ממנו את המדה הרעה הזו, ולחקק בעצמו המדה הטובה של הרחמנות לרחם על זולתו, ובפרט כשאתה נוסע במכונית בדרך, ואתה רואה איזה בר ישראל מחכה ומצפה לנסע לאיזה מקום, ראה לרחם עליו ותכניסו למכוניתך, שזוהי גמילות החסד הגדולה ביותר שיכולים לעשות עם זולתו, וכן כשאחד נושא משא כבד, ראה לעזר לו. ובכלל טוב מאד, אהובי, בני היקר, שתחדיר בעצמך את מדת הרחמנות, וכשתהיה רחמן ותעשה חסד עם זולתך, אז במדה זו ילכו עמך בשמים, שירחמו עליך וימשיכו עליך חסד ורחמים; אשרי מי שקונה בעצמו את מדת הרחמנות ומדת החסד, שאז הקדוש-ברוך-הוא ילך עמו תמיד במדת הרחמנות ובמדת החסד, ויטיב לו וימתיק ממנו כל הדינים, וימשך שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ויהיה מברך מפי עליון, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

ט.

אהובי, בני היקר! עליך לגלות ולפרסם לכל אלו שעוסקים בצרכי צבור, כמו רופא או אחות בבית

חולים, או פקיד שעובד במשרד, או נהג אוטובוס, או
 כל אחד שעובד במשרה צבורית, שעליו לקנות לעצמו
 מדת הרחמנות, ולהתחשב בכני-אדם, ולא לזלזל בהם,
 ומכל שכן שלא יניח אותם לחכות, והוא יכנס לשותות
 קפה ותה, והאנשים יעמדו בתור שעות רבות, כי
 צריך לרחם מאד על הבריות, והקדוש-ברוך-הוא מאד
 מקפיד על זה, ורואים בחוש בבית חולים ששוכבים
 שם הרבה חולים, וכשהרופא הוא איש רחמן, ויש
 לו רגש אנושי, אזי הוא מתייך אל החולים, ומדבר
 על לבם ומבטיחם שהכל יהיה טוב, ואפלו שמצבו
 של החולה רע מאד, עם כל זאת פשהרופא מחזקו
 ואומר לו: בודאי יהיה טוב, בזה מפית רוח חיים בתוך
 החולה, ועל-כן מדוע לא יהיה הרופא איש רחמן, אשר
 בזה יקנה את עולמו בשעה אחת, ומכל שכן כשאינו
 עולה לו הדבר כסף לדבר יפה ולתייך אל החולה, וזה
 שוה הרבה יותר מכל התרופות שלו שהוא נותן, כי
 כשהחולה רואה ששהרופא מתייך אליו, ומדבר אל לבו,
 בזה בעצמו הוא מחזקו ומאמצו, ועל-פי-רב החולה
 יכול לצאת ממחלתו, רק על-ידי ששהרופא מדבר אתו
 בצורה יפה, ועל-כן למה לא ידבר הרופא עם החולה
 בצורה יפה ויחייך אליו, ויחזקו ויאמצו, שזה מגלה
 שהוא רופא אמת, רופא רחמן, כי אחרת הוא רשע

מְרַשֵּׁע, אֲכַזֵּר מְאִין כְּמוֹהוּ, רוֹצֵחַ גָּדוֹל, וְעַל רוֹפֵא כְּזֶה
 רְמָזוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין פ.ב.): טוֹב שְׁכַרוּפָאִים
 לְגִיּהֲנוּם; כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא יְכוּל לְדַבֵּר דְּבוּרִים טוֹבִים,
 דְּבוּרֵי נְחוּמִים, וְלַחֲיֵךְ לְפָנֵי הַחוֹלָה, וְהוּא אֵינוֹ עוֹשֶׂה
 אֶת זֶה, אֲזִי הוּא הֶרְשַׁע הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר וְהָאֲכַזֵּר וְהָרוֹצֵחַ
 הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, וְעַל-כֵּן רוֹפֵא שֶׁמְשַׁתְּדֵל לְרַפֵּא בְנֵי-אָדָם,
 עָלָיו לִהְיוֹת רַחֲמָן, וְשִׁיְהִיָּה לוֹ רֶגֶשׁ לְגַבֵּי הַחוּלַיִם,
 וְאֲזִי יִצְלִיחַ בְּדַרְכּוֹ, וְכֵן אַחוֹת שֶׁעוֹבְדֵת בְּבֵית חוּלַיִם,
 עָלֶיהָ לְהִתְאַזֵּר מְאֹד בְּמִדַּת הַרַחֲמָנוּת, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי
 פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהַקְלֵל עַל הַחוּלַיִם, וְלִהְשַׁתְּדֵל שִׁיְהִיָּה
 לָהֶם טוֹב וְנוֹחַ, וְאֵינוֹ דוֹמָה כָּלֵל אַחוֹת שֶׁמוֹסְרֵת אֶת
 עֲצָמָהּ לְגַמְרֵי לַחֹלָה, וּמְדַבֶּרֶת אֶל לְבוֹ דְּבוּרֵי נְחוּמִים
 וְהִתְחַזְּקוֹת וּמְחִיכֵת אֵלָיו, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה הִיא מְמַשׁ
 מְצִילָה אוֹתוֹ, לֹא-כֵן אַחוֹת מְרַשֵּׁעַת, שֶׁהִיא תְּמִיד בְּכַעַס
 וּבְקַפְדוּת וּבְעֲצָבִים, וּמוֹצִיאָה אֶת עֲצָבֶיהָ עַל הַחוֹלָה,
 יוֹתֵר טוֹב שֶׁתִּלְךָ לְעַבֵּד בְּאַסְפַּת הַזָּבֵל בְּרַחוּב, מֵאֲשֶׁר
 תִּהְיֶה אַחוֹת, כִּי אִם אֵי אֶפְשָׁר לָהּ לְהִתְאַפֵּק לְגַבֵּי
 הַחוֹלָה, וְלִהְוִרֵד אֶת עֲצָמָהּ אֵלָיו, לַחֲיֵךְ לְפָנָיו וּלְדַבֵּר
 עַל לְבוֹ וּלְחַזְּקוֹ וּלְאַמְצוֹ בְּאַמִּירַת "בִּקְרָ טוֹב" וְ"עָרַב
 טוֹב" וְכוּ', וְלִשְׁאֵל בְּשִׁלוּמוֹ, מֵהַ כָּבֵר שְׁוֶה כָּל עֲבוֹדָתָהּ,
 וְצָרִיךְ לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד, כִּי רוֹפֵא וְאַחוֹת הֵם יְכוּלִים
 לְהַחֲיוֹת בֶּן אָדָם, אוֹ, חֵס וְשִׁלוּם, לְהַמִּיתוֹ, כִּיְדוּעַ

דָּבָר זֶה; וְעַל-כֵּן מִי שְׁחֹגֵר מְתַנֵּוּ לְהִיּוֹת רוֹפֵא אוֹ
אָחוֹת, עָלָיו לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַרְחֻמְנוּת, שֶׁהִיא הַמְּדָה
הַיִּשְׂרָאֵלִית, וְלִרְחֹם עַל הַחוֹלִים, וְשִׁתְּהִיָּה לוֹ סִבְלָנוּת,
כִּי אִם לֹא, יוֹתֵר טוֹב לוֹ לַעֲבֹד בְּזָבֵל, אוֹ בְּרַחוּב,
מִלַּעֲבֹד בְּבֵית חוֹלִים, וְצָרִיכִים לְפָרֶסֶם דָּבָר זֶה מְאֹד,
כִּי עֵקֶר רְפוּאַת הַחוֹלָה הִיא עַל-יְדֵי מִדַּת הַרְחֻמְנוּת
וְהַהֲתַחֲזָקוֹת שֶׁמְחַזְּקִים אוֹתוֹ וּמְאַמְּצִים אוֹתוֹ, וְכֵן מִי
שֶׁעוֹבֵד בְּמִשְׁרָד מְמַשְׁלֵתִי, עָלָיו לְהִתְחַשֵּׁב בְּבִנְי-אָדָם,
הֲלֹא סוּף כָּל סוּף אַתָּה אֵינְךָ בְּעַל הַבַּיִת פּוֹה, אֲזוּ מִדּוֹעַ
וְלָמָּה לָךְ לְהִיּוֹת אִישׁ רַע מְעַלְלִים, וְלִזְלֹל בְּבִנְי-אָדָם,
הֲלֹא הַסּוּף יִהְיֶה, שְׂיִזְרְקוּ אוֹתְךָ מִמִּשְׁרָתְךָ, וְתִלְךָ מִבְּטָל,
כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁלֵּם מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, אִישׁ
שֶׁמְתַחֲשֵׁב בְּבִנְי-אָדָם וַיֵּשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת עֲלֵיהֶם, וּמִוֹרִיד
אֶת עֲצָמוֹ אֲלֵיהֶם, וּמְשַׁתְּדֵל לְעֶזֶר לָהֶם, עַל-יְדֵי-זֶה סוּף
כָּל סוּף הוּא גַם-כֵּן מְקַבֵּל שֵׁם טוֹב, וּמְעַלִּים אוֹתוֹ
בְּמִשְׁרָתוֹ לְדַרְגָּה יוֹתֵר גְּבוּהָה, לֹא-כֵן אֵלּוֹ שֶׁעוֹבְדִים
בְּמִשְׁרָדִים וּמְזַלְזְלִים בְּבִנְי-אָדָם, וְלֹא רוֹצִים לְעֶזֶר לָהֶם,
סוּפִם, שְׂזוֹרְקִים אוֹתָם מְעַבֹּדְתָם, וְכֵן בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט,
מִי שֶׁרַק יֵשׁ לוֹ עֶסֶק עִם הַצְּבוּר, עָלָיו לְהִשְׁתַּדֵּל לְרַחֵם
עַל זוּלָתוֹ, וּבְזֶה יִקְנֶה לְעֲצָמוֹ שֵׁם טוֹב, כִּי אֵין לָךְ
עוֹד שֵׁם טוֹב כְּמוֹ אָדָם אֲשֶׁר מְלֹא רַחֲמָנוּת, וַיֵּשׁ לוֹ
סִבְלָנוּת לְכָל אֶחָד, וְעַל-כֵּן רְאֵה אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר,

לגלות ולפרסם את זה לכל מידיעה, שעקר החשיבות בשמים היא מדת הרחמנות, וגם בארץ עקר החשיבות היא מי שהוא איש רחמן, ויכול לרחם על זולתו — הן רופא רחמן והן אחות רחמניה, והן פקיד רחמן, שיש לו סבלנות אל בני אדם, אשר אז יקנה לעצמו שם טוב, וכלם יאהבו אותו, וידברו בשבחו, כי עקר שבח האדם הוא כפי מדת הרחמנות שיש בו, וכל מי שמרחם על הבריות, מרחמים עליו מהשמים, ולהפך כל מי שמתאכזר על הבריות, מתאכזרים עליו מהשמים; ועל-כן אשרי מי שהוא תמיד מרחם על בני-אדם, ויש לו סבלנות לבני-אדם, שאז בודאי יזכה סוף כל סוף, להפך את כל הטוב ואת כל החסד שיבוא אליו, כי כפי שהאדם משפיע חסד לזולת, כן נשפע החסד אחר-כך עליו; אשרי מי ששם דבורים אלו בלבו, ומקימם בתמימות ובפשיטות, שאז בודאי יצליח דרכו בזה העולם, כי מי שהוא איש רחמן וקונה לעצמו טבע של רחמנות, הוא מצליח ביותר בעולם, וכלם אוהבים אותו; אשרי לו ואשרי חלקו!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הכללי

*

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסוד, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

תקון הַבְּלִי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו עלי ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז. מכתם לדוד שמרני אל פי-חסייתי בך: אמרת ליהוה אדני אתה, טובתי בל-עליך: לקדושים אשר-בארץ המה, ואדירי כל-חפצי-בם: ירבו עצבותם אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מדם, ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: יהוה מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: חבלים נפלו-לי בנעימים, אף-נחלת שפרה עלי: אברך את-יהוה אשר יעצני, אף לילות יסרוני כליותי: שויתי יהוה לנגדי תמיד, כי מימיני בל-אמוט: לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף-בשרי ישכן לבטח: כי לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך לראות שחת: תודיעני ארח חיים שבע שמחות את-פניך נעמות בימינך נצח:

תקוּן הַכֶּלֶלִי

לב. לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
אֲשֶׁרִי-אָדָם, לֹא יַחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: כִּי
הַחֲרָשְׁתִּי בָלוּ עֲצָמַי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל-הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה
תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ, נְהַפֵּף לְשִׁדֵי בַחֲרֻבְנֵי קִיץ סָלָה: חֲטָאתִי
אוֹדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי לֹא-כִסִּיתִי, אִמְרַתִּי אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה,
וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל-חֲסִיד
אֱלֹהִים לְעֵת מְצָא, רַק לְשִׁטְף מִיָּם רַבִּים אֱלֹהִים לֹא יִגִּיעוּ: אַתָּה
סֹתֵר לִי (* מְצַר תִּצְרֵנִי רְנִי פִלֵּט תִּסּוּבְּבֵנִי סָלָה: אֲשֶׁכִּילְךָ
וְאוֹרְךָ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס
כְּפָרָד אִין הַבֵּין בְּמַתְגַּוְרֶסֶן עֲדִיו לְבָלוּם בַּל קָרַב אֱלֹהִים:
רַבִּים מְכֹאֻבִּים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בִּיהוָה חֲסֵד יִסּוּבְּבָנוּ:
שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צִדִּיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב:

מא. לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל בְּיוֹם
רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל
תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו: יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרְשׁ דָּוִד. כָּל מִשְׁכָּבוֹ
הַפִּכָּת בְּחִלּוֹ: אֲנִי-אִמְרַתִּי יְהוָה חֲנֻנִי, רְפָאָה נַפְשִׁי כִּי
חֲטָאתִי לָךְ: אוֹיְבֵי יִאֲמְרוּ רַע לִי מְתִי יָמוֹת וְאָבַד שְׁמוֹ:
וְאִם-כָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא יִדְבֵר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶן לּוֹ, יֵצֵא לְחוּץ
יִדְבֵר: יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי:
דְּבַר-בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יִוְסִיף לְקוֹם: גַּם-אִישׁ
שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר-בִּטְחֵתִי בּוֹ, אוֹכֵל לְחֵמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:
וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימְנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי
כִּי-חֲפָצָתָ בִּי, כִּי לֹא-יָרִיעַ אִיבֵי עָלַי: וְאֲנִי, בְּתַמִּי, תִּמְכָּתָ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עי' בלקו"מ ח"א סי' ר"ג).

תְּקוּן הַפְּלִילִי

בִּי, וּתְצַיְבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מ.ב. לְמַנְצַח מִשְׁפִּיל לְבַנֵּי קִרְח: כְּאִיל תְּעַרְגַּע עַל־אֲפִיקֵי־
מַיִם, בֶּן נִפְשֵׁי תְעַרְגַּע אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: צִמְאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים
לְאֵל חַי, מְתֵי אָבוֹא וְאֶרְאָה פָּנַי אֱלֹהִים: הֵיטָה לִי דְמַעְתֵּי
לְחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאֶמֶר אֵלַי כָּל הַיּוֹם, אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: אֵלֶּה
אֲזַכְּרָה וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נִפְשֵׁי, כִּי אֶעְבֵּר בְּסֶף, אֲדַדִּים עַד־בֵּית
אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה, הַמוֹן חוֹגֵג: מִה־תִּשְׁתַּוְּחַח חַי נִפְשֵׁי
וּתְהַמֵּי עָלַי הוֹחֵלִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו:
אֱלֹהֵי, עָלַי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל־כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן,
וְחֶרְמוֹנִים, מִהַר מְצַעַר: תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל
צְנוּרֶיךָ, כָּל מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי עָבְרוּ: יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה
חֲסֵדוֹ וּבְלִיָּלָה שִׁירָה עָמִי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: אִמְרָה לְאֵל
סִלְעֵי לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי, לָמָּה־קִדַּר אֵלֶיךָ, בְּלַחֲץ אוֹיֵב: בְּרִצַּח
בְּעִצְמוֹתַי חֶרְפוֹנֵי צוּרְרֵי, בְּאֶמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ:
מִה־תִּשְׁתַּוְּחַח חַי נִפְשֵׁי וּמִה־תְהַמֵּי עָלַי הוֹחֵלִי לְאֱלֹהִים כִּי־
עוֹד אוֹדְנֹו, יִשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

נ.ט. לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: הִצִּילֵנִי מֵאִיְבֵי אֱלֹהֵי, מִמִּתְקוֹמֵמִי
תִּשְׁגָּבֵנִי: הִצִּילֵנִי מִפְּעֵלֵי אֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דְמַיִם הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי
הִנֵּה אָרְבוּ לְנִפְשֵׁי יְגוּרוֹ עָלַי עֲזִים, לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־חֲטָאתַי
יְהוָה: בְּלִי־עֵוֹן יִרְצוֹן וַיִּפְוֹנְנוּ, עוֹרָה לְקִרְאָתִי וּרְאָה: וְאַתָּה
יְהוָה־אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹיִם
אֶל־תַּחַן כָּל־בְּגָדֵי אֹן סִלָּה: יִשׁוּבוּ לְעָרְב יְהֵמוּ כְּכָל־ב, וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִנֵּה יִבְעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם,

תקוין הפללי

כִּי־מִי שִׁמְעַ: וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־לָמוּ, תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם:
עֲזוּ, אֱלֹהֵי אֲשֶׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי: אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדְּמֵנִי
אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: אֶל־תִּהְרָגֶם פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עָמִי, הִנֵּי־עָמּוּ
בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוּ, מִגִּנּוּ אֲדָנִי: חֲטֹאת־פִּימוּ דְבַר־שְׁפָתֵימוּ
וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֲלֵה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: כִּלְהַ בְּחִמָּה, כִּלְהַ
וְאֵינָמוּ וַיִּדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מִשַּׁל בְּיַעֲקֹב, לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:
וַיִּשְׁבוּ לְעָרֹב יְהֵמוּ כְּכָלֹב, וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְלֹ,
אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְנֹן לְבַקֵּר חֲסָדָךְ,
כִּי־הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי, וּמְנוּסָה, בְּיוֹם צַר־לִי: עֲזֵי אֱלֹהֵי אֲזַמְרָה,
כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז. לְמַנְצַח עַל־יְדוּתוֹן לְאַסָּף מִזְמוֹר: קוֹלִי* אֶל־אֱלֹהִים
וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: בְּיוֹם צָרָתִי אֲדָנִי
דָּרַשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנָּה הַנָּחַם נַפְשִׁי:
אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה, וְתַתְּעִטָּף רוּחִי סָלָה:
אֲחֹזֶת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמִים
מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: אֲזַכְּרָה נִגִּינָתִי בְּלִילָה, עִם־לִבִּי
אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי: הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי וְלֹא־יִסִּיף
לְרִצּוֹת עוֹד: הָאָפֶס לְנִצַּח חֲסָדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדוֹר וָדוֹר: הַשְּׁכַח
חַנוּת אֵל, אִם־קִפְץ בְּאֵף רַחֲמֵי סָלָה: וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא,
שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה, כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
פְּלֶאֶף: וְהִגִּיתִי בְּכָל־פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים
בְּקִדְשׁ דְּרָכָךְ, מִי־אֵל גָּדוֹל כְּאֱלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֹשֶׂה פְּלֶא
הוֹדְעַת בְּעַמִּים עֲזָךְ: גָּאֲלַת בְּזָרוּעַ עַמָּךְ, בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף
(* בֵּאמֹר אֵל אֱלֹהִים תְּכוּוִּין הַמִּלּוּי כוּהַ אֵל־ף לִמְדֵי אֵל־ף לִמְדֵי הַיִּי יוֹדֵי מִ"ב.

תקון הפללי

סָלָה: רָאוּךְ מִיִּם אֱלֹהִים, רָאוּךְ מִיִּם יַחִילוּ אֵף יִרְגְּזוּ
תְּהוֹמוֹת: זָרְמוּ מִיִּם עֲבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים, אֵף-חֲצָצְרִיךְ
יִתְהַלְכוּ: קוֹל רַעֲמָךְ בַּגְּלָגַל, הָאִירוּ בְּרָקִים תִּבְל, רַגְזָה
וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: בַּיָּם דִּרְכָךְ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיךָ
לֹא נוֹדְעוּ: נַחֲיֵת כְּצֹאן עֲמָךְ, בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ. תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מְעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ
בְּדֹר וָדֹר: בְּטָרֶם הָרִים יִלְדוּ וַתַּחֲוִלֵּל אָרֶץ וַתִּבְל, וּמְעוֹלָם
עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: תִּשָּׁב אָנוּשׁ עַד-דִּכָּא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ
בְנֵי-אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבוּ,
וְאִשְׁמוּרָה בְּלִילָה: זָרְמָתָם, שָׁנָה יִהְיוּ, בַּבֶּקֶר כְּחֲצִיר יַחֲלֶף:
בַּבֶּקֶר יִצְיֵן וַחֲלֶף, לְעָרֵב יִמּוֹלֵל וַיִּבֶשׁ: כִּי כָלִינוּ בְּאִפְךָ,
וּבַחֲמַתְךָ נִבְהַלְנוּ: שָׁתָה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנִגְדֶךָ עַל־מְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיֶךָ:
כִּי כָל-יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעַבְרַתְךָ כָּלִינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ-הֶגְהָה: יָמֵי
שָׁנוֹתֵנוּ בָהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה, וְאִם בַּגְּבוּרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה,
וְרַהֲבָם עָמַל וְאֹזֶן, כִּי גָז חִישׁ וַנַּעֲפָה: מִי יוֹדֵעַ עַז אִפְךָ,
וּכִירָאתְךָ עַבְרַתְךָ: לְמַנּוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע, וְנָבֵא לָבֵב חֲכָמָה:
שׁוֹכֵה יִהְיֶה עַד-מָתִי וְהַנַּחֵם עַל עֲבֹדֶיךָ: שְׁבַעֲנוּ בַּבֶּקֶר
חֲסֹדֶךָ, וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל-יָמֵינוּ, שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ,
שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: יִרְאֶה אֶל-עֲבֹדֶיךָ פֹּעֲלֶךָ וְהִדְרֶךָ עַל
בְּנֵיהֶם: וַיְהִי נַעַם אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה
עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה. הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְּשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתֵיו:
שִׁירוּ לוֹ זָמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קְדֹשׁוֹ
יִשְׂמַח לֵב מִבְּקָשֵׁי יְהוָה: דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תִּמְדוּ:

תקוּן הַכִּלְי

זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, מִפְתִּיּוֹ וּמִשְׁפָּטֵי-פִּיּוֹ: זָרַע אֲבָרָהָם
עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צְוָה לְאַלְף דּוֹר: אֲשֶׁר
כָּרַת אֶת אֲבָרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק
לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יֹאמַר לָךְ אֲתָן אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן חִבְלֵךְ
נִחַלְתְּכֶם: בְּהִיוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְכוּ
מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם לְעִשְׁקָם
וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מַלְכִים: אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנֹבֵיאי אֵל תִּרְעוּ:
וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל מִטֵּה-לֶחֶם שָׁבַר: שָׁלַח לִפְנֵיהֶם
אִישׁ לְעַבְדֵי נִמְכָר יוֹסֵף: עָנּוּ בְּכָבֵל רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ:
עַד עֵת בָּא דִּבְרוּ אִמְרַת יְהוָה צְרַפְתָּהּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ
מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחַהּ: שָׂמוּ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמוֹשֵׁל בְּכָל-קְנָנָיו:
לְאַסֵּר שָׂרָיו בְּנִפְשׁוֹ וּזְקָנָיו יַחֲכֶם: וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם
וַיַּעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ-חָם: וַיִּפְרֹ אֶת-עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
הִפְךָ לְבָם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהַתְנַכֵּל בְּעַבְדָּיו: שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדוֹ
אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: שָׂמוּ-כֶם דְּבָרֵי אֹתוֹתָיו, וּמוֹפְתָיו
בְּאֶרֶץ חָם: שָׁלַח חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשִׁיךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ: הִפְךָ
אֶת מִימֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת דְּגָתָם: שָׂרַץ אֲרָצָם צַפְרָדַעִים
בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֹא עָרַב כְּנִיזִים בְּכָל גְּבוּלָם: נָתַן
גִּשְׁמִיָּהם בְּרֹד, אִשׁ לְהִבּוֹת בְּאֲרָצָם: וַיָּךְ גִּפְנָם וַתֵּאֲנַתֶּם,
וַיִּשְׁבַּר יַעַן גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֹא אֲרָבָה, וַיִּלַּק וְאִין מִסְפָּר:
וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם: וַיָּךְ כָּל בְּכוֹר
בְּאֲרָצָם, רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם: וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וַזָּהָב וְאִין
בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל: שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם, כִּי-נִפְלַח פְּחָדָם
עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְךָ, וְאִשׁ לְהָאִיר לְיִלָּה: שָׂאֵל וַיָּבֹא
שָׁלְיוֹ וְלָחֶם שָׂמִים יִשְׁבִּיעֶם: פָּתַח צוּר וַיִּזְוֹבוּ מֵיָם, הִלְכוּ

תקוּן הַכְּלָלִי

בְּצִיּוֹת נְהַר: כִּי זָכַר אֶת־דְּבַר קִדְשׁוֹ, אֶת־אַבְרָהָם עֲבָדוֹ:
וַיּוֹצִיא עִמּוֹ בְּשֵׁשׁ־יָמִים, בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: בְּעִבּוֹר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ
יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלז. עַל נְהָרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם־בְּכִינוּ בְּזָכְרָנוּ
אֶת־צִיּוֹן, עַל עֲרַבִּים בְּתוֹכָהּ תְּלִינוּ כְּנֵרוֹתֵינוּ: כִּי שָׁם שְׁאֵלוֹנוּ
שׁוֹבֵינוּ דְּבַר־יְשִׁיר, וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמִיחָה, שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן:
אִיךָ נָשִׁיר אֶת־שִׁיר יְהוָה, עַל אֲדָמַת נֶכֶד: אִם־אֶשְׁכַּחךָ
יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחֶכֶי, אִם לֹא אֶזְכְּרֶכֶי,
אִם־לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל רֹאשׁ שְׂמִיחָתִי: זָכַר יְהוָה
לְבַנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַיִם, הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיּוֹם
בָּהּ: בַּת־בְּכֹל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁר־יִשְׁשָׁלְמֶךָ אֶת־גְּמוּלָךָ
שְׂגַמְלֵת לָנוּ: אֲשֶׁר־יִשְׁיָאֲחַז וְנִפְץ אֶת־עַלְלֶיךָ אֵל הַסֶּלַע:

קנ. הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ־אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ:
הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר
הַלְלוּהוּ בְּנִבְּל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמַחּוֹל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים
וְעִגָּב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שִׁמֶע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כָּל
הַנְּשָׂמָה תְהִלֵּל יְהוָה, הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מִי יִתֵּן מְצִיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹב יְהוָה שְׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב
יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל: וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה מְעֹזִם בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזְרֵם
יְהוָה וַיִּפְּלְטֵם, יִפְּלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בּוֹ: